

URZĄD STATYSTYCZNY W POZNANIU
STATISTICAL OFFICE IN POZNAŃ

ROCZNIK
STATYSTYCZNY
POZNANIA

2013

STATISTICAL
YEARBOOK
OF POZNAŃ CITY

POZNAŃ 2013

KOMITET REDAKCYJNY *EDITORIAL BOARD*
URZĘDU STATYSTYCZNEGO *OF STATISTICAL OFFICE*
W POZNANIU *IN POZNAŃ*

Przewodniczący *President*
Jacek Kowalewski

Redaktor główny *Editor in chief*
Tomasz Klimanek

Członkowie *Members*
Danuta Brzozowska, Małgorzata Gniot, Piotr Jastrzębski, Jolanta Konieczna, Ewa Kowalka,
Kazimierz Kruszką, Arleta Olbrot-Brzezińska, Artur Owczarkowski, Dorota Stachowiak

Sekretarz *Secretary*
Emilia Bogacka

Opracowanie tablic, redakcja techniczna, *Elaboration of tables, technical supervision,*
korekta, skład i grafika komputerowa – *proof-reading, typesetting and computer*
– Dział Opracowań Zbiorczych w Wielko- *graphics – Division of Aggregate Studies*
polskim Ośrodku Badań Regionalnych *in Regional Surveys Centre of Wielkopolska*

Prosimy o podanie źródła przy publikowaniu *When publishing data of Statistical Office*
danych Urzędu Statystycznego *– please indicate source*

ISSN 1642 – 6649

Wydawca: *Editor:*

URZĄD STATYSTYCZNY W POZNANIU
STATISTICAL OFFICE IN POZNAŃ

ul. Jana H. Dąbrowskiego 79, 60-959 POZNAŃ

Kontakt: tel. 61 27 98 200

Contact fax 61 27 98 100

e-mail: SekretariatUSPOZ@stat.gov.pl

Adres w Internecie: <http://www.stat.gov.pl/poznan>
Internet address

PRZEDMOWA

Rocznik Statystyczny Poznania jest publikacją, która swymi korzeniami sięga lat dwudziestych XX wieku. Od roku 1999 wydawany jest regularnie w cyklu dwuletnim. Każdorazowo to opracowanie dostarcza danych niezbędnych do stworzenia aktualnego liczbowego portretu stolicy województwa wielkopolskiego.

Niniejsza edycja *Rocznika* zawiera informacje z lat 2010–2012. Tam gdzie było to możliwe, przedział czasowy został rozszerzony o dane z roku 2005. W tablicach przeglądowych zastosowano dłuższą retrospekcję, prezentując dane dla lat 1980–2012.

Pod względem zawartości merytorycznej *Rocznik Statystyczny Poznania 2013* stanowi kontynuację poprzednich edycji. Tablice dziedzinowe, tak samo jak wcześniej, uszeregowano w dwudziestu dwóch działach tematycznych, a wskaźniki opisujące sytuację społeczno-gospodarczą Poznania przedstawiono na tle miast liczących 300 tys. i więcej mieszkańców oraz w odniesieniu do wielkości wojewódzkich i ogólnopolskich.

Konstrukcyjnie *Rocznik Statystyczny Poznania 2013* nawiązuje do swego odpowiednika wojewódzkiego. Uwzględniono w nim zmiany (dotyczące m.in. ujednolicenia nazw działów i tytułów tablic, aktualizacji informacji zawartych w notkach i przypisach) wynikające z próby uspoijnienia opracowań rocznikowych, podjętej przez wszystkie urzędy statystyczne.

Przekazując Państwu najnowsze wydanie *Rocznika Statystycznego Poznania*, mam nadzieję, że spełni ono oczekiwania czytelników i stanie się źródłem informacji o poziomie rozwoju gospodarczego stolicy województwa wielkopolskiego, a także o warunkach życia jej mieszkańców.

Dyrektor
Urzędu Statystycznego w Poznaniu

dr Jacek Kowalewski

Poznań, styczeń 2014 r.

SPIS RZECZY**CONTENTS**

	Str. <i>Page</i>
Przedmowa	3–4
Spis tablic	6–14
Spis wykresów	15
Objaśnienia znaków umownych. Skróty	16–17
Uwagi ogólne	18–23

TABLICE PRZEGLĄDOWE**REVIEW TABLES**

I. Wybrane dane o Poznaniu (1980–2012)	24–31
II. Poznań na tle województwa wielkopolskiego i kraju w 2012 r.	32–35
III. Poznań na tle miast liczących 300 tys. i więcej mieszkańców (2011, 2012)	36–47

DZIAŁY**CHAPTERS**

I. Geografia	48–51
II. Stan i ochrona środowiska	52–65
III. Organy przedstawicielskie. Administracja	66–68
IV. Wymiar sprawiedliwości. Bezpieczeństwo publiczne	69–75
V. Ludność	76–95
VI. Rynek pracy	96–108
VII. Wynagrodzenia	109–110
VIII. Infrastruktura komunalna. Mieszkania	111–127
IX. Edukacja i wychowanie	128–153
X. Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	154–166
XI. Kultura. Turystyka. Sport	167–177
XII. Nauka i technika	178–187
XIII. Leśnictwo	188–190
XIV. Przemysł i budownictwo	191–202
XV. Transport	203–206
XVI. Handel i gastronomia	207–210
XVII. Finanse przedsiębiorstw	211–224
XVIII. Finanse publiczne	225–232
XIX. Inwestycje. Środki trwałe	233–238
XX. Podmioty gospodarki narodowej	239–247
XXI. Rachunki regionalne	248–250
XXII. Targi	251–256

SPIS TABLIC

LIST OF TABLES

		Tabl. Table	Str. Page
DZIAŁ I. GEOGRAFIA	CHAPTER I. GEOGRAPHY		
Położenie geograficzne Poznania	<i>Geographic location of Poznań</i>	1	48
Najwyżej i najniżej położone punkty Poznania	<i>Highest and lowest points of Poznań</i>	2	48
Odległości Poznania od granic państwa	<i>Distance of Poznań city from the state border</i>	3	48
Średnie temperatury, opady atmosferyczne i zachmurzenie	<i>Average temperatures, atmospheric precipitation and cloudiness</i>	4	49
Temperatury powietrza i opady atmosferyczne w okresach wieloletnich	<i>Air temperatures and atmospheric precipitation in multi-year periods</i>	5	49
Temperatury powietrza, zachmurzenie i opady atmosferyczne	<i>Air temperatures, cloudiness and atmospheric precipitation</i>	6	50
Temperatury powietrza, zachmurzenie i opady atmosferyczne według miesięcy	<i>Air temperatures, cloudiness and atmospheric precipitation by months</i>	7	50
DZIAŁ II. STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA	CHAPTER II. ENVIRONMENTAL PROTECTION		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	52
Stan geodezyjny, kierunki i zmiany w wykorzystaniu powierzchni miasta	<i>Geodesic status, directions and changes of the city land use</i>	1 (8)	58
Pobór wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności	<i>Water withdrawal for needs of the national economy and population</i>	2 (9)	59
Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności	<i>Water consumption for needs of the national economy and population</i>	3 (10)	59
Powierzchnia i pobór wody do nawodnień w rolnic- twie i leśnictwie oraz napełniania stawów rybnych	<i>Area and water withdrawal for irrigation in agriculture and forestry as well as water for filling fish ponds</i>	4 (11)	60
Ścieki przemysłowe i komunalne odprowadzone do wód lub do ziemi	<i>Industrial and municipal wastewater dischar- ged into waters or into the ground.</i>	5 (12)	60
Ścieki odprowadzone kanalizacją miejską	<i>Wastewater discharged public water-pipe system</i>	6 (13)	61
Oczyszczalnie ścieków	<i>Wastewater treatment plants</i>	7 (14)	61
Emisja i redukcja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza	<i>Emission and reduction of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality</i>	8 (15)	62
Odpady wytworzone i dotychczas składowane (nagromadzone) oraz tereny ich składowania	<i>Waste generated and landfilled up to now (accumulated) as well as their storage yards areas.</i>	9 (16)	62
Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodni- czych prawnie chroniona	<i>Legally protected areas possessing unique environmental value.</i>	10 (17)	63
Pomniki przyrody	<i>Monuments of nature</i>	11 (18)	63
Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej według źródeł finansowania (ceny bieżące)	<i>Outlays on fixed assets in environmental protec- tion and water management by the source of financing (current prices)</i>	12 (19)	63
Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej (ceny bieżące)	<i>Outlays on fixed assets in environmental pro- tection and water management (current prices)</i>	13 (20)	64
Efekty rzeczowe uzyskane w wyniku przekazania do użytku inwestycji ochrony środowiska i gospodarki wodnej	<i>Tangible effects of investments in environmen- tal protection and water management</i>	14 (21)	65
DZIAŁ III. ORGANY PRZEDSTAWICIELSKIE. ADMINISTRACJA	CHAPTER III. REPRESENTATIVE BODIES. ADMINISTRATION		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	66
Radni Rady Miasta Poznania według płci i wieku ..	<i>Councillors of Poznań City Council by sex and age ..</i>	1 (22)	67

		Tabl. Table	Str. Page
Działalność Rady Miasta Poznania	<i>Activities of Poznań City Council</i>	2 (23)	67
Skargi i wnioski złożone w Urzędzie Miasta Poznania	<i>Complaints and motions lodged in Poznań City Hall.....</i>	3 (24)	68
DZIAŁ IV. WYMIAR SPRAWIEDLI- WOŚCI. BEZPIECZEŃ- STWO PUBLICZNE	CHAPTER IV. JUSTICE. PUBLIC SAFETY		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	69
Przestępstwa stwierdzone przez Policję i prokuraturę w zakończonych postępowaniach przygoto- wawczych	<i>Ascertained crimes by the Police and prosecu- tor's office in completed preparatory proceedings</i>	1 (25)	72
Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez Policję i prokuraturę	<i>Rate of detectability of delinquents in ascertained crimes by the Police and prosecutor's office ..</i>	2 (26)	72
Sądy powszechne	<i>Common courts</i>	3 (27)	73
Orzecznictwo w sprawach o wykroczenia	<i>Adjudicated in offence cases</i>	4 (28)	74
Realizacja niektórych zadań Straży Miejskiej	<i>Realization of selected tasks of Municipal Police</i>	5 (29)	74
Zarejestrowana działalność Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w Poznaniu	<i>Registered activity of the Municipal Head- quarters of State Fire Department in Poznań</i>	6 (30)	74
DZIAŁ V. LUDNOŚĆ	CHAPTER V. POPULATION		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	76
Ludność	<i>Population</i>	1 (31)	80
Ludność w układzie byłych delegatur Urzędu Miasta Poznania	<i>Population in the breakdown of former office agencies of Poznań City Hall.....</i>	2 (32)	80
Ludność według płci i wieku oraz w układzie byłych delegatur Urzędu Miasta Poznania	<i>Population by sex and age as well as in the break- down of former office agencies of Poznań City Hall.....</i>	3 (33)	81
Ludność w wieku produkcyjnym i nieprodukcyjnym oraz w układzie byłych delegatur Urzędu Miasta Poznania	<i>Working and non-working age population as well as in the breakdown of former office agencies of Poznań City Hall</i>	4 (34)	82
Mediana wieku ludności według płci	<i>Median population age by sex</i>	5 (35)	84
Ruch naturalny ludności	<i>Vital statistics</i>	6 (36)	84
Małżeństwa zawarte według wieku nowożeńców w 2012 r.	<i>Marriages contracted by age of bridegrooms and brides in 2012</i>	7 (37)	85
Małżeństwa zawarte według poprzedniego stanu cywilnego nowożeńców w 2012 r.	<i>Marriages by previous marital status of bride- grooms and brides contracted in 2012....</i>	8 (38)	85
Rozwody według wieku małżonków w momencie wniesienia powództwa w 2012 r.	<i>Divorces by age of spouses at the moment of filling petition for divorce in 2012</i>	9 (39)	86
Urodzenia	<i>Births</i>	10 (40)	86
Urodzenia żywe według kolejności urodzenia dziecka i wieku matki	<i>Live births by birth order and age of mother</i>	11 (41)	87
Płodność kobiet i współczynniki reprodukcji ludności	<i>Female fertility and reproduction rates of popu- lation</i>	12 (42)	87
Zgony według płci i wieku zmarłych	<i>Deaths by sex and age of deceased</i>	13 (43)	88
Zgony według wybranych przyczyn	<i>Deaths by selected causes</i>	14 (44)	89
Zgony niemowląt według płci i wieku	<i>Infants deaths by sex and age</i>	15 (45)	90
Zgony niemowląt według przyczyn	<i>Infant deaths by causes</i>	16 (46)	91
Zamachy samobójcze zarejestrowane przez Policję	<i>Suicides registered by Police</i>	17 (47)	91
Przeciętne dalsze trwanie życia	<i>Life expectancy.....</i>	18 (48)	91
Migracje ludności na pobyt stały	<i>Migration of population for permanent residence</i>	19 (49)	92
Migracje wewnętrzne ludności na pobyt stały według płci i wieku migrantów	<i>Internal migration of population for permanent residence by sex and age of migrants</i>	20 (50)	92
Migracje wewnętrzne ludności na pobyt stały według kierunków	<i>Internal migration of population for permanent residence by direction</i>	21 (51)	93
Ruch wędrowny ludności na pobyt stały w obrębie Poznania	<i>Migration of population for permanent residence within Poznań</i>	22 (52)	95

		Tabl. Table	Str. Page
DZIAŁ VI. RYNEK PRACY	CHAPTER VI. LABOUR MARKET		
Uwagi ogólne	General notes	x	96
Pracujący	Employment		
Pracujący	Employed persons	1 (53)	101
Bezrobocie	Unemployment		
Bezrobotni zarejestrowani, stopa bezrobocia oraz oferty pracy	Registered unemployed persons, unemployment rate as well as job offers	2 (54)	103
Bezrobotni nowo zarejestrowani i wyrejestrowani. .	Newly registered unemployed persons and persons removed from unemployment rolls . .	3 (55)	104
Bezrobotni zarejestrowani według wieku, poziomu wykształcenia, czasu pozostawania bez pracy oraz stażu pracy	Registered unemployed persons by age, educa- tional level, duration of unemployment and work seniority	4 (56)	104
Bezrobotni zarejestrowani korzystający z aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu oraz oferty pracy	Registered unemployed persons benefitting from labour market programme as well as job offers	5 (57)	106
Wydatki Funduszu Pracy	Expenditures of Labour Fund	6 (58)	106
Warunki pracy	Work conditions		
Poszkodowani w wypadkach przy pracy	Persons injured in accidents at work	7 (59)	107
Zatrudnieni w warunkach zagrożenia	Persons working in hazardous conditions . . .	8 (60)	107
Zatrudnieni w warunkach zagrożenia czynnikami szkodliwymi i niebezpiecznymi dla zdrowia . . .	Persons working in hazardous conditions to agents harmful and hazardous to health . . .	9 (61)	108
DZIAŁ VII. WYNAGRODZENIA	CHAPTER VII. WAGES AND SALARIES		
Uwagi ogólne	General notes	x	109
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto	Average monthly gross wages and salaries. . .	1 (62)	110
DZIAŁ VIII. INFRASTRUKTURA KO- MUNALNA. MIESZKANIA	CHAPTER VIII. MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS		
Uwagi ogólne	General notes	x	111
Infrastruktura komunalna	Municipal infrastructure		
Wodociągi i kanalizacja	Water supply and sewage systems	1 (63)	116
Gaz i energia elektryczna	Gas and electricity	2 (64)	116
Ogrzewnictwo	House-heating	3 (65)	117
Ludność korzystająca z sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej	Population using water supply, sewage and gas supply systems	4 (66)	117
Odpady komunalne	Municipal waste	5 (67)	117
Nieczystości ciekłe	Liquid waste	6 (68)	118
Komunikacja miejska	Urban transport	7 (69)	118
Tereny zieleni ogólnodostępnej i osiedlowej	Generally accessible and estate area green belts	8 (70)	119
Ogrody zoologiczne	Zoological gardens	9 (71)	119
Palmiarnia	Palm House	10 (72)	119
Mieszkania	Dwellings		
Zasoby mieszkaniowe	Dwelling stocks	11 (73)	120
Mieszkania w zasobach mieszkaniowych wyposa- żone w instalacje	Dwellings in dwelling stocks fitted with installation	12 (74)	122
Zasoby mieszkaniowe na podstawie spisów	Dwelling stocks based on census data	13 (75)	122

	Tabl. Table	Str. Page
Dodatki mieszkaniowe wypłacone w 2012 r.	<i>Housing allowances paid out in 2012</i>	14 (76) 123
Gospodarka gruntami pod budownictwo mieszkaniowe	<i>Administration of grounds for dwelling construction</i>	15 (77) 123
Mieszkania, których budowę rozpoczęto	<i>Dwellings in which construction has begun.</i> ..	16 (78) 123
Mieszkania oddane do użytkowania	<i>Dwellings completed</i>	17 (79) 124
Niektóre mierniki w zakresie mieszkań oddanych do użytkowania	<i>Selected indices of dwellings completed</i>	18 (80) 126

DZIAŁ IX. EDUKACJA I WYCHOWANIE

CHAPTER IX. EDUCATION

Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x 128
Dane zbiorcze	<i>Aggregate data</i>	
Edukacja według szczebli kształcenia	<i>Education by level</i>	1 (81) 133
Szkoły według organów prowadzących	<i>Schools by school governing authority</i>	2 (82) 135
Uczniowie według grup wieku	<i>Pupils and students by age groups.</i>	3 (83) 136
Współczynnik skolaryzacji	<i>Enrolment rate</i>	4 (84) 137
Uczący się języków obcych w szkołach dla dzieci i młodzieży oraz w szkołach policealnych	<i>Pupils and students studying foreign languages in schools for children and youth as well as in post-secondary schools</i>	5 (85) 138
Uczący się języków obcych w szkołach dla dorosłych	<i>Students studying foreign languages in schools for adults</i>	6 (86) 139
Specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze	<i>Special educational centres</i>	7 (87) 139
Internaty i bursy szkół dla dzieci i młodzieży (bez szkół specjalnych)	<i>Boarding schools and dormitories for children and youth (excluding special schools)</i>	8 (88) 140
Szkoły artystyczne dla dzieci i młodzieży	<i>Art schools for children and youth</i>	9 (89) 140
Komputery w szkołach dla dzieci i młodzieży oraz policealnych	<i>Personal computers in schools for children and youth as well as in post-secondary schools</i>	10 (90) 141
Szkoły specjalne	<i>Special schools</i>	11 (91) 142
Szkoły dla dzieci i młodzieży	<i>Schools for children and youth</i>	
Szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży (bez szkół specjalnych)	<i>Primary schools for children and youth (excluding special schools)</i>	12 (92) 142
Gimnazja dla dzieci i młodzieży (bez szkół specjalnych)	<i>Lower secondary schools for children and youth (excluding special schools)</i>	13 (93) 143
Zasadnicze szkoły zawodowe dla młodzieży (bez szkół specjalnych)	<i>Basic vocational schools for youth (excluding special schools)</i>	14 (94) 144
Uczniowie i absolwenci zasadniczych szkół zawodowych dla młodzieży (bez szkół specjalnych) według grup kierunków kształcenia	<i>Students and graduates of basic vocational schools for youth (excluding special schools) by fields of education</i>	15 (95) 144
Licea ogólnokształcące dla młodzieży (bez szkół specjalnych)	<i>General secondary schools for youth (excluding special schools)</i>	16 (96) 144
Licea profilowane dla młodzieży (bez szkół specjalnych)	<i>Specialized secondary schools for youth (excluding special schools)</i>	17 (97) 145
Uczniowie i absolwenci liceów profilowanych dla młodzieży według profili kształcenia (bez szkół specjalnych)	<i>Students and graduates of specialized secondary schools for youth by educational profile (excluding special schools)</i>	18 (98) 145
Technika dla młodzieży (bez szkół specjalnych) ...	<i>Technical secondary schools for youth (excluding special schools)</i>	19 (99) 145
Uczniowie i absolwenci techników dla młodzieży (bez szkół specjalnych) według grup kierunków kształcenia	<i>Students and graduates of technical secondary schools for youth (excluding special schools) by fields of education</i>	20 (100) 146
Ogólnokształcące szkoły artystyczne dla młodzieży (bez szkół specjalnych)	<i>General art schools for youth (excluding special schools)</i>	21 (101) 146

		Tabl. Table	Str. Page
Szkoły policealne	Post-secondary schools		
Szkoły policealne (bez szkół specjalnych)	Post-secondary schools (excluding special schools)	22 (102)	147
Uczniowie i absolwenci szkół policealnych (bez szkół specjalnych) według grup kierun- ków kształcenia	Students and graduates of post-secondary schools (excluding special schools) by fields of education	23 (103)	147
Szkoły wyższe	Tertiary education (university level)		
Szkoły wyższe	Higher education institutions	24 (104)	148
Studenci szkół wyższych według form studiów i typów szkół	Students of higher education institutions by study forms and type of schools	25 (105)	148
Absolwenci szkół wyższych według form studiów i typów szkół	Graduates of higher education institutions by study forms and type of schools	26 (106)	149
Cudzoziemcy – studenci i absolwenci według form studiów i typów szkół	Foreigners – students and graduates by study forms and type of schools	27 (107)	150
Studenci szkół wyższych otrzymujący stypendia	Students of higher education institutions receiving scholarships	28 (108)	151
Domy i stołówki studenckie	Student dormitories and canteens	29 (109)	151
Szkoły dla dorosłych	Schools for adults		
Szkoły dla dorosłych	Schools for adults	30 (110)	152
Wychowanie przedszkolne	Pre-primary education		
Wychowanie przedszkolne	Pre-primary education	31 (111)	153
 DZIAŁ X. OCHRONA ZDROWIA I POMOC SPOŁECZNA	 CHAPTER X. HEALTH CARE AND SOCIAL WELFARE		
Uwagi ogólne	General notes	x	154
Ambulatoryjna opieka zdrowotna w 2012 r.	Out-patient health care in 2012	1 (112)	160
Szpitala	Hospitals	2 (113)	160
Ratownictwo medyczne i pomoc doraźna	Emergency medical services and first aid	3 (114)	160
Apteki ogólnodostępne	Generally available pharmacies	4 (115)	161
Krwiodawstwo	Blood donation	5 (116)	161
Żłobki i kluby dziecięce	Nurseries and kids clubs	6 (117)	161
Rodzinna piecza zastępcza	Family foster care	7 (118)	162
Placówki wsparcia dziennego	Day-support centres	8 (119)	162
Instytucjonalna piecza zastępcza	Institutional foster care	9 (120)	163
Pomoc społeczna stacjonarna	Stationary social welfare	10 (121)	163
Placówki stacjonarnej pomocy społecznej według grup mieszkańców	Stationary social welfare facilities by groups of residents	11 (122)	164
Pensjonariusze placówek stacjonarnej pomocy społecznej	Inmates of stationary social welfare facilities	12 (123)	165
Świadczenia pomocy społecznej	Social welfare benefits	13 (124)	165
 DZIAŁ XI. KULTURA, TURYSTYKA, SPORT	 CHAPTER XI. CULTURE, TOURISM, SPORT		
Uwagi ogólne	General notes	x	167
Kultura	Culture		
Książki i broszury wydane	Books and pamphlets published	1 (125)	170
Gazety i czasopisma wydane	Newspapers and magazines published	2 (126)	170
Biblioteki publiczne (z filiami)	Public libraries (with branches)	3 (127)	171
Muzea	Museums	4 (128)	171
Galerie sztuki	Art galleries	5 (129)	171

		Tabl. Table	Str. Page
Teatry, instytucje muzyczne, przedsiębiorstwa estradowe	<i>Theatres, music institutions, entertainment enterprises</i>	6 (130)	172
Domy i ośrodki kultury, kluby	<i>Cultural centres and establishments, clubs ...</i>	7 (131)	173
Kina stałe	<i>Fixed cinemas</i>	8 (132)	173
Międzynarodowe konkursy skrzypcowe i lutnicze imienia Henryka Wieniawskiego	<i>International Henryk Wieniawski violinists and lute competitions</i>	9 (133)	173
Turystyka	<i>Tourism</i>		
Baza noclegowa turystyki	<i>Tourist accommodation establishments</i>	10 (134)	174
Wykorzystanie bazy noclegowej turystyki	<i>Occupancy in tourist accommodation establishments</i>	11 (135)	175
Turyści zagraniczni korzystający z bazy noclegowej turystyki	<i>Foreign tourists accommodated in tourist accommodation establishments</i>	12 (136)	176
Sport	<i>Sport</i>		
Kluby sportowe	<i>Sports clubs</i>	13 (137)	177
Wybrane obiekty sportowe w 2010 r.	<i>Selected sports facilities in 2010</i>	14 (138)	177

DZIAŁ XII. NAUKA I TECHNIKA**CHAPTER XII. SCIENCE AND TECHNOLOGY**

Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	178
Jednostki oraz zatrudnieni w działalności badawczej i rozwojowej	<i>Units and employment in research and development activity</i>	1 (139)	181
Zatrudnieni w działalności badawczej i rozwojowej według poziomu wykształcenia	<i>Employment in research and development activity by educational level</i>	2 (140)	182
Nakłady na działalność badawczą i rozwojową (ceny bieżące)	<i>Gross domestic expenditures on research and development activity (current prices)</i>	3 (141)	183
Nakłady bieżące na działalność badawczą i rozwojową według rodzajów badań (ceny bieżące)	<i>Current expenditures on research and development activity by type of activity (current prices) ..</i>	4 (142)	184
Stopień zużycia aparatury naukowo-badawczej w działalności badawczej i rozwojowej	<i>Degree of consumption of research equipment in research and development activity</i>	5 (143)	184
Udział przychodów netto ze sprzedaży produktów nowych lub istotnie ulepszonych w przychodach netto ze sprzedaży w przemyśle w 2012 r.	<i>Share of net revenues from sales of new or significantly improved products in net revenues from sales in industry in 2012 ...</i>	6 (144)	185
Nakłady na działalność innowacyjną w przemyśle (ceny bieżące)	<i>Expenditures on innovation activities in industry (current prices)</i>	7 (145)	187

DZIAŁ XIII. LEŚNICTWO**CHAPTER XIII. FORESTRY**

Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	188
Powierzchnia gruntów leśnych	<i>Forest land</i>	1 (146)	190
Grunty leśne niestanowiące własności Skarbu Państwa	<i>Forest land not owned by the State Treasury</i>	2 (147)	190

DZIAŁ XIV. PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO**CHAPTER XIV. INDUSTRY AND CONSTRUCTION**

Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	191
Przemysł	<i>Industry</i>		
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące)	<i>Sold production of industry (current prices) ..</i>	1 (148)	194
Przeciętne zatrudnienie i przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w przemyśle	<i>Average paid employment and average monthly gross wages and salaries in industry</i>	2 (149)	196

		Tabl. Table	Str. Page
Budownictwo	Construction		
Produkcja budowlano-montażowa (ceny bieżące) . . .	Construction and assembly production (current prices)	3 (150)	198
Produkcja budowlano-montażowa według rodzajów obiektów budowlanych (ceny bieżące)	Construction and assembly production by type of construction (current prices)	4 (151)	198
Budynki oddane do użytkowania	Buildings completed	5 (152)	201
Budynki oddane do użytkowania według rodzaju budynków	Buildings completed by type of buildings	6 (153)	201
Przeciętne zatrudnienie i przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w budownictwie	Average paid employment and average monthly wages and salaries in construction	7 (154)	202

DZIAŁ XV. TRANSPORT**CHAPTER XV. TRANSPORT**

Uwagi ogólne	General notes	x	203
Drogi publiczne o twardej nawierzchni	Hard surface public roads	1 (155)	204
Pojazdy samochodowe i ciągniki zarejestrowane. . .	Registered road vehicles and tractors	2 (156)	204
Ruch pasażerów w porcie lotniczym „Ławica”	Passenger traffic at airport “Ławica”	3 (157)	204
	Goods loaded and unloaded in airport		
Przeładunek w porcie lotniczym „Ławica”	“Ławica”	4 (158)	205
Wypadki drogowe i ich ofiary	Road traffic accidents and their casualties . . .	5 (159)	205
Wypadki drogowe według sprawców, ważniejszych przyczyn i rodzajów pojazdów	Road accidents by culprits, major causes and types of vehicles	6 (160)	206

**DZIAŁ XVI. HANDEL
I GASTRONOMIA****CHAPTER XVI. TRADE AND CATERING**

Uwagi ogólne	General notes	x	207
Sklepy według form organizacyjnych i stacje paliw	Shops by organizational form and petrol stations	1 (161)	209
Gastronomia	Catering	2 (162)	210
Magazyny handlowe	Trade warehouses	3 (163)	210
Targowiska	Marketplaces	4 (164)	210

**DZIAŁ XVII. FINANSE
PRZEDSIĘBIORSTW****CHAPTER XVII. FINANCE OF ENTERPRISES**

Uwagi ogólne	General notes	x	211
Przychody, koszty i wynik finansowy przedsiębiorstw według sektorów własności.	Revenues, costs and financial results of enterprises by ownership sectors	1 (165)	215
Przychody, koszty i wynik finansowy przedsiębiorstw według wybranych sekcji	Revenues, costs and financial results of enterprises by selected sections	2 (166)	217
Przedsiębiorstwa według uzyskanych wyników finansowych	Enterprises by obtained financial results	3 (167)	218
Relacje ekonomiczne w przedsiębiorstwach	Economic relations in enterprises	4 (168)	219
Aktywa obrotowe przedsiębiorstw	Current assets of enterprises	5 (169)	220
Kapitały (fundusze) własne przedsiębiorstw	Share equity (funds) of enterprises	6 (170)	222
Kapitał zakładowy spółek	Share capital of companies	7 (171)	223
Zobowiązania przedsiębiorstw	Liabilities of enterprises	8 (172)	224

	Tabl. Table	Str. Page
DZIAŁ XVIII. FINANSE PUBLICZNE	CHAPTER XVIII. PUBLIC FINANCE	
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x 225
Dochody budżetu miasta Poznania według rodzajów	<i>Poznań city budget revenue by types</i>	1 (173) 227
Dochody budżetu miasta Poznania według działów	<i>Poznań city budget revenue by divisions</i>	2 (174) 228
Wydatki budżetu miasta Poznania według rodzajów	<i>Poznań city budget expenditure by types</i>	3 (175) 229
Wydatki budżetu miasta Poznania według działów	<i>Poznań city budget expenditure by divisions</i>	4 (176) 229
Wydatki budżetu miasta Poznania na oświatę i wychowanie	<i>Poznań city budget expenditure on education</i>	5 (177) 230
Wydatki budżetu miasta Poznania na pomoc społeczną i pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	<i>Poznań city budget expenditure on social assistance and other tasks in sphere of social policy</i>	6 (178) 231
Wydatki budżetu miasta Poznania na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska	<i>Poznań city budget expenditure on municipal economy and environmental protection</i>	7 (179) 231
Wydatki budżetu miasta poznania na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego	<i>Poznań city budget expenditure on culture and national heritage</i>	8 (180) 232
DZIAŁ XIX. INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE	CHAPTER XIX. INVESTMENTS. FIXED ASSETS	
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x 233
Inwestycje	Investments	
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach (ceny bieżące)	<i>Investment outlays in enterprises (current prices)</i>	1 (181) 236
Środki trwałe	Fixed assets	
Wartość brutto środków trwałych w przedsiębiorstwach (bieżące ceny ewidencyjne)	<i>Gross value of fixed assets in enterprises (current book-keeping prices)</i>	2 (182) 237
DZIAŁ XX. PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ	CHAPTER XX. ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY	
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x 239
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON	<i>Entities of the national economy in the REGON register</i>	1 (183) 240
Spółki handlowe	<i>Commercial companies</i>	2 (184) 240
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON według form prawnych i sekcji	<i>Entities of the national economy in the REGON register by legal forms and sections</i>	3 (185) 241
Podmioty gospodarki narodowej według lokalizacji, sektorów i form własności	<i>Entities of the national economy by localization, sectors and forms of ownership</i>	4 (186) 243
Podmioty gospodarki narodowej według lokalizacji i sekcji	<i>Entities of the national economy by localization and sections</i>	5 (187) 244
Spółki handlowe według lokalizacji, form prawnych i rodzaju kapitału	<i>Commercial companies by localization, forms of legal and types of capital</i>	6 (188) 246
Podmioty gospodarki narodowej nowo zarejestrowane według wybranych form prawnych i sekcji	<i>Entities of the national economy newly registered by selected legal forms and sections</i>	7 (189) 247
Podmioty gospodarki narodowej wyrejestrowane według wybranych form prawnych i sekcji	<i>Entities of the national economy removed by selected legal forms and sections</i>	8 (190) 247

		Tabl. Table	Str. Page
DZIAŁ XXI. RACHUNKI REGIONALNE	CHAPTER XXI. REGIONAL ACCOUNTS		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	248
Produkt krajowy brutto (ceny bieżące)	<i>Gross domestic product (current prices)</i>	1 (191)	249
Wartość dodana brutto według rodzajów działalności (ceny bieżące)	<i>Gross value added by kinds of activities (current prices)</i>	2 (192)	249
 DZIAŁ XXII. TARGI	 CHAPTER XXII. FAIR		
Wystawcy oraz frekwencja na Targach „Innowacje – Technologie – Maszyny Polska (ITM Polska)” w Poznaniu	<i>Exhibitors, producers and attendance on the “Innovations – Technologies – Machines Poland (ITM Poland)” in Poznań.</i>	1 (193)	251
Powierzchnia wystawowa na Targach „Innowacje – Technologie – Maszyny Polska (ITM Polska)” w Poznaniu	<i>Exposition area on the “Innovations – Technologies – Machines Poland (ITM Poland)” in Poznań</i>	2 (194)	251
Imprezy wystawiennicze organizowane przez Międzynarodowe Targi Poznańskie w Poznaniu	<i>Expositional events organized by Poznań International Fair in Poznań</i>	3 (195)	252
Wybrane imprezy wystawiennicze organizowane przez Międzynarodowe Targi Poznańskie w 2012 r.	<i>Selected expositional events organized by Poznań International Fair in 2012</i>	4 (196)	252

SPIS WYKRESÓW

LIST OF CHARTS

		Str. Page
Poznań na tle kraju i miast wojewódzkich	<i>Poznań against the background of Poland and voivodship cities.</i>	32
Stopa bezrobocia rejestrowanego	<i>Registered unemployment rate</i>	32
Mieszkania oddane do użytkowania	<i>Dwellings completed</i>	32
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw	<i>Average monthly gross wages and salaries in enterprise sector</i>	33
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON	<i>National economy entities in the REGON register</i>	33
Ludność według płci i wieku w 2012 r.	<i>Population by sex and age in 2012</i>	84
Ruch naturalny ludności	<i>Vital statistic</i>	85
Przeciętna liczba lat dalszego trwania życia dla osób w wieku 0 lat	<i>Life expectancy at 0 age</i>	85
Struktura pracujących według sekcji	<i>Structure of employed persons by sections</i>	108
Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według wieku i poziomu wykształcenia w 2012 r.	<i>Structure of registered unemployed persons by age and educational level in 2012</i>	108
Stopa bezrobocia rejestrowanego	<i>Registered unemployment rate</i>	109
Odchylenia względne przeciętnych wynagrodzeń w sekcjach od przeciętnego wynagrodzenia ogółem	<i>Relative deviations of average wages and salaries in sections from the total average wages and salaries</i>	109
Zużycie energii elektrycznej i wody w gospodarstwach domowych na 1 mieszkańca	<i>Consumption of electricity and water in households per capita</i>	136
Mieszkania oddane do użytkowania	<i>Dwellings completed</i>	136
Edukacja według szczebli kształcenia w roku szkolnym 2012/13	<i>Education by educational level in the 2012/13 school year</i>	137
Struktura produkcji budowlano-montażowej (ceny bieżące)	<i>Structure of construction and assembly production (current prices)</i>	200
Struktura dochodów i wydatków budżetu miasta według działów w 2012 r.	<i>Structure of revenue and expenditure of city budget by divisions in 2012</i>	201
Dochody i wydatki budżetu miasta na 1 mieszkańca ..	<i>Revenue and expenditure of city budget per capita ..</i>	201
Struktura podmiotów gospodarki narodowej w 2012 r.	<i>Structure of entities of the national economy in 2012</i>	240
Produkt krajowy brutto na 1 mieszkańca (ceny bieżące)	<i>Gross domestic product per capita (current prices)</i>	241
Produkt krajowy brutto na 1 mieszkańca w Poznaniu w relacji do województwa wielkopolskiego i kraju (ceny bieżące)	<i>Gross domestic product per capita in Poznań in relation to the Wielkopolskie Voivodship and Poland (current prices)</i>	241
Struktura wartości dodanej brutto według rodzajów działalności (ceny bieżące)	<i>Structure of gross value added by kinds of activities (current prices)</i>	241

OBJAŚNIENIA ZNAKÓW UMOWNYCH

SYMBOLS

Kreska	(–)	– zjawisko nie występuje. <i>magnitude zero.</i>
Zero	(0)	– zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5; <i>magnitude not zero, but less than 0,5 of a unit;</i>
	(0,0)	– zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05. <i>magnitude not zero, but less than 0,05 of a unit.</i>
Kropka	(.)	– zupełny brak informacji albo brak informacji wiarygodnych. <i>data not available or not reliable.</i>
Znak	(x)	– wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe. <i>not applicable.</i>
Znak	(*)	– dane zostały zmienione w stosunku do już opublikowanych. <i>data revised.</i>
Znak	Δ	– nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji; ich pełne nazwy podano w uwagach ogólnych do <i>Rocznika</i> . <i>categories of applied classification are presented in abbreviated form; their full names are given in the general notes to the Yearbook.</i>
Znak	#	– oznacza, że dane nie mogą być opublikowane ze względu na konieczność zachowania tajemnicy statystycznej w rozumieniu ustawy o statystyce publicznej. <i>data may not be published due to the necessity of maintaining statistical confidentiality in accordance with the Law on Public Statistics.</i>
„W tym” “Of which”	–	– oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy. <i>indicates that not all elements of the sum are given.</i>
Comma	(,)	– <i>used in figures presents decimal point.</i>

SKRÓTY

ABBREVIATIONS

tys.	=	tysiąc	m	=	metr
thous.	=	thousand			metre
mln	=	milion	km	=	kilometr
		million			kilometre
zł	=	złoty	m ²	=	metr kwadratowy
zl	=	zloty			square metre
wol.	=	wolumin	ha	=	hektar
vol.	=	volume			hectare
kg	=	kilogram	km ²	=	kilometr kwadratowy
		kilogram			square kilometre
t	=	tona	ml	=	mililitr
		tonne			millilitre
mm	=	milimetr	m ³	=	metr sześcienny
		millimetre			cubic metre

dam ³	= dekametr sześcienny <i>cubic decametre</i>	itp. <i>etc.</i>	= i tym podobne = <i>and the like</i>
hm ³	= hektometr sześcienny <i>cubic hectometre</i>	m.in. <i>i.a.</i>	= między innymi = <i>among others</i>
kWh	= kilowatogodzina <i>kilowatt-hour</i>	np. <i>e.g.</i>	= na przykład = <i>for example</i>
GWh	= gigawatogodzina <i>gigawatt-hour</i>	tj. <i>i.e.</i>	= to jest = <i>that is</i>
TJ	= teradžul <i>terajoule</i>	tzn. <i>i.e.</i>	= to znaczy = <i>that is</i>
°C	= stopień Celsjusza <i>centigrade</i>	tzw.	= tak zwany = <i>so-called</i>
h	= godzina <i>hour</i>	ww.	= wyżej wymieniony <i>mentioned above</i>
d 24 h	= doba = <i>24 hours</i>	ESA	= Europejski System Rachunków Narodowych i Regionalnych <i>European System of National and Regional Accounts</i>
r.	= rok <i>year</i>	PKB <i>GDP</i>	= produkt krajowy brutto = <i>gross domestic product</i>
art. <i>Art.</i>	= artykuł = <i>article</i>	NTS	= Nomenklatura Jednostek Terytorial- nych do Celów Statystycznych <i>Nomenclature of Territorial Units for Statistics</i>
cd. <i>cont.</i>	= ciąg dalszy = <i>continued</i>	EKG <i>ECE</i>	= Europejska Komisja Gospodarcza = <i>Economic Commission for Europe</i>
dok. <i>cont.</i>	= dokończenie = <i>continued</i>	EUROSTAT	= Urząd Statystyczny Unii Europejskiej <i>Statistical Office of the European Union</i>
Lp. <i>No.</i>	= liczba porządkowa = <i>ordinal number</i>	ONZ <i>UN</i>	= Organizacja Narodów Zjednoczonych = <i>United Nations</i>
kk	= Kodeks karny	UE <i>EU</i>	= Unia Europejska = <i>European Union</i>
nr (Nr) <i>No.</i>	= numer = <i>number</i>	WHO	= Światowa Organizacja Zdrowia <i>World Health Organization</i>
poz.	= pozycja	NSP	= Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań <i>Population and Housing Census</i>
pkt	= punkt		
tabl.	= tablica <i>table</i>		
ust.	= ustęp		
Dz. U.	= Dziennik Ustaw		
Dz. Urz.	= Dziennik Urzędowy		

UWAGI OGÓLNE

1. Prezentowane w *Roczniku* dane – jeśli nie zaznaczono inaczej – dotyczą **całej gospodarki narodowej**.

2. Dane prezentuje się:

- 1) w układzie **Polskiej Klasyfikacji Działalności – PKD 2007**, opracowanej na podstawie Statystycznej Klasyfikacji Działalności Gospodarczej we Wspólnocie Europejskiej – Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007, wprowadzona z dniem 1 I 2008 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 XII 2007 r. (Dz. U. Nr 251, poz. 1885), zastąpiła Polską Klasyfikację Działalności – PKD 2004.

PKD 2007, w stosunku do klasyfikacji PKD 2004, wprowadziła zmiany zakresowe polegające na uwzględnieniu nowych grupowań rodzajów działalności, a także na przesunięciu rodzajów działalności pomiędzy poszczególnymi poziomami klasyfikacyjnymi; zmiany te powodowały brak porównywalności danych również przy niezmiennych nazwach niektórych poziomów klasyfikacyjnych.

W ramach PKD 2007 dokonano dodatkowego grupowania, ujmując pod pojęciem „**Przemysł**” sekcje: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

Pod pojęciem „**Pozostałe usługi**” ujęte są sekcje: „Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna”, „Działalność z zakresu usług administrowania i działalność wspierająca”, „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne”, „Edukacja”, „Opieka zdrowotna i pomoc społeczna”, „Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją”, „Pozostała działalność usługowa” oraz „Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby”;

- 2) według **sektorów instytucjonalnych** – wyłącznie w zakresie rachunków regionalnych;

- 3) według **sektorów własności**:

– **sektor publiczny** – grupujący własność państwową (Skarbu Państwa i państwowych osób prawnych), własność jednostek samorządu terytorialnego oraz „własność mieszaną” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora publicznego,

GENERAL NOTES

1. Data presented in the Yearbook, unless otherwise indicated, concern the **entire national economy**.

2. Data are presented:

- 1) according to the **Polish Classification of Activities – PKD 2007**, compiled on the basis of the Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007 was introduced on 1 I 2008 by the decree of the Council of Ministers of 24 XII 2007 (Journal of Laws No. 251, item 1885), replaced the Polish Classification of Activities – PKD 2004/NACE Rev. 1.1.

PKD 2007/NACE Rev. 2 differs from the PKD 2004/NACE Rev. 1.1 classification in the fact that it introduced scope-related changes, i.e. new groupings of activity types as well as transfers of some types of activities between individual classification levels. These changes resulted in the lack of comparability of data, also when the names of classification levels remained unchanged.

The item “**Industry**” was introduced, including NACE Rev. 2 sections: “Mining and quarrying”, “Manufacturing”, “Electricity, gas, steam and air conditioning supply” and “Water supply; sewerage, waste management and remediation activities”, as an additional grouping.

The item “**Other services**” was introduced including sections: “Professional, scientific and technical activities”, “Administrative and support service activities”, “Public administration and defence; compulsory social security”, “Education”, “Human health and social work activities”, “Arts, entertainment and recreation”, “Other service activities” as well as “Activities of households as employers; undifferentiated goods-and-services-producing activities of households for own use”;

- 2) according to **institutional sectors** – exclusively within the scope of regional accounts;

- 3) according to **ownership sectors**:

– **public sector** – grouping state ownership (for the State Treasury and state legal persons), local self-government entity ownership as well as “mixed ownership” with the predominance of capital (property) of public sector entities,

- **sektor prywatny** – grupujący własność prywatną krajową (osób fizycznych i pozostałych jednostek prywatnych), własność zagraniczną (osób zagranicznych) oraz „własność mieszaną” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora prywatnego i brakiem przewagi sektorowej w kapitale (mieniu) podmiotu.
„Własność mieszana” określana jest głównie dla spółek i wyznaczana na podstawie struktury kapitału (mienia) deklarowanego we wniosku rejestracyjnym spółki.
- 3. Prezentowane informacje zostały przedstawione stosownie do zakresu prowadzonych badań, uwzględniających podmioty klasyfikowane według kryterium **liczby pracujących** i – jeśli nie zaznaczono inaczej – obejmują podmioty o liczbie pracujących:
 - do 9,
 - od 10 do 49,
 - powyżej 49.
- 4. Dane – jeśli nie zaznaczono inaczej – opracowano zgodnie z **każdorazowym stanem organizacyjnym gospodarki narodowej**.
- 5. Dane w podziale według sekcji, działów i grup PKD opracowano – jeśli nie zaznaczono inaczej – tzw. metodą przedsiębiorstw.
- Metoda przedsiębiorstw** (podmiotowa) oznacza przyjmowanie całych podmiotów gospodarki narodowej za podstawę grupowania wszystkich danych charakteryzujących ich działalność według poszczególnych poziomów klasyfikacyjnych i podziałów terytorialnych.
- 6. Przez **podmioty gospodarki narodowej** rozumie się jednostki prawne, tj. osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.
Pod pojęciem **podmiotów gospodarczych** rozumie się podmioty prowadzące działalność gospodarczą (produkcyjną i usługową) na własny rachunek w celu osiągnięcia zysku.
- 7. Z ważniejszych klasyfikacji, według których prezentuje się dane w *Roczniku* – obok PKD 2007 – należy wymienić:
 - 1) **Klasyfikację Zawodów i Specjalności (KZiS)**, na podstawie której dokonuje się grupowania radnych organów jednostek samorządu terytorialnego; klasyfikacja opracowana na podstawie Klasyfikacji Zawodów (ISCO-08) wprowadzona została z dniem 1 VII 2010 r. rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 IV 2010 r. (Dz. U. Nr 82, poz. 537 z późn. zm.), w miejsce obowiązującej do 30 VI 2010 r.;
 - 2) **Polską Klasyfikację Obiektów Budowlanych (PKOB)**, na podstawie której dokonuje się grupowania produktów budownictwa; PKOB, opracowana na podstawie Klasyfikacji Obiektów Budowlanych (CC), wprowadzona została z dniem 1 I 2000 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 XII 1999 r. (Dz. U. Nr 112, poz. 1316 z późn. zm.);
- **private sector** – grouping private domestic ownership (for natural persons and other private entities), foreign ownership (for foreign persons) as well as “mixed ownership” with a predominance of capital (property) of private sector entities and lack of predominance of public or private sector in capital (property) of the entity.
“Mixed ownership” is defined mainly for companies and determined on the basis of the capital (property) structure as declared in a company's registration application.
- 3. Information is presented in compliance with the scope of conducted surveys, considering entities classified according to the criterion of the **number of persons employed** and, unless otherwise indicated, include entities employing:
 - up to 9 persons,
 - from 10 to 49 persons,
 - more than 49 persons.
- 4. Data, unless otherwise indicated, are compiled in accordance with the **respective organizational status of units of the national economy**.
- 5. Data according to NACE Rev. 2 sections, divisions and groups are compiled, unless otherwise indicated, using the enterprise method.
- In the **enterprise (entity) method**, the entire organizational unit of entities in the national economy is the basis for grouping all data describing their activity according to individual classification levels and territorial divisions.
- 6. The term **entities of the national economy** is understood as legal entities, i.e. legal persons, organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity.
The term **economic entities** is understood as entities conducting economic activity (production and service) on their own account in order to earn a profit.
- 7. Other than NACE Rev. 2, among the more important classifications, according to which data are presented in the Yearbook, the following should be mentioned:
 - 1) the **Occupations and Specializations Classification (KZiS)**, on the basis of which councillors of organs of local self-government entities are grouped; the classification compiled on the basis of the International Standard Classification of Occupations (ISCO-08), was introduced on 1 VII 2010 by the decree of the Minister of Labour and Social Policy of 27 IV 2010 (Journal of Laws No. 82, item 537 with later amendments), replacing the classification valid until 30 VI 2010;
 - 2) the **Polish Classification of Types of Construction (PKOB)**, on the basis of which products of construction are grouped; PKOB, compiled on the basis of the Classification of Types of Constructions (CC), was introduced on 1 I 2000 by a decree of the Council of Ministers, dated 30 XII 1999 (Journal of Laws No. 112, item 1316 with later amendments);

3) **Klasyfikację Środków Trwałych (KŚT)**, na podstawie której dokonuje się grupowania środków trwałych według rodzajów; KŚT wprowadzona została z dniem 1 I 2011 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 10 XII 2010 r. (Dz. U. Nr 242, poz. 1622), w miejsce stosowanej do 31 XII 2010 r.

8. Dane w **cenach bieżących** odpowiadają uzyskanym dochodom, poniesionym wydatkom lub wartości wyrobów, usług itp. W tablicach i wykresach, w których nie określono cen, dane liczbowe wyrażono w cenach bieżących. Do wyceny produkcji – jeśli nie zaznaczono inaczej – przyjęto kategorię **ceny bazowej**.

Cena bazowa definiowana jest jako kwota pieniędzy otrzymywana przez producenta (w tym także przez jednostkę handlową) od nabywcy za jednostkę produktu (wyrobu lub usługi), pomniejszona o podatki od produktu oraz o ewentualne rabaty i opusty, powiększona o dotacje otrzymywane do produktu.

Podatki od produktów obejmują: podatek od towarów i usług – VAT (od produktów krajowych i z importu), podatek akcyzowy (od wyrobów krajowych, importowanych i nabytych wewnątrzspółnotowo), cła oraz podatki od niektórych rodzajów usług (np. od gier losowych i zakładów wzajemnych, zryczałtowany podatek od towarów i usług od okazjonalnych przewozów osób autobusami zarejestrowanymi za granicą).

9. Jako **cenę stałą** przyjęto dla produkcji sprzedanej przemysłu:

- cenę stałą 2005 r. (średnie ceny bieżące 2005 r.) dla lat 2006–2010,
- cenę stałą 2010 r. (średnie ceny bieżące 2010 r.) od 2011 r.

10. **Liczby względne (wskaźniki, odsetki)** obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.

Wskaźniki dynamiki – w przypadku zmian metodycznych, zmian kategorii ceny przyjmowanej do wyceny produkcji, zmian systemu cen stałych oraz zmian systemu wag do obliczania wskaźników cen w poszczególnych okresach – obliczono w warunkach porównywalnych.

Wskaźniki jednopodstawowe obliczono metodą nawiązania łańcuchowego.

11. Przy **przeliczaniu na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.)** danych według stanu w końcu roku (np. liczba lekarzy) przyjęto liczbę ludności według stanu w dniu 31 XII, a przy przeliczaniu danych charakteryzujących wielkość zjawiska w ciągu roku (np. ruch naturalny ludności, produkcja, spożycie) – według stanu w dniu 30 VI.

3) the **Classification of Fixed Assets (KŚT)**, on the basis of which fixed assets are grouped according to type; KŚT was introduced on 1 I 2011 by the decree of the Council of Ministers, dated 10 XII 2010 (Journal of Laws No. 242, item 1622) in place of the classification used until 31 XII 2010.

8. Data in **current prices** correspond to obtained revenue, incurred expenditures or the value of products, services, etc. In tables and charts in which prices are not defined, data are expressed in current prices. In order to evaluate production, unless otherwise indicated, the **basic price** category was implemented.

Basic price is defined as the amount of money received by a producer (trade entities included) from a buyer for a unit of product (good or service), decreased by the tax on the product as well as by applicable rebates and deductions, and increased by subsidies received for the product.

Taxes on products comprise: VAT on goods and services (on domestic and imported products), excise tax (on domestic, imported and Intra-Community acquired goods), duties and taxes on certain services (e.g. on games of chance and mutual betting, lump sum tax on goods and services from occasional transports of passengers in buses with foreign registration).

9. **Constant prices** were adopted for sold production of industry:

- 2005 constant prices (2005 average current prices) for 2006–2010,
- 2010 constant prices (2010 average current prices) since 2011.

10. **Relative numbers (indices, percentages)** are, as a rule, calculated on the basis of absolute data expressed with higher precision than that presented in the tables.

Indices in the case of methodological changes, changes in price categories used in the evaluation of production, changes in the system of constant prices as well as changes in the system of weights for calculating price indices in individual periods are calculated in comparable conditions.

Single base indices are calculated using the chain-base index method.

11. When **computing per capita data (1000 population, etc.)** at the end of a year (e.g., the number of doctors), the population as of 31 XII was adopted, where as data describing the magnitude of a phenomenon within a year (e.g., vital statistics, production, consumption) – as of 30 VI.

Do przeliczeń przyjęto liczbę ludności opracowaną – jeśli nie zaznaczono inaczej – za lata 2000–2009 na bazie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002, przy czym dla lat 2000 i 2001 według podziału administracyjnego obowiązującego w dniu 31 XII 2002 r., od 2010 r. na bazie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011, przy czym dla 2010 r. według podziału administracyjnego obowiązującego w dniu 31 XII 2011 r.

12. Dane – jeśli nie zaznaczono inaczej – nie obejmują jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

13. Niektóre informacje zostały podane na podstawie danych nieostatecznych i mogą ulec zmianie w następnych publikacjach Urzędu Statystycznego.

14. Ze względu na zaokrąglenia danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się różnić nieznacznie od podanych wielkości „ogółem”.

15. Informacje pochodzące ze źródeł spoza Urzędu Statystycznego opatrzone odpowiednimi notami, przyjmując zasadę, że jako źródło podaje się instytucję przekazującą informacje prezentowane w tablicy za ostatni rok.

16. W *Roczniku* zastosowano skróty nazw niektórych poziomów klasyfikacyjnych; listę tych skrótów i pełnych nazw podaje się poniżej:

For calculations, it was assumed to use the number of population calculated – unless otherwise indicated – for the years 2000–2009 on the basis of the results of the Population and Housing Census 2002, for 2000 and 2001 by the administrative division valid as of 31 XII 2002, and since 2010 on the basis of the results of the Population and Housing Census 2011, for 2010 by the administrative division valid as of 31 XII 2011.

12. Data, unless otherwise noted, do not include budget entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.

13. Selected information presented on the basis of preliminary data and may change in subsequent publications of the Statistical Office.

14. Due to the rounding of data, in some cases sums of components may slightly differ from the amount given in the item "total".

15. Information originating from sources other than the Statistical Office is indicated in the appropriate note, with the institution providing the information presented in the table for the last year given as the source.

16. The names of some classification levels used in the Yearbook have been abbreviated; the list of abbreviations used and their full names are given below:

skrót abbreviation	pełna nazwa full name
MIEDZYNARODOWA STATYSTYCZNA KLASYFIKACJA CHOROÓB I PROBLEMÓW ZDROWOTNYCH (X Rewizja)	
INTERNATIONAL STATISTICAL CLASSIFICATION OF DISEASES AND RELATED HEALTH PROBLEMS (ICD – 10 Revision)	
Choroby krwi i narządów krwiotwórczych	Choroby krwi i narządów krwiotwórczych oraz niektóre choroby przebiegające z udziałem mechanizmów autoimmunologicznych
<i>Diseases of blood and blood-forming organs</i>	<i>Diseases of the blood and blood-forming organs and certain disorders involving the immune mechanism</i>
Wady rozwojowe wrodzone	Wady rozwojowe wrodzone, zniekształcenia i aberracje chromosomowe
<i>Congenital anomalies</i>	<i>Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities</i>
Objawy i stany niedokładnie określone	Objawy, cechy chorobowe oraz nieprawidłowe wyniki badań klinicznych i laboratoryjnych jednostek chorobowych, gdzie indziej niesklasyfikowane
<i>Symptoms and ill-defined conditions</i>	<i>Symptoms, signs and abnormal clinical and laboratory findings, not elsewhere classified</i>

skrót
abbreviation

pełna nazwa
full name

POLSKA KLASYFIKACJA DZIAŁALNOŚCI – PKD 2007
STATISTICAL CLASSIFICATION OF ECONOMIC ACTIVITIES
IN THE EUROPEAN COMMUNITY – NACE Rev. 2

sekcje
sections

Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją
Handel; naprawa pojazdów samochodowych <i>Trade; repair of motor vehicles</i>	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle <i>Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles</i>
Zakwaterowanie i gastronomia <i>Accommodation and catering</i>	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi <i>Accommodation and food service activities</i>
Obsługa rynku nieruchomości	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości
Administrowanie i działalność wspierająca	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca

działy
divisions

produkcja skór i wyrobów skórzanych	produkcja skór i wyrobów ze skór wyprawionych
produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny <i>manufacture of products of wood, cork, straw and wicker</i>	produkcja wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania <i>manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials</i>
produkcja wyrobów farmaceutycznych <i>manufacture of pharmaceutical products</i>	produkcja podstawowych substancji farmaceutycznych oraz leków i pozostałych wyrobów farmaceutycznych <i>manufacture of basic pharmaceutical products and pharmaceutical preparations</i>
produkcja wyrobów z metali <i>manufacture of metal products</i>	produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń <i>manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment</i>

skrót abbreviation	pełna nazwa full name
POLSKA KLASYFIKACJA DZIAŁALNOŚCI – PKD 2007 (dok.) STATISTICAL CLASSIFICATION OF ECONOMIC ACTIVITIES IN THE EUROPEAN COMMUNITY – NACE Rev. 2 (cont.)	
działy (dok.) divisions (cont.)	
produkcja maszyn i urządzeń	produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana
produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep	produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli
gospodarka odpadami; odzysk surowców	działalność związana ze zbieraniem, przetwarzaniem i unieszkodliwianiem odpadów; odzysk surowców
budowa budynków	roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków
budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej	roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej
handel hurtowy i detaliczny pojazdami samochodowymi oraz ich naprawa	handel hurtowy i detaliczny pojazdami samochodowymi; naprawa pojazdów samochodowych
handel hurtowy	handel hurtowy, z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi
<i>wholesale trade</i>	<i>wholesale trade, except of motor vehicles and motorcycles</i>
handel detaliczny	handel detaliczny, z wyłączeniem handlu detalicznego pojazdami samochodowymi
<i>retail trade</i>	<i>retail trade, except of motor vehicles and motorcycles</i>

Wyjaśnienia metodyczne dotyczące podstawowych pojęć i metod opracowania danych liczbowych zamieszczono w uwagach ogólnych do poszczególnych działów. Rozszerzone wyjaśnienia dotyczące poszczególnych dziedzin statystyki Czytelnik znajdzie w publikacjach tematycznych, w *Roczniku Statystycznym Rzeczypospolitej Polskiej* oraz w serii „Zeszyty metodyczne i klasyfikacje”.

Methodological explanations concerning basic definitions and methods of compiling statistical data are enumerated in the general notes to individual chapters. More detailed information pertaining to particular fields of statistics can be found in subject matter publications, in the Statistical Yearbook of the Republic of Poland as well as in the series “Zeszyty metodyczne i klasyfikacje” (Methodologies and Classifications).

SELECTED DATA ON POZNAŃ

SELECTED DATA ON POZNAŃ

[illegible]

I. WYBRANE DANE O POZNANIU (cd.)*SELECTED DATA ON POZNAN (cont.)*

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	1980	1985	1990	1995	2000	2005	2010	2011	2012
LUDNOŚĆ (dok.) POPULATION (cont.)									
Przyrost naturalny	3368	2054	-622	-1395	-1291	-6	411	443	119
<i>Natural increase</i>									
na 1000 ludności	6,1	3,7	-1,1	-2,5	-2,3	-0,0	0,7	0,8	0,2
<i>per 1000 population</i>									
INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS									
Długość sieci rozdzielczej (stan w dniu 31 XII) w km: Length of distribution network (as of 31 XII) in km:									
Wodociągowej	541,9	586,5	642,2	735,1	758,6	866,7	910,5	906,1	892,4
<i>Water supply</i>									
Kanalizacyjnej (łącznie z kolektorami) <i>Sewage (including collectors)</i>	449,1	512,7	572,1	600,7	623,7	718,6	758,2	766,7	771,8
Gazowej ^a	631,1	716,8	848,0	988,6	1109,6	1184,3	1240,9	1248,9	1261,1
<i>Gas supply system ^a</i>									
Przylączy prowadzące do budynków mieszkalnych (stan w dniu 31 XII): Connections leading to residential buildings (as of 31 XII):									
Wodociągowe	15510	16891	18382	21246	21279	21652	31339	31886	32320
<i>Water supply system</i>									
Kanalizacyjne	14069	15250	16056	17472	17472	17674	28664	29313	29940
<i>Sewage system</i>									
Gazowe ^b	10989	14106	18353	24456	31006	36085	38985	39420	39848
<i>Gas supply system ^b</i>									
Zużycie w gospodarstwach domowych (w ciągu roku): Consumption in households (during the year):									
Wody z wodociągów w dam ³	33804	40894	39520	35927	27181	23964	22945	22955	22667
<i>Water from water supply system in dam³</i>									
na 1 mieszkańca w m ³	61,5	70,9	67,0	61,8	46,6	42,0	41,2	41,4	41,0
<i>per capita in m³</i>									
Energii elektrycznej w GWh	263,9	334,9	428,1	391,5	444,5	452,4	485,3	472,3	462,5
<i>Electricity in GWh</i>									
na 1 mieszkańca w kWh	480	581	726	673	762	794	872	852	837
<i>per capita in kWh</i>									
Gazu sieciowego ^c w hm ³	122,7	170,8	253,2	333,0	176,3	140,0	128,1	111,2	112,5
<i>Gas from gas supply system ^c in hm³</i>									
na 1 mieszkańca w m ³	223,4	296,3	429,1	575,8	302,2	245,6	230,1	200,7	203,6
<i>per capita in m³</i>									

^a Od 2005 r. łącznie z przesyłową. ^b Od 2005 r. łącznie z połączeniami prowadzącymi do budynków niemieszkalnych. ^c Do 1999 r. dane w jednostkach umownych (1 m³ gazu o cieple spalania 16747 kJ), a od 2000 r. – w jednostkach naturalnych.

^a Since 2005 including transmission network gas-line. ^b Since 2005 including connections leading to non-residential buildings. ^c Until 1999 data was presented in conventional units (1 m³ of gas with a calorific value of 16747 kJ), since 2000 data was presented in natural units.

I. WYBRANE DANE O POZNANIU (cd.)*SELECTED DATA ON POZNAŃ (cont.)*

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	1980	1985	1990	1995	2000	2005	2010	2011	2012
INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA (cd.) MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS (cont.)									
Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne: Urban Transport Company:									
Czynne trasy komunikacji miejskiej (stan w dniu 31 XII) w km: <i>Active routes of urban transport (as of 31 XII) in km:</i>									
tramwajowe <i>trams</i>	54	57	57	57	64	64	66	66	68
autobusowe <i>bus</i>	386	450	487	261	264	344	292	292	296
Tabor (stan w dniu 31 XII) w szt.: <i>Fleet (as of 31 XII) in units:</i>									
tramwaje <i>trams</i>	487	470	416	318	321	327	337	323	320
autobusy <i>buses</i>	383	438	405	286	290	292	317	320	320
Miejskie tereny zieleni^a (stan w dniu 31 XII) w ha <i>Urban green area^a (as of 31 XII) in ha</i>		5394	6397	7175	1015	1009	1068	1469	1109
W tym zieleni osiedlowa. <i>Of which estate green belts</i>	295	379	450	460	460	489	630	1029	666
Zasoby mieszkaniowe^b (stan w dniu 31 XII): <i>Dwelling stocks^b (as of 31 XII):</i>									
Mieszkania w tys. <i>Dwellings in thous.</i>	155,1	171,6	182,8	190,6	200,3	221,7	236,6	239,0	241,7
Izby w tys. <i>Rooms in thous.</i>	513,0	574,9	625,1	656,8	690,1	770,0	835,4	843,1	851,2
Powierzchnia użytkowa mieszkań w tys. m ² <i>Useful floor space in dwellings in thous. m²</i>	8381	9399	10483	11076	11774	14068	15261	15435	15619
Przeciętna liczba osób na: <i>Average number of persons per:</i>									
1 mieszkanie <i>dwelling</i>	3,41	3,21	3,12	3,05	2,91	2,56	2,35	2,32	2,28
1 izbę <i>room</i>	1,03	0,96	0,91	0,88	0,84	0,74	0,67	0,66	0,65

a Od 2000 r. tereny zieleni ogólnodostępnej i osiedlowej. *b* Do 2000 r. zasoby mieszkaniowe zamieszkane.*a* Since 2000 generally accessible and estate area green belts. *b* Until 2000 inhabited dwelling stocks.

I. WYBRANE DANE O POZNANIU (cd.)

SELECTED DATA ON POZNAŃ (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	1980	1985	1990	1995	2000	2005	2010	2011	2012
INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA (dok.) MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS (cont.)									
Zasoby mieszkaniowe^a (dok.) Dwelling stocks^a (cont.)									
Przeciętna powierzchnia użytkowa w m ² : Average useful floor space in m ² :									
1 mieszkania dwelling	54,0	54,8	57,3	58,1	58,8	63,5	64,5	64,6	64,6
1 izby room	16,3	16,3	16,8	16,9	17,1	18,3	18,3	18,3	18,3
Oddane do użytkowania: Completed:									
Mieszkania Dwellings	4363	3213	1649	1372	2234	3375	3180	2512	2734
na 1000 ludności per 1000 population	7,9	5,6	2,8	2,4	3,8	5,9	5,7	4,5	4,9
Izby Rooms	15735	12206	7034	5285	6339	11303	10386	8092	8512
na 1000 ludności per 1000 population	28,6	21,2	11,9	9,1	10,9	19,8	18,7	14,6	15,4
Powierzchnia użytkowa w tys. m ² Useful floor space in thous. m ²	253,0	206,6	131,7	102,1	141,6	283,1	230,6	185,5	194,1
EDUKACJA I WYCHOWANIE EDUCATION									
Szkoły podstawowe^{bc}: Primary schools^{bc}:									
szkoły schools	76	83	99	108	103	87	90	94	93
uczniowie pupils	49555	63928	72832	65736	36730	28977	27315	28288	28241
W tym dla dzieci i młodzieży: Of which for children and youth:									
szkoły schools	74	81	97	106	103	87	89	93	92
pomieszczenia do nauczania classrooms	1405	1661	1974	2337	1699	1536	1821	1868	1898
uczniowie pupils	49124	63317	72312	65460	36730	28977	27119	28098	28177
liczba uczniów na 1 pomieszczenie do nauczania number of pupils per classroom	35	38	37	28	22	19	15	15	15

a Do 2000 r. zasoby mieszkaniowe zamieszkane. b Bez szkół specjalnych. c Stan na początku roku szkolnego.
a Until 2000 inhabited dwelling stocks. b Excluding special schools. c As of beginning of the school year.

I. WYBRANE DANE O POZNANIU (cd.)*SELECTED DATA ON POZNAŃ (cont.)*

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	1980	1985	1990	1995	2000	2005	2010	2011	2012
EDUKACJA I WYCHOWANIE (cd.) EDUCATION (cont.)									
Gimnazja^{ab}: General secondary schools^{ab}:									
szkoły schools	x	x	x	x	62	69	72	76	73
uczniowie pupils	x	x	x	x	14424	18014	14571	14109	13602
W tym dla dzieci i młodzieży: Of which for children and youth:									
szkoły schools	x	x	x	x	62	67	68	71	68
pomieszczenia do nauczania classrooms	x	x	x	x	621	915	955	877	820
uczniowie pupils	x	x	x	x	14424	17892	14057	13594	13120
liczba uczniów na 1 pomieszczenie do nauczania number of pupils per classroom	x	x	x	x	23	20	15	16	16
Licea ogólnokształcące^{abc}: General secondary schools^{abc}:									
szkoły schools	20	19	24	39	57	94	93	96	93
uczniowie pupils	10296	8992	12773	20452	28483	24702	20847	19367	18522
absolwenci ^d graduates ^d	3631	2072	2372	4057	5191	7432	6152	6385	5714
W tym dla młodzieży: Of which for youth:									
szkoły schools	12	14	19	34	42	45	44	45	43
uczniowie pupils	8111	7395	10737	17409	23538	17395	14356	13727	13040
absolwenci ^d graduates ^d	2181	1644	1875	3263	4227	6245	4830	5105	4392
Szkoły zawodowe^{be}: Vocational schools^{be}:									
szkoły schools	162	149	134	169	205	244	149	136	127
uczniowie pupils	36701	30782	31742	36132	35655	27705	22855	22835	22155
absolwenci ^d graduates ^d	11393	8004	7982	9488	11193	9314	5370	5258	5987

a Bez szkół specjalnych. *b* Stan na początku roku szkolnego. *c* Od roku szkolnego 2005/06 łącznie z uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi. *d* Z poprzedniego roku szkolnego. *e* Obejmuje szkoły: zasadnicze zawodowe, specjalne ponadgimnazjalne przysposabiające do pracy, licea profilowane, technika, artystyczne ogólnokształcące, policealne oraz od roku szkolnego 2005/06 technika uzupełniające.

a Excluding special schools. *b* As of beginning of the school year. *c* Since 2005/06 school year including supplementary general secondary schools. *d* From the previous school year. *e* Includes schools: basic vocational, special upper secondary job-training, specialized, technical, general art, post-secondary as well as since 2005/06 school year supplementary technical.

I. WYBRANE DANE O POZNANIU (cd.)*SELECTED DATA ON POZNANŹ (cont.)*

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	1980	1985	1990	1995	2000	2005	2010	2011	2012
EDUKACJA I WYCHOWANIE (dok.) EDUCATION (cont.)									
Szkoły zawodowe^{ab} (dok.) Vocational schools^{ab} (cont.)									
W tym dla młodzieży: Of which for youth:									
szkoły schools	106	105	99	121	121	116	77	73	71
uczniowie pupils	28187	26553	25894	28622	26854	16730	12640	12289	11941
absolwenci ^c graduates ^c	8367	6779	6427	7567	7306	6049	3162	3049	3387
Szkoły wyższe^d: Tertiary schools^d:									
Szkoły Schools	8	8	9	14	19	26	26	27	27
Studenci Students	41467	29879	33731	63315	107494	132827	133084	130224	126886
w tym na studiach stacjonarnych ^e . . . of which for stationary study ^e	26554	23362	26248	38414	55445	70577	72538	73981	75069
Wychowanie przedszkolne^a: Pre-school education^a:									
Placówki Establishments	231	259	277	182	188	225	262	272	284
w tym przedszkola of which nursery schools	158	181	191	170	163	161	195	197	206
Dzieci Children	21243	22892	21050	15740	14614	15580	18630	19333	19907
w tym w przedszkolach of which in nursery schools	17820	18456	16255	15486	13908	13867	16565	16601	17262
Miejsca w przedszkolach Places in nursery schools	13349	15155	15676	14489	14419	14935	17463	17602	18295

^a Stan na początku roku szkolnego. ^b Obejmuje szkoły: zasadnicze zawodowe, specjalne ponadgimnazjalne przysposabiające do pracy, licea profilowane, technika, artystyczne ogólnokształcące, policealne oraz od roku szkolnego 2005/06 technika uzupełniające. ^c Z poprzedniego roku szkolnego. ^d Stan w dniu 30 XI. ^e Do roku akademickiego 2005/06 zwanych dziennymi.

^a As of beginning of the school year. ^b Includes schools: basic vocational, special upper secondary job-training, specialized, technical, general art, post-secondary as well as since 2005/06 school year supplementary technical. ^c From the previous school year. ^d As of 30 XI. ^e Until 2005/06 academic year called day study system.

I. WYBRANE DANE O POZNANIU (cd.)*SELECTED DATA ON POZNAŃ (cont.)*

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	1980	1985	1990	1995	2000	2005	2010	2011	2012
OCHRONA ZDROWIA – stan w dniu 31 XII HEALTH CARE – as of 31 XII									
Pracownicy medyczni^a Medical personnel^a									
Lekarze Doctors	2513	1941	2203	2332	2743	2216	2089	1958	.
na 10 tys. ludności per 10 thous. population	45,4	33,7	37,3	40,1	47,1	39,0	37,6	35,4	.
Lekarze dentyści Dentists	633	479	514	448	258	182	178	97	.
na 10 tys. ludności per 10 thous. population	11,4	8,3	8,7	7,7	4,4	3,2	3,2	1,8	.
Pielęgniarki ^b Nurses ^b	4104	3738	4430	4307	3855	4053	4122	4263	.
na 10 tys. ludności per 10 thous. population	74,2	65,0	75,1	74,0	66,2	71,4	74,2	77,0	.
Położne ^b Midwives ^b	393	385	497	497	533	652	906	732	.
na 10 tys. ludności per 10 thous. population	7,1	6,7	8,4	8,5	9,2	11,5	16,3	13,2	.
Szpitala: Hospitals:									
Placówki ^c Establishments ^c	14	14	15	18	18	21	19	20	21
Łóżka ^d Beds ^d	5268	5425	5506	5721	5417	5389	5597	5646	5790
na 10 tys. ludności per 10 thous. population	95,3	94,3	93,3	98,4	93,0	94,9	100,7	102,0	105,1
Apteki ogólnodostępne Generally available pharmacies	51	57	65	108	157	216	251	245	264
Liczba ludności na: Population per:									
1 lekarza Doctor	220	296	268	249	212	256	266	283	.
1 lekarza dentystę Dentist	873	1201	1148	1297	2257	3120	3121	5707	.
1 pielęgniarkę ^b Nurse ^b	135	154	133	135	151	140	135	130	.
1 aptekę ogólnodostępną Generally available pharmacy	10841	10090	9078	5381	3709	2629	2214	2259	2086

^a Do 2004 r. w publicznych i niepublicznych zakładach, dla których zakład jest głównym miejscem pracy. Od 2005 r. razem z praktykami prywatnymi. ^b Od 2005 r. łącznie z magistrami pielęgniarstwa i położnictwa. ^c Bez szpitala psychiatrycznego. ^d Od 2005 r. dane Wielkopolskiego Centrum Zdrowia Publicznego w Poznaniu.

^a Until 2004 in public and non-public facilities, for which the primary workplace is a facilities. Since 2005 including private practice. ^b Since 2005 including master of nursing and midwifery. ^c Excluding psychiatric hospital. ^d Since 2005 data of the Wielkopolska Public Health Centre in Poznań.

I. WYBRANE DANE O POZNANIU (dok.)*SELECTED DATA ON POZNAŃ (cont.)*

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	1980	1985	1990	1995	2000	2005	2010	2011	2012
OCHRONA ZDROWIA – stan w dniu 31 XII (dok.) <i>HEALTH CARE – as of 31 XII (cont.)</i>									
Żłobki^a: Nurseries^a:									
Placówki <i>Establishments</i>	34	31	27	17	15	14	14	28	37
Miejsca <i>Places</i>	2593	2062	1852	1020	895	815	1015	1459	1709
KULTURA – stan w dniu 31 XII <i>CULTURE – as of 31 XII</i>									
Biblioteki publiczne: Public libraries:									
Biblioteki i filie <i>Libraries and branches</i>	58	63	70	66	65	59	57	54	54
Punkty biblioteczne <i>Library service points</i>	115	90	70	36	14	8	–	–	–
Księgozbiór: w tys. wol. <i>Collection: in thous. vol.</i>	1138,6	1389,7	1576,2	1485,0	1409,6	1475,2	1531,6	1552,9	1562,7
na 1000 ludności w wol. <i>per 1000 population in vol.</i>	2059	2416	2671	2555	2421	2598	2757	2805	2837
Czytelnicy (w ciągu roku) w tys. <i>Borrowers (during the year) in thous.</i>	115,9	121,4	110,6	99,1	115,6	105,1	93,0	86,6	87,5
Wypożyczenia (w ciągu roku): <i>Loans (during the year):</i>									
w tys. wol. <i>in thous. vol.</i>	2984	3175	2517	2047	2331	2311	1847	1819	2810
na 1 czytelnika w wol. <i>per borrower in vol.</i>	26	26	23	21	20	22	20	21	32
Kina: Cinemas:									
Kina stałe <i>Fixed cinemas</i>	17	16	18	11	10	9	8	13	11
Miejsca na widowni <i>Seating</i>	5360	5118	5266	3745	5507	13479	16109	17006	15854
Widzowie (w ciągu roku): <i>Audience (during the year):</i>									
w tys. <i>in thous.</i>	2115	2393	778	1012	1394	2029	2437	2447	1918
na 1000 ludności <i>per 1000 population</i>	3849	4152	1318	1739	2390	3560	4378	4415	3472

^a Łącznie z oddziałami żłobkowymi; do 2010 r. bez klubów dziecięcych.^a Including nursery wards; until 2010 excluding children's clubs.

II. POZNAŃ NA TLE WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO I KRAJU W 2012 R.POZNAŃ AGAINST THE BACKGROUND OF THE WIELKOPOLSKIE VOIVODSHIP AND POLAND
IN 2012

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Poznań	Województwo wielkopolskie Wielkopolskie Voivodship	Polska Poland
Powierzchnia na 1 mieszkańca ^a w m ² <i>Area per capita^a in m²</i>	476	8615	8115
Ludność ^a na 1 km ² <i>Population^a per km²</i>	2103	116	123
Udział kobiet w ogólnej liczbie ludności ^a w % <i>Participation of females in the grand total of population^a in %</i>	53,4	51,4	51,6
Liczba kobiet na 100 mężczyzn ^a <i>Females per 100 males^a</i>	114,7	105,6	106,6
Ludność ^a w tys. <i>Population^a in thous.</i>	550,7	3462,2	38533,3
z liczby ogółem w % w wieku: <i>of total in % at age:</i>			
przedprodukcyjnym <i>pre-working</i>	15,4	19,4	18,3
produkcyjnym <i>working</i>	64,0	64,1	63,9
poprodukcyjnym <i>post-working</i>	20,6	16,5	17,8
Liczba osób w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym ^a <i>Population of non-working age per 100 persons of working age^a</i>	56,2	56,0	56,6
Małżeństwa zawarte na 1000 ludności <i>Marriages contracted per 1000 population</i>	5,08	5,52	5,29
Urodzenia żywe na 1000 ludności <i>Live births per 1000 population</i>	10,49	10,94	10,02
Zgony na 1000 ludności <i>Deaths per 1000 population</i>	10,28	9,12	9,99
Zgony niemowląt na 1000 urodzeń żywych <i>Infant deaths per 1000 live births</i>	3,62	4,49	4,64
Przyrost naturalny na 1000 ludności <i>Natural increase per 1000 population</i>	0,22	1,82	0,04
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności <i>Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population</i>	-4,18	0,18	-0,17
Pracujący ^{ab} w gospodarce narodowej w tys. <i>Employed persons^{ab} in thous.</i>	233,5	1046,4	10910,5
na 1000 ludności <i>per 1000 population</i>	424,0	302,2	283,1

^a Stan w dniu 31 XII. ^b Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9; z pracującymi w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie – dane szacunkowe na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego 2010.

^a As of 31 XII. ^b By actual workplace and kind of activity; excluding economic entities employing up to 9 persons; with the employed persons on private farms in agriculture – estimated data on the basis of the Agricultural Census 2010.

POZNAŃ NA TLE KRAJU I MIAST WOJEWÓDZKICH

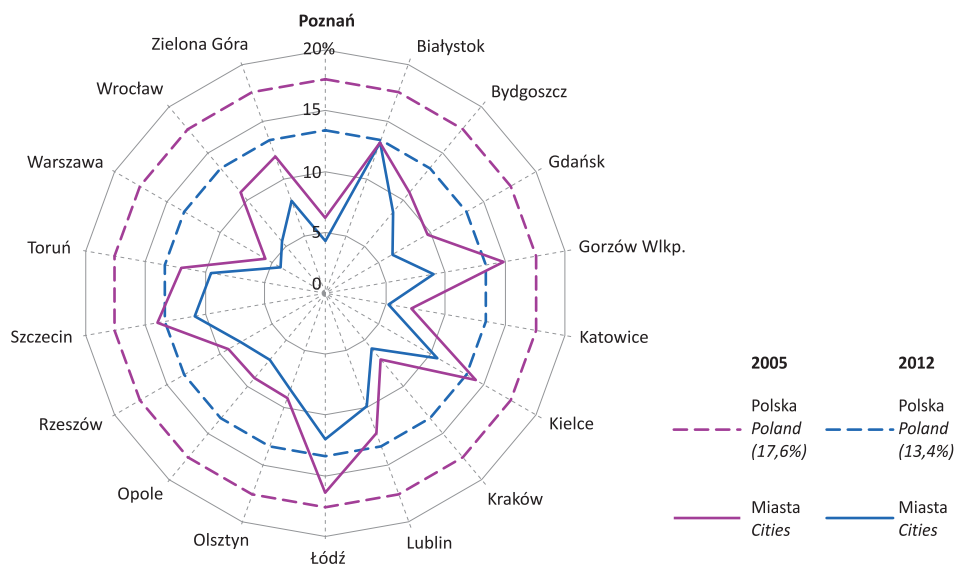
POZNAŃ AGAINST THE BACKGROUND OF POLAND AND VOIVODSHIP CITIES

STOPA BEZROBOCIA REJESTROWANEGO

Stan w dniu 31 XII

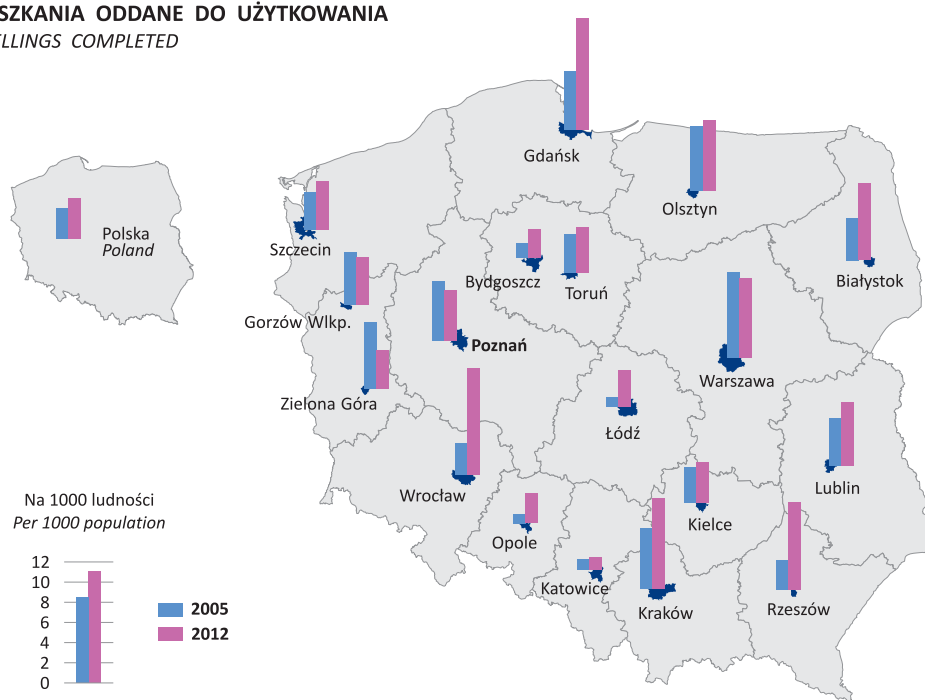
REGISTERED UNEMPLOYMENT RATE

As of 31 XII

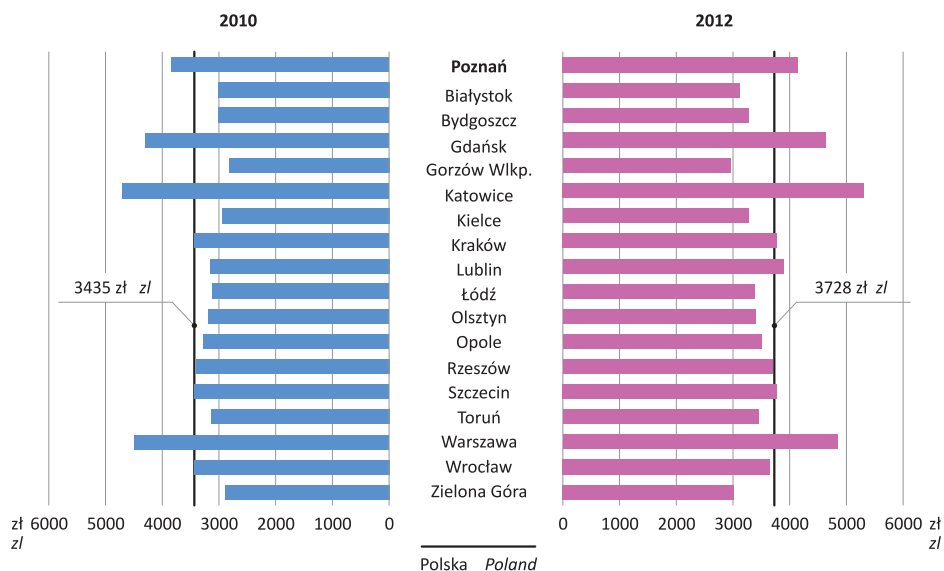
MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA

DWELLINGS COMPLETED

POZNAŃ NA TLE KRAJU I MIAST WOJEWÓDZKICH
POZNAŃ AGAINST THE BACKGROUND OF POLAND AND VOIVODSHIP CITIES

PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIE BRUTTO W SEKTORZE PRZEDSIĘBIORSTW^a
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN ENTERPRISE SECTOR^a

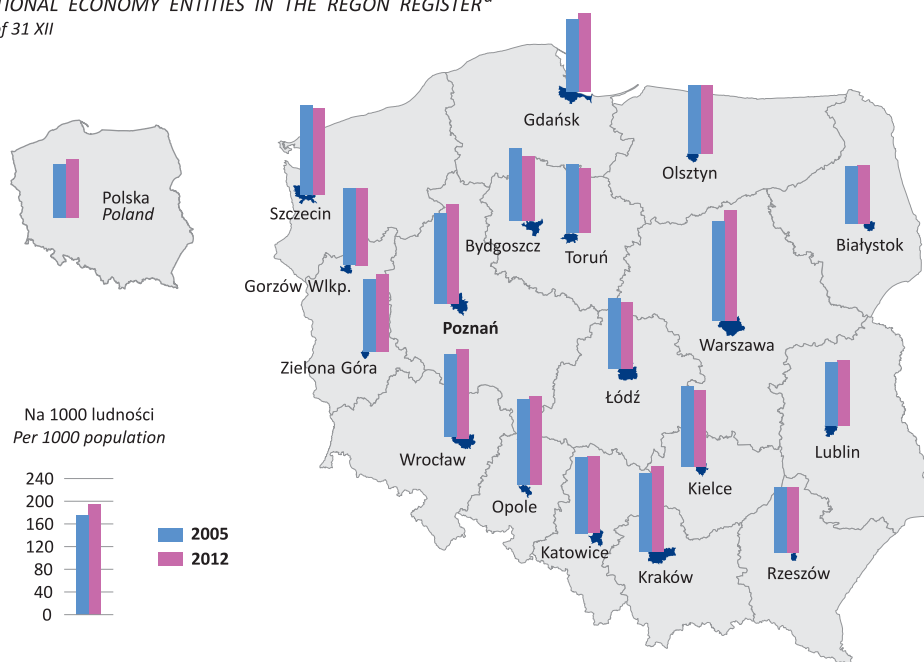
^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9.
^a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ W REJESTRZE REGON^a

Stan w dniu 31 XII

NATIONAL ECONOMY ENTITIES IN THE REGON REGISTER^a

As of 31 XII

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.
^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

II. POZNAŃ NA TLE WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO I KRAJU W 2012 R. (cd.)

POZNAŃ AGAINST THE BACKGROUND OF THE WIELKOPOLSKIE VOIVODSHIP AND POLAND
IN 2012 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Poznań	Województwo wielkopolskie Wielkopolskie Voivodship	Polska Poland
Pracujący ^{ab} w gospodarce narodowej (dok.) <i>Employed persons^{ab} (cont.)</i>			
z liczby ogółem – w %: <i>of total – in %:</i>			
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>agriculture, forestry and fishing</i>	0,8	20,2	21,6
przemysł i budownictwo <i>industry and construction</i>	22,1	32,7	27,5
handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ ; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastro- nomia ^Δ ; informacja i komunikacja <i>trade; repair of motor vehicles^Δ; transportation and storage; accommodation and catering^Δ; information and communication</i>	28,2	19,5	18,5
działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>financial and insurance activities; real estate activities</i>	7,0	3,1	3,9
pozostałe usługi ^c <i>other services^c</i>	41,9	24,6	28,4
Bezrobotni zarejestrowani ^a w tys. <i>Registered unemployed persons^a in thous.</i>	13,7	147,9	2136,8
według płci w %: <i>by sex in %:</i>			
mężczyźni <i>males</i>	47,9	45,0	48,6
kobiety <i>women</i>	52,1	55,0	51,4
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^a w % <i>Registered unemployment rate^a in %</i>	4,2	9,8	13,4
Ludność w miastach – w % ogółu ludności – korzystająca z sieci: <i>Population in urban areas – in % of total urban area population – using systems:</i>			
wodociągowej <i>water supply system</i>	96,6	96,8	95,4
kanalizacyjnej <i>sewage system</i>	90,9	87,7	87,0
gazowej <i>gas supply system</i>	83,0	69,3	72,4

^a Stan w dniu 31 XII. ^b Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9; z pracującymi w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie – dane szacunkowe na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego 2010. ^c Patrz uwagi ogólne do *Rocznika*, ust. 2, pkt 1 na str. 18.

^a As of 31 XII. ^b By actual workplace and kind of activity; excluding economic entities employing up to 9 persons; with the employed persons on private farms in agriculture – estimated data on the basis of the Agricultural Census 2010. ^c See general notes to Yearbook, item 2, point 1 on page 18.

II. POZNAŃ NA TLE WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO I KRAJU W 2012 R. (cd.)

POZNAŃ AGAINST THE BACKGROUND OF THE WIELKOPOLSKIE VOIVODSHIP AND POLAND
IN 2012 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Poznań	Województwo wielkopolskie Wielkopolskie Voivodship	Polska Poland
Zużycie w gospodarstwach domowych na 1 mieszkańca w miastach: <i>Consumption in households per capita in urban area:</i>			
wody z wodociągów w m ³ <i>water from water supply system in m³</i>	41,0	36,0	34,5
energii elektrycznej w kWh <i>electricity in kWh</i>	837,2	741,0	768,6
gazu sieciowego w m ³ <i>gas from gas supply system in m³</i>	203,6	162,4	135,3
Zasoby mieszkaniowe ^{ab} na 1000 ludności: <i>Inhabited dwellings^{ab} per 1000 population:</i>			
mieszkania <i>dwellings</i>	438,8	328,5	356,1
izby <i>rooms</i>	1545,5	1329,7	1358,1
Przeciętna liczba osób na: <i>Average number of persons per:</i>			
1 mieszkanie <i>dwellings</i>	2,28	3,04	2,81
1 izbę <i>rooms</i>	0,65	0,75	0,74
Mieszkania oddane do użytkowania w tys. <i>Dwellings completed in thous.</i>	2,7	14,8	152,9
na 1000 ludności <i>per 1000 population</i>	4,9	4,3	4,0
na 1000 zawartych małżeństw <i>per 1000 marriages contracted</i>	974	775	750
Łóżka ^{ac} w szpitalach ogólnych na 10 tys. ludności <i>Beds^{ac} in hospitals per 10 thous. population</i>	109,7	46,6	49,0
Liczba ludności na 1 aptekę ogólnodostępną ^a w tys. <i>Population per generally available pharmacy^a in thous.</i>	2,1	3,0	3,2
Liczba miejsc w domach i zakładach pomocy społecznej ^{ad} na 10 tys. ludności <i>Places in social welfare homes and facilities^{ad} per 10 thous. population</i>	25,3	25,0	28,1

a Stan w dniu 31 XII. b Na podstawie bilansów. c Dane Ministerstwa Zdrowia. d Łącznie z filiami.

a As of 31 XII. b Based on balances. c Data of the Ministry of Health. d Including branches.

II. POZNAŃ NA TLE WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO I KRAJU W 2012 R. (dok.)

POZNAŃ AGAINST THE BACKGROUND OF THE WIELKOPOLSKIE VOIVODSHIP AND POLAND
IN 2012 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Poznań	Województwo wielkopolskie Wielkopolskie Voivodship	Polska Poland
Biblioteki publiczne: Public libraries:			
księgozbiór ^a na 1000 ludności w wol. collection ^a per 1000 population in vol.	2837	3446	3416
czytelnicy na 1000 ludności borrowers per 1000 population	158	155	168
wypożyczenia w woluminach na: Loans in volumes per:			
1000 ludności 1000 population	5087	3515	3166
1 czytelnika borrower	32,1	22,7	18,9
Zwiedzający muzea i wystawy na 1000 ludności Museums and exhibitions visitors per 1000 population	479	632	693
Widzowie w kinach stałych na 1000 ludności Audience in fixed cinemas per 1000 population	3472	834	973
Widzowie i słuchacze w teatrach i instytucjach muzycznych ^{bc} na 1000 ludności Audience in theatres and music institutions ^{bc} per 1000 population	869	178	277
Miejsca noclegowe (stan w dniu 31 VII) na 10 tys. ludności .. Number of beds (as of 31 VII) in 10 thous. population	146,4	122,1	175,3
Produkcja sprzedana przemysłu ^d (ceny bieżące) na 1 mieszkańca w zł Sold production of industry ^d (current prices) per capita in zł	61965	34096	28785
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach ^d według lokalizacji inwestycji (ceny bieżące) na 1 mieszkańca w zł Investment outlays in enterprises ^d according to investment location (current prices) per capita in zł	6886	3321	3324
Wartość brutto środków trwałych w przedsiębiorstwach ^{ad} (bieżące ceny ewidencyjne) na 1 mieszkańca w zł Gross value of fixed assets in enterprises ^{ad} (current-keeping prices) per capita in zł	91109	40348	40021
Podmioty gospodarki narodowej ^{ae} na 10 tys. ludności Entities of the national economy ^{ae} per 10 thous. population	1861	1121	1032
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą ^{ae} na 10 tys. ludności Natural persons conducting economic activity ^{ae} per 10 thous. population	1258	852	757
Produkt krajowy brutto ^f (ceny bieżące) na 1 mieszkańca w zł Gross domestic product ^f (current prices) per capita in zł	75877	41285	39665
Wartość dodana brutto ^f (ceny bieżące) na 1 pracującego w zł Gross value added ^f (current prices) per employed person in zł	116264	91777	96262

a Stan w dniu 31 XII. b Łącznie z imprezami zorganizowanymi w plenerze. c Według siedziby. d Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9. e W rejestrze REGON; bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie. f W 2011 r.

a As of 31 XII. b Including outdoor events. c By the seat. d Excluding economic entities employing up to 9 persons. e In the REGON register; excluding persons tending private farms in agriculture. f In 2011.

III. POZNAŃ NA TLE MIAST LICZĄCYCH 300 TYS. I WIĘCEJ MIESZKAŃCÓW

POZNAŃ AGAINST THE BACKGROUND THE TOWNS WITH 300 THOUS. AND MORE INHABITANTS

Lp. No.	WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Poznań	Bydgoszcz
1	Powierzchnia (stan w dniu 31 XII) w km ²	2011	262	176
2	Area (as of 31 XII) in km ²	2012	262	176
3	Ludność ^a (stan w dniu 31 XII): w tys.	2011	553,6	363,0
4	Population ^a (as of 31 XII): in thous.	2012	550,7	361,3
5	na 1 km ²	2011	2114	2063
6	per km ²	2012	2103	2053
7	w tym kobiety: w tys.	2011	295,6	192,2
8	of which females: in thous.	2012	294,2	191,2
9	na 100 mężczyzn	2011	115	112
10	per 100 males	2012	115	112
	Ludność w tys. w wieku (stan w dniu 31 XII): Population in thous. at age (as of 31 XII):			
11	0–19 lat.	2011	95,0	65,9
12		2012	94,8	64,8
13	20–64 lata	2011	371,9	239,6
14		2012	365,8	236,8
15	65 lat i więcej	2011	86,6	57,5
16	and more	2012	90,1	59,6
17	Ludność ^a w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym (stan w dniu 31 XII)	2011	54,1	56,3
18	Population ^a of non-working age per 100 persons of working age (as of 31 XII)	2012	56,2	57,6
19	Małżeństwa zawarte na 1000 ludności	2011	5,2	5,2
20	Marriages contracted per 1000 population	2012	5,1	5,1
21	Urodzenia żywe na 1000 ludności	2011	10,5	8,9
22	Live births per 1000 population	2012	10,5	8,8
23	Urodzenia dziewcząt na 100 chłopców	2011	92,2	96,0
24	Births of girls per 100 boys	2012	95,0	92,3
25	Zgony na 1000 ludności	2011	9,7	9,8
26	Deaths per 1000 population	2012	10,3	10,4
27	Zgony niemowląt na 1000 urodzeń żywych	2011	3,4	6,2
28	Infant deaths per 1000 live births	2012	3,6	3,4
29	Przyrost naturalny na 1000 ludności	2011	0,8	-0,8
30	Natural increase per 1000 population	2012	0,2	-1,6
31	Saldo migracji ^b na 1000 ludności	2011	-4,5	-3,1
32	Net migration ^b per 1000 population	2012	-4,2	-3,0
33	Pracujący ^c (stan w dniu 31 XII): w tys.	2011	230,2	116,2
34	Employed ^c (as of 31 XII): in thous.	2012	228,8	114,4
35	na 1000 ludności	2011	415,9	320,1
36	per 1000 population	2012	415,4	316,6
37	w tym kobiety: w tys.	2011	113,7	57,8
38	of which women: in thous.	2012	114,4	58,7
39	w % ogółu pracujących	2011	49,4	49,8
40	in % of total employed	2012	50,0	51,4

^a Patrz uwagi ogólne do działu „Ludność”, ust. 2 na str. 76. ^b Bez ruchu między dzielnicami miasta; łącznie z migracją zagraniczną, w których liczba pracujących przekracza 9.

^a See general notes to the chapter “Population”, item 2 on page 76. ^b Excluding movements between city's quarters, including abroad more than 9.

Gdańsk	Katowice	Kraków	Lublin	Łódź	Szczecin	Warszawa	Wrocław	Lp. No.
262	165	327	147	293	301	517	293	1
262	165	327	147	293	301	517	293	2
460,5	309,3	759,1	348,6	725,1	409,6	1708,5	631,2	3
460,4	307,2	758,3	347,7	719,0	408,9	1715,5	631,2	4
1758	1879	2323	2364	2472	1363	3303	2156	5
1758	1866	2320	2358	2452	1361	3317	2156	6
242,1	162,2	404,9	188,1	395,2	214,7	924,7	336,7	7
242,3	161,1	405,1	187,7	392,0	214,6	928,6	336,9	8
111	110	114	117	120	110	118	114	9
111	110	115	117	120	110	118	114	10
82,6	51,5	131,3	64,1	115,7	72,0	292,8	103,9	11
82,8	50,8	132,0	64,2	114,6	72,1	297,7	104,6	12
305,1	204,3	505,3	232,6	479,9	274,6	1115,2	426,3	13
301,8	201,7	500,2	229,7	470,8	271,5	1109,7	422,0	14
72,9	53,5	122,5	51,8	129,5	62,9	300,5	101,1	15
75,8	54,8	126,1	53,7	133,5	65,3	308,2	104,5	16
56,1	55,6	54,5	53,7	58,0	53,9	58,8	53,5	17
57,8	56,7	56,1	55,5	60,1	55,8	60,6	55,3	18
4,9	5,7	4,9	5,0	4,4	4,8	4,8	5,0	19
4,6	5,1	4,5	4,8	4,5	4,6	4,5	5,0	20
9,6	8,6	9,8	9,9	8,6	8,4	11,1	9,9	21
9,8	8,8	9,7	9,8	8,4	8,7	11,0	9,7	22
91,3	89,9	90,5	99,6	95,0	102,3	94,4	92,8	23
93,6	95,5	93,2	99,4	96,0	90,7	93,7	93,7	24
9,4	11,7	9,2	9,3	14,2	10,1	10,3	10,0	25
10,0	11,7	9,7	9,1	14,2	10,3	10,8	10,3	26
2,9	9,8	4,0	4,9	4,0	6,1	3,4	6,4	27
4,7	5,9	3,1	3,5	3,3	6,2	4,5	5,2	28
0,2	-3,1	0,6	0,6	-5,6	-1,7	0,7	-0,1	29
-0,2	-2,9	0,0	0,7	-5,8	-1,7	0,2	-0,6	30
-0,2	-3,7	1,3	-3,2	-2,0	0,1	4,2	1,0	31
-	-3,2	1,0	-2,7	-2,3	0,5	3,9	1,4	32
145,7	160,6	287,5	114,8	225,6	107,0	820,0	234,4	33
146,7	157,3	290,2	115,2	225,3	106,6	813,4	233,6	34
316,4	519,2	378,7	329,5	311,2	261,3	479,9	371,3	35
318,6	511,8	382,7	331,2	313,4	260,8	474,1	370,1	36
72,9	77,1	144,5	59,7	119,4	57,3	426,6	120,2	37
73,5	76,8	146,3	60,8	119,0	56,7	428,4	121,2	38
50,0	48,0	50,3	52,0	52,9	53,6	52,0	51,3	39
50,1	48,9	50,4	52,8	52,8	53,2	52,7	51,9	40

c Według faktycznego miejsca pracy; bez pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie; dane dotyczą podmiotów, migration. c By actual place of employment; except persons working in the private farms in agriculture; data concern entities employing

III. POZNAŃ NA TLE MIAST LICZĄCYCH 300 TYS. I WIĘCEJ MIESZKAŃCÓW (cd.)

POZNAŃ AGAINST THE BACKGROUND THE TOWNS WITH 300 THOUS. AND MORE INHABITANTS

Lp. No.	WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Poznań	Bydgoszcz
1	Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw ^a w tys.	2011	141,0	58,1
2	<i>Average paid employment in enterprise sector^a in thous.</i>	2012	141,0	57,1
3	sektor publiczny	2011	19,1	6,1
4	<i>public sector</i>	2012	18,6	6,3
5	sektor prywatny.	2011	121,9	52,0
6	<i>private sector</i>	2012	122,5	50,8
7	w tym: przemysł	2011	50,5	28,6
8	<i>of which: industry</i>	2012	50,0	28,6
9	budownictwo	2011	9,7	4,5
10	<i>construction</i>	2012	9,6	4,3
11	handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	2011	37,3	10,0
12	<i>trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	2012	37,3	9,6
13	transport i gospodarka magazynowa	2011	7,5	2,6
14	<i>transportation and storage</i>	2012	7,0	2,6
15	Przeciętne wynagrodzenie miesięczne brutto w sektorze przedsiębiorstw ^a w zł	2011	4031,58	3160,24
16	<i>Average monthly gross wages and salaries in enterprise sector^a in zł</i>	2012	4148,48	3272,71
17	Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII) w tys.	2011	11,6	12,9
18	<i>Registered unemployed persons (as of 31 XII) in thous.</i>	2012	13,7	13,9
19	w tym kobiety	2011	6,3	6,9
20	<i>of which women</i>	2012	7,1	7,2
21	Stopa bezrobocia (stan w dniu 31 XII) w %	2011	3,6	7,9
22	<i>Unemployment rate (as of 31 XII) in %</i>	2012	4,2	8,6
23	Ścieki przemysłowe i komunalne oczyszczone w % wymagających oczyszczania	2011	99,9	93,9
24	<i>Treated industrial and municipal wastewater in % requiring treatment</i>	2012	100,0	94,1
	Zanieczyszczenia powietrza przez zakłady szczególnie uciążliwe dla środowiska: <i>Air pollutions generated by plants especially harmful for environment:</i>			
25	emisja dwutlenku siarki na 1 km ² w t	2011	13,0	31,7
26	<i>emissions of sulphur dioxide per km² in t</i>	2012	11,4	30,8
	zatrzymane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń w % zanieczyszczeń wytworzonych: <i>retained in pollutant reduction systems in % of pollutants produced:</i>			
27	pyłowych.	2011	99,6	99,3
28	<i>particulates</i>	2012	99,5	99,3
29	gazowych (bez dwutlenku węgla).	2011	35,5	14,0
30	<i>gases (excluding carbon dioxide)</i>	2012	21,2	14,1
	Ludność (w % ludności miasta) korzystająca z: <i>Population (in % of total urban area population) using:</i>			
31	wodociągu	2011	96,5	96,8
32	<i>water supply system</i>	2012	96,6	96,8
33	kanalizacji	2011	90,8	91,6
34	<i>sewage system</i>	2012	90,9	91,8
	Zużycie w gospodarstwach domowych: <i>Consumption in households:</i>			
35	wody z wodociągów: w hm ³	2011	23,0	12,5
36	<i>water from water supply system: in hm³</i>	2012	22,7	12,3
37	na 1 mieszkańca w m ³	2011	41,4	34,3
38	<i>per capita in m³</i>	2012	41,0	33,9
39	energii elektrycznej: w GWh.	2011	472,3	242,2
40	<i>electricity: in GWh</i>	2012	462,5	235,2
41	na 1 mieszkańca w kWh	2011	852,1	666,2
42	<i>per capita in kWh</i>	2012	837,2	649,2

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9.ª Data concern entities employing more than 9 persons.

(cont.)

Gdańsk	Katowice	Kraków	Lublin	Łódź	Szczecin	Warszawa	Wrocław	Lp. No.
81,7	158,6	206,3	69,1	119,6	45,3	956,7	157,1	1
81,3	158,3	204,9	68,0*	116,3	46,5	955,7	164,6	2
17,7	92,7	12,9	4,9	10,0	5,8	257,5	8,5	3
14,7	92,2	10,9	4,7*	9,6	5,8	249,3	8,4	4
64,0	65,9	193,4	64,2	109,7	39,4	699,2	148,6	5
66,6	66,1	194,0	63,4*	106,7	40,7	706,4	156,2	6
34,4	102,7	59,3	26,9	42,6	13,4	154,1	38,9	7
31,4	103,3	57,8	25,8*	44,0	13,7	151,3	38,1	8
8,9	11,2	20,0	8,3	7,5	4,9	57,9	12,4	9
9,0	12,0	19,5	8,4*	7,3	5,5	63,9	12,1	10
14,5	13,7	64,7	22,2	29,6	8,5	214,0	38,0	11
14,1	14,5	63,4	22,8*	28,4	8,1	215,1	45,2	12
6,7	5,7	7,8	2,6	5,8	6,4	228,5	5,2	13
6,9	5,5	8,3	2,4*	5,9	6,6	226,7	5,2	14
4533,04	5004,85	3667,72	3504,55	3197,77	3628,58	4682,60	3600,88	15
4629,39	5309,69	3774,48	3579,89*	3379,55	3774,29	4842,79	3651,53	16
11,1	8,8	19,4	16,1	37,0	16,9	41,6	16,2	17
13,1	10,8	23,9	17,1	41,0	19,1	49,2	19,0	18
6,1	4,8	9,9	8,3	18,5	8,5	20,2	8,7	19
7,1	5,7	12,0	8,6	19,8	9,3	24,0	9,7	20
5,4	4,2	4,8	9,4	11,0	9,9	3,7	5,0	21
6,3	5,2	5,8	9,9	12,0	11,0	4,3	5,7	22
99,4	73,3	99,9	100,0	99,9	98,9	53,1	100,0	23
99,4	75,7	99,9	99,9	99,9	98,5	75,9	100,0	24
40,1	18,1	25,8	9,3	30,0	11,3	32,9	13,6	25
29,7	19,3	27,5	10,9	26,2	10,3	27,5	13,5	26
99,1	99,5	98,9	96,3	99,8	99,5	99,8	99,5	27
98,9	99,4	98,9	96,8	99,9	99,5	99,8	99,5	28
83,0	27,2	0,6	0,0	19,1	6,1	33,1	0,6	29
86,8	26,5	1,1	0,0	22,0	6,3	40,1	0,6	30
98,6	98,0	99,7	95,1	94,7	96,2	95,4	96,4	31
98,8	98,0	99,7	95,2	94,7	96,2	95,5	96,5	32
96,0	89,5	90,9	90,1	86,0	87,7	92,1	91,3	33
96,1	89,7	91,1	90,3	86,3	87,7	92,1	91,5	34
17,1	11,3	35,4	12,8	29,9	14,5	84,4	26,5	35
17,0	11,2	35,1	12,6	29,2	14,8	79,2	26,8	36
37,1	36,4	46,7	36,7	41,1	35,3	49,5	42,1	37
37,0	36,3	46,2	36,3	40,4	36,2	46,3	42,4	38
394,4	268,8	782,6	249,3	624,7	305,3	1699,3	604,5	39
403,6	253,5	769,8	245,3	597,5	297,6	1735,4	547,2	40
856,6	865,7	1032,1	714,1	858,2	744,9	997,7	958,6	41
876,6	822,4	1014,1	704,7	827,5	727,2	1014,1	866,6	42

III. POZNAŃ NA TLE MIAST LICZĄCYCH 300 TYS. I WIĘCEJ MIESZKAŃCÓW (cd.)

POZNAŃ AGAINST THE BACKGROUND THE TOWNS WITH 300 THOUS. AND MORE INHABITANTS

Lp. No.	WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Poznań	Bydgoszcz
	Zużycie w gospodarstwach domowych (dok.): <i>Consumption in households (cont.):</i>			
1	gazu z sieci: w hm ³	2011	111,2	40,3
2	gas from gas supply system: in hm ³	2012	112,5	40,6
3	na 1 mieszkańca w m ³	2011	200,7	111,0
4	per capita in m ³	2012	203,6	112,1
5	na 1 odbiorcę ^a w m ³	2011	611,3	335,9
6	per consumer ^a in m ³	2012	621,3	336,8
	Zasoby mieszkaniowe (stan w dniu 31 XII): <i>Dwelling stocks (as of 31 XII):</i>			
7	mieszkania: w tys.	2011	239,0	144,0
8	dwellings: in thous.	2012	241,7	145,0
9	na 1000 ludności	2011	431,8	396,8
10	per 1000 population	2012	438,8	401,5
11	izby w tys.	2011	843,1	497,3
12	rooms in thous.	2012	851,2	500,2
13	przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²	2011	64,6	57,8
14	average useful floor space per dwelling in m ²	2012	64,6	57,8
	Mieszkania oddane do użytkowania: <i>Dwellings completed:</i>			
15	mieszkania: w tys.	2011	2,5	0,9
16	dwellings: in thous.	2012	2,7	1,0
17	na 1000 ludności	2011	4,5	2,4
18	per 1000 population	2012	4,9	2,8
19	na 1000 zawartych małżeństw	2011	864	461
20	per 1000 marriages contracted	2012	974	549
21	izby: w tys.	2011	8,1	2,8
22	rooms: in thous.	2012	8,5	3,1
23	na 1000 ludności	2011	14,6	7,7
24	per 1000 population	2012	15,4	8,5
25	przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²	2011	73,8	73,1
26	average useful floor space per dwelling in m ²	2012	71,0	62,8
	Szkolnictwo dla dzieci i młodzieży ^b : <i>Education for children and youth^b:</i>			
	podstawowe: primary:			
27	szkoły	2011/12	109	55
28	schools	2012/13	108	56
29	uczniowie w tys.	2011/12	28,6	17,2
30	students in thous.	2012/13	28,7	17,3
	gimnazjalne: lower secondary:			
31	szkoły	2011/12	87	59
32	schools	2012/13	85	60
33	uczniowie w tys.	2011/12	14,0	9,7
34	students in thous.	2012/13	13,5	9,2

^a Do przeliczeń przyjęto przeciętną liczbę odbiorców w roku. ^b Stan na początku roku szkolnego.^a For calculations was assumed an average number of consumers during the year. ^b At the beginning of the school year.

(cont.)

Gdańsk	Katowice	Kraków	Lublin	Łódź	Szczecin	Warszawa	Wrocław	Lp. No.
53,2	38,7	124,6	51,9	71,6	66,7	240,2	101,9	1
61,2	40,0	139,8	51,7	71,2	68,0	309,9	108,7	2
115,6	124,7	164,3	148,7	98,4	162,8	141,0	161,7	3
132,9	129,6	184,2	148,6	98,6	166,2	181,1	172,2	4
371,1	384,9	499,5	457,3	282,7	482,3	368,8	485,8	5
428,7	398,5	558,3	451,2	282,0	511,6	477,7	516,4	6
194,6	138,1	332,8	139,9	344,2	166,9	859,9	276,1	7
199,5	138,4	339,4	142,0	346,8	168,5	872,6	282,5	8
422,7	446,5	438,4	401,3	474,7	407,6	503,3	437,4	9
433,4	450,4	447,6	408,4	482,3	412,0	508,6	447,6	10
659,8	462,1	1064,4	502,0	1058,2	604,8	2759,4	1095,0	11
673,6	463,4	1083,1	509,5	1066,0	609,3	2795,1	1112,8	12
59,3	59,7	57,5	59,7	53,5	63,7	58,4	71,3	13
59,4	59,8	57,6	59,8	53,6	63,7	58,6	71,1	14
4,4	0,7	4,9	1,5	1,5	1,8	9,4	3,8	15
5,1	0,4	6,8	2,2	2,6	1,9	13,5	6,7	16
9,6	2,1	6,4	4,3	2,1	4,4	5,5	6,0	17
11,1	1,2	9,0	6,3	3,6	4,8	7,9	10,6	18
1963	376	1300	860	472	925	1139	1189	19
2411	239	1980	1314	795	1027	1746	2115	20
12,9	2,4	14,1	5,6	5,3	5,8	28,6	11,3	21
14,6	1,6	19,4	8,0	8,1	5,9	38,8	18,7	22
28,0	7,7	18,6	16,1	7,3	14,1	16,8	17,9	23
31,7	5,3	25,5	22,9	11,3	14,3	22,7	29,6	24
70,9	79,2	66,8	76,8	84,0	76,9	79,4	67,0	25
65,5	115,9	63,1	72,5	71,3	70,1	71,9	65,4	26
86	53	150	51	136	68	296	102	27
86	55	152	51	133	67	311	104	28
22,4	13,6	37,2	18,4	31,6	19,8	86,2	27,1	29
22,4	13,4	36,6	18,5	31,6	20,0	88,7	27,0	30
60	44	106	37	92	59	228	72	31
61	44	108	38	88	60	231	71	32
11,5	7,3	18,5	9,7	16,9	10,6	38,2	14,5	33
11,2	6,8	18,0	9,5	16,0	10,1	38,0	14,1	34

III. POZNAŃ NA TLE MIAST LICZĄCYCH 300 TYS. I WIĘCEJ MIESZKAŃCÓW (cd.)

POZNAŃ AGAINST THE BACKGROUND THE TOWNS WITH 300 THOUS. AND MORE INHABITANTS

Lp. No.	WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Poznań	Bydgoszcz
	Szkolnictwo dla dzieci i młodzieży ^a (dok.): <i>Education for children and youth^a (cont.):</i>		
	ponadgimnazjalne: <i>upper secondary:</i>		
	szkoły: <i>schools:</i>		
1	licea ogólnokształcące ^b	2011/12 49	29
2	<i>general^b</i>	2012/13 48	30
3	licea profilowane	2011/12 5	3
4	<i>specialized</i>	2012/13 3	3
5	zasadnicze szkoły zawodowe ^c	2011/12 23	19
6	<i>basic vocational^c</i>	2012/13 22	20
7	technika ^b	2011/12 24	33
8	<i>technical^b</i>	2012/13 22	34
	uczniowie w tys.: <i>students in thous.:</i>		
9	licea ogólnokształcące ^b	2011/12 13,8	5,8
10	<i>general^b</i>	2012/13 13,1	5,6
11	licea profilowane	2011/12 0,5	0,2
12	<i>specialized</i>	2012/13 0,3	0,1
13	zasadnicze szkoły zawodowe ^c	2011/12 2,5	2,4
14	<i>basic vocational^c</i>	2012/13 2,4	2,2
15	technika ^b	2011/12 7,2	7,2
16	<i>technical^b</i>	2012/13 7,0	7,1
	Szkolnictwo policealne dla młodzieży: <i>Post-secondary schools for youth:</i>		
17	szkoły	2011/12 17	9
18	<i>schools</i>	2012/13 20	8
19	uczniowie w tys.	2011/12 1,4	0,4
20	<i>students in thous.</i>	2012/13 1,6	0,6
21	Studenci ^d szkół wyższych (stan w dniu 30 XI) w tys.	2011/12 131,3	43,0
22	<i>Students^d of tertiary schools (as of 30 XI) in thous.</i>	2012/13 128,2	40,2
23	Przedszkola (stan w dniu 30 IX)	2011/12 197	73
24	<i>Nursery schools (as of 30 IX)</i>	2012/13 206	77
25	Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego (stan w dniu 30 IX) w tys.	2011/12 19,3	10,9
26	<i>Children attending nursery schools (as of 30 IX) in thous.</i>	2012/13 19,9	11,3
27	w tym w przedszkolach	2011/12 16,6	9,5
28	<i>of which in nursery schools</i>	2012/13 17,3	10,0
29	w % dzieci w wieku 3–6 lat	2011/12 89,8	79,4
30	<i>in % of children aged 3–6</i>	2012/13 90,1	78,8
31	Liczba ludności na 1 przychodnię (stan w dniu 31 XII)	2011 1238	2453
32	<i>Number of persons per out-patients departments (as of 31 XII)</i>	2012 1208	2286
33	Apteki ogólnodostępne (stan w dniu 31 XII)	2011 245	130
34	<i>Generally pharmacies (as of 31 XII)</i>	2012 264	126
35	Liczba ludności na 1 aptekę (stan w dniu 31 XII) w tys.	2011 2,3	2,8
36	<i>Population per pharmacy (as of 31 XII) in thous.</i>	2012 2,1	2,9

^a Stan na początku roku szkolnego. ^b Łącznie z uzupełniającymi. ^c Łącznie ze specjalnymi szkołami przysposabiającymi do pracy siedziby filii, wydziału i instytutu zamiejscowego; z cudzoziemcami.

^a At the beginning of the school year. ^b Including supplementary. ^c Including special job-training schools. ^d Students attending including foreign students.

(cont.)

Gdańsk	Katowice	Kraków	Lublin	Łódź	Szczecin	Warszawa	Wrocław	Lp. No.
32	19	55	36	56	32	146	42	1
31	20	55	37	56	30	145	41	2
2	4	8	5	6	–	12	11	3
2	2	7	4	4	–	11	10	4
13	12	37	14	21	20	37	18	5
13	11	36	14	21	18	37	22	6
16	20	31	21	32	24	52	19	7
14	18	31	23	28	21	58	21	8
8,1	5,5	17,8	11,1	13,6	7,9	39,6	11,5	9
7,7	5,2	17,0	10,7	12,9	7,5	38,6	11,0	10
0,2	0,2	0,4	0,2	0,6	–	0,9	1,2	11
0,1	0,1	0,3	0,1	0,4	–	0,5	0,7	12
1,9	1,1	3,5	1,5	1,9	1,8	2,8	2,3	13
1,9	1,0	3,3	1,4	2,0	1,8	2,6	2,2	14
5,6	4,1	10,7	5,5	6,5	5,4	15,4	5,8	15
5,3	4,0	10,7	5,5	6,7	5,6	16,2	6,1	16
9	6	20	13	12	7	40	22	17
11	9	21	13	12	7	40	25	18
0,8	0,6	2,2	1,5	0,9	1,2	3,6	1,6	19
1,1	0,7	2,7	1,6	0,8	1,1	3,6	1,8	20
80,9	68,4	184,5	80,8	95,2	52,2	258,8	137,2	21
80,9	63,1	181,9	77,2	91,5	48,4	249,8	131,8	22
114	105	231	123	190	78	587	128	23
123	109	247	134	196	81	602	136	24
13,1	8,7	24,1	11,9	20,1	12,7	62,1	19,1	25
14,0	9,2	25,9	12,2	21,3	13,0	66,5	20,5	26
9,1	8,6	21,8	10,5	18,3	9,2	53,1	15,0	27
9,9	8,9	23,8	11,0	19,5	9,0	55,4	16,4	28
71,9	85,1	83,7	88,4	84,0	80,3	87,3	82,0	29
72,9	85,6	85,8	87,0	85,4	79,5	87,8	82,3	30
2489	1117	1393	1330	1119	1523	1659	1543	31
2314	1086	1371	1246	1123	1503	1635	1471	32
169	109	329	169	298	138	576	272	33
173	109	330	170	288	141	602	264	34
2,7	2,8	2,3	2,1	2,4	3,0	3,0	2,3	35
2,7	2,8	2,3	2,0	2,5	2,9	2,9	2,4	36

d Studenci filii, wydziałów, instytutów zamiejscowych i punktów konsultacyjnych instytutów zamiejscowych zostali wykazani w miejscu

branch sections, departments and institutes are shown according to the main campus of the branch section, department and institute;

III. POZNAŃ NA TLE MIAST LICZĄCYCH 300 TYS. I WIĘCEJ MIESZKAŃCÓW (cd.)

POZNAŃ AGAINST THE BACKGROUND THE TOWNS WITH 300 THOUS. AND MORE INHABITANTS

Lp. No.	WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Poznań	Bydgoszcz
1	Żłobki (z oddziałami) i kluby dziecięce (stan w dniu 31 XII)	2011	28	10
2	<i>Nurseries (with nursery wards) and children's clubs (as of 31 XII)</i>	2012	37	10
3	Miejsca w żłobkach (łącznie z oddziałami) i klubach dziecięcych	2011	1459	728
4	(stan w dniu 31 XII)	2012	1709	929
	<i>Places in nurseries (including nursery wards) and children's clubs (as of 31 XII)</i>			
5	Dzieci w żłobkach ^a (stan w dniu 31 XII) na 1000 dzieci w wieku do 3 lat . .	2011	76,0	66,2
6	<i>Children in nurseries^a (as of 31 XII) per 1000 children up to age 3</i>	2012	93,1	91,2
7	Stacjonarne placówki pomocy społecznej (łącznie z filiami; stan w dniu 31 XII)	2011	20	6
8	<i>Social welfare homes (with branches; as of 31 XII)</i>	2012	21	6
9	Miejsca w domach i zakładach pomocy społecznej (łącznie z filiami;	2011	1329	596
10	stan w dniu 31 XII)	2012	1392	608
	<i>Places in social welfare homes (with branches; as of 31 XII)</i>			
11	Biblioteki publiczne (łącznie z filiami; stan w dniu 31 XII)	2011	54	35
12	<i>Public libraries (with branches; as of 31 XII)</i>	2012	54	34
13	Liczba ludności (stan w dniu 31 XII) na 1 placówkę biblioteczną	2011	10251	10372
14	<i>Number of persons (as of 31 XII) per library post</i>	2012	10199	10625
15	Księgozbiór bibliotek publicznych (łącznie z filiami; stan w dniu 31 XII)	2011	2805	2678
16	na 1000 ludności w wol.	2012	2837	2619
	<i>Collection public libraries (with branches; as of 31 XII) per 1000 population in vol.</i>			
17	Wypożyczenia księgozbioru z bibliotek publicznych na 1 czytelnika	2011	21,0	15,1
18	w wol.	2012	32,1	16,6
	<i>Loans collection with public libraries per borrower in vol.</i>			
19	Kina stałe (stan w dniu 31 XII)	2011	13	3
20	<i>Fixed cinemas (as of 31 XII)</i>	2012	11	4
21	Miejsca na widowni w kinach stałych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności	2011	30,7	13,6
22	<i>Seating in fixed cinemas (as of 31 XII) per 1000 population</i>	2012	28,8	16,1
	Baza noclegowa turystyki ^b : <i>Tourist accommodation establishments^b:</i>			
23	miejsca noclegowe (stan w dniu 31 VII)	2011	8113	2513
24	<i>bed places (as of 31 VII)</i>	2012	8065	2578
25	w tym w hotelach	2011	5944	1949
26	<i>of which in hotels</i>	2012	5615	1959
27	korzystający z noclegów w tys.	2011	605,6	131,4
28	<i>tourists accommodated</i>	2012	621,8	122,9
29	w tym turyści zagraniczni	2011	150,8	17,1
30	<i>of which foreign tourist</i>	2012	175,0	18,2
31	stopień wykorzystania miejsc noclegowych w %	2011	35,1	29,6
32	<i>utilisation of bed places in %</i>	2012	35,1	29,4
33	w tym w hotelach	2011	33,6	31,3
34	<i>of which in hotels</i>	2012	32,8	31,4
	Relacje ekonomiczne w przedsiębiorstwach ^c w %: <i>Economic relations in enterprises^c in %:</i>			
35	wskaźnik rentowności obrotu brutto	2011	5,2	4,1
36	<i>gross turnover profitability rate</i>	2012	5,2	2,0
37	wskaźnik rentowności obrotu netto	2011	4,2	3,2
38	<i>net turnover profitability rate</i>	2012	4,3	1,2
39	wskaźnik poziomu kosztów	2011	94,8	95,9
40	<i>cost level indicator</i>	2012	94,8	98,0

a W 2012 r. łącznie z klubami dziecięcymi. b Dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. c Dane dotyczą podmiotów,
a In 2012 including children's clubs. b Concern establishments possessing 10 and more bed places. c Data concern entities employing

(cont.)

Gdańsk	Katowice	Kraków	Lublin	Łódź	Szczecin	Warszawa	Wrocław	Lp. No.
9	10	30	11	36	7	85	37	1
9	12	45	13	37	8	102	48	2
657	555	1935	842	2080	680	5188	2530	3
668	674	2432	886	2151	696	5558	2988	4
46,3	67,5	78,8	73,6	120,1	59,9	79,1	122,7	5
46,8	82,0	100,0	86,3	134,5	64,2	93,0	152,0	6
21	13	30	17	26	11	52	18	7
24	16	30	18	26	11	47	17	8
1165	575	2640	839	2593	1076	3788	1455	9
1148	659	2651	891	2753	1086	3163	1471	10
31	37	71	37	82	36	194	45	11
29	37	71	40	82	36	196	45	12
14855	8360	10692	9421	8842	11378	8807	14027	13
15877	8304	10681	8692	8768	11359	8753	14026	14
1543	8493	2367	2399	2828	4311	3636	1800	15
1472	8610	2368	2511	2766	4432	3671	1781	16
15,0	15,9	13,8	22,5	22,7	14,8	14,4	19,9	17
11,0	15,7	13,7	21,3	23,4	16,0	14,6	18,1	18
6	6	13	5	10	5	26	8	19
5	7	12	6	7	5	24	7	20
14,3	27,9	19,7	7,4	9,5	8,8	17,8	19,3	21
14,2	30,8	19,0	7,5	8,5	12,0	17,5	19,0	22
12344	3372	27062	2447	5343	6394	23830	8807	23
13417	3536	26513	2320	6544	7211	25382	9904	24
4159	2957	17825	1450	3848	2967	19028	6559	25
5068	3134	17085	1552	4197	3102	19318	7305	26
486,9	226,4	1641,3	197,8	360,2	376,0	2464,5	753,3	27
588,6	235,3	1778,6	190,7	419,0	371,7	2495,5	771,7	28
160,7	62,8	805,7	50,7	66,9	132,3	899,6	229,9	29
213,1	66,7	915,6	53,7	83,8	131,6	990,2	249,3	30
40,1	34,3	41,2	36,3	33,3	37,6	48,0	42,0	31
40,6	34,2	43,3	34,8	32,6	37,1	47,6	39,5	32
45,5	33,6	44,9	45,7	33,5	40,8	50,1	39,7	33
45,4	33,2	48,5	40,8	32,9	41,2	50,2	39,3	34
2,9	7,3	3,8	7,1	4,3	3,0	5,2	3,6	35
3,5	4,5	3,3	5,4	5,1	3,9	4,0	3,2	36
2,4	6,1	3,0	6,2	3,5	2,4	4,4	2,9	37
2,8	3,9	2,7	4,3	4,2	3,1	3,3	2,4	38
97,1	92,8	96,2	92,4	95,7	97,0	94,8	96,4	39
96,5	95,6	96,7	94,6	94,9	96,1	96,0	96,8	40

w których liczba pracujących przekracza 49.
more than 49 persons.

III. POZNAŃ NA TLE MIAST LICZĄCYCH 300 TYS. I WIĘCEJ MIESZKAŃCÓW (dok.)

POZNAŃ AGAINST THE BACKGROUND THE TOWNS WITH 300 THOUS. AND MORE INHABITANTS

Lp. No.	WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Poznań	Bydgoszcz
1	Dochody budżetu miasta w mln zł	2011	2471,6	1313,9
2	<i>Municipal budget revenue in mln zł</i>	2012	2753,9	1328,4
3	na 1 mieszkańca w zł	2011	4459	3614
4	<i>per capita in zł</i>	2012	4985	3667
5	w tym dochody własne w mln zł	2011	1738,1	853,4
6	<i>of which own revenue in mln zł</i>	2012	1868,7	832,6
7	Wydatki budżetu miasta w mln zł	2011	3062,1	1419,0
8	<i>Municipal budget expenditure in mln zł</i>	2012	2854,4	1464,8
9	na 1 mieszkańca w zł	2011	5524	3903
10	<i>per capita in zł</i>	2012	5167	4043
11	Podmioty gospodarki narodowej ^a (stan w dniu 31 XII)	2011	99420	42899
12	<i>National economy entities^a (as of 31 XII)</i>	2012	102513	43401
	w tym: <i>of which:</i>			
13	przedsiębiorstwa państwowe	2011	6	3
14	<i>state owned enterprises</i>	2012	4	3
15	spółki handlowe	2011	14683	3961
16	<i>commercial companies</i>	2012	16286	4173
17	w tym z udziałem kapitału zagranicznego	2011	2909	549
18	<i>of which with foreign capital participation</i>	2012	3099	551
19	spółdzielnie	2011	292	121
20	<i>cooperatives</i>	2012	299	117
	z liczby ogółem według wybranych sekcji: <i>of total number by selected sections:</i>			
21	przemysł	2011	8803	3813
22	<i>industry</i>	2012	8632	3947
23	budownictwo	2011	9812	4352
24	<i>construction</i>	2012	9725	4373
25	handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	2011	25075	11760
26	<i>trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	2012	26406	11635
27	zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	2011	2522	932
28	<i>accommodation and catering^Δ</i>	2012	2579	923
29	transport i gospodarka magazynowa	2011	6157	2909
30	<i>transportation and storage</i>	2012	5979	2795
31	Przestępstwa stwierdzone ^b w tys.	2011	26,9	12,0
32	<i>Ascertained crimes^b in thous.</i>	2012	27,2	12,7
33	na 1000 ludności	2011	48,6	33,0
34	<i>per 1000 population</i>	2012	49,3	35,0
35	w tym: kryminalne w tys.	2011	22,4	8,8
36	<i>of which: criminal in thous.</i>	2012	23,1	9,0
37	na 1000 ludności	2011	40,4	24,3
38	<i>per 1000 population</i>	2012	41,7	24,7
39	gospodarcze w tys.	2011	2,6	2,0
40	<i>commercial in thous.</i>	2012	2,4	2,7
41	na 1000 ludności	2011	4,7	5,6
42	<i>per 1000 population</i>	2012	4,3	7,5
43	Wypadki drogowe	2011	480	242
44	<i>Road traffic accidents</i>	2012	378	264

^a W rejestrze REGON; bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie. ^b W zakończonych postępowaniach
^a In the REGON register; excluding persons tending private farms in agriculture. ^b In completed preparatory proceedings.

(cont.)

Gdańsk	Katowice	Kraków	Lublin	Łódź	Szczecin	Warszawa	Wrocław	Lp. No.
2081,3	1360,4	3336,5	1392,0	2748,1	1383,3	11268,5	3504,8	1
2933,9	1391,9	3445,9	1537,8	3030,3	1660,3	11941,0	3591,9	2
4520	4382	4400	3988	3775	3375	6616	5558	3
6373	4515	4539	4417	4197	4057	6978	5689	4
1406,2	985,6	2283,7	753,4	1877,3	835,4	8718,2	2596,5	5
1470,2	982,0	2369,9	831,8	2022,9	1001,2	8863,9	2561,9	6
2543,3	1404,4	3319,3	1499,0	3045,4	1616,5	12268,8	3633,9	7
2970,7	1552,5	3488,4	1639,9	3322,6	1811,4	12612,7	3693,0	8
5524	4524	4378	4294	4184	3944	7204	5763	9
6453	5036	4595	4711	4602	4427	7370	5849	10
65332	42555	116153	41187	86805	65134	340848	101286	11
67677	44050	121208	42310	89431	66106	355083	105110	12
4	1	10	2	3	2	61	—	13
3	1	9	2	3	2	59	—	14
8913	7228	15636	4391	8632	7032	74121	13734	15
9485	7884	17388	4741	9273	7511	81425	15128	16
1516	1153	2809	501	1711	2012	21540	3216	17
1581	1225	3037	552	1797	2077	23081	3394	18
290	104	417	193	225	237	1558	374	19
291	106	414	191	232	237	1550	376	20
7019	3054	8919	3047	10589	5525	24992	7174	21
7202	3190	9496	3248	10692	5698	25955	7426	22
6482	3634	10677	3807	7420	7712	28181	10507	23
6606	3714	10987	3968	7590	7878	28738	10715	24
14113	11920	28759	11308	23851	15654	82809	24005	25
14202	12007	29255	11386	24171	15528	84456	24344	26
1811	1294	4010	967	2167	1880	8481	2567	27
1870	1256	4123	1005	2284	1916	9034	2721	28
4427	2413	7714	2878	5897	5066	21661	5784	29
4454	2436	7902	2859	5847	4986	21412	5770	30
24,2	18,8	37,6	13,3	28,5	17,9	57,6	36,9	31
15,3	20,2	33,0	12,0	25,7	17,9	57,1	40,5	32
52,6	60,7	49,6	38,2	39,2	43,7	33,8	58,5	33
33,3	65,5	43,5	34,6	35,6	43,7	33,4	64,1	34
13,9	15,4	31,9	10,8	22,9	14,0	47,7	31,9	35
12,0	16,7	28,4	9,9	22,0	14,2	47,6	32,7	36
30,2	49,8	42,1	30,9	31,4	34,2	28,0	50,5	37
26,1	54,1	37,5	28,5	30,4	34,6	27,8	51,8	38
9,2	2,4	2,6	1,5	3,4	2,0	4,5	2,3	39
2,1	2,5	2,4	1,1	1,8	1,9	5,0	5,2	40
19,9	7,7	3,4	4,2	4,7	4,9	2,6	3,6	41
4,6	8,0	3,2	3,2	2,5	4,6	2,9	8,3	42
626	307	1219	245	1826	654	1042	941	43
667	306	1158	256	1666	584	945	1351	44

przygotowawczych.

DZIAŁ I GEOGRAFIA

CHAPTER I GEOGRAPHY

TABL. 1. POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE POZNAŃ
GEOGRAPHIC LOCATION OF POZNAŃ

WYSZCZEGÓLNIENIE	W stopniach i minutach <i>In degrees and minutes</i>	W km <i>In km</i>	SPECIFICATION
Najdalej wysunięte punkty granicy miasta:			<i>Extreme points of the city's border:</i>
na północ (szerokość geograficzna północna)	52°30'	x	<i>in the north (northern geographic latitude)</i>
na południe (szerokość geograficzna północna)	52°17'	x	<i>in the south (northern geographic latitude)</i>
na zachód (długość geograficzna wschodnia)	16°43'	x	<i>in the west (eastern geographic longitude)</i>
na wschód (długość geograficzna wschodnia)	17°04'	x	<i>in the east (eastern geographic longitude)</i>
Rozciągłość:			<i>Extent:</i>
z południa na północ	0°13'	24	<i>from south to north</i>
z zachodu na wschód	0°21'	23	<i>from west to east</i>

Źródło: dane Departamentu Geodezji, Kartografii i Gospodarki Mieniem Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego w Poznaniu.

Source: data of the Department of Geodesy, Cartography and Estate Management of the Marshal Office of the Wielkopolska Region in Poznań.

TABL. 2. NAJWYŻEJ I NAJNIŻEJ POŁOŻONE PUNKTY POZNAŃ
HIGHEST AND LOWEST POINTS OF POZNAŃ

WYSZCZEGÓLNIENIE	Lokalizacja <i>Location</i>	Wzniesienie nad poziom morza w m <i>Elevation above sea level in m</i>	SPECIFICATION
Najwyżej położony punkt	Góra Moraska	153,68	<i>Highest point</i>
Najniżej położony punkt	Dolina Warty	56,39	<i>Lowest point</i>

Źródło: dane Departamentu Geodezji, Kartografii i Gospodarki Mieniem Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego w Poznaniu.

Source: data of the Department of Geodesy, Cartography and Estate Management of the Marshal Office of the Wielkopolska Region in Poznań.

TABL. 3. ODLEGŁOŚCI POZNAŃ OD GRANIC PAŃSTWA
DISTANCE OF POZNAŃ CITY FROM THE STATE BORDER

WYSZCZEGÓLNIENIE	Miejscowość <i>Locality</i>	Odległość ^a w km <i>Distance^a in km</i>	SPECIFICATION
Od granicy wschodniej	Terespol	455	<i>From eastern border</i>
Od granicy zachodniej	Świecko	159	<i>From western border</i>
Od granicy południowej	Głucholazy	235	<i>From southern border</i>

^a W linii prostej; dane przybliżone.

^a In the direct line; approximated data.

TABL. 4. ŚREDNIE TEMPERATURY, OPADY ATMOSFERYCZNE I ZACHMURZENIE
AVERAGE TEMPERATURES, ATMOSPHERIC PRECIPITATION AND CLOUDINESS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	1951 – – 1980 ^a	1981 – – 1990 ^a	1991 – – 2000 ^a	2001 – – 2010 ^a	2011 – – 2012 ^a	2010	2011	2012
Temperatury powietrza w °C <i>Air temperatures in °C</i>	8,0	8,5	8,8	9,2	9,5	7,7	9,6	9,3
Sumy opadów w mm <i>Precipitation in mm</i>	519	478	555	536	570	718	475	664
Zachmurzenie w oktantach ^b <i>Cloudiness in octants^b</i>	.	4,9	5,1	5,1	5,0	5,4	4,8	5,2

^a Dane za okresy wieloletnie dotyczą średnich rocznych z tych okresów. ^b Stopień zachmurzenia nieba: od 0 (niebo bez chmur) do 8 (niebo całkowicie pokryte chmurami).

Źródło: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej.

^a Data for multi-year periods includes annual averages from these periods. ^b Degree of cloudiness: from 0 (no clouds) to 8 (total cloud cover).

Source: data of the Institute of Meteorology and Water Management.

TABL. 5. TEMPERATURY POWIETRZA I OPADY ATMOSFERYCZNE W OKRESACH
WIELOLETNICH
AIR TEMPERATURES AND ATMOSPHERIC PRECIPITATION IN MULTI-YEAR PERIODS

OKRESY PERIODS	Średnie roczne ^a <i>Average annual^a</i>	Skrajne <i>Extreme</i>	
		maksimum (rok) <i>maximum (year)</i>	minimum (rok) <i>minimum (year)</i>
TEMPERATURA w °C <i>TEMPERATURE in °C</i>			
1977–1981	7,9	32,5 (1979)	-21,0 (1979)
1982–1986	8,3	35,7 (1983)	-24,6 (1985)
1987–1991	8,7	35,7 (1988)	-28,5 (1987)
1992–1996	8,5	37,0 (1992)	-19,2 (1996)
1997–2000	9,2	36,8 (1998)	-20,2 (1997)
2001–2010	9,2	.	.
2011–2012	9,4	.	.
OPADY w mm <i>PRECIPITATION in mm</i>			
1977–1981	544	632 (1981)	477 (1978)
1982–1986	407	508 (1986)	275 (1982)
1987–1991	505	635 (1988)	335 (1989)
1992–1996	537	695 (1993)	355 (1992)
1997–2000	612	636 (1997)	599 (1999)
2001–2010	536	718 (2010)	410 (2003)
2011–2012	570	665 (2012)	475 (2011)

^a Dane za okresy wieloletnie dotyczą średnich rocznych z tych okresów.

Źródło: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej.

^a Data for multi-year periods includes annual averages from these periods.

Source: data of the Institute of Meteorology and Water Management.

TABL. 6. TEMPERATURY POWIETRZA, ZACHMURZENIE I OPADY ATMOSFERYCZNE
 AIR TEMPERATURES, CLOUDINESS AND ATMOSPHERIC PRECIPITATION

L A T A Y E A R S	Temperature w °C Temperatures in °C			Średnie zachmurzenie w oktantach ^a Average cloudiness in octants ^a	Suma opadów w mm Precipitation in mm
	średnie average	skrajne extreme			
		maksymalne maximum	minimalne minimum		
1960.....	8,2	33,4	-18,6	6,8	514
1970.....	7,3	31,0	-23,8	5,4	559
1980.....	7,0	29,6	-17,5	5,3	538
1990.....	9,5	34,3	-9,3	4,8	524
2005.....	9,1	33,6	-15,8	4,9	507
2010.....	7,7	35,8	-21,3	5,4	718
2011.....	9,6	.	.	4,8	475
2012.....	9,3	35,0	-22,1	5,2	664

^a W latach 1960–1965 stopień zachmurzenia nieba od 0 (niebo bez chmur) do 10 (niebo całkowicie pokryte chmurami). Od 1966 r. od 0 (niebo bez chmur) do 8 (niebo całkowicie pokryte chmurami).

Ź r ó d ł o: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej.

^a In the years 1960–1965 degree of cloudiness from 0 (no clouds) to 10 (total cloud cover). Since 1966 from 0 (no clouds) to 8 (total cloud cover).

S o u r c e: data of the Institute of Meteorology and Water Management.

TABL. 7. TEMPERATURY POWIETRZA, ZACHMURZENIE I OPADY ATMOSFERYCZNE
 WEDŁUG MIESIĘCY
 AIR TEMPERATURES, CLOUDINESS AND ATMOSPHERIC PRECIPITATION BY MONTHS

L A T A Y E A R S MIESIĄCE MONTHS		Średnie <i>Average</i>		Suma opadów w mm <i>Precipitation in mm</i>
		temperatury powietrza w °C <i>air temperatures in °C</i>	zachmurzenie w oktantach ^a <i>cloudiness in octants^a</i>	
I	2005	1,9	6,0	25
	2010	-6,5	6,5	28
	2011	0,3	6,9	24
	2012	0,6	6,1	76
II.....	2005	-1,8	5,7	50
	2010	-1,0	6,7	18
	2011	-3,1	4,9	32
	2012	-4,1	5,2	47
III.....	2005	1,3	5,2	31
	2010	3,6	5,1	42
	2011	3,4	3,7	22
	2012	6,2	4,2	14
IV.....	2005	9,2	3,8	19
	2010	8,8	4,3	27
	2011	11,7	4,3	6
	2012	9,6	4,9	19

^a Stopień zachmurzenia nieba od 0 (niebo bez chmur) do 8 (niebo całkowicie pokryte chmurami).

^a Degree of cloudiness from 0 (no clouds) to 8 (total cloud cover).

TABL. 7. **TEMPERATURY POWIETRZA, ZACHMURZENIE I OPADY ATMOSFERYCZNE WEDŁUG MIESIĘCY (dok.)**
AIR TEMPERATURES, CLOUDINESS AND ATMOSPHERIC PRECIPITATION BY MONTHS (cont.)

LATA YEARS MIESIĄCE MONTHS		Średnie <i>Average</i>		Suma opadów w mm <i>Precipitation in mm</i>
		temperatury powietrza w °C <i>air temperatures in °C</i>	zachmurzenie w oktantach ^a <i>cloudiness in octants^a</i>	
V	2005	13,7	4,8	65
	2010	11,5	6,3	111
	2011	14,6	3,6	10
	2012	15,9	4,1	70
VI	2005	16,7	4,6	19
	2010	17,4	3,7	17
	2011	18,9	4,6	55
	2012	16,6	5,8	108
VII	2005	20,1	4,9	77
	2010	22,0	3,8	81
	2011	17,8	5,6	181
	2012	19,7	4,5	140
VIII	2005	17,3	4,3	54
	2010	18,7	5,2	153
	2011	19,0	4,5	45
	2012	19,1	4,7	49
IX	2005	16,1	3,0	43
	2010	12,5	4,6	74
	2011	15,4	4,3	22
	2012	14,8	4,7	22
X	2005	10,5	3,3	6
	2010	6,5	4,2	8
	2011	9,6	4,6	24
	2012	8,6	5,1	29
XI	2005	3,4	5,9	13
	2010	4,7	6,9	100
	2011	3,8	4,1	1
	2012	5,5	6,4	57
XII	2005	0,5	6,8	105
	2010	-5,6	7,0	59
	2011	3,5	6,5	53
	2012	-1,2	6,6	34

^a Stopień zachmurzenia nieba od 0 (niebo bez chmur) do 8 (niebo całkowicie pokryte chmurami).

Źródło: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej.

^a Degree of cloudiness from 0 (no clouds) to 8 (total cloud cover).

Source: data of the Institute of Meteorology and Water Management.

DZIAŁ II STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA

Uwagi ogólne

1. Informacje o **stanie geodezyjnym i kierunkach wykorzystania powierzchni miasta** ujmowane są według form władania i grup rejestrowych w oparciu o ewidencję gruntów wprowadzoną rozporządzeniem Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 III 2001 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (Dz. U. Nr 38, poz. 454).

Ewidencja ta wprowadziła od 2002 r. zmiany polegające głównie na włączeniu do użytków rolnych: gruntów rolnych zabudowanych (poprzednio ujmowanych w pozycji „grunty zabudowane i zurbanizowane”), gruntów pod stawami (ujmowanych w pozycji „wody śródlądowe stojące”) oraz rowów (które stanowiły odrębną pozycję).

2. Informacje o **poborze wody** dotyczą:

- 1) w pozycji „na cele produkcyjne (poza rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybactwem)” – jednostek organizacyjnych wnoszących opłaty za pobór z ujęć własnych rocznie 5 dam³ i więcej wody podziemnej albo 20 dam³ i więcej wody powierzchniowej lub odprowadzających rocznie 20 dam³ i więcej ścieków. Dane o poborze wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności nie obejmują wód pochodzących z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych odprowadzonych do odbiornika bez wykorzystania;
- 2) w pozycji „nawodnienia w rolnictwie i leśnictwie oraz napełnianie i uzupełnianie stawów rybnych” – jednostek organizacyjnych rolnictwa, leśnictwa i rybactwa zużywających wodę na potrzeby nawadniania gruntów rolnych i leśnych o powierzchni od 20 ha oraz na potrzeby eksploatacji stawów rybnych o powierzchni od 10 ha;
- 3) w pozycji „eksploatacja sieci wodociągowej” wszystkich jednostek nadzorujących pracę sieci wodociągowej (w tym również spółdzielni mieszkaniowych, spółek wodnych, zakładów usług wodnych, zakładów pracy itd.).

3. Dane o **ściekach** dotyczą ścieków odprowadzonych do wód lub do ziemi przez jednostki określone w ust. 2 pkt. 1) i 3). Do tych samych jednostek odnoszą się dane o **wyposażeniu w oczyszczalnie ścieków**.

Jako **ścieki wymagające oczyszczania** przyjęto wody odprowadzane siecią kanałów lub rowów otwartych bezpośrednio do wód lub do ziemi albo do sieci kanalizacyjnej z jednostek produkcyjnych (łącznie z zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych i chłodniczymi), z innych jednostek oraz z gospodarstw domowych.

CHAPTER II ENVIRONMENTAL PROTECTION

General notes

1. Information regarding the **geodesic status and directions in land use of city area** is classified according to ownership and register groups, of land included in the land register as a result of the decree of the Minister of Regional Development and Construction from 29 III 2001 in regard to the registration of land and buildings (Journal of Laws, No. 38, item 454).

A land register introduced since 2002 changes primarily consisting in the inclusion of built-up agricultural land (which previously was included in the item “built-up and urbanized land”), land under ponds (included in the item “standing inland water”) as well as ditches (which accounted for a separate item), in agricultural land.

2. Information regarding **water withdrawal** concerns:

- 1) in the item “for production purposes (excluding agriculture, forestry and fishing)” – organizational entities making payments for the annual withdrawal of 5 dam³ or more of underground water, or 20 dam³ or more of surface water from their own sources, or discharging 20 dam³ or more of waste water annually. Data regarding water withdrawal for needs of the national economy and population do not include water coming from irrigation of mines and construction facilities which is discharged to reservoir without further use;
- 2) in the item “irrigation in agriculture, forestry and fishing as well as filling and completing fish ponds” – agricultural, forest and fishing organizational entities, consuming water for irrigating agricultural or forest land of 20 ha or more in area, and for the purpose of exploiting fish ponds of 10 ha or more in area;
- 3) in the item “exploitation water-line system” – all entities responsible for the management of the water supply network (including housing cooperatives, water companies, waterworks and workplaces etc.).

3. Data regarding **wastewater** concern wastewater discharged into waters or into the ground by entities described in item 2, points 1) and 3). Data regarding **equipment with wastewater treatment plants** concern the same entities.

Wastewater requiring treatment is understood as waste water discharged by means of open channel or ditch systems directly into waters or into the ground, or sewage systems of entities engaged in production (including contaminated drainage water from mines and cooling water), other entities as well as households.

Wody chłodnicze są to ścieki o podwyższonej temperaturze powstałe w wyniku użycia wód do celów chłodniczych w procesach technologicznych.

Za **wody chłodnicze niewymagające oczyszczania** uznaje się wody, które spełniają następujące warunki:

- są odprowadzane do wód oddzielnym systemem kanalizacji,
- ilości zanieczyszczeń w wodach chłodniczych po procesie produkcyjnym nie są większe od ilości zanieczyszczeń w wodach pobranych do celów chłodzenia,
- temperatura wód chłodniczych odprowadzonych do jezior oraz ich odpływów nie przekracza 26°C, a do pozostałych wód, z wyjątkiem morza terytorialnego, nie przekracza 35°C.

Dane o **ściekach oczyszczanych** dotyczą ścieków oczyszczanych mechanicznie, chemicznie, biologicznie oraz z podwyższonym usuwaniem biogenów i odprowadzonych do wód lub do ziemi.

Przez **ścieki oczyszczane mechanicznie** rozumie się ścieki poddane procesowi usuwania jedynie zanieczyszczeń nierozpuszczalnych, tj. ciał stałych i tłuszczów ulegających osadzeniu lub flotacji, przy użyciu krat, sit, piaskowników, odtłuszczaczy współpracujących z osadnikami Imhoffa.

Chemiczne oczyszczanie ścieków polega na wytrącaniu niektórych związków rozpuszczalnych względnie ich neutralizacji metodami chemicznymi, takimi jak koagulacja, sorpcja na węglu aktywnym itp.

Biologiczne oczyszczanie ścieków następuje w procesie mineralizacji przez drobnoustroje w środowisku wodnym w sposób naturalny (np. poprzez rolnicze wykorzystanie ścieków, zraszanie pól, stawy rybne) lub w urządzeniach sztucznych (złoża biologiczne, osad czynny) i polega na usuwaniu ze ścieków zanieczyszczeń organicznych oraz związków biogenych i refrakcyjnych.

Podwyższone usuwanie biogenów w ściekach następuje w oczyszczalniach ścieków o wysokoefektywnych technologiach oczyszczania (głównie biologicznych, a także chemicznych) umożliwiających zwiększoną redukcję azotu i fosforu.

Kilkustopniowe oczyszczanie mechaniczne i biologiczne lub mechaniczno-chemiczno-biologiczne odprowadzanych ścieków zakwalifikowano do wyższego stopnia oczyszczania (biologicznego lub chemicznego).

Dane o **komunalnych oczyszczalniach ścieków** dotyczą oczyszczalni, które oczyszczają ścieki odprowadzone siecią kanalizacyjną, niezależnie od formy własności oczyszczalni jak i sieci kanalizacyjnej, na której oczyszczalnia pracuje. Dane nie dotyczą oczyszczalni przydomowych lub oczyszczających ścieki wyłącznie dowożone (czyli oczyszczalni niepracujących na sieci kanalizacyjnej).

Cooling water comprises wastewater with an increased temperature created in the process of using water for cooling purposes during technological processes.

Cooling water not requiring treatment is water which meets the following conditions:

- is discharged in waters by a separate sewage system,
- the quantity of pollutants in cooling water after the production process is not greater than the amount of pollutants in water withdrawn for cooling purposes,
- the temperature of cooling water discharged into lakes and their inflows does not exceed 26°C as well as other waters, except territorial sea, does not exceed 35°C.

Data regarding **treated wastewater** concern waste water treated mechanically, chemically, biologically, and with increased biogen removal, discharged into waters or into the ground.

Mechanical treatment of wastewater is understood as the process of removing only non-soluble pollutants, i.e., solid bodies and fats subject to settlement or floatation, through the use of grates, filters, grit chambers, grease traps in conjunction with Imhoff tanks.

Chemical treatment of wastewater consists in precipitating certain soluble compounds, or their neutralization through chemical methods, such as coagulation, sorption on active carbon, etc.

Biological treatment of wastewater occurs through mineralization processes caused by microorganisms in the natural water environment (e.g. through agricultural use of waste water, field irrigation, fish ponds) or in artificial facilities (biofilters, activated sludge) and consists in the removal of organic pollutants or biogenous and refractive compounds from sewage.

Increased biogen removal (disposal) from sewage occurs in treatment plants with highly efficient treatment technologies (mostly biological, and also chemical) allowing for an increased reduction in nitrogen and phosphorus content.

A few steps treatment, mechanical and biological or mechanical, chemical and biological of discharging wastewater was classified as a higher degree of the treatment process (biological or chemical).

Data on **municipal wastewater treatment plants** concern those of them, which are used to treat wastewater drained off to treatment plants by sewage systems, regardless of the form of ownership of the plants or sewage systems. Data do not include household sewage plants or treatment plants processing only transported wastewater (i.e., waste water treatment plants not working within sewage network).

Dane o **ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków** podano w oparciu o szacunek liczby ludności obsługiwanej przez oczyszczalnie pracujące na sieci kanalizacyjnej.

4. Informacje o źródłach i wielkości emisji przemysłowych zanieczyszczeń powietrza oraz o stanie wyposażenia i efektach eksploatacji urządzeń do redukcji tych zanieczyszczeń dotyczą jednostek organizacyjnych ustalonych przez Ministra Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych na podstawie określonej wysokości opłat wniesionych w 1986 r. za roczną emisję substancji zanieczyszczających powietrze według stawek określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 I 1986 r. w sprawie opłat za gospodarcze korzystanie ze środowiska i wprowadzanie w nim zmian (Dz. U. Nr 7, poz. 40 z późn. zm.).

Ustalona zbiorowość badanych jednostek utrzymywana corocznie, co zapewnia m.in. porównywalność wyników badań, może być powiększana jedynie w szczególnych przypadkach, np. o jednostki nowo uruchomione lub rozbudowane o wysokiej skali progowej emisji zanieczyszczeń.

Dane o **emisji pyłów** dotyczą pyłów: ze spalania paliw, cementowo-wapienniczych i materiałów ogniotrwałych, krzemowych, nawozów sztucznych, węglowo-grafitowych, sadzy oraz innych rodzajów zanieczyszczeń pyłowych.

Dane o **emisji gazów** dotyczą: dwutlenku siarki, tlenku węgla, tlenków azotu, węglowodorów oraz innych rodzajów zanieczyszczeń gazowych (bez dwutlenku węgla).

Dane o emisji pyłów i gazów obejmują emisję zorganizowaną (z urządzeń technologicznych i ogrzewczych) oraz niezorganizowaną (z hałd, składowisk, w toku przeładunku substancji sypkich lub lotnych, z hal produkcyjnych itp.).

Z uwagi na to, że wielkość emisji **dwutlenku węgla** charakteryzuje się dużymi bezwzględny-
mi wartościami, **wskaźnik dotyczący stopnia redukcji zanieczyszczeń gazowych** został wyliczony i przedstawiony z pominięciem **emisji dwutlenku węgla**.

Wielkość emisji z poszczególnych źródeł i poszczególnych rodzajów zanieczyszczeń ustalona została na drodze pomiarów albo na podstawie obliczeń z bilansu surowcowo-paliwowego w oparciu o wskaźniki emisji zanieczyszczeń dla charakterystycznych procesów technologicznych.

5. Odpady oznaczają każdą substancję lub przedmiot, które należą do jednej z kategorii określonych w załączniku nr 1 do ustawy z dnia 27 IV 2001 r. o odpadach (tekst jednolity Dz. U. z 2010 r. Nr 185, poz. 1243 z późn. zm.), jakich posiadacz pozbywa się, zamierza pozbyć się lub do ich pozbycia się jest obowiązany.

*Data concerning the **population using wastewater treatment plants** are presented on a basis of a number of people served by wastewater treatment plants operating within a sewage system.*

*4. Information regarding the sources and amounts of **industrial air pollutants emission** as well as the **possession of systems to reduce such pollutants and the effects of their utilization** concerns organizational entities established by the Minister of Environmental Protection and Natural Resources on the basis of the defined amount of fees borne in 1986 for the annual emission of substances polluting the air, according to rates defined in the decree of the Council of Ministers, dated 13 I 1986, regarding payments for economic use of the environment and modifications to it (Journal of Laws No. 7, item 40 with later amendments).*

The established group of surveyed entities maintained annually which i.a. assures comparability of data may only be increased in specific cases, e.g. by newly established or expanded entities with a high step scale of pollutant emission.

*Data regarding **particulate emission** concern: particulates from the combustion of fuels, particulates from cement and lime, fire-resistant materials, silicates, artificial fertilizers, carbon and graphite, soot, as well as other types of particulates.*

*Data regarding **gas emissions** concern: sulphur dioxide, carbon oxide, nitrogen oxides, hydrocarbons, as well as other types of gaseous pollutants (excluding carbon dioxide).*

Data regarding particulate and gas emission include organized emission (from technological and heating facilities) and disorganized emission (from waste dumps and landfills, in the course of reloading of volatile or loose substances, from production halls etc.).

*Due to the high absolute values which characterise the emission of **carbon dioxide** the **indicator of reduction of gas pollutants** was calculated and presented with exclusion of **carbon dioxide emission**.*

*The **emission volumes of different pollutant types from various sources** were estimated through measurements or on the basis of calculations of the raw material and fuel balance, based on pollutant emission indicators for the characteristic technological processes.*

*5. **Waste** shall mean any substance or object in one of the categories listed in Annex I to the Act of 27 IV 2001 on Waste (uniform text in Journal of Laws 2010 No. 185, item 1243 with later amendments), which the holder discards or intends or is required to discard.*

Informacje o odpadach opracowane zostały od 2002 r. zgodnie z katalogiem odpadów opartym o Listę Odpadów wprowadzoną do prawodawstwa Unii Europejskiej z dniem 1 I 2002 r., a za lata 2000 i 2001 – na podstawie klasyfikacji odpadów zgodnej z Europejskim Katalogiem Odpadów.

Informacje o ilości i rodzajach odpadów dotyczą zakładów, które wytworzyły w ciągu roku powyżej 1 tys. t odpadów lub nagromadziły 1 mln t i więcej odpadów (z wyłączeniem odpadów komunalnych).

Przez **odzysk odpadów** rozumie się wszelkie działania, niestwarzające zagrożenia dla życia i zdrowia ludzi lub dla środowiska, polegające na wykorzystaniu odpadów w całości bądź w części, lub prowadzące do odzyskania z odpadów substancji, materiałów czy energii i ich wykorzystania.

Przez **unieszkodliwianie odpadów** rozumie się poddanie odpadów procesom przekształceń biologicznych, fizycznych lub chemicznych w celu doprowadzenia ich do stanu, który nie stwarza zagrożenia dla życia i zdrowia ludzi lub dla środowiska. Unieszkodliwianiem odpadów jest także składowanie odpadów.

Magazynowanie odpadów to czasowe przechowywanie lub gromadzenie odpadów przed ich transportem, odzyskiem lub nieszkodliwianiem.

Przez **odpady składowane** należy rozumieć odpady usunięte na składowiska (wysypiska, hałdy, stawy osadowe) własne zakładów lub obce.

Dane o **odpadach dotychczas składowanych (nagromadzonych)** dotyczą ilości odpadów zdeponowanych na terenach własnych zakładów w wyniku składowania w roku sprawozdawczym i w latach poprzednich.

6. Ochrona przyrody polega na zachowaniu, zrównoważonym użytkowaniu oraz odnawianiu zasobów, tworów i składników przyrody (m.in. dziko występujących oraz objętych ochroną gatunkową roślin, zwierząt i grzybów, zwierząt prowadzących wędrowny tryb życia, siedlisk przyrodniczych); formami ochrony przyrody są: parki narodowe, rezerваты przyrody, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, stanowiska dokumentacyjne, użytki ekologiczne, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe, pomniki przyrody. W ramach wyżej wymienionych form ochrony przyrody znajduje się ta część obszarów objętych od 2005 r. programem „Natura 2000”, która mieści się w granicach obszarów prawnie chronionych.

Podstawą prawną regulującą ustanowienie form ochrony przyrody jest ustawa z dnia 16 IV 2004 r. o ochronie przyrody (tekst jednolity, Dz. U. 2013 r., poz. 627 z późn. zm.). Formy te tworzone są w drodze rozporządzenia Rady Ministrów, zarządzenia regionalnego dyrektora ochrony środowiska, uchwały sejmiku województwa lub rady gminy.

Information regarding waste was compiled since 2002 on the basis of a catalogue of waste based on List of Waste introduced into legislation of the European Union 1 I 2002 and for 2000 and 2001 – on the basis of a classification of waste in accordance with the European Waste Catalogue.

Information regarding the quantity and type of waste concerns plants which generated over 1 thous. t of waste in the course of the year or accumulated 1 mln t of waste and more (excluding municipal waste).

Recovery of waste shall mean any operations which do not endanger human life and health or the environment, consisting in the use of waste in whole or in part, or leading to extraction and use of substances, materials or energy.

Treatment of waste shall mean the submission of waste to the processes of biological, physical or chemical treatment as a result of which the nature of waste does not pose risks to human life and health or the environment. Storing waste is also a method of rendering waste harmless.

Waste storage shall mean temporary waste storage or collection prior to its transport, recovery to treatment.

Landfilled waste is understood as waste transferred to landfill areas (landfills, waste dumps, sludge tanks) of the plant generating it or to other areas.

Data regarding **landfilled up to now (accumulated) waste** concern the quantity of waste deposited on the grounds of the plants generating it as a result of depositing it during the reporting and previous years.

6. Nature protection consists in maintaining, sustainable utilisation and renovation of nature resources, objects and elements (among others, plants, animals and fungi originally existing in environment as well as subjected to species protection, wandering and migratory animals, habitats); forms of nature protection are: national parks, nature reserves, landscape parks, protected landscape areas, documentation sites, ecological arable lands, landscape-nature complexes, monuments of nature. The above mentioned forms of nature protection include the part of the areas covered from 2005 within the “Natura 2000” programme, which is located within their borders.

The legal basis regulating establishing forms of nature protection is the Law on Nature Protection, dated 16 IV 2004 (unified text, Journal of Laws 2013, item 627 with later amendments). The forms are created by way of the decree of the Council of Ministers, the regulation of regional director for environmental protection, the resolution of voivodship regional council or gmina council.

Rezerваты przyrody obejmują wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, kulturowymi lub walorami krajobrazowymi obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska roślin, siedliska zwierząt i siedliska grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej.

Obszary chronionego krajobrazu obejmują tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnią funkcję korytarzy ekologicznych.

Użytki ekologiczne są to zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej, jak: naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne oczka wodne, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, starorzecza, wychodnie skalne, skarpy, kamieńce, stanowiska rzadkich lub chronionych gatunków itp.

Pomniki przyrody są to pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głązy narzutowe oraz jaskinie.

7. Dane o nakładach na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej oraz ich efektach rzeczowych prezentuje się zgodnie z Polską Klasyfikacją Statystyczną dotyczącą Działalności i Urządzeń Związanych z Ochroną Środowiska, wprowadzoną rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 2 III 1999 r. (Dz. U. Nr 25, poz. 218). Klasyfikacja ta opracowana została na podstawie Międzynarodowej Standardowej Statystycznej Klasyfikacji EKG/ONZ dotyczącej Działalności i Urządzeń Związanych z Ochroną Środowiska i Europejskiego Systemu Zbierania Informacji Ekonomicznych dotyczących Ochrony Środowiska (SERIEE) wdrożonego przez Unię Europejską.

Prezentowane dane dotyczą: osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej oraz osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, w których liczba pracujących przekracza 9 (z wyłączeniem gospodarstw indywidualnych w rolnictwie oraz osób fizycznych i spółek cywilnych prowadzących działalność gospodarczą – prowadzących księgi przychodów i rozchodów), jednostek, prowadzących działalność zaklasyfikowaną według PKD 2007 do sekcji „Administracja publiczna i obrona narodowa: obowiązkowe zabezpieczenia społeczne”, a także spółek wodno-ściekowych bez względu na liczbę pracujących.

Nature reserves include areas having essential value for the environmental, scientific, cultural and landscape reasons in natural or slightly changed state – ecosystems, refuges and natural sites. They also protect habitats of plants, animals, fungi and formations and elements of inanimate nature.

Protected landscape areas include areas protected for the sake of distinguishing landscape characterised by various ecosystem types. These areas are to be valuable because of their functions satisfying the needs of tourism and recreation and functions of ecological corridors.

Ecological arable lands are worth of protection fragments of ecosystems of significant importance for biodiversity, such as natural water reservoirs, field and forest ponds, groups of trees and shrubs, swamps, peatbogs, dunes, old river beds, rock outcrops, scarps, gravel banks, habitats of rare or protected species etc.

Monuments of nature are single objects of animate and inanimate nature of special environmental, scientific, cultural, historical or landscape value and of distinctive individual features such as trees of impressive size, native and alien shrubs, springs, waterfalls, rocks, ravines, erratic blocks and caves.

7. Data regarding outlays on fixed assets and tangible effects of investments in environmental protection and water management are presented in accordance with the Polish Statistical Classification of Environmental Protection and Facilities, introduced on the basis of the decree of the Council of Ministers, dated 2 III 1999 (Journal of Laws No. 25, item 218). This classification was compiled on the basis of ECE/UN Single European Standard Statistical Classification of Environmental Protection Activities and Facilities as well as with European System for the collection of Economic Information on the Environment (SERIEE), implemented by the European Union.

The presented data refer to: legal persons and organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity employing more than 9 persons (with the exception of private farms in agriculture as well as natural persons and partnerships conducting economic activity – keeping the so-called revenues and expenses books), budgetary entities conducting economic activity classified according to NACE Rev. 2 to the section “Public administration and defence, compulsory social security” as well as water and sewage companies, regardless of the number of employees.

Podziału nakładów na środki trwałe służących ochronie środowiska i gospodarce wodnej oraz uzyskanych efektów rzeczowych dokonano na podstawie faktycznej lokalizacji inwestycji.

8. Fundusze ekologiczne – fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej (Narodowy i wojewódzkie, a także do 2009 r. powiatowe i gminne) – są to fundusze tworzone m.in. z: opłat za korzystanie ze środowiska (tj. kwot pieniężnych pobieranych m.in. za: emisję zanieczyszczeń powietrza, składowanie odpadów oraz pobór i korzystanie z wód i wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi), kar za naruszenie wymagań w zakresie ochrony środowiska, spłat pożyczek udzielonych inwestorom.

Dane dotyczące funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej (Narodowego i wojewódzkich) prezentuje się w układzie memoriałowym (z wyjątkiem kar za naruszenie wymagań w zakresie ochrony środowiska – w ujęciu kasowym).

Zgodnie z ustawą z dnia 20 XI 2009 r. o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 215, poz. 1664) z dniem 1 I 2010 r. powiatowe oraz gminne fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej uległy likwidacji, a ich przychody z tytułu opłat i kar środowiskowych oraz środki pieniężne i zobowiązania przejęły budżety powiatów i gmin. Do zadań powiatów i gmin należy finansowanie ochrony środowiska i gospodarki wodnej w wysokości nie mniejszej niż kwota wpływów z tytułu opłat i kar środowiskowych, stanowiących dochody budżetów powiatów i gmin, pomniejszona o nadwyżkę z tytułu tych dochodów przekazaną do wojewódzkich funduszy.

The division of outlays on fixed assets and tangible effects of investments in environmental protection and water management is made on the basis of the actual location of the investment.

8. Ecological funds – environmental protection and water management funds (National and voivodship as well as, until 2009, powiat and gmina) – are funds created from income originating i.a. from: payments for use of natural environment (i.e.: payments collected i.a. for: releasing air pollutants, landfilling waste as well as withdrawal and use of water and releasing wastewater into water or the ground) the fines for violating environmental protection requirements the repayments of loans granted for investors.

Data concerning environmental protection and water management funds (National and voivodship) are presented on accrual basis (excluding fines for violating environmental protection requirements – on cash basis).

According to the Law on Amending the Environmental Protection Law and some other laws, dated 20 XI 2009 (Journal of Laws No. 215, item 1664) as of 1 I 2010, the powiat and gmina environmental protection and water management funds were liquidated and their revenues from environmental payments and fines as well as cash and liabilities are assumed by the powiats and gminas budgets. The objective of powiat and gmina is to finance environmental protection and water management in the amount at least equal to the amount of income from environmental payments and fines, consisting powiat and gmina budgets incomes and reduced by surplus of these incomes that is transferred to voivodship funds.

TABL. 1 (8). STAN GEODEZYJNY, KIERUNKI I ZMIANY W WYKORZYSTANIU POWIERZCHNI MIASTA

Stan w dniu 1 I

GEODESIC STATUS, DIRECTIONS AND CHANGES OF THE CITY LAND USE

As of 1 I

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	2005	2013	SPECIFICATION	
	w ha in ha				przyrost (+) lub ubytek (-) w ha w stosunku do 2012 r. increase (+) or decrease (-) in ha in relation to 2012	na 1000 mieszkań- ców ^a w ha per 1000 population ^a in ha		
Powierzchnia ogólna^b ..	26137	26185	26191	26191	-	45,8	47,6	Total area^b
Użytki rolne	9095	8687	8539	8383	-156	15,9	15,2	Agricultural land
grunty orne	7184	7015	6900	6825	-75	12,6	12,4	arable land
sady	479	385	354	295	-59	0,8	0,5	orchards
łąki trwałe	881	772	766	753	-13	1,5	1,4	permanent meadows
pastwiska trwałe	431	411	410	399	-11	0,8	0,7	permanent pastures
grunty rolne zabudowane	28	41	44	50	+6	0,0	0,1	agricultural built-up areas
grunty pod stawami ..	-	5	6	6	-	x	0,0	lands under ponds
grunty pod rowami ..	92	58	59	55	-4	0,2	0,1	lands under ditches
Grunty leśne oraz zadrze- wione i zakrzewione ..	3674	3892	4002	4039	+37	6,4	7,3	Forest land as well as woody and bushy land
las	3497	3712	3824	3857	+33	6,1	7,0	forests
grunty zadrzewione i zakrzewione	177	180	178	182	+4	0,3	0,3	woody and bushy land
Grunty pod wodami powierzchniowymi ..	679	725	730	739	+9	1,2	1,3	Lands under surface waters
płynącymi	184	602	607	619	+12	0,3	1,1	flowing
stojącymi	495	123	123	120	-3	0,9	0,2	standing
Grunty zabudowane i zurbanizowane	10692	11335	11388	11518	+130	18,7	20,9	Built-up and urbanized areas
tereny: mieszkaniowe	3009	3238	3272	3290	+18	5,3	6,0	areas: residential
przemysłowe ..	1274	1202	1154	1097	-57	2,2	2,0	industrial
inne zabudowa- ne	1305	1690	1929	2017	+88	2,3	3,7	other built-up
zurbanizowane niezabudo- wane	768	667	646	660	+14	1,3	1,2	urbanized non-built-up
rekreacji i wy- poczynku ..	1197	1123	945	948	+3	2,1	1,7	recreational
komunikacyjne	3139	3415	3442	3506	+64	5,5	6,4	transport
drogi	2335	2470	2499	2522	+23	4,1	4,6	roads
kolejowe ..	604	576	574	580	+6	1,1	1,1	railway
inne ^c	200	369	369	404	+35	0,4	0,7	others ^c
Nie użytki	580	555	544	540	-4	1,0	1,0	Wasteland
Tereny różne ^d	1417	991	988	972	-16	2,5	1,8	Miscellaneous land ^d

^a Stan ludności w dniu 31 XII, odpowiednio dla lat 2004 i 2012. ^b Obszar lądowy (łącznie z wodami śródlądowymi). ^c Porty lotnicze, urządzenia portowe, przystanie, obiekty i budowle służące komunikacji wodnej, naziemne obiekty itp.; patrz uwagi ogólne ust. 1 na str. 52. ^d Grunty przeznaczone do rekultywacji oraz niezagospodarowane grunty zrekultywowane, wały ochronne nieprzystosowane do ruchu kołowego.

Źródło: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

^a Population as of 31 XII, respectively for 2004 and 2012. ^b Land area (including inland waters). ^c Airports, airport devices, harbours, buildings and other objects of water communication, terrestrial objects, etc.; see general notes, item 1 on page 52. ^d Land designated for reclamation, unused reclaimed land, embankments, not designated for car traffic.

Source: data of Head Office Geodesy and Cartography.

TABL. 2 (9). **POBÓR WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI**
WATER WITHDRAWAL FOR NEEDS OF THE NATIONAL ECONOMY
AND POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012		SPECIFICATION
	w hm ³ in hm ³				w odset- kach in percent	
OGÓŁEM	28,2	23,4	26,3	24,6	100,0	TOTAL
na cele:						for purposes of:
Produkcyjne (poza rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i ry- bactwem) – z ujęć własnych ..	6,0	3,9	4,1	3,8	15,4	Production (excluding agriculture, forestry and fishing) – from own intakes
w tym wody:						of which waters:
powierzchniowe	3,6	1,9	2,1	1,9	7,7	surface
podziemne	2,4	2,0	2,0	1,9	7,7	underground
Nawodnień w rolnictwie i leśnic- twie oraz napełniania i uzupeł- niania stawów rybnych	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	Irrigation in agriculture and forestry as well as filling and completing fish ponds
Eksploatacji sieci wodociągowej ^a	22,2	19,5	22,2	20,8	84,5	Exploitation water supply network ^a
wody: powierzchniowe	22,1	14,5	15,9	17,7	72,0	waters: surface
podziemne	0,1	5,0	6,3	3,1	12,5	underground

^a Pobór wody na ujęciach przed wtłoczeniem do sieci.

^a Water withdrawal by intakes before entering in the water network.

TABL. 3 (10). **ZUŻYCIĘ WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI**
WATER CONSUMPTION FOR NEEDS OF THE NATIONAL ECONOMY
AND POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005					SPECIFICATION
	2005	2010	2011	2012		
	w hm ³ in hm ³			w odsetkach in percent		
OGÓŁEM	41,8	37,6	38,1	37,3	100,0	TOTAL
Przemysł	6,5	4,3	4,5	4,3	11,5	Industry
Rolnictwo i leśnictwo ^a	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	Agriculture and forestry ^a
Eksploatacja sieci wodociągowej ^b	35,3	33,2	33,6	33,0	88,4	Exploitation water supply network ^b

^a Woda zużyta do nawadniania w rolnictwie i leśnictwie oraz do napełniania i uzupełniania stawów rybnych. ^b Bez zużycia wody na cele przemysłowe z wodociągów stanowiących własność gmin, wojewódzkich zakładów usług wodnych i spółek wodnych.

^a Water consumption for irrigation in agriculture and forestry as well as for filling up and completing fish ponds. ^b Excluding consumption of water for industrial purposes by water supply networks owned by gminas, voivodship waterworks and water companies.

TABL. 4 (11). **POWIERZCHNIA I POBÓR WODY DO NAWODNIEŃ W ROLNICTWIE I LEŚNICTWIE ORAZ NAPEŁNIANIA STAWÓW RYBNYCH**

AREA AND WATER WITHDRAWAL FOR IRRIGATION IN AGRICULTURE AND FORESTRY AS WELL AS WATER FOR FILLING FISH PONDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Powierzchnia nawadnianych użytków rolnych i gruntów leśnych ^a w ha . . .	38	38	38	38	Area of irrigated agricultural land and forest land ^a in ha
Pobór wody ^b w dam ³	25	27	27	26	Water withdrawal ^b in dam ³
do nawadniania użytków rolnych i gruntów leśnych	25	27	27	26	for irrigation of agricultural and forest land
na 1 ha	1,0	0,7	0,7	0,7	per ha

^a O powierzchni co najmniej 20 ha. ^b Łącznie z poborem ścieków do nawodnień.
^a Area of 20 ha and more. ^b Including wastewater withdrawal for irrigation.

TABL. 5 (12). **ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE I KOMUNALNE^a ODPROWADZONE DO WÓD LUB DO ZIEMI**INDUSTRIAL AND MUNICIPAL^a WASTEWATER DISCHARGED INTO WATERS OR INTO THE GROUND

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012		SPECIFICATION
	w dam ³ in dam ³			w odset- kach in percent		
OGÓŁEM	37231	33616	33275	32696	100,0	TOTAL
odprowadzone bezpośrednio z zakładów ^b	2238	1521	1641	1376	4,2	discharge directly by plants ^b
w tym wody chłodnicze	134	42	70	39	0,1	of which cooling water
odprowadzone siecią kanali- zacyjną	34993	32095	31634	31320	95,8	discharge by sewage network
W tym ścieki wymagające oczysz- czania	37097	33574	33205	32657	99,9	Of which wastewater requiring treatment
oczyszczane	37050	33560	33181	32651	99,9	treated
mechanicznie	7215	1338	1355	1121	3,4	mechanically
chemicznie ^c	121	68	104	136	0,4	chemically ^c
biologicznie	21	156	189	178	0,5	biologically
z podwyższonym usuwaniem biogenów	29693	31998	31533	31216	95,5	with increased biogene removal
nieoczyszczane						untreated
odprowadzone bezpośrednio z zakładów	47	14	24	6	0,0	discharged directly by plants

^a Od 2010 r. dane nieporównywalne z danymi za lata poprzednie ze względu na zmianę metodologii badania ścieków komunalnych.
^b Łącznie z wodami chłodniczymi i zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych, a także z zanieczyszczonymi wodami opadowymi. ^c Dane dotyczą tylko ścieków przemysłowych.
^a Since 2010 data are not comparable with data for previous years due to change in the methodology of municipal wastewater survey.
^b Including polluted cooling water and water from mine drainage as well as building constructions as well as from contaminated precipitation water. ^c Data concern only to industrial wastewater.

TABL. 6 (13). ŚCIEKI ODPROWADZONE KANALIZACJĄ MIEJSKĄ^a
 WASTEWATER DISCHARGED PUBLIC WATER-PIPE SYSTEM^a

WASTEWATER DISCHARGED - PUBLIC WASTEWATER SYSTEM					
WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w hm ³ in hm ³				
OGÓŁEM	35,0	32,1	31,6	31,3	TOTAL
Oczyszczane	35,0	32,1	31,6	31,3	Treated
mechanicznie	5,3	—	—	—	mechanically
biologicznie i z podwyższonym usuwaniem biogenów	29,7	32,1	31,6	31,3	biologically and with increased biogene disposal

^a Od 2010 r. dane nieporównywalne z danymi za lata poprzednie ze względu na zmianę metodologii badania ścieków komunalnych.
^a Since 2010 data are not comparable with data for previous years due to change in the methodology of municipal wastewater survey.

TABL. 7 (14). OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW
 Stan w dniu 31 XII
 WASTEWATER TREATMENT PLANTS
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	Mecha- niczne <i>Mechani- cal</i>	Che- miczne <i>Chemical</i>	Biolo- giczne <i>Biologi- cal</i>	Z podwyż- szonym usuwa- niem biogenów <i>With increased biogene removal</i>	SPECIFICATION
Oczyszczalnie ścieków przemysłowych						Industrial wastewater treatment plants
Liczba 2005	6	4	1	1	–	Number
2010	6	2	1	3	–	
2011	6	2	1	3	–	
2012	5	2	1	2	–	
Przepustowość w m ³ /d 2005	22652	21842	660	150	–	Capacity in m ³ /24 h
2010	13280	12200	660	420	–	
2011	13530	12200	660	670	–	
2012	13450	12200	660	590	–	
Oczyszczalnie ścieków komunalnych^a						Municipal^a wastewater treatment plants
Liczba 2005	3	1	x	–	2	Number
2010	2	–	x	1	1	
2011	2	–	x	1	1	
2012	2	–	x	1	1	
Przepustowość w m ³ /d 2005	260660	60000	x	–	200660	Capacity in m ³ /24 h
2010	50660	–	x	660 ^b	50000	
2011	50660	–	x	660	50000	
2012	50660	–	x	660	50000	
Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ludności ogółem ^c 2005	94,5	18,0	x	–	76,5	Population connected to wastewater treatment plants in % of total population ^c
2010	90,6	–	x	0,6	90,0	
2011	90,6	–	x	0,6	90,0	
2012	90,9	–	x	0,6	90,3	

^a Miejskie pracujące na sieci kanalizacyjnej. ^b Dotyczy urządzeń do biologicznego oczyszczania. ^c Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków – na podstawie szacunków, ludność ogółem – na podstawie bilansów.

^a Treatment plants of urban areas working on sewage system. ^b Refers to equipment for biological treatment. ^c Population connected to wastewater treatment plants – estimated data, total population – based on balances.

TABL. 8 (15). **EMISJA I REDUKCJA ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA Z ZAKŁADÓW SZCZEGÓLNIE UCIAŻLIWYCH DLA CZYSTOŚCI POWIETRZA**EMISSION AND REDUCTION OF AIR POLLUTANTS FROM PLANTS
OF SIGNIFICANT NUISANCE TO AIR QUALITY

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Zakłady szczególnie uciążliwe dla czystości powietrza ^a (stan w dniu 31 XII)	14	16	16	16	Plants of significant nuisance to air quality ^a (as of 31 XII)
w tym wyposażone w urządzenia do redukcji zanieczyszczeń:					of which possessing systems to reduce the emissions of:
pyłowych	12	12	12	12	particulates
gazowych	5	2	2	2	gases
Emisja zanieczyszczeń w tys. t:					Emissions of pollutants in thous. t:
pyłowych	0,9	0,4	0,5	0,4	particulates
w tym ze spalania paliw	0,7	0,3	0,4	0,3	of which particulates from the combustion of fuels
gazowych (bez dwutlenku węgla)	13,3	7,7	6,9	11,6	gases (excluding carbon dioxide)
w tym:					of which:
dwutlenek siarki	8,0	3,9	3,4	3,0	sulphur dioxide
tlenek węgla	0,5	0,3	0,3	0,4	carbon monoxide
tlenki azotu	4,4	2,9	2,6	2,5	nitrogen oxides
Zanieczyszczenia zatrzymane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń:					Pollutions retained in pollutant reduction systems:
w tysiącach ton:					in thousand tonnes:
pyłowe	140,7	131,8	122,7	96,2	particulates
gazowe (bez dwutlenku węgla)	8,4	4,2	3,8	3,1	gases (excluding carbon dioxide)
w % zanieczyszczeń wytworzonych:					in % of pollutants produced:
pyłowych	99,4	99,7	99,6	99,5	particulates
gazowych (bez dwutlenku węgla)	38,6	35,4	35,5	21,2	gases (excluding carbon dioxide)

^a Emitujące pyły, gazy lub równocześnie pyły i gazy.^a Emitting particulates, gases or particulates and gases.TABL. 9 (16). **ODPADY^a WYTWORZONE I DOTYCHCZAS SKŁADOWANE (NAGROMADZONE) ORAZ TERENY ICH SKŁADOWANIA**WASTE^a GENERATED AND LANDFILLED UP TO NOW (ACCUMULATED)
AS WELL AS THEIR STORAGE YARDS AREAS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Odpady wytworzone (w ciągu roku) w tys. t	385,5	692,5	577,4	559,1	Waste generated (during the year) in thous. t
poddane odzyskowi	362,3	661,9	557,0	534,4	recovered
unieszkodliwione	9,5	16,0	5,5	4,9	treated
w tym składowane ^b	9,2	11,0	4,2	3,2	of which landfilled ^b
magazynowane czasowo	13,7	14,6	14,9	19,8	temporary stored
W % wytworzonych:					In % generated:
poddane odzyskowi	94,0	95,6	96,5	95,6	recovered
unieszkodliwione	2,5	2,3	1,0	0,9	treated
w tym składowane ^b	2,4	1,6	0,7	0,6	of which landfilled ^b
magazynowane czasowo	3,6	2,1	2,6	3,5	temporary stored
Odpady dotychczas składowane (nagromadzone ^c ; stan w końcu roku) w tys. t	235,0	—	—	—	Waste landfilled up to now (accumulated ^c ; end of year) in thous. t
Niezekultywowane tereny składowania odpadów (stan w końcu roku) w ha	38,0	—	—	—	Non-reclaimed area of storage yards (end of year) in ha

^a Z wyłączeniem odpadów komunalnych; patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 54. ^b Na terenach własnych zakładów i na terenach obcych. ^c Na terenach własnych zakładów.^a Excluding municipal waste; see general notes, item 5 on page 54. ^b On own plant grounds and other land. ^c On own plant grounds.

TABL. 10 (17). **POWIERZCHNIA O SZCZEGÓLNYCH WALORACH PRZYRODNICZYCH PRAWNIE CHRONIONA^a**

Stan w dniu 31 XII

LEGALLY PROTECTED AREAS POSSESSING UNIQUE ENVIRONMENTAL VALUE^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012		SPECIFICATION
	w ha in ha			w % powierzchni ogólnej miasta in % of total area of the city	na 1 miesz- kańca w m ² per capita in m ²	
O G Ó Ł E M	56,0	354,6	403,0	497,5	1,9	9 TOTAL
Rezerваты przyrody	56,0	56,0	56,0	56,0	0,2	1 Nature reserves
Obszary chronionego krajobrazu ^b	–	182,7	182,7	182,7	0,7	3 Protected landscape areas ^b
Użytki ekologiczne	–	115,9	164,3	258,8	1,0	5 Ecological arable lands

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 6 na str. 55. ^b Bez powierzchni rezerwatów przyrody, stanowisk dokumentacyjnych, zespołów przyrodniczo-krajobrazowych i użytków ekologicznych położonych na terenie parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu.

^a See general notes, item 6 on page 55. ^b Excluding nature reserves, documentation sites, landscape-nature complexes and ecological arable lands located within landscape parks and protected landscape areas.

TABL. 11 (18). **POMNIKI PRZYRODY**

Stan w dniu 31 XII

MONUMENTS OF NATURE

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	25	25	34	TOTAL
Pojedyncze drzewa	12	12	19	Individual trees
Grupy drzew	10	10	4	Tree cluster
Aleje	–	–	8	Alleys
Głazy narzutowe	3	3	3	Erratic boulders

TABL. 12 (19). **NAKLADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA I GOSPODARCE WODNEJ WEDŁUG ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA (ceny bieżące)**

OUTLAYS ON FIXED ASSETS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT BY THE SOURCE OF FINANCING (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	MANAGEMENT BY THE SOURCE OF FINANCING (current prices)				SPECIFICATION
	2005	2010	2011	2012	
	w tys. zł in thous. zł				
Ochrona środowiska	73122,7	158047,3	151800,1	124159,2	Environmental protection
Środki własne	35799,4	58422,7	58422,3	32647,9	Own resources
Z budżetu:					From the budget:
centralnego	68,0	—	124,9	77,4	central
województwa	461,0	—	—	—	voivodship
powiatu	2003,4	18869,5	14193,6	17746,1	powiat
gminy (współudział)	1229,3	2308,8	4092,9	4479,2	gmina (cooperation)
Z zagranicy	8849,9	24392,9	1320,0	7795,2	From abroad
Fundusze ekologiczne (pożyczki, kredyty i dotacje)	2911,0	5715,3	48076,1	35392,0	Ecological funds (loans, credits and allocations)
Kredyty i pożyczki krajowe, w tym bankowe	15607,8	24202,8	1851,0	—	Credits and domestic loans, of which banks
Inne środki, w tym nakłady niesfinansowane	6192,9	24135,3	23719,3	26021,4	Other resources, of which unfinancial outlays

TABL. 12 (19). **NAKLADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA I GOSPODARCE WODNEJ WEDŁUG ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA (dok.)**
OUTLAYS ON FIXED ASSETS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT BY THE SOURCE OF FINANCING (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w tys. zł		in thous. zł		
Gospodarka wodna	18459,3	15934,3	31005,5	24244,7	Water management
Środki własne	655,4	14029,9	9227,5	16522,2	Own resources
Z budżetu:					From the budget:
województwa	275,0	—	—	—	voivodship
Fundusze ekologiczne (pożyczki, kredyty i dotacje)	—	—	13195,0	48,0	Ecological funds (loans, credits and allocations)
Kredyty i pożyczki krajowe, w tym bankowe	11166,2	—	—	—	Credits and domestic loans, of which banks
Inne środki, w tym nakłady niesfinansowane	6362,7	1904,4	8583,0	7674,5	Other resources, of which unfinancial outlays
Nakłady na środki trwałe na 1 mieszkańca w zł służące:					Outlays on fixed assets per capita in zł in:
ochronie środowiska	128	284	274	225	environmental protection
gospodarce wodnej	32	29	56	44	water management

TABL. 13 (20). **NAKLADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA I GOSPODARCE WODNEJ^a (ceny bieżące)**
OUTLAYS ON FIXED ASSETS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	(current prices)				SPECIFICATION
	2005	2010	2011	2012	
	w tys. zł		in thous. zł		
Ochrona środowiska	73122,7	158047,3	151800,1	124159,2	Environmental protection
w tym:					of which:
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	3950,4	376,8	8198,5	13388,9	Protection of air and climate
w tym wydatki na nowe techniki i technologie spalania paliw oraz modernizację kotłowni i ciepłowni	1206,9	—	128,4	4129,6	of which outlays on new fuel combustion technologies and techniques as well as the modernization of boiler and thermal energy plants
Gospodarka ściekowa i ochrona wód	63256,2	139562,7	118091,0	95962,7	Wastewater management and protection of waters
w tym nakłady na:					of which outlays on:
oczyszczalnie ścieków komunalnych	539,7	77850,4	1430,4	400,7	municipal wastewater treatment
sieć kanalizacyjną odprowadzającą ścieki i wody opadowe	58473,5	55835,6	109274,4	92059,3	sewage network discharging wastewater and precipitation water
Gospodarka odpadami, ochrona i przywrócenie wartości użytkowej gleb, ochrona wód podziemnych i powierzchniowych	5052,3	3808,9	8841,3	1750,4	Waste management, protection and recovery of soil, protection of groundwater and surface waters
w tym nakłady na:					of which outlays on:
zbieranie odpadów ^b i ich transport	834,9	2662,0	310,4	116,9	waste collection ^b and transport
w tym selektywne zbieranie odpadów	366,6	2662,0	310,4	—	including selective waste collection
usuwanie i unieszkodliwianie odpadów ^b	3496,7	740,0	7586,0	1607,2	removal and treatment of waste ^b
Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazu	—	—	—	36,9	Protection of biodiversity and landscape
Zmniejszenie hałasu i wibracji	440,7	12006,6	11960,6	8711,7	Noise and vibration reduction

^a Według lokalizacji inwestycji; nakłady te uwzględniono również w nakładach inwestycyjnych we właściwych sekcjach gospodarki narodowej. ^b Przemysłowych i komunalnych.

^a By investments locations; these outlays are included in the appropriate sections of the national economy. ^b Industrial and municipal.

TABL. 13 (20). NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA I GOSPODARCE WODNEJ ^a (dok.)OUTLAYS ON FIXED ASSETS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT ^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	(tys.)				SPECIFICATION
	2005	2010	2011	2012	
	w tys. zł		in thous. zł		
Gospodarka wodna	18459,3	15934,3	31005,5	24244,7	Water management
nakłady na:					outlays on:
Ujęcia i doprowadzenia wody	15586,4	15269,8	30116,7	21559,9	Water intakes and leads
Stacje uzdatniania wody	2872,9	664,5	888,8	2684,8	Water treatment plants

^a Według lokalizacji inwestycji; nakłady te uwzględniono również w nakładach inwestycyjnych we właściwych sekcjach gospodarki narodowej.

^a By investments locations; these outlays are included in the appropriate sections of the national economy.

TABL. 14 (21). EFEKTY RZECZOWE UZYSKANE W WYNIKU PRZEKAZANIA DO UŻYTKU INWESTYCJI OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ

TANGIBLE EFFECTS OF INVESTMENTS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
OCHRONA ŚRODOWISKA <i>ENVIRONMENTAL PROTECTION</i>					
Gospodarka ściekowa i ochrona wód					Wastewater management and protection of waters
Sieć kanalizacyjna w km odprowadzająca:					Sewage network in km discharging:
ścieki	9,3	2,8	3,7	15,5	wastewater
wody opadowe	4,7	15,9	8,6	12,5	precipitation water
Oczyszczalnie ścieków:					Wastewater treatment plants:
obiekty	—	—	—	—	facilities
w tym oczyszczalnie komunalne	—	—	—	—	of which municipal
przepustowość oczyszczalni w m ³ /d	—	8150	—	—	capacity of treatment plants in m ³ /24 h
w tym oczyszczalni komunalnych	—	8150	—	—	of which municipal
Podczyszczalnie ścieków przemysłowych:					Industrial waste pre-treatment plants:
obiekty	—	—	11	1	facilities
przepustowość w m ³ /d	—	—	2389	50	capacity in m ³ /24 h
GOSPODARKA WODNA <i>WATER MANAGEMENT</i>					
Wydajność ujęć wodnych ^a w m ³ /d . . .	1320	—	—	600	Capacity of water intakes ^a in m ³ /24 h
Uzdatnianie wody w m ³ /d	510	—	—	—	Water treatment in m ³ /24 h
Sieć wodociągowa w km	8,9	5,9	5,9	4,8	Water supply network in km

^a Bez ujęć w energetyce zawodowej.

^a Excluding water intakes in the power industry.

DZIAŁ III ORGANY PRZEDSTAWICIELSKIE. ADMINISTRACJA

Uwagi ogólne

1. Z dniem 1 I 1999 r. (na mocy ustawy z dnia 24 VII 1998 r., Dz. U. Nr 96, poz. 603 z późn. zm.) wprowadzono nowy zasadniczy trójstopniowy podział terytorialny państwa, którego jednostkami są: gminy, powiaty i województwa.

Gmina jest podstawową jednostką terytorialnego podziału kraju i siedzibą władz terytorialnych.

2. Władzę uchwalodawczą i funkcję kontrolną w samorządzie miasta sprawuje wybrana w wyborach powszechnych Rada Miejska. Samorządową władzą wykonawczą jest Prezydent Miasta, który przy pomocy Urzędu Miasta wykonuje uchwały Rady Miejskiej oraz inne zadania zlecone – w trybie ustawy lub porozumienia – przez administrację rządową.

3. Wybory do rad gmin I kadencji odbyły się 27 maja 1990 r., II kadencji 19 czerwca 1994 r., III kadencji 11 października 1998 r., IV kadencji 27 października 2002 r., V kadencji 12 listopada 2006 r. i VI kadencji 21 listopada 2010 r.

Charakterystykę demograficzno-zawodową radnych w jednostkach samorządu terytorialnego dla 2005 r. oparto o wyniki sprawozdawczości za rok 2005, aktualizującej dane o radnych zawarte w obwieszczeniach terytorialnych komisji wyborczych z wyborów samorządowych w dniu 27 października 2002 r., natomiast dla lat 2010–2012 o wyniki sprawozdawczości za lata 2010, 2011 i 2012, aktualizującej dane z wyborów w dniu 12 XI 2006 r. oraz 21 XI 2010 r.

Grupowania radnych organów jednostek samorządu terytorialnego według grup zawodów dokonano na podstawie Klasyfikacji Zawodów i Specjalności na potrzeby rynku pracy wprowadzonej rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 IV 2010 r. (Dz. U. Nr 82, poz. 537).

CHAPTER III REPRESENTATIVE BODIES. ADMINISTRATION

General notes

1. On 1 I 1999 (based on the act dated 24 VII 1998, Journal of Laws No. 96, item 603 with later amendments) a new fundamental three-tier territorial division of the country was introduced, the entities of which are: gminas, powiats and voivodships.

The gmina is the basic unit of the country's territorial division and seat of self-government authorities.

2. The City Council elected in a general election is in resolution and supervisor authority in the town self-government. The self-government executive authority is the City Board, which with the help of President of the City executed resolutions of the Town Council and other assignments commissioned by the governmental administration with using a procedure of law or agreement.

3. The election to first term of gmina councils took place on 27 V 1990, to second term on 19 VI 1994, to third on 11 X 1998, to fourth on 27 X 2002, to fifth on 12 XI 2006 and sixth on 21 XI 2010.

The demographic and professional characteristic of councillors in local self-government entities is based on reporting results for 2005, updating information concerning councillors included in announcements of local election commissions from the 27 X 2002 election, while for 2010–2012, based on reporting results for 2010, 2011 and 2012, updating the results from the 12 XI 2006 and 21 XI 2010 election.

The grouping of councillors of organs of local self-government entities by groups of occupations is made on the basis of the Polish Classification of Occupations and Specializations for Labour Market Needs, which was introduced by a decree of the Minister of Labour and Social Policy, dated 27 IV 2010 (Journal of Laws No. 82, item 537).

TABL. 1 (22). RADNI RADY MIASTA POZNANIA WEDŁUG PŁCI I WIEKU

Stan w dniu 31 XII

COUNCILLORS OF POZNAŃ CITY COUNCIL BY SEX AND AGE

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
OGÓŁEM TOTAL					
OGÓŁEM	37	37	37	37	TOTAL
W tym kobiety	14	9	8	9	Of which females
WEDŁUG WIEKU BY AGE					
18–29 lat.	2	5	6	2	18–29 years
30–39	10	11	11	15	30–39
40–59	18	13	14	14	40–59
60 lat i więcej	7	8	6	6	60 and more
WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA BY EDUCATIONAL LEVEL					
Wyższe	33	33	34	34	Tertiary
Średnie	4	4	3	3	Secondary
WEDŁUG GRUP ZAWODÓW ^a BY OCCUPATIONAL GROUPS ^a					
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	1	–	–	–	Managers
Specjaliści	33	29	30	30	Professionals
Technicy i inny średni personel	2	1	1	1	Technicians and associate professionals
Pracownicy biurowi	1	1	–	–	Clerical support workers
Pracownicy usług i sprzedawcy	–	6	6	6	Service and sales workers

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 66; w podziale według grup zawodów nie uwzględniono radnych będących bezrobotnymi, niepracującymi i uczącymi się; emeryci i renciści ujmowani są według zawodu wykonywanego przed przejściem na emeryturę lub rentę.

^a See general notes, item 3 on page 66; in the division by occupational groups, data do not include unemployed, not working and studying councillors; retirees and pensioners are classified by performed occupation before taking retirement.

TABL. 2 (23). DZIAŁALNOŚĆ RADY MIASTA POZNANIA

ACTIVITIES OF POZNAŃ CITY COUNCIL

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2011	2012
Odbyte posiedzenia (sesje)	23	19	18	20
Held sessions				
Podjęte uchwały	312	346	293	362
Resolutions passed				

Źródło: dane Urzędu Miasta Poznania.

Source: data of Poznań City Hall.

TABL. 3 (24). **SKARGI I WNIOSKI ZŁOŻONE W URZĘDZIE MIASTA POZNANIA**
COMPLAINTS AND MOTIONS LODGED IN POZNAŃ CITY HALL

WYSZCZEGÓLNIENIE	2011	2012	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	921	980	T O T A L
Załatwione w Urzędzie	582	516	<i>Fixed in the City Hall</i>
pozytywnie	96	67	<i>in the positive</i>
negatywnie	436	415	<i>in the negative</i>
w inny sposób	50	34	<i>other way</i>
Załatwione w Miejskich Jednostkach Organizacyjnych . . .	251	348	<i>Fixed in Municipal Organizational Units</i>
pozytywnie	51	66	<i>in the positive</i>
negatywnie	192	275	<i>in the negative</i>
w inny sposób	8	7	<i>other way</i>
Przekazane do załatwienia poza Urząd	88	116	<i>Delegated to fix out of the City Hall</i>

Ź r ó d ł o: dane Urzędu Miasta Poznania.
S o u r c e: data of Poznań City Hall.

DZIAŁ IV

WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

Uwagi ogólne

1. W dziale prezentuje się dane z zakresu działania: Policji, prokuratury, sądownictwa, straży miejskiej i straży pożarnej.

2. Dane o przestępstwach stwierdzonych oraz skazanych przez sądy podano według klasyfikacji Kodeksu karnego z 1997 r., obowiązującego od 1 IX 1998 r. (ustawa z dnia 6 VI 1997 r., Dz. U. Nr 88, poz. 553 z późn. zm.), Kodeksu karnego skarbowego obowiązującego od 17 X 1999 r. (ustawa z dnia 10 IX 1999 r., jednolity tekst Dz. U. z 2007 r. Nr 111, poz. 765 z późn. zm.) lub innych ustaw szczególnych.

3. **Przestępstwo stwierdzone** jest to zdarzenie, co do którego w zakończonym postępowaniu przygotowawczym potwierdzono, że jest przestępstwem. Przestępstwo – zgodnie z Kodeksem karnym z 1997 r. – jest to zbrodnia lub występki ścigany z oskarżenia publicznego lub z oskarżenia prywatnego, zgodnie z Kodeksem karnym skarbowym – jest to przestępstwo skarbowe.

Przestępstwo stwierdzone w zakończonym postępowaniu przygotowawczym, w którym ustalono przynajmniej jednego podejrzanego, jest to **przestępstwo wykryte**.

Informacje o przestępstwach stwierdzonych i wskaźnikach wykrywalności sprawców przestępstw opracowano na podstawie policyjnych systemów informacyjnych.

4. **Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw** jest to stosunek liczby przestępstw wykrytych w danym roku (łącznie z wykrytymi po podjęciu z umorzenia) do liczby przestępstw stwierdzonych w danym roku, powiększonej o liczbę przestępstw stwierdzonych w podjętych postępowaniach, a umorzonych w latach poprzednich z powodu niewykrycia sprawców.

5. Organizacja **sądów powszechnych** określona jest w ustawie z dnia 27 VII 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. Nr 98, poz. 1070 z późn. zm.), która weszła w życie z dniem 1 X 2001 r.

6. **Wpływ spraw do sądów** oznacza liczbę spraw, które zostały wniesione do sądów powszechnych w celu rozpatrzenia w postępowaniu sądowym.

W ramach struktury organizacyjnej sądownictwa powszechnego działają sądy apelacyjne, okręgowe i rejonowe.

7. **Sądy okręgowe** rozpatrują w pierwszej instancji sprawy, gdy ustawa tak stanowi oraz w drugiej instancji – odwołania od orzeczeń sądów rejonowych.

CHAPTER IV

JUSTICE. PUBLIC SAFETY

General notes

1. The chapter presents data concerning the activity of: the Police, prosecutor's office, courts of law, municipal police and fire department.

2. Data concerning ascertained crimes as well as adults convicted are given according to the classification of the Criminal Code of 1997, valid since 1 IX 1998 (the law dated 6 VI 1997, Journal of Laws No. 88, item 553 with later amendments), the Penal Fiscal Code valid since 17 X 1999 (the law dated 10 IX 1999, uniform text Journal of Laws 2007 No. 111, item 765 with later amendments) or other specific laws.

3. An **ascertained crime** is an event, which after the completion of preparatory proceedings was confirmed as a crime. In connection with the Criminal Code of 1997, crime is a felony or misdemeanour prosecuted upon by public accusation or private accusation, in connection with the Penal Fiscal Code – is a fiscal offence.

An ascertained crime in completed preparatory proceeding, in which least one suspect was found is a **detected crime**.

Information regarding ascertained crimes and rates of detectability of delinquents in ascertained crimes has been prepared on the basis of police information systems

4. The **rate of detectability of delinquents** is the relation of the number of detected crimes in a given year (including those detected after resumption following discontinuance) to the total number of crimes ascertained in a given year, plus the number of crimes recorded in commenced proceedings and discontinued in previous years due to undetected delinquents.

5. The organization of **common courts** is defined in the Law on Common Courts, dated 27 VII 2001 (Journal of Laws No. 98, item 1070, with later amendments), which became valid on 1 X 2001.

6. **Incoming cases** are the number of cases that were filed in common courts for consideration in a court proceedings.

Appeal, regional and district courts function within the framework of the organizational structure of common courts.

7. **Regional courts** consider cases relegated by the law in the first instance and appeals of regional court verdicts in the second instance.

8. Sprawą załatwioną jest sprawa, w której wydano wyrok, postanowienie lub połączono ją z inną sprawą albo przekazano do innego rodzaju sądu lub organu.

W przypadku występowania w sprawie kilku osób uważa się ją za załatwioną, gdy dotyczy to wszystkich osób występujących w sprawie.

Zgodnie ze zmianami w zasadach rejestracji spraw w sądach powszechnych, wprowadzonymi zarządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 12 XII 2003 r. w sprawie organizacji i zakresu działania sekretariatów sądowych oraz innych działów administracji sądowej (Dz. Urz. Ministerstwa Sprawiedliwości z dnia 31 XII 2003 r. z późn. zm.), sprawy zawieszone od dnia 1 I 2004 r. nie są oznaczone (zakreślone) jako załatwione w sposób formalny.

Liczba spraw do załatwienia (w Sądzie Najwyższym – do rozstrzygnięcia) jest sumą spraw niezakończonych w latach poprzednich i spraw, które wpłynęły w danym roku.

9. Straż Miejska działa na podstawie ustawy z dnia 29 VIII 1997 r. o strażach gminnych (Dz. U. Nr 123, poz. 779 z późn. zm.) i podlega Prezydentowi Miasta Poznania.

Do zadań Straży Miejskiej należy w szczególności: ochrona spokoju i porządku w miejscach publicznych, czuwanie nad porządkiem ruchu drogowego i jego kontrola, pomoc w usuwaniu awarii technicznych i skutków klęsk żywiołowych oraz innych miejscowych zagrożeń, zabezpieczenie miejsca przestępstwa, katastrofy lub innego podobnego zdarzenia przed dostępem osób postronnych lub zniszczeniem śladów i dowodów, do momentu przybycia właściwych służb, a także ochrona obiektów komunalnych i urządzeń użyteczności publicznej.

Zadaniem Straży Miejskiej jest również: współdziałanie w ochronie porządku podczas zgromadzeń i imprez publicznych, doprowadzanie osób nietrzeźwych do izby wytrzeźwień lub miejsca ich zamieszkania (jeżeli osoby te zachowaniem swoim dają powód do zgorszenia w miejscu publicznym, znajdują się w okolicznościach zagrażających ich życiu lub zdrowiu albo zagrażają życiu i zdrowiu innych osób), informowanie społeczności lokalnej o stanie i rodzajach zagrożeń, działalność prewencyjna i profilaktyczna.

Strażnik, wykonując swoje zadania, ma prawo do: udzielania pouczeń, wydawania poleceń, legitymowania osób, ujęcia i niezwłocznego doprowadzenia do najbliższej jednostki Policji osób stwarzających bezpośrednie zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzkiego, a także dla mienia, nakładania grzywny za wykroczenia.

8. A resolved case is a case with regard to which a sentence or order has been issued or combined with another case, or which has been transferred to a different kind of court or authority.

A case that involves a number of persons is considered resolved when this applies to all the persons.

According to changes to the rules of registering cases in common courts, introduced by the directive of the Minister of Justice dated 12 XII 2003 on organization and scope of activities of court secretariats and other departments of court administration (Official Gazette of the Ministry of Justice of 31 XII 2003, with later amendments) cases suspended since 1 I 2004 are no longer marked as formally finished.

The number of pending cases (in the Supreme Court – cases waiting for decision) is the sum of all unresolved cases from previous years and cases that were brought in the given year.

9. The Municipal Police operates on the basis of Law on Communities Guards dated 29 VIII 1997 (Journal of Laws No. 123, item 779, with later amendments) and is subordinated to the President of the City of Poznań.

The duties of the Municipal Police are: protecting the peace and order in public places, watching and monitoring of road traffic, assisting in removing the technical accidents and the consequences of the natural disasters as well as other regional threats, protecting place of crime, natural disaster and other similar incidents from access of outsiders and securing traces and evidences of an offence, until the arrival of the proper services, protecting municipal objects and public utility installations.

The duties of the Municipal Police include also: co-operation in providing public peace and order during public gatherings or events, escorting persons under influence of alcohol to sobering chambers or to their homes (when such persons are causing outrage in public place, their life or health is endangered or they are causing danger to another's persons life and health), informing local community about threats, preventive and prophylactic activity.

While on duty, the Municipal Police Officer is entitled to: give a warning and instruction, to check identification card, to apprehend persons causing danger to another person's life, health and property, and take them to the nearest Police Station, and to impose fines for offences.

10. Państwowa Straż Pożarna powołana została na mocy ustawy z dnia 24 VIII 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej (tekst jednolity: Dz. U. z 2009 r. Nr 12, poz. 68) jako zawodowa, umundurowana i wyposażona w specjalistyczny sprzęt formacja, przeznaczona do walki z pożarami, klęskami żywiołowymi i innymi miejscowymi zagrożeniami.

Pożary są to niekontrolowane procesy palenia w miejscu do tego nieprzeznaczonym.

Miejscowe zagrożenia są to inne niż pożary zdarzenia wynikające z rozwoju cywilizacyjnego i naturalnych praw przyrody, a stwarzające zagrożenia dla życia, środowiska lub mienia.

Alarmy fałszywe są to wezwania do zdarzeń, które faktycznie nie miały miejsca lub zaistniały, lecz nie wymagały podjęcia działań ratowniczych.

Dane o działalności Państwowej Straży Pożarnej podano zgodnie z odpowiednim rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie szczegółowych zasad organizacji krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego z dnia 29 XII 1999 r. (Dz. U. Nr 111, poz. 1311) i z dnia 18 II 2011 r. (Dz. U. Nr 46, poz. 239).

10. State Fire Service appointed by law dated 24 VIII 1991 on State Fire Service (uniform text: Journal of Laws of 2009 No. 12 item 68), the professional, uniformed and provided with special equipment unit, given for fighting against the fire, environmental disasters and other local threats.

Fire is out-of-control burning process in places not suitable for this.

Local threats are events different from fires being a result of civilization development and law of nature, creating threats to life, environment and property.

False alarms are calls for incidents which actually have not occurred or have occurred but rescue action was not needed.

Data concerning activity of the State Fire Service are given according to the respective decree of the Minister of the Interior and Administration on rules of organization of the national system of rescue and fire extinguishing dated 29 XII 1999 (Journal of Laws No. 111, item 1311) and dated 18 II 2011 (Journal of Laws No. 46, item 239).

TABL. 1 (25). **PRZESTĘPSTWA STWIERDZONE PRZEZ POLICJĘ I PROKURATURĘ
W ZAKOŃCZONYCH POSTĘPOWANIACH PRZYGOTOWAWCZYCH**
*ASCERTAINED CRIMES BY THE POLICE AND PROSECUTOR'S OFFICE
IN COMPLETED PREPARATORY PROCEEDINGS*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	34823	28377	26920	27206	T O T A L
o charakterze kryminalnym . . .	28845	24096	22414	23062	<i>criminal</i>
o charakterze gospodarczym . . .	3662	2567	2580	2382	<i>economic</i>
drogowe	1645	1146	1340	1324	<i>traffic</i>
inne	671	568	586	438	<i>others</i>
na 10 tys. ludności	611	510	486	493	<i>per 10 thous. population</i>
w tym:					<i>of which:</i>
Przeciwko życiu i zdrowiu – art. 148– –162 kk	511	572	476	465	<i>Against life and health – Art. 148–162 Criminal Code</i>
w tym:					<i>of which:</i>
zabójstwo – art. 148 kk	14	3	10	9	<i>homicide – Art. 148 Criminal Code</i>
uszczerbek na zdrowiu – art. 156 i 157 kk.	282	358	299	254	<i>damage to health – Art. 156 and 157 Criminal Code</i>
udział w bójce lub pobiciu – art. 158 i 159 kk	175	168	140	171	<i>participation in violence or assault – Art. 158 and 159 Criminal Code</i>
Zgwałcenie – art. 197 kk	25	15	32	27	<i>Rape – Art. 197 Criminal Code</i>
Przeciwko mieniu – art. 278–295 kk . .	24059	17027	16253	16926	<i>Against property – Art. 278–295 Criminal Code</i>
w tym:					<i>of which:</i>
kradzież rzeczy – art. 278 kk	10469	7498	7144	7388	<i>property theft – Art. 278 Criminal Code</i>
w tym kradzież samochodu	.	1099	986	1016	<i>of which automobile theft</i>
kradzież z włamaniem – art. 279 kk. . .	5847	2838	2793	2792	<i>burglary – Art. 279 Criminal Code</i>
kradzież rozbójnicza – art. 281 kk, rozbój – art. 280 kk i wymuszenie rozbójnicze – art. 282 kk	1051	825	607	749	<i>theft with assault – Art. 281 Crimi- nal Code, violence – Art. 280 Criminal Code and criminal coercion – Art. 282 Criminal Code</i>

Źródło: dane Komendy Wojewódzkiej Policji w Poznaniu.
Source: data of the Voivodship Police Headquarters in Poznań.

TABL. 2 (26). **WSKAŹNIK WYKRYWALNOŚCI SPRAWCÓW PRZESTĘPSTW STWIERDZONYCH
PRZEZ POLICJĘ I PROKURATURĘ**
*RATE OF DETECTABILITY OF DELINQUENTS IN ASCERTAINED CRIMES
BY THE POLICE AND PROSECUTOR'S OFFICE*

BY THE POLICE AND PROSECUTOR'S OFFICE					
WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w % in %				
O G Ó Ł E M	47,9	54,7	55,6	56,0	T O T A L
o charakterze kryminalnym	37,9	48,0	48,0	49,3	<i>criminal</i>
o charakterze gospodarczym	95,3	91,0	92,9	91,2	<i>economic</i>
drogowe	99,4	98,2	98,7	98,6	<i>traffic</i>

TABL. 2 (26). WSKAŹNIK WYKRYWALNOŚCI SPRAWCÓW PRZESTĘPSTW STWIERDZONYCH PRZEZ POLICJĘ I PROKURATURĘ (dok.)

RATE OF DETECTABILITY OF DELINQUENTS IN ASCERTAINED CRIMES
BY THE POLICE AND PROSECUTOR'S OFFICE (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w % in %				
W tym przestępstw ^a :					<i>Of which of crimes^a:</i>
Zabójstwo	92,9	75,0	100,0	100,0	<i>Homicide</i>
Uszczerbek na zdrowiu	85,9	90,6	87,3	84,4	<i>Damage to health</i>
Udział w bójce lub pobiciu	81,1	79,8	73,0	74,9	<i>Participation in violence or assault</i>
Zgwałcenie	88,0	33,3	68,8	64,3	<i>Rape</i>
Kradzież rzeczy	11,6	17,5	18,3	19,1	<i>Property theft</i>
w tym kradzież samochodu	.	12,1	13,5	13,6	<i>of which automobile theft</i>
Kradzież z włamaniem	10,7	18,1	18,8	21,5	<i>Burglary</i>
Kradzież rozbójnicza, rozbój i wymusze- nie rozbójnicze	54,4	79,8	81,6	82,0	<i>Theft with assault, violence and criminal coercion</i>

^a Artykuły kodeksu karnego patrz tabl. 1 na str. 72.

Źródło: dane Komendy Wojewódzkiej Policji w Poznaniu.

^a See Criminal Code articles table 1 on page 72.

Source: data of the Voivodship Police Headquarters in Poznań.

TABL. 3 (27). SĄDY POWSZECHNE

Stan w dniu 31 XII

COMMON COURTS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Sądy:				Courts of:
okręgowy	1	1	1	regional
rejonowy ^a	3	3	3	district ^a
Sędziowie ^b :				Judges ^b :
sądu okręgowego ^a	156	158	158	regional court ^a
w tym sędziowie wydziału pracy i wydziału ubezpieczeń społecznych ^c	24	24	23	of which judges labour and social security divisions ^c
sądu rejonowego ^a	202	202	202	district court ^a
w tym sędziowie sądu pracy ^d	10	10	10	of which judges labour court ^d
Komornicy sądu rejonowego ^a	21	22	26	Receivers district court ^a

^a Trzy poznańskie sądy rejonowe: Sąd Rejonowy Poznań – Grunwald i Jeżyce w Poznaniu, Sąd Rejonowy Poznań – Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu, Sąd Rejonowy Poznań – Stare Miasto w Poznaniu. ^b Liczba sędziów i wakujących stanowisk sędziowskich w ramach limitu na ostatni dzień okresu statystycznego. ^c Wydziały: VI Pracy, VII Ubezpieczeń Społecznych, VIII Ubezpieczeń Społecznych Sądu Okręgowego w Poznaniu. ^d Wydział V Pracy Sądu Rejonowego Poznań – Grunwald i Jeżyce w Poznaniu.

Źródło: dane Sądu Okręgowego w Poznaniu.

^a Three Poznań district courts: Poznań District Court – Grunwald and Jeżyce in Poznań, Poznań District Court – Nowe Miasto and Wilda in Poznań, Poznań District Court – Stare Miasto in Poznań. ^b Number of judges and vacant posts of judges within the limit of the last day of the statistical period. ^c Divisions: VI Labour, VII Social Security, VIII Social Security of Regional Court in Poznań. ^d Labour Division V of the District Court Poznań – Grunwald and Jeżyce in Poznań.

Source: data of Regional Court in Poznań.

TABL. 4 (28). **ORZECZNICTWO W SPRAWACH O WYKROCZENIA**^a*ADJUDICATED IN OFFENCE CASES^a*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Wszczęte postępowanie	10167	10877	9660	<i>Proceeding begun</i>
Orzeczone kary	9342	10550	8836	<i>Adjudicated punishments</i>
Umorzone sprawy	172	170	149	<i>Cases discontinued</i>
Uniewinnione osoby	267	325	313	<i>Persons acquitted</i>

^a Trzy poznańskie sądy rejonowe: Sąd Rejonowy Poznań – Grunwald i Jeżyce w Poznaniu, Sąd Rejonowy Poznań – Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu, Sąd Rejonowy Poznań – Stare Miasto w Poznaniu.

Źródło: dane Kolegium ds. Wykroczeń przy Sądzie Rejonowym w Poznaniu oraz Sądu Okręgowego w Poznaniu.

^a Three Poznań district courts: Poznań District Court – Grunwald and Jeżyce in Poznań, Poznań District Court – Nowe Miasto and Wilda in Poznań, Poznań District Court – Stare Miasto in Poznań.

Source: data of Council for minor offences of District Court in Poznań and Regional Court in Poznań.

TABL. 5 (29). **REALIZACJA NIEKTÓRYCH ZADAŃ STRAŻY MIEJSKIEJ***REALIZATION OF SELECTED TASKS OF MUNICIPAL POLICE*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Liczba wniosków o ukaranie	976	1581	1692	1152	<i>Number of applications for adjudication of a penalty</i>
Liczba osób ukaranych mandatami karnymi	41022	40580	41984	43107	<i>Number of persons punished with punitive mandates</i>
Kwota nałożonych mandatów karnych w tys. zł	3541,3	3944,5	3874,4	4509,0	<i>Amount of imposed punitive mandates in thous. zł</i>
Liczba udzielonych upomnień – pouczeń ^a	44231	14338	13041	11518	<i>Number of granted admonitions^a</i>
Liczba osób wylegitymowanych ..	88385	61355	60030	58661	<i>Number of indetified persons</i>

^a Przy wykroczeniach o mniejszej szkodliwości społecznej.

Źródło: dane Urzędu Miasta Poznania.

^a In offences with exiguous social harmfulness.

Source: data of the Poznań City Hall.

TABL. 6. (30). **ZAREJESTROWANA DZIAŁALNOŚĆ KOMENDY MIEJSKIEJ PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ W POZNANIU***REGISTERED ACTIVITY OF THE MUNICIPAL HEADQUARTERS OF STATE FIRE DEPARTMENT IN POZNAŃ*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Liczba zdarzeń	4958	5120	5069	4249	<i>Number of events</i>
Pożary	2040	1519	1855	1656	<i>Fires</i>
Miejscowe zagrożenia	2510	3145	2730	2154	<i>Local threats</i>
Falszywe alarmy	408	456	484	439	<i>False alarms</i>

TABL. 6. (30). ZAREJESTROWANA DZIAŁALNOŚĆ KOMENDY MIEJSKIEJ PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ W POZNANIU (dok.)
 REGISTERED ACTIVITY OF THE MUNICIPAL HEADQUARTERS OF STATE FIRE DEPARTMENT IN POZNAŃ (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Pożary według miejsca ich występowania:					Fires by place of their occurrence:
Obiekty użyteczności publicznej.	50	36	41	31	Public usefulness objects
Obiekty mieszkalne	313	335	320	333	Housing objects
Obiekty produkcyjne	35	19	27	19	Production objects
Magazyny	28	23	18	22	Storages
Środki transportu	133	119	119	119	Transport means
Lasy	26	15	26	22	Forests
Uprawy, rolnictwo	37	23	20	39	Crops, agriculture
Inne obiekty	1418	949	1284	1071	Other objects
Przyczyny powstania pożarów:					Reasons of fires:
Nieostrożność osób:					Careless of persons:
dorosłych	1528	1065	1397	1203	adult
nieletnich	115	27	24	26	adolescent
Wady urządzeń:					Defects of devices:
elektrycznych i mechanicznych . . .	117	99	84	79	electrical and mechanical
ogrzewczych	28	32	22	21	heating
Nieprawidłowa eksploatacja urządzeń:					Incorrect exploitation of devices:
elektrycznych i mechanicznych . . .	4	2	11	6	electrical and mechanical
ogrzewczych	18	40	31	43	heating
Podpalenia (umyślne), w tym akty terroru	101	56	42	57	Arsons, of which terror deeds
Wady środków transportu	57	66	59	62	Defects of transport means
Inne i nieustalone przyczyny	72	132	185	159	Other and not established reasons
Osoby poszkodowane przy zdarzeniach:					Persons injured as a result of events:
Śmiertelnie	37	44	47	63	Killed
Ranni	282	893	823	641	Injured
Zestawienie strat i uratowanego mienia (w mln zł):					Losses and rescued possessions (in mln zł):
Pożary:					Fires:
straty	4,2	3,6	10,6	4,1	losses
uratowane mienie	16,6	15,9	133,9	26,2	rescued possessions
Miejscowe zagrożenia:					Local threatens:
straty	3,2	7,5	8,3	7,0	losses
uratowane mienie	0,3	0,5	0,2	3,1	rescued possessions

Źródło: dane Komendy Miejskiej Straży Pożarnej w Poznaniu.
 Source: data of the Municipal Headquarter of State Fire Department in Poznań.

DZIAŁ V LUDNOŚĆ

Uwagi ogólne

1. Tablice działu opracowano na podstawie:
- 1) wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań z 20 V 2002 r. i z 31 III 2011 r.;
 - 2) bilansów stanu i struktury **ludności faktycznie zamieszkalej** na terenie gminy. Bilanse ludności sporządza się dla okresów między-spisowych w oparciu o wyniki ostatniego spisu powszechnego (z wyjątkiem danych dla lat 2000–2001 oraz 2010 r. – patrz ust. 2 przy uwzględnieniu:
 - a) zmian w danym okresie spowodowanych ruchem naturalnym (urodzenia, zgony) i migracjami ludności (zameldowania i wymeldowania na pobyt stały z innych gmin i z zagranicy), a także przesunięciami adresowymi ludności z tytułu zmian administracyjnych,
 - b) różnicy między liczbą osób zameldowanych na pobyt czasowy ponad 3 miesiące (do 2005 r. – ponad 2 miesiące) na terenie gminy a liczbą osób czasowo nieobecnych, która stanowi jednocześnie różnicę między liczbą osób zameldowanych na pobyt stały w gminie a liczbą osób faktycznie mieszkających na terenie gminy;
 - 2) rejestrów Ministerstwa Spraw Wewnętrznych – o migracjach wewnętrznych i zagranicznych ludności na pobyt stały (od 2006 r. źródłem tych danych jest rejestr PESEL – Powszechny Elektroniczny System Ewidencji Ludności);
 - 3) sprawozdawczości urzędów stanu cywilnego – o zarejestrowanych małżeństwach, urodzeniach i zgonach;
 - 4) sprawozdawczości sądów okręgowych – o prawomocnie orzeczonych separacjach i rozwodach.

2. **Dane o ludności** (według stanu w dniu 30 VI i 31 XII) oraz współczynniki demograficzne, a także przeliczenia na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) opracowano – jeśli nie zaznaczono inaczej – przyjmując jako bazę wyjściową:
– dla lat 2000–2009 – wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002, z tym że dla lat 2000 i 2001 według podziału administracyjnego obowiązującego w dniu 31 XII 2002 r.;

– dla lat 2010–2012 – wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011, z tym że dla 2010 r. według podziału administracyjnego obowiązującego w dniu 31 XII 2011 r.

CHAPTER V POPULATION

General notes

1. Chapter tables were compiled on the basis of:
1) the results of the Population and Housing Census as of 20 V 2002 and 31 III 2011;

1) the balances of the size and structure of the **population actually living** in a gmina. Population balances are compiled for periods between censuses on the basis of the last census (with the exception of data for 2000–2001 and 2010 – see item 2, taking into account:

a) changes in a given period connected with vital statistics (births, deaths) and migration of the population (registering and cancelling registration for permanent residence from other gminas and from abroad) as well as address changes of the population due to changes in the administrative division,

b) the difference between the number of people registered for temporary stay above 3 months (until 2005 for a period of more than 2 months) in a gmina and the number of people temporarily absent, which simultaneously makes the difference between the number of people registered for permanent residence in a gmina and the number of people actually living in the gmina;

2) the registers of the Ministry of the Interior on internal and international migration of population for permanent residence (since 2006 the source of this data is PESEL register – Common Electronic System of Population Register);

3) documentation of Civil Status Offices regarding registered marriages, births and deaths;

4) documentation of regional courts – regarding legally valid decisions in actions for separations and divorces.

2. **Data about population** (as of 30 VI and 31 XII) as well as demographic rates and indicators per capita (per 1000 population etc.) were compiled – unless otherwise stated – on the basis:

– for 2000–2009 – of the results of the Population and Housing Census 2002, for 2000 and 2001 by the administrative division valid as of 31 XII 2002;

– for 2010–2012 – of the results of the Population and Housing Census 2011, for 2010 by the administrative division valid as of 31 XII 2011.

3. Przez ludność w wieku produkcyjnym rozumie się ludność w wieku zdolności do pracy. Dla mężczyzn przyjęto wiek 18–64 lata, dla kobiet 18–59 lat. Wśród ludności w wieku produkcyjnym wyróżnia się ludność w wieku **mobilnym**, tj. w wieku 18–44 lata i **niemobilnym**, tj. mężczyźni – 45–64 lata, kobiety – 45–59 lat. Przez ludność w wieku nieprodukcyjnym rozumie się ludność w wieku przedprodukcyjnym, tj. do 17 lat oraz ludność w wieku poprodukcyjnym, tj. mężczyźni – 65 lat i więcej, kobiety – 60 lat i więcej.

4. **Mediana wieku** (wiek środkowy) ludności jest parametrem wyznaczającym granicę wieku, którą połowa ludności już przekroczyła, a druga połowa jeszcze nie osiągnęła.

5. Dane o **ruchu naturalnym ludności** w podziale terytorialnym opracowano:

- małżeństwa – według miejsca zameldowania na pobyt stały męża przed ślubem (w przypadku, gdy mąż przed ślubem mieszkał za granicą, przyjmuje się miejsce zameldowania żony przed ślubem);
- separacje – według miejsca zamieszkania osoby wnoszącej powództwo (w przypadku, gdy osoba wnosząca powództwo mieszka za granicą, przyjmuje się miejsce zamieszkania współmałżonka; w przypadku zgodnego wniosku stron przyjmuje się miejsce zamieszkania męża). Nie są uwzględniane przypadki, gdy oboje małżonkowie w momencie wniesienia powództwa zamieszkiwali za granicą;
- rozwody – według miejsca zamieszkania osoby wnoszącej powództwo (w przypadku, gdy osoba wnosząca powództwo mieszka za granicą, przyjmuje się miejsce zamieszkania współmałżonka). Nie są uwzględniane przypadki, gdy oboje małżonkowie w momencie wniesienia powództwa zamieszkiwali za granicą;
- urodzenia – według miejsca zameldowania na pobyt stały matki noworodka;
- zgony – według miejsca zameldowania na pobyt stały osoby zmarłej.

Dane o **małżeństwach** uwzględniają związki małżeńskie zawarte w formie przewidzianej prawem w urzędach stanu cywilnego. Na mocy ustawy z dnia 24 VII 1998 r. (Dz. U. Nr 117, poz. 757) w urzędach stanu cywilnego rejestrowane są także małżeństwa podlegające prawu wewnętrznemu Kościoła lub Związku Wyznaniowego zawarte w obecności duchownego. Małżeństwo zawarte w tej formie podlega prawu polskiemu i pociąga za sobą takie same skutki cywilnoprawne, jak małżeństwo zawarte przed kierownikiem urzędu stanu cywilnego.

3. The **working age population** refers to males, aged 18–64, and females, aged 18–59. In this category the age groups of **mobility** (i.e. 18–44) and **non-mobility** (i.e. 45–64 for males and 45–59 for females) are distinguished. The **non-working age population** is defined as the **pre-working age population**, i.e., up to the age of 17 and the **post-working age population**, i.e., 65 and more for males and 60 and more.

4. **Median age** of population is a parameter determining border of age, which half of population has already exceeded and second half has not reached yet.

5. Data regarding the **vital statistics** according to territorial division were compiled as follows:

- marriages – according to the husband's place of permanent residence before the marriage (in cases when the husband lived abroad before the marriage, the wife's place of residence before the marriage is used);
- separations – according to the plaintiff's place of residence (in case when person filling petition residing abroad, place of residence of a spouse has been taken; in cases unanimous petition of both of persons – residence of husband is used). Data exclude divorces in which both spouses were living abroad at the moment of filling petition for separation;
- divorces – according to the plaintiff's place of residence (in case when person filling petition residing abroad, place of residence of a spouse has been taken). Data exclude divorces in which both spouses were living abroad at the moment of filling petition for divorce;
- births – according to the mother's place of permanent residence;
- deaths – according to the place of permanent residence of the deceased.

The data on **marriages** refers to marriages contracted according to lawful rules at the civil status offices. On the basis of the Law dated 24 VII 1998 (Journal of Laws, No. 117, item 757) in the local civil status offices in Poland are registered all marriages, including those based on the internal law of the Churches or the Religious Associations. Marriages contracted (on the basis of canonic laws marriages) subordinate the civil Polish laws and induce due to the same civil and law consequences as marriages contracted in the local civil status offices.

Małżeństwa wyznaniowe mogą być zawierane jedynie w dziesięciu Kościołach i Związku Wyznaniowym, do których należą: Kościół Katolicki, Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny, Kościół Ewangelicko-Augsburski, Kościół Ewangelicko-Reformowany, Kościół Ewangelicko-Metodystyczny, Kościół Chrześcijań Baptystów, Kościół Adwentystów Dnia Siódmego, Kościół Polskokatolicki, Związek Gmin Wyznaniowych Żydowskich, Kościół Starokatolicki Mariawitów, Kościół Zielonoświątkowy.

Płodność kobiet mierzy się współczynnikiem obliczonym jako iloraz liczby urodzeń żywych i liczby kobiet w wieku rozrodczym (15–49 lat). Oprócz ogólnych współczynników płodności podaje się również współczynniki grupowe (częstkowe), obliczone jako ilorazy liczby urodzeń żywych z kobiet w danej grupie wieku i liczby kobiet w tej samej grupie wieku. Urodzenia z matek w wieku poniżej 15 lat zalicza się do grupy 15–19 lat; urodzenia z matek w wieku 50 lat i więcej zalicza się do grupy 45–49 lat.

Współczynniki reprodukcji ludności:

- **współczynnik dzietności** oznacza liczbę dzieci, które urodziłyby przeciętnie kobieta w ciągu całego okresu rozrodczego (15–49 lat) przy założeniu, że w poszczególnych fazach tego okresu rodziłyby z intensywnością obserwowaną w badanym roku, tzn. przy przyjęciu cząstkowych współczynników płodności z tego okresu za niezmiennie,
- **współczynnik reprodukcji brutto** przedstawia liczbę córek urodzonych przeciętnie przez kobietę przy założeniu, że kobieta w wieku rozrodczym będzie rodzić z częstotliwością, jaką charakteryzują się wszystkie kobiety rodzące w roku, dla którego oblicza się współczynnik reprodukcji (niezmiennie współczynniki płodności),
- **współczynnik dynamiki demograficznej** jest to stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów w danym okresie.

Przyrost naturalny ludności stanowi różnicę między liczbą urodzeń żywych i zgonów w danym okresie.

6. Przez niemowlęta rozumie się dzieci w wieku poniżej 1 roku.

7. Informacje o urodzeniach i zgonach (w tym o zgonach niemowląt) prezentowane są według kryteriów definicji urodzenia i zgonu noworodka rekomendowanej przez Światową Organizację Zdrowia.

8. Przy opracowywaniu danych o **zgonach według przyczyn** przyjęto wyjściową przyczynę zgonów. Za przyczynę wyjściową uważa się chorobę stanowiącą początek okresu chorobowego, który doprowadził do zgonu albo urazu czy zatrucie, w wyniku którego nastąpił zgon.

The religious marriages may be contracted in the ten Churches and Religious Associations: Kościół Katolicki, Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny, Kościół Ewangelicko-Augsburski, Kościół Ewangelicko-Reformowany, Kościół Ewangelicko-Metodystyczny, Kościół Chrześcijań Baptystów, Kościół Adwentystów Dnia Siódmego, Kościół Polskokatolicki, Związek Gmin Wyznaniowych Żydowskich, Kościół Starokatolicki Mariawitów, Kościół Zielonoświątkowy.

Female fertility rate is calculated as the ratio of the number of live births and the number of women in the reproductive age (15–49). Besides total rate, age-specific fertility rates are published, that are calculated as the ratios of the number of live births from women and the number of these women in the same groups of age. Births from mothers in the age under 15 are counted to the group 15–19 and from the mothers in the age 50 and over – to the group 45–49.

Reproduction rates:

- **total fertility rate** refers to the average number of children who would be born by a woman during the course of her entire reproductive period (15–49 years of age) assuming that in particular phases of this period she would give birth with an intensity observed during a given year, i.e., in assuming age specific fertility rates for this period are constant,
- **gross reproduction rate** refers to the average number of daughters who would be born by a woman, assuming that a woman during her reproductive age will give birth with a frequency which is characteristic for all women giving birth in the year for which the reproduction rate is calculated (constant fertility rates),
- **demographic dynamics rate** is the ratio of the number of live births to the number of deaths in a given period.

Natural increase of the population means the difference between the number of live births and deaths in a given period.

6. Infant is a child under the age of 1 year.

7. Information on births and deaths (including infant deaths) is presented according to criteria of the definition of infant births and deaths recommended by the World Health Organization (WHO).

8. Compiling data on **causes of deaths**, an initial cause of death was assumed. An initial cause of death is defined as a disease that occurred at the beginning of an illness period and led to death or as an injury or poisoning that resulted in death.

9. Przeciętne dalsze trwanie życia wyraża średnią liczbę lat, jaką ma jeszcze do przeżycia osoba w wieku x lat, przy założeniu stałego poziomu umieralności z okresu, dla którego opracowano tablice trwania życia.

10. Dane o migracjach wewnętrznych ludności opracowano na podstawie informacji ewidencyjnych gmin o zameldowaniach osób na pobyt stały. Informacje te nie uwzględniają zmian adresu w obrębie tej samej gminy (miasta).

11. Napływ ludności obejmuje zameldowania na pobyt stały, odpływ – wymeldowania ze stałego miejsca zamieszkania.

12. Współczynniki dotyczące ruchu naturalnego i migracji ludności w podziale terytorialnym obliczono jako iloraz liczby faktów określonego rodzaju i liczby ludności (według stanu w dniu 30 VI):

- do 2009 r. – zameldowanej na pobyt stały,
- od 2010 r. – faktycznie zamieszkałej.

9. Life expectancy is expressed by the average number of years that a person at the exact age x still has to live, assuming a fixed mortality level from the period for which life expectancy tables were compiled.

10. Data regarding internal migration of the population were compiled on the basis of gmina documentation regarding the registration of people for permanent residence. This information does not include changes of address within the same gmina (town).

11. The inflow of the population includes registrations of arrival for permanent residence, outflow – registrations of departure from permanent residence.

12. Rates concerning vital statistics and migration of the population according to territorial division were calculated as the ratio of the number of defined events to the number of population (as of 30 VI):

- to 2009 – registered for permanent residence,
- since 2010 – de facto population (population actually residing).

TABL. 1 (31). **LUDNOŚĆ**
POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010 ^a		2011	2012	SPECIFICATION
		A	B			
STAN W DNIU 30 VI						
AS OF 30 VI						
OGÓŁEM	570010	552735	556722	554290	552393	TOTAL
Mężczyźni.	265545	257397	259335	258278	257418	Males
Kobiety	304465	295338	297387	296012	294975	Females
STAN W DNIU 31 XII						
AS OF 31 XII						
OGÓŁEM	567882	551627	555614	553564	550742	TOTAL
Mężczyźni	264638	256892	258830	257960	256499	Males
Kobiety	303244	294735	296784	295604	294243	Females
Kobiety na 100 mężczyzn ...	115	115	115	115	115	Females per 100 males
Ludność na 1 km ²	2173	2107	2122	2114	2103	Population per km ²

^a Bilans ludności dla 2010 r. podano w dwóch ujęciach, tj. opracowany w oparciu o wyniki spisu: A – z NSP2002 – podobnie jak dla 2005 r.; B – z NSP2011 – jak dla lat 2011 i 2012.

^a Balance of population for 2010 is given in two approaches, i.e. considering results of national census: A – 2002 census – as for 2005, B – 2011 census – as for the years 2011 and 2012.

TABL. 2 (32). **LUDNOŚĆ W UKŁADZIE BYŁYCH DELEGATUR URZĘDU MIASTA POZNANIA**
Stan w dniu 31 XII
POPULATION IN THE BREAKDOWN OF FORMER OFFICE AGENCIES OF POZNAN
CITY HALL
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Ogółem <i>Total</i>	Mężczyźni <i>Males</i>	Kobiety <i>Females</i>	Kobiety na 100 mężczyzn <i>Females per 100 males</i>
O G Ó Ł E M 2005	567882	264638	303244	115
T O T A L 2010	555614	258830	296784	115
..... 2011	553564	257960	295604	115
2012	550742	256499	294243	115
Grunwald 2005	123712	56587	67125	119
..... 2010	120878	55752	65126	117
..... 2011	120158	55431	64727	117
2012	119457	55141	64316	117
Jeżyce 2005	81033	37456	43577	116
..... 2010	81381	37820	43561	115
..... 2011	81153	37669	43484	115
2012	80466	37326	43140	116
Nowe Miasto 2005	142309	67859	74450	110
..... 2010	136521	64464	72057	112
..... 2011	136141	64329	71812	112
2012	135845	64020	71825	112
Stare Miasto 2005	158032	73339	84693	115
..... 2010	156470	72701	83769	115
..... 2011	156091	72590	83501	115
2012	155480	72282	83198	115
Wilda. 2005	62796	29397	33399	114
..... 2010	60364	28093	32271	115
..... 2011	60021	27941	32080	115
2012	59494	27730	31764	115

TABL. 3 (33). LUDNOŚĆ WEDŁUG PŁCI I WIEKU ORAZ W UKŁADZIE BYŁYCH DELEGATUR URZĘDU MIASTA POZNANIA

Stan w dniu 31 XII

POPULATION BY SEX AND AGE AS WELL AS IN THE BREAKDOWN OF FORMER
OFFICE AGENCIES OF POZNAŃ CITY HALL

As of 31 XII

W I E K A G E	2005	2010	2011	2012					
				ogółem total	Grunwald	Jeżyce	Nowe Miasto	Stare Miasto	Wilda
OGÓŁEM TOTAL									
OGÓŁEM..... GRAND TOTAL	567882	555614	553564	550742	119457	80466	135845	155480	59494
0-2 lata	14750	18166	17785	17451	3501	2491	4258	5496	1705
3-6	17391	19647	20790	21530	4216	3258	5410	6418	2228
7-12	27736	24493	24286	24743	4947	3859	6304	6961	2672
13-15	17130	13033	12601	12119	2564	1934	3069	3133	1419
16-18	20221	15221	14210	13500	2917	2148	3253	3493	1689
19-24	64216	51302	47190	42888	8996	6470	10830	11694	4898
25-29	58263	53281	53361	52294	11210	7734	12353	15268	5729
30-34	45996	50618	50782	51305	10563	7278	12054	16219	5191
35-39	32537	40466	42820	44637	8962	6320	11321	13538	4496
40-44	31831	30401	31088	32262	6789	4741	8289	8857	3586
45-49	41409	30554	29642	29157	6536	4501	7209	7423	3488
50-54	46525	39840	37088	34131	8068	5315	7784	8727	4237
55-59	45094	44292	43860	43224	9781	6420	9792	12283	4948
60-64	22665	41963	41431	41365	8404	5396	10888	12887	3790
65-69	24050	20575	24714	28160	5566	3493	8429	8323	2349
70-74	22499	21063	20238	19627	4401	2599	5747	4980	1900
75-79	17489	18603	18421	18169	4771	2628	4332	4219	2219
80 lat i więcej and more	18080	22096	23257	24180	7265	3881	4523	5561	2950
W TYM KOBIETY OF WHICH FEMALES									
R A Z E M TOTAL	303244	296784	295604	294243	64316	43140	71825	83198	31764
0-2 lata	7211	8869	8568	8474	1697	1235	2066	2653	823
3-6	8405	9532	10155	10442	2080	1582	2676	3044	1060
7-12	13626	11952	11801	12016	2395	1866	3047	3432	1276
13-15	8337	6412	6194	5964	1277	976	1505	1532	674
16-18	9960	7522	7019	6651	1384	1088	1558	1784	837
19-24	32690	26287	24049	21840	4653	3368	5335	6009	2475
25-29	29594	27093	27391	26968	5767	4087	6243	7989	2882
30-34	23026	25572	25619	25951	5245	3669	6112	8285	2640
35-39	16493	20454	21637	22560	4468	3239	5685	6804	2364
40-44	16338	15577	15877	16462	3423	2437	4226	4540	1836
45-49	22160	15783	15294	15036	3408	2291	3691	3849	1797
50-54	25778	21490	19972	18198	4282	2823	4065	4748	2280
55-59	24786	24743	24399	24028	5323	3506	5441	7057	2701
60-64	12760	23479	23236	23290	4690	2982	6252	7352	2014
65-69	14436	11881	14205	16219	3215	2017	4959	4680	1348
70-74	13706	13057	12491	11924	2795	1594	3304	2977	1254
75-79	11014	11814	11733	11645	3208	1709	2594	2673	1461
80 lat i więcej and more	12924	15267	15964	16575	5006	2671	3066	3790	2042

TABL. 4 (34). **LUDNOŚĆ W WIEKU PRODUKCYJNYM I NIEPRODUKCYJNYM ORAZ W UKŁADZIE BYŁYCH DELEGATUR URZĘDU MIASTA POZNANIA**

Stan w dniu 31 XII

*WORKING AND NON-WORKING AGE POPULATION AS WELL AS IN THE BREAK-DOWN OF FORMER OFFICE AGENCIES OF POZNAŃ CITY HALL**As of 31 XII*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010 ^a		2011	2012	SPECIFICATION
		A	B			
OGÓŁEM TOTAL						
OGÓŁEM	567882	551627	555614	553564	550742	GRAND TOTAL
W wieku przedprodukcyjnym . . .	90177	83902	85220	84566	84664	Pre-working age
mężczyźni	46135	42923	43560	43358	43456	males
kobiety	44042	40979	41660	41208	41208	females
W wieku produkcyjnym	382827	362113	364578	359132	352652	Working age
mężczyźni	188465	183824	184952	182365	179270	males
kobiety	194362	178289	179626	176767	173382	females
W wieku poprodukcyjnym	94878	105612	105816	109866	113426	Post-working age
mężczyźni	30038	30145	30318	32237	33773	males
kobiety	64840	75467	75498	77629	79653	females
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	48,3	52,3	52,4	54,1	56,2	Population of non-working age per 100 persons of working age
mężczyźni	40,4	39,7	39,9	41,5	43,1	males
kobiety	56,0	65,3	65,2	67,2	69,7	females
GRUNWALD						
RAZEM	123712	117519	120878	120158	119457	TOTAL
W wieku przedprodukcyjnym . . .	19128	17301	17466	17143	17130	Pre-working age
mężczyźni	9815	8844	8899	8807	8793	males
kobiety	9313	8457	8567	8336	8337	females
W wieku produkcyjnym	79313	74887	77741	76754	75634	Working age
mężczyźni	38870	37954	39577	39026	38569	males
kobiety	40443	36933	38164	37728	37065	females
W wieku poprodukcyjnym	25271	25331	25671	26261	26693	Post-working age
mężczyźni	7902	7124	7276	7598	7779	males
kobiety	17369	18207	18395	18663	18914	females
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	56,0	56,9	55,5	56,5	57,9	Population of non-working age per 100 persons of working age
mężczyźni	45,6	42,1	40,9	42,0	43,0	males
kobiety	66,0	72,2	70,6	71,6	73,5	females
JEŻYCE						
RAZEM	81033	79985	81381	81153	80466	TOTAL
W wieku przedprodukcyjnym . . .	13451	12580	13137	13025	12959	Pre-working age
mężczyźni	6790	6383	6698	6641	6584	males
kobiety	6661	6197	6439	6384	6375	females
W wieku produkcyjnym	53430	52553	53411	52880	51924	Working age
mężczyźni	26203	26474	26821	26556	26132	males
kobiety	27227	26079	26590	26324	25792	females
W wieku poprodukcyjnym	14152	14852	14833	15248	15583	Post-working age
mężczyźni	4463	4287	4301	4472	4610	males
kobiety	9689	10565	10532	10776	10973	females
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	51,7	52,2	52,4	53,5	55,0	Population of non-working age per 100 persons of working age
mężczyźni	42,9	40,3	41,0	41,8	42,8	males
kobiety	60,1	64,3	63,8	65,2	67,3	females

^a Bilans ludności dla 2010 r. podano w dwóch ujęciach, tj. opracowany w oparciu o wyniki spisu: A – z NSP 2002 – podobnie jak dla 2005 r.; B – z NSP 2011 – jak dla lat 2011 i 2012.

^a Balance of population for 2010 is given in two approaches, i.e. considering results of national census: A – 2002 census – as for 2005, B – 2011 census – as for the years 2011 and 2012.

TABL. 4 (34). **LUDNOŚĆ W WIEKU PRODUKCYJNYM I NIEPRODUKCYJNYM ORAZ W UKŁADZIE BYŁYCH DELEGATUR URZĘDU MIASTA POZNAŃ (dok.)**
Stan w dniu 31 XII

WORKING AND NON-WORKING AGE POPULATION AS WELL AS IN THE BREAK-DOWN OF FORMER OFFICE AGENCIES OF POZNAŃ CITY HALL (cont.)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010 ^a		2011	2012	SPECIFICATION
		A	B			
NOWE MIASTO						
RAZEM	142309	140336	136521	136141	135845	TOTAL
W wieku przedprodukcyjnym . . .	22541	21290	21326	21154	21189	<i>Pre-working age</i>
mężczyźni	11645	10929	10943	10855	10876	<i>males</i>
kobiety	10896	10361	10383	10299	10313	<i>females</i>
W wieku produkcyjnym	97719	91814	88286	86859	85373	<i>Working age</i>
mężczyźni	48979	47607	45523	44851	44036	<i>males</i>
kobiety	48740	44207	42763	42008	41337	<i>females</i>
W wieku poprodukcyjnym	22049	27232	26909	28128	29283	<i>Post-working age</i>
mężczyźni	7235	8074	7998	8623	9108	<i>males</i>
kobiety	14814	19158	18911	19505	20175	<i>females</i>
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym.	45,6	52,8	54,6	56,7	59,1	<i>Population of non-working age per 100 persons of working age</i>
mężczyźni	38,5	39,9	41,6	43,4	45,4	<i>males</i>
kobiety	52,7	66,8	68,5	70,9	73,8	<i>females</i>
STARE MIASTO						
RAZEM	158032	153134	156470	156091	155480	TOTAL
W wieku przedprodukcyjnym . . .	24231	23251	23783	23967	24281	<i>Pre-working age</i>
mężczyźni	12340	11840	12111	12236	12465	<i>males</i>
kobiety	11891	11411	11672	11731	11816	<i>females</i>
W wieku produkcyjnym	111466	103005	105372	103165	100764	<i>Working age</i>
mężczyźni	54041	51588	52969	52018	50854	<i>males</i>
kobiety	57425	51417	52403	51147	49910	<i>females</i>
W wieku poprodukcyjnym	22335	26878	27315	28959	30435	<i>Post-working age</i>
mężczyźni	6958	7457	7621	8336	8963	<i>males</i>
kobiety	15377	19421	19694	20623	21472	<i>females</i>
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym.	41,8	48,7	48,5	51,3	54,3	<i>Population of non-working age per 100 persons of working age</i>
mężczyźni	35,7	37,4	37,3	39,5	42,1	<i>males</i>
kobiety	47,5	60,0	59,9	63,3	66,7	<i>females</i>
WILDA						
RAZEM	62796	60653	60364	60021	59494	TOTAL
W wieku przedprodukcyjnym . . .	10826	9480	9508	9277	9105	<i>Pre-working age</i>
mężczyźni	5545	4927	4909	4819	4738	<i>males</i>
kobiety	5281	4553	4599	4458	4367	<i>females</i>
W wieku produkcyjnym	40899	39854	39768	39474	38957	<i>Working age</i>
mężczyźni	20372	20201	20062	19914	19679	<i>males</i>
kobiety	20527	19653	19706	19560	19278	<i>females</i>
W wieku poprodukcyjnym	11071	11319	11088	11270	11432	<i>Post-working age</i>
mężczyźni	3480	3203	3122	3208	3313	<i>males</i>
kobiety	7591	8116	7966	8062	8119	<i>females</i>
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym.	53,5	52,2	51,8	52,1	52,7	<i>Population of non-working age per 100 persons of working age</i>
mężczyźni	44,3	40,2	40,0	40,3	40,9	<i>males</i>
kobiety	62,7	64,5	63,8	64,0	64,8	<i>females</i>

^a Bilans ludności dla 2010 r. podano w dwóch ujęciach, tj. opracowany w oparciu o wyniki spisu: A – z NSP 2002 – podobnie jak dla 2005 r.; B – z NSP 2011 – jak dla lat 2011 i 2012.

^a Balance of population for 2010 is given in two approaches, i.e. considering results of national census: A – 2002 census – as for 2005, B – 2011 census – as for the years 2011 and 2012.

TABL. 5 (35). MEDIANA WIEKU LUDNOŚCI WEDŁUG PŁCI

MEDIAN POPULATION AGE BY SEX

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	37,7	38,7	39,0	39,4	TOTAL
Mężczyźni	34,9	36,5	36,9	37,3	Males
Kobiety	40,7	41,4	41,6	41,8	Females

TABL. 6 (36). RUCH NATURALNY LUDNOŚCI

VITAL STATISTICS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Małżeń- stwa Marriages	Separacje Separa- tions	Rozwody Divorces	Urodzenia żywe Live births	Zgony Deaths		Przyrost naturalny Natural increase
					ogółem total	w tym niemowląt of which infants	

W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH

IN ABSOLUTE NUMBERS

O G Ó Ł E M 2005	2888	90	882	5274	5280	30	-6
TOTAL 2010	3163	20	1001	6045	5634	29	411
2011	2907	30	1178	5839	5396	20	443
2012	2806	26	1145	5797	5678	21	119
W układzie byłych delegatur Urzędu Miasta Poznania: <i>In the breakdown of former office agencies of Poznań City Hall:</i>							
Grunwald.....	625	7	273	1198	1458	6	-260
Jeżyce	374	4	187	803	829	4	-26
Nowe Miasto	722	6	285	1352	1330	3	22
Stare Miasto	804	7	290	1876	1351	6	525
Wilda.....	281	2	110	568	710	2	-142

NA 1000 LUDNOŚCI^aPER 1000 POPULATION^a

O G Ó Ł E M 2005	5,2	16,2	1,6	9,5	9,5	5,7	-0,0
TOTAL 2010	5,7	3,6	1,8	10,9	10,1	4,8	0,7
2011	5,2	5,4	2,1	10,5	9,7	3,4	0,8
2012	5,1	4,7	2,1	10,5	10,3	3,6	0,2
W układzie byłych delegatur Urzędu Miasta Poznania: <i>In the breakdown of former office agencies of Poznań City Hall:</i>							
Grunwald.....	5,2	5,8	2,3	10,0	12,2	5,0	-2,2
Jeżyce	4,6	4,9	2,3	9,9	10,2	5,0	-0,3
Nowe Miasto	5,3	4,4	2,1	10,0	9,8	2,2	0,2
Stare Miasto	5,2	4,5	1,9	12,0	8,7	3,2	3,4
Wilda.....	4,7	3,3	1,8	9,5	11,9	3,5	-2,4

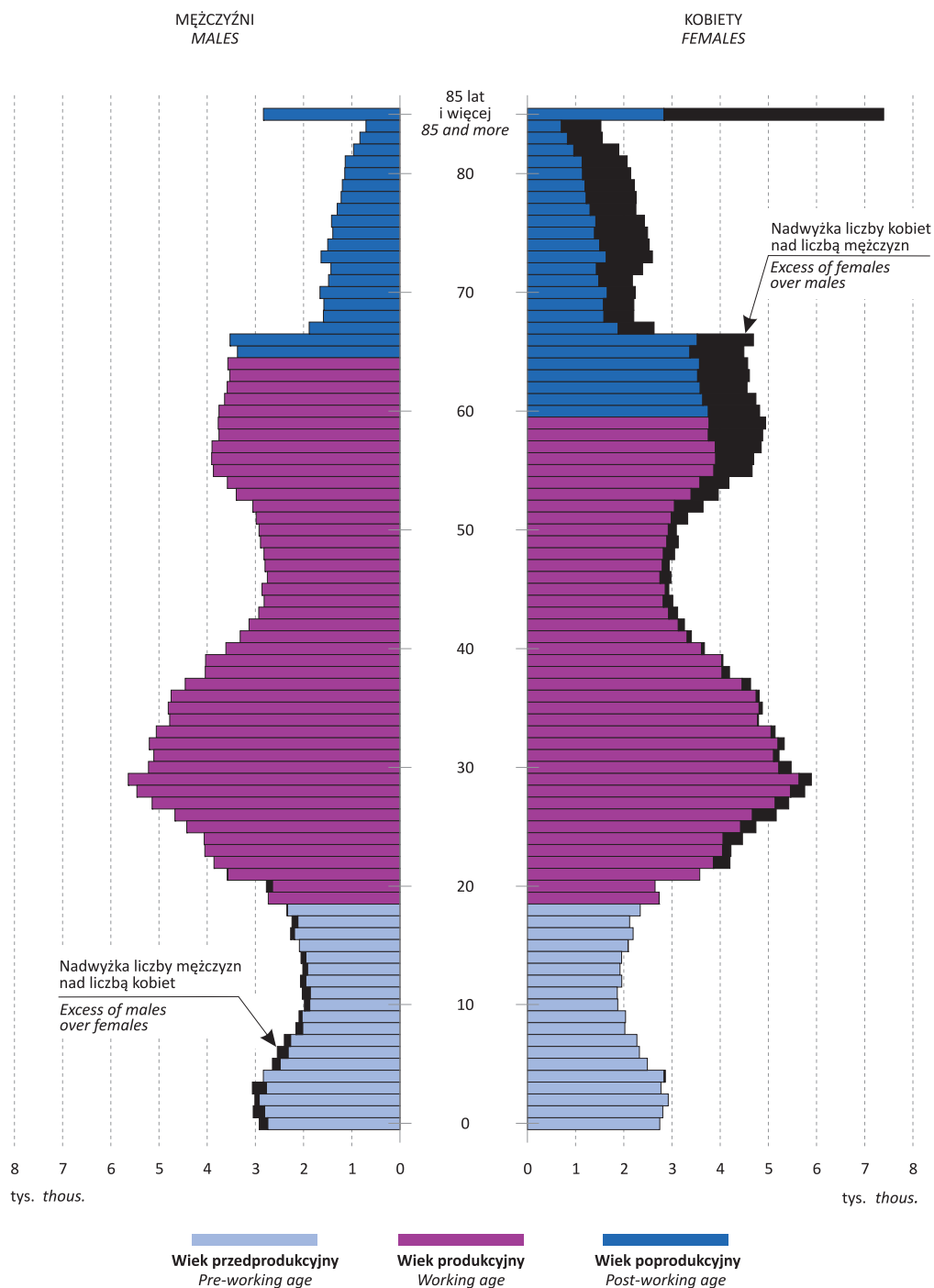
^a W przypadku: separacji – na 100 tys. ludności; zgonów niemowląt – na 1000 urodzeń żywych.^a In case of: separations – data are presented per 100 thous. population; infant deaths – per 1000 live births.

LUDNOŚĆ WEDŁUG PŁCI I WIEKU W 2012 R.

Stan w dniu 31 XII

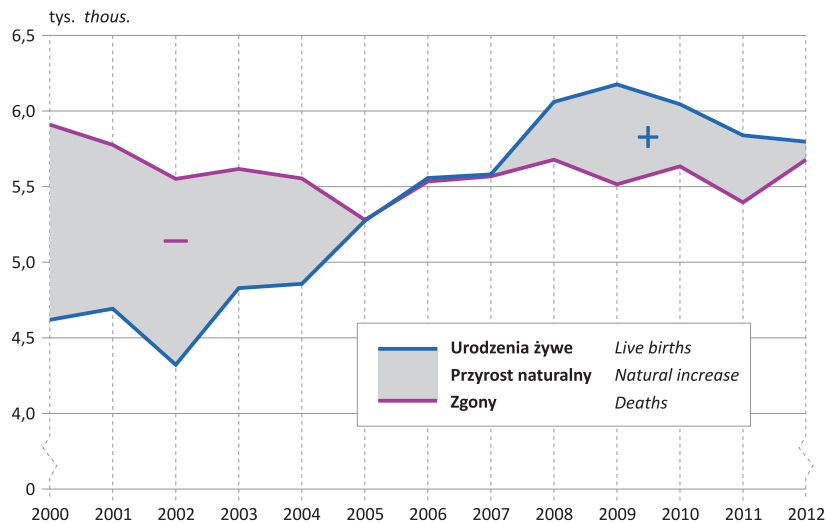
POPULATION BY SEX AND AGE IN 2012

As of 31 XII

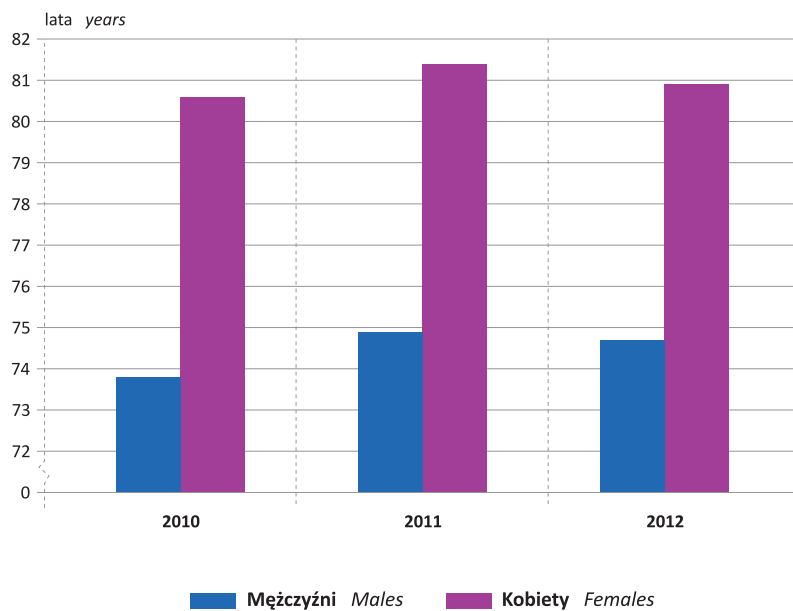
RUCH NATURALNY LUDNOŚCI

VITAL STATISTIC

PRZECIĘTNA LICZBA LAT DALESZEGO TRWANIA ŻYCIA DLA OSÓB W WIEKU 0 LAT

LIFE EXPECTANCY AT 0 AGE

TABL. 7 (37). MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE WEDŁUG WIEKU NOWOŻEŃCÓW W 2012 R.
 MARRIAGES CONTRACTED BY AGE OF BRIDEGROOMS AND BRIDES IN 2012

MĘŻCZYŻNI W WIEKU MALES AT AGE	Ogółem Total	Kobiety w wieku Females at age							
		19 lat i mniej under 20 years	20–24	25–29	30–34	35–39	40–49	50–59	60 lat i więcej and more
OGÓŁEM..... TOTAL	2806	18	482	1278	566	192	135	93	42
19 lat i mniej Under 20 years	6	2	3	1	–	–	–	–	–
20–24.....	242	9	159	66	6	2	–	–	–
25–29.....	1172	5	256	792	105	11	3	–	–
30–34.....	707	1	48	360	267	24	7	–	–
35–39.....	283	1	13	41	123	82	20	3	–
40–49.....	202	–	3	15	55	57	57	14	1
50–59.....	103	–	–	2	9	14	36	37	5
60 lat i więcej and more	91	–	–	1	1	2	12	39	36
W tym małżeństwa wyznaniowe^a..... Of which church or religious marriages^a	1588	3	323	885	295	46	16	11	9
19 lat i mniej Under 20 years	2	–	1	1	–	–	–	–	–
20–24.....	160	2	109	47	2	–	–	–	–
25–29.....	811	1	169	564	73	4	–	–	–
30–34.....	450	–	34	246	154	12	4	–	–
35–39.....	111	–	10	23	57	21	–	–	–
40–49.....	32	–	–	4	9	8	10	1	–
50–59.....	7	–	–	–	–	1	2	4	–
60 lat i więcej and more	15	–	–	–	–	–	–	6	9

^a Ze skutkami cywilnymi.

^a With civil law consequences.

TABL. 8 (38). MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE WEDŁUG POPRZEDNIEGO STANU CYWILNEGO
 NOWOŻEŃCÓW W 2012 R.
 MARRIAGES CONTRACTED BY PREVIOUS MARITAL STATUS OF BRIDEGROOMS
 AND BRIDES IN 2012

POPRZEDNI STAN CYWILNY MĘŻCZYŻN PREVIOUS MARITAL STATUS OF MALES	Ogółem Total	Poprzedni stan cywilny kobiet Previous marital status of females		
		panny single	wdowy widows	rozwiedzione divorced
OGÓŁEM..... TOTAL	2806	2410	49	347
Kawalerowie Single	2359	2216	8	135
Wdowcy Widowers	52	10	18	24
Rozwiedzeni Divorced	395	184	23	188

TABL. 9 (39). **ROZWODY WEDŁUG WIEKU MAŁŻONKÓW W MOMENCIE WNIESIENIA POWÓDZTWA W 2012 R.***DIVORCES BY AGE OF SPOUSES AT THE MOMENT OF FILLING PETITION FOR DIVORCE IN 2012*

MĘŻCZYŹNI W WIEKU <i>MALES AT AGE</i>	Ogółem <i>Total</i>	Kobiety w wieku <i>Females at age</i>							
		19 lat i mniej <i>under 20 years</i>	20–24	25–29	30–34	35–39	40–49	50–59	60 lat i więcej <i>and more</i>
O G Ó Ł E M TOTAL	1145	–	49	195	261	204	232	172	32
19 lat i mniej <i>Under 20 years</i>	–	–	–	–	–	–	–	–	–
20–24	12	–	10	2	–	–	–	–	–
25–29	128	–	26	84	16	1	1	–	–
30–34	260	–	10	81	141	23	3	2	–
35–39	231	–	3	19	87	109	13	–	–
40–49	272	–	–	8	15	66	165	16	2
50–59	194	–	–	1	2	5	49	133	4
60 lat i więcej <i>and more</i>	48	–	–	–	–	–	1	21	26

TABL. 10 (40). **URODZENIA***BIRTHS*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	<i>SPECIFICATION</i>
Urodzenia żywe	5274	6045	5839	5797	<i>Live births</i>
chłopcy	2711	3070	3038	2973	<i>males</i>
dziewczeta	2563	2975	2801	2824	<i>females</i>
Małżeńskie	4091	4510	4330	4285	<i>Legitimate</i>
chłopcy	2111	2275	2245	2235	<i>males</i>
dziewczeta	1980	2235	2085	2050	<i>females</i>
Pozamałżeńskie	1183	1535	1509	1512	<i>Illegitimate</i>
chłopcy	600	795	793	738	<i>males</i>
dziewczeta	583	740	716	774	<i>females</i>
Urodzenia martwe	23	31	17	23	<i>Live still births</i>
chłopcy	13	13	7	8	<i>males</i>
dziewczeta	10	18	10	15	<i>females</i>

TABL. 11 (41). **UODZENIA ŻYWE WEDŁUG KOLEJNOŚCI UODZENIA DZIECKA^a I WIEKU MATKI**

LIVE BIRTHS BY BIRTH ORDER ^a AND AGE OF MOTHER								
L A T A Y E A R S WIEK MATKI MOTHER'S AGE	Ogółem <i>Total</i>	Z ogółem – według kolejności urodzenia dziecka u matki <i>Of total – numbers by birth order of mother</i>						
		1	2	3	4	5	6 i dalsze <i>and over</i>	
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH <i>IN ABSOLUTE NUMBERS</i>								
O G Ó Ł E M	2005	5274	3016	1651	399	137	42	29
T O T A L	2010	6045	3338	2059	472	113	32	31
	2011	5839	3138	2046	476	112	40	27
	2012	5797	3057	2104	459	107	37	33
19 lat i mniej		131	118	10	3	–	–	–
<i>Under 20 years</i>								
20–24		556	412	117	22	4	1	–
25–29		2073	1406	570	75	15	5	2
30–34		2115	881	989	190	31	14	10
35–39		805	216	389	136	36	15	13
40–44		110	24	27	31	19	2	7
45 lat i więcej		7	–	2	2	2	–	1
<i>and more</i>								
W ODSETKACH <i>IN PERCENT</i>								
O G Ó Ł E M	2005	100,0	57,2	31,3	7,6	2,6	0,8	0,5
T O T A L	2010	100,0	55,2	34,1	7,8	1,9	0,5	0,5
	2011	100,0	53,7	35,0	8,2	1,9	0,7	0,5
	2012	100,0	52,7	36,3	7,9	1,8	0,6	0,6
19 lat i mniej		100,0	90,1	7,6	2,3	–	–	–
<i>Under 20 years</i>								
20–24		100,0	74,1	21,0	4,0	0,7	0,2	–
25–29		100,0	67,8	27,5	3,6	0,7	0,2	0,1
30–34		100,0	41,7	46,8	9,0	1,5	0,7	0,5
35–39		100,0	26,8	48,3	16,9	4,5	1,9	1,6
40–44		100,0	21,8	24,5	28,2	17,3	1,8	6,4
45 lat i więcej		100,0	–	28,6	28,6	28,6	–	14,3
<i>and more</i>								

^a W podziale według kolejności urodzenia dziecka nie uwzględniono urodzeń o nieustalonej kolejności urodzenia.

^a Data on the number of births by order exclude cases in which birth order is unknown.

TABL. 12 (42). **PŁODNOŚĆ KOBIET I WSPÓŁCZYNNIKI REPRODUKCJI LUDNOŚCI**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Płodność – urodzenia żywe na 1000 kobiet w wieku lat:					Fertility – live births per 1000 women aged:
15–49 ^{ab}	35,8	42,8	41,8	41,9	15–49 ^{ab}
15–19 ^a	10,6	10,5	10,4	11,4	15–19 ^a
20–24	34,6	31,5	29,5	27,3	20–24
25–29	80,8	83,4	79,1	76,3	25–29
30–34	67,8	81,1	78,6	82,0	30–34
35–39	24,3	37,7	36,4	36,4	35–39
40–44	5,5	6,9	8,2	6,8	40–44
45–49 ^b	0,2	0,3	0,1	0,5	45–49 ^b
Współczynniki:					Rates:
Dzietności ogólnej	1,104	1,243	1,197	1,186	Total fertility
Reprodukcji brutto	0,536	0,612	0,574	0,578	Gross reproduction
Dynamiki demograficznej	0,999	1,073	1,082	1,021	Demographic dynamics

^a, ^b Łącznie z urodzeniami z matek w wieku: ^a – poniżej 15 lat, ^b – 50 lat i więcej.

^a, ^b Including births from mothers aged: ^a – below 15, ^b – 50 and more.

TABL. 13 (43). ZGONY WEDŁUG PŁCI I WIEKU ZMARŁYCH

DEATHS BY SEX AND AGE OF DECEASED

L A T A Y E A R S WIEK ZMARŁYCH AGE OF DECEASED	Ogółem <i>Total</i>	Mężczyźni <i>Males</i>	Kobiety <i>Females</i>
--	------------------------	---------------------------	---------------------------

W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH
IN ABSOLUTE NUMBERS

O G Ó Ł E M	2005	5280	2611	2669
T O T A L	2010	5634	2818	2816
	2011	5396	2603	2793
	2012	5678	2771	2907
0 lat		21	8	13
1–4 lata		4	3	1
5–9		6	2	4
10–14		3	–	3
15–19		5	3	2
20–24		17	13	4
25–29		22	13	9
30–34		27	19	8
35–39		51	38	13
40–44		53	39	14
45–49		98	67	31
50–54		209	141	68
55–59		387	261	126
60–64		518	344	174
65–69		482	277	205
70–74		551	295	256
75–79		765	380	385
80–84		973	422	551
85 lat i więcej <i>and more</i>		1486	446	1040

NA 100 tys. LUDNOŚCI DANEJ PŁCI I GRUPY WIEKU

PER 100 thous. POPULATION OF GIVEN SEX AND AGE GROUP

O G Ó Ł E M	2005	948	1004	898
T O T A L	2010	1012	1087	947
	2011	973	1008	944
	2012	1028	1077	986
0 lat ^a		362	269	460
1–4 lata		17	25	9
5–9		27	17	37
10–14		15	–	31
15–19		22	26	17
20–24		43	67	20
25–29		42	51	33
30–34		53	75	31
35–39		117	176	59
40–44		167	251	87
45–49		333	471	205
50–54		587	854	356
55–59		888	1350	520
60–64		1251	1894	748
65–69		1821	2462	1347
70–74		2766	3829	2095
75–79		4179	5752	3291
80–84		7078	8933	6107
85 lat i więcej <i>and more</i>		14826	16212	14301

^a Na 100 tys. urodzeń żywych^a Per 100 thous. live births

TABL. 14 (44). ZGONY WEDŁUG WYBRANYCH PRZYCZYN^a
 DEATHS BY SELECTED CAUSES^a

L A T A PRZYCZYNY ZGONÓW	Ogółem <i>Total</i>	Mężczyźni <i>Males</i>	Kobiety <i>Females</i>	Y E A R S CAUSES OF DEATHS
	na 100 tys. ludności <i>per 100 thous. population</i>			
O G Ó Ł E M 2005	948	1004	898	T O T A L
2010	1012	1087	947	
2011	973	1008	944	
w tym:				<i>of which:</i>
Choroby zakaźne i pasożytnicze	4	4	4	<i>Infectious and parasitic diseases</i>
Nowotwory	287	304	272	<i>Neoplasms</i>
w tym nowotwory złośliwe	283	299	268	<i>of which malignant neoplasms</i>
w tym:				<i>of which:</i>
nowotwór złośliwy żołądka	14	21	9	<i>malignant neoplasm of stomach</i>
nowotwór złośliwy trzustki	16	15	16	<i>malignant neoplasm of pancreas</i>
nowotwór złośliwy tchawicy, oskrzela i płuca	63	76	52	<i>malignant neoplasm of trachea, bronchus and lung</i>
nowotwór złośliwy sutka u kobiet	18	x	34	<i>malignant neoplasm of female breast</i>
nowotwór złośliwy szyjki macicy . .	4	x	8	<i>malignant neoplasm of cervix uteri</i>
nowotwór złośliwy gruczołu krokowego	16	35	x	<i>malignant neoplasm of prostate</i>
białaczka	10	9	10	<i>leukemia</i>
Zaburzenia wydzielania wewnętrznego, stanu odżywiania i przemiany meta- bolicznej	22	26	19	<i>Endocrine, nutritional and metabolic diseases</i>
w tym cukrzyca	22	26	19	<i>of which diabetes mellitus</i>
Zaburzenia psychiczne	4	5	2	<i>Mental and behavioural disorders</i>
Choroby układu nerwowego i narządów zmysłów	23	19	26	<i>Diseases of the nervous system and sense organs</i>
Choroby układu krążenia.	397	383	409	<i>Diseases of the circulatory system</i>
w tym:				<i>of which:</i>
choroba nadciśnieniowa	21	16	26	<i>hypertensive diseases</i>
choroba niedokrwienna serca	159	178	143	<i>ischemic heart disease</i>
w tym ostry zawał serca	50	64	38	<i>of which acute myocardial infarction</i>
choroby naczyń mózgowych.	84	69	97	<i>diseases of cerebrovascular</i>
miażdżycy	19	13	24	<i>atherosclerosis</i>
Choroby układu oddechowego	73	75	71	<i>Diseases of the respiratory system</i>
Choroby układu trawiennego	43	51	37	<i>Diseases of the digestive system</i>
w tym zwłóknienie i marskość wątroby	9	13	6	<i>of which fibrosis and cirrhosis of liver</i>
Choroby układu moczowo-płciowego . .	14	15	14	<i>Diseases of the genitourinary system</i>
Wady rozwojowe wrodzone	3	3	3	<i>Congenital malformations</i>
Objawy, cechy chorobowe i nieprawi- dłowe wyniki badań klinicznych i laboratoryjnych	65	67	64	<i>Symptoms and ill-defined conditions</i>
Zewnętrzne przyczyny zgonu	36	55	20	<i>Injuries and poisonings by external cause</i>
w tym wypadki komunikacyjne	9	16	3	<i>of which transport accidents</i>

^a Zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja).

^a In accordance with the International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (ICD-10 Revision).

TABL. 15 (45). ZGONY NIEMOWLĄT WEDŁUG PŁCI I WIEKU

INFANTS DEATHS BY SEX AND AGE

L A T A Y E A R S WIEK ZMARŁYCH AGE OF DECEASED	Ogółem <i>Total</i>	Chłopcy <i>Males</i>	Dziewczęta <i>Females</i>
--	------------------------	-------------------------	------------------------------

W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH
IN ABSOLUTE NUMBERS

O G Ó Ł E M	2005	30	13	17
T O T A L	2010	29	10	19
	2011	20	9	11
	2012	21	8	13
0–27 dni.....		17	5	12
<i>days</i>				
0–6.....		13	5	8
w tym 0 dni.....		9	4	5
<i>of which 0 days</i>				
7–13.....		3	–	3
14–27.....		1	–	1
28–29 dni.....		–	–	–
<i>days</i>				
1 miesiąc.....		3	3	–
<i>month</i>				
2–11 miesięcy.....		1	–	1
<i>months</i>				

NA 100 tys. URODZEŃ ŻYWYCH
PER 100 thous. OF LIVE BIRTHS OF EACH SEX

O G Ó Ł E M	2005	569	480	663
T O T A L	2010	480	326	639
	2011	343	296	393
	2012	362	269	460
0–27 dni.....		293	168	425
<i>days</i>				
0–6.....		224	168	283
w tym 0 dni.....		155	135	177
<i>of which 0 days</i>				
7–13.....		52	–	106
14–27.....		17	–	35
28–29 dni.....		–	–	–
<i>days</i>				
1 miesiąc.....		52	101	–
<i>month</i>				
2–11 miesięcy.....		17	–	35
<i>months</i>				

TABL. 16 (46). **ZGONY NIEMOWLĄT WEDŁUG PRZYCZYN**^a
INFANT DEATHS BY CAUSES^a

L A T A PRZYCZYN Y ZGONÓW	Ogółem <i>Total</i>	Chłopcy <i>Males</i>	Dziewczęta <i>Females</i>	Y E A R S CAUSES OF DEATHS
	na 100 tys. urodzeń żywych <i>per 100 thous. live births</i>			
O G Ó Ł E M..... 2005	569	480	663	T O T A L
2010	480	326	639	
2011	343	296	393	
Choroby zakaźne i pasożytnicze	17	33	–	<i>Infectious and parasitic diseases</i>
Choroby układu oddechowego	17	–	36	<i>Diseases of the respiratory system</i>
Stany rozpoczynające się w okresie okołoporodowym.	120	99	143	<i>Conditions originating in the perinatal period</i>
Wady rozwojowe wrodzone, zniekształcenia i aberracje chromosomowe . . .	171	132	214	<i>Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities</i>
Zewnętrzne przyczyny zgonu	17	33	–	<i>Injuries and poisonings by external cause</i>

^a Zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja).

^a In accordance with the International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (ICD-10 Revision).

TABL. 17 (47). **ZAMACHY SAMOBÓJCZE^a ZAREJESTROWANE PRZEZ POLICJĘ**
SUICIDES^a REGISTERED BY POLICE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M.....	40	39	27	33	T O T A L
W tym mężczyźni	28	29	23	29	<i>Of which males</i>

^a Usiłowane i dokonane.

Ź r ó d ł o: dane Komendy Wojewódzkiej Policji w Poznaniu.

^a Attempted and committed.

S o u r c e: data of the Voivodship Police Headquarters in Poznań.

TABL. 18 (48). **PRZECIĘTNE DALSZE TRWANIE ŻYCIA**
LIFE EXPECTANCY

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Przeciętna liczba lat dalszego trwania życia dla osób w wieku lat <i>Life expectancy at age specified</i>				
	0	15	30	45	60
Mężczyźni	73,8	59,2	44,7	30,6	18,8
<i>Males</i>					
2010	74,9	60,3	45,7	31,6	19,7
2011	74,7	60,0	45,4	31,3	19,4
2012					
Kobiety	80,6	66,3	51,6	37,0	23,8
<i>Females</i>					
2010	81,4	66,9	52,1	37,5	23,8
2011	80,9	66,6	51,8	37,2	23,7
2012					

TABL. 19 (49). **MIGRACJE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY***MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH					
IN ABSOLUTE NUMBERS					
Napływ ^a	6122	5359	5513	5142	Inflow ^a
z miast	4118	3390	3468	3217	from urban areas
ze wsi	1850	1844	1925	1801	from rural areas
z zagranicy	154	125	120	124	from abroad
Odplyw ^b	8197	8364	8006	7452	Outflow ^b
do miast	3051	2513	2480	2137	to urban areas
na wieś	4959	5406	5166	4984	to rural areas
za granicę	187	445	360	331	abroad
Saldo migracji	-2075	-3005	-2493	-2310	Net migration
NA 1000 LUDNOŚCI					
PER 1000 POPULATION					
Napływ ^a	11,0	9,6	9,9	9,3	Inflow ^a
z miast	7,4	6,1	6,3	5,8	from urban areas
ze wsi	3,3	3,3	3,5	3,3	from rural areas
z zagranicy	0,3	0,2	0,2	0,2	from abroad
Odplyw ^b	14,7	15,0	14,4	13,5	Outflow ^b
do miast	5,5	4,5	4,5	3,9	to urban areas
na wieś	8,9	9,7	9,3	9,0	to rural areas
za granicę	0,3	0,8	0,6	0,6	abroad
Saldo migracji	-3,7	-5,4	-4,5	-4,2	Net migration

a Zameldowania. *b* Wymeldowania.*a* Registrations. *b* Deregistrations.TABL. 20 (50). **MIGRACJE WEWNĘTRZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY WEDŁUG PŁCI I WIEKU MIGRANTÓW***INTERNAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE BY SEX AND AGE OF MIGRANTS*

WIEK AGE	2005		2010		2011		2012	
	ogółem total	w tym kobiety of which females	ogółem total	w tym kobiety of which females	ogółem total	w tym kobiety of which females	ogółem total	w tym kobiety of which females
OGÓŁEM	5968	3284	5234	2934	5393	3044	5018	2841
TOTAL								
0–4 lata	417	205	377	177	389	189	368	191
5–9	259	126	202	100	208	95	182	88
10–14	181	88	117	54	110	41	113	65
15–19	226	127	132	86	151	77	128	81
20–24	854	551	607	391	560	358	461	318
25–29	1890	1070	1846	1094	1834	1123	1666	992
30–34	863	462	852	458	873	461	841	461
35–39	325	156	395	190	392	204	425	203
40–44	213	99	164	65	184	94	192	83
45–49	196	93	96	45	115	57	121	58
50–54	153	79	99	57	129	71	106	46
55–59	124	67	100	62	122	71	135	71
60–64	66	33	95	56	115	68	99	58
65 lat i więcej	201	128	152	99	211	135	181	126
and more								

a Zameldowania.*a* Registrations.

TABL. 20 (50). **MIGRACJE WEWNĘTRZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY WEDŁUG PŁCI I WIEKU MIGRANTÓW (dok.)**

INTERNAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE BY SEX AND AGE OF MIGRANTS (cont.)

WIEK AGE	2005		2010		2011		2012	
	ogółem total	w tym kobiety of which females	ogółem total	w tym kobiety of which females	ogółem total	w tym kobiety of which females	ogółem total	w tym kobiety of which females
ODPŁYW ^b OUTFLOW ^b								
OGÓŁEM	8010	4174	7919	4237	7646	4071	7121	3751
TOTAL								
0–4 lata	668	293	952	470	957	484	870	430
5–9	545	261	579	297	593	298	545	253
10–14	425	203	377	186	362	186	362	179
15–19	428	217	354	177	266	132	228	113
20–24	566	326	391	277	337	202	289	182
25–29	1142	634	1009	601	1000	576	876	497
30–34	1129	618	1297	706	1226	690	1069	587
35–39	648	315	830	419	902	450	918	486
40–44	489	244	455	219	438	194	410	205
45–49	471	236	317	141	285	146	282	130
50–54	453	233	349	173	317	144	294	153
55–59	406	217	350	183	331	193	315	163
60–64	189	107	311	161	273	145	295	146
65 lat i więcej and more	451	270	348	227	359	231	368	227

^b Wymeldowania.^b Deregistrations.TABL. 21 (51). **MIGRACJE WEWNĘTRZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY WEDŁUG KIERUNKÓW**

INTERNAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE BY DIRECTION

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Napływ ^a Inflow ^a			Odpływ ^b Outflow ^b			Saldo Net migration
		ogółem total	z miast from urban areas	ze wsi from rural areas	ogółem total	do miast to urban areas	na wieś to rural areas	
OGÓŁEM	2005	5968	4118	1850	8010	3051	4959	-2042
TOTAL	2010	5234	3390	1844	7919	2513	5406	-2685
	2011	5393	3468	1925	7646	2480	5166	-2253
	2012	5018	3217	1801	7121	2137	4984	-2103
Dolnośląskie	2005	280	245	35	134	107	27	146
	2010	218	171	47	148	114	34	70
	2011	251	195	56	106	85	21	145
	2012	163	137	26	126	90	36	37
Kujawsko-pomorskie . .	2005	455	355	100	119	82	37	336
	2010	438	338	100	119	85	34	319
	2011	457	336	121	108	88	20	349
	2012	401	292	109	94	59	35	307
Lubelskie	2005	95	68	27	32	21	11	63
	2010	97	70	27	21	13	8	76
	2011	106	70	36	26	20	6	80
	2012	82	55	27	22	9	13	60

^a Zameldowania. ^b Wymeldowania.^a Registrations. ^b Deregistrations.

TABL. 21 (51). **MIGRACJE WEWNĘTRZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY WEDŁUG KIERUNKÓW (dok.)**INTERNAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE
BY DIRECTION (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Napływ ^a Inflow ^a			Odływ ^b Outflow ^b			Saldo Net migration
		ogółem total	z miast from urban areas	ze wsi from rural areas	ogółem total	do miast to urban areas	na wieś to rural areas	
Lubuskie	2005	375	313	62	147	98	49	228
	2010	343	270	73	131	102	29	212
	2011	298	238	60	104	71	33	194
	2012	338	261	77	104	64	40	234
Łódzkie	2005	154	122	32	60	48	12	94
	2010	119	87	32	46	35	11	73
	2011	165	115	50	53	36	17	112
	2012	126	100	26	48	33	15	78
Małopolskie	2005	71	54	17	73	56	17	-2
	2010	51	30	21	50	33	17	1
	2011	44	42	2	51	37	14	-7
	2012	54	43	11	44	27	17	10
Mazowieckie	2005	191	140	51	272	236	36	-81
	2010	154	117	37	261	208	53	-107
	2011	169	137	32	298	236	62	-129
	2012	138	120	18	247	201	46	-109
Opolskie	2005	44	33	11	16	16	—	28
	2010	30	26	4	12	8	4	18
	2011	38	26	12	14	12	2	24
	2012	44	33	11	2	2	—	42
Podkarpackie	2005	65	43	22	26	18	8	39
	2010	32	22	10	9	6	3	23
	2011	43	27	16	14	5	9	29
	2012	45	33	12	19	7	12	26
Podlaskie	2005	70	58	12	17	9	8	53
	2010	57	43	14	16	8	8	41
	2011	42	38	4	18	15	3	24
	2012	38	32	6	18	13	5	20
Pomorskie	2005	169	137	32	75	59	16	94
	2010	134	111	23	93	75	18	41
	2011	148	105	43	88	67	21	60
	2012	135	109	26	89	61	28	46
Śląskie	2005	117	101	16	52	43	9	65
	2010	103	86	17	55	43	12	48
	2011	117	101	16	70	59	11	47
	2012	71	62	9	49	44	5	22
Świętokrzyskie	2005	62	42	20	8	7	1	54
	2010	54	39	15	17	6	11	37
	2011	59	47	12	16	12	4	43
	2012	43	28	15	12	10	2	31
Warmińsko-mazurskie	2005	150	120	30	33	27	6	117
	2010	107	82	25	30	20	10	77
	2011	120	84	36	20	10	10	100
	2012	97	82	15	33	18	15	64
Wielkopolskie	2005	3143	1871	1272	6840	2154	4686	-3697
	2010	2891	1567	1324	6766	1663	5103	-3875
	2011	2938	1599	1339	6523	1636	4887	-3585
	2012	2848	1494	1354	6101	1424	4677	-3253
Zachodniopomorskie . .	2005	527	416	111	106	70	36	13
	2010	406	331	75	145	94	51	261
	2011	398	308	90	137	91	46	261
	2012	395	336	59	113	75	38	282

^a Zameldowania. ^b Wymeldowania.^a Registrations. ^b Deregistrations.

TABL. 22 (52). **RUCH WĘDRÓWKOWY LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY W OBRĘBIE POZNANIA^a***MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE WITHIN POZNAŃ^a*

L A T A Y E A R S				
BYŁE DELEGATURY URZĘDU MIASTA POZNANIA FORMER OFFICE AGENCIES OF POZNAŃ CITY HALL		Napływ Inflow	Odływ Outflow	Saldo ruchu między- dzielnicowego Net migration
OGÓŁEM	2005	6520	6520	0
TOTAL	2010	4832	4832	0
	2011	4688	4688	0
	2012	4394	4394	0
Grunwald	2005	1397	1351	46
	2010	1053	1020	33
	2011	1103	932	171
	2012	1090	985	105
Jeżyce	2005	1335	1233	102
	2010	1033	914	119
	2011	992	877	115
	2012	767	813	-46
Nowe Miasto	2005	1665	1017	648
	2010	951	769	182
	2011	855	849	6
	2012	1041	730	311
Stare Miasto	2005	1349	2001	-652
	2010	1159	1481	-322
	2011	1123	1375	-252
	2012	946	1257	-311
Wilda	2005	774	918	-144
	2010	636	648	-12
	2011	615	655	-40
	2012	550	609	-59

^a Dane dotyczą tylko ruchu ludności między byłymi delegaturami Urzędu Miasta Poznania (bez ruchu zewnętrznego).^a Data concern only migration of population between former office agencies of Poznań City Hall (excluding the outside migration).

DZIAŁ VI RYNEK PRACY

Uwagi ogólne

Pracujący

1. Dane o **pracujących** dotyczą osób wykonujących pracę przynoszącą im zarobek lub dochód. Do pracujących zalicza się:

- 1) osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie, wybór lub stosunek służbowy);
- 2) pracodawców i pracujących na własny rachunek, a mianowicie:
 - a) właścicieli, współwłaścicieli i dzierżawców gospodarstw indywidualnych w rolnictwie (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin), tj. pracujących w gospodarstwach indywidualnych (o powierzchni użytków rolnych do 1 ha i powyżej 1 ha) oraz indywidualnych właścicieli zwierząt gospodarskich nieposiadających użytków rolnych,
 - b) właścicieli i współwłaścicieli (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin; z wyłączeniem wspólników spółek, którzy nie pracują w spółce) podmiotów prowadzących działalność gospodarczą poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie,
 - c) inne osoby pracujące na własny rachunek, np. osoby wykonujące wolne zawody;
- 3) osoby wykonujące pracę nakładczą;
- 4) agentów (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin oraz osobami zatrudnionymi przez agentów);
- 5) członków spółdzielni produkcji rolniczej (rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni powstałych na ich bazie oraz spółdzielni kółek rolniczych);
- 6) duchownych pełniących obowiązki duszpasterskie.

Bezrobotnie

1. Dane o **bezrobotnych zarejestrowanych** obejmują osoby, które zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, obowiązującą od 1 VI 2004 r. (jednolity tekst Dz. U. 2008 Nr 69, poz. 415 z późn. zm.), określone są jako bezrobotne.

CHAPTER VI LABOUR MARKET

General notes

Employment

1. Data regarding **employment** concern persons performing work providing earnings or income and include:

- 1) employees hired on the basis of an employment contract (labour contract, posting, appointment or election or service relation);
- 2) employers and own-account workers, i.e.:
 - a) owners, co-owners, and leaseholders of private farms in agriculture (including contributing family workers), i.e., working on private farms (with area up to 1 ha and more than 1 ha of agricultural land) as well as individual owners of livestock who do not possess agricultural land,
 - b) owners and co-owners (including contributing family workers; excluding partners in companies who do not work in them) of entities conducting economic activity excluding private farms in agriculture,
 - c) other self-employed persons, e.g., persons practising learned professions;
- 3) outworkers;
- 4) agents (including contributing family workers and persons employed by agents);
- 5) members of agricultural production cooperatives (agricultural producers' cooperatives and cooperatives established on their basis as well as agricultural farmers' cooperatives);
- 6) clergy fulfilling priestly obligations.

Unemployment

1. Data regarding registered **unemployed persons** include persons who, in accordance with the Law dated 20 IV 2004 on Promoting Employment and Labour Market Institutions, in force since 1 VI 2004 (uniform text Journal of Laws 2008 No. 69, item 415 with later amendments), are classified as unemployed.

Pod pojęciem **bezrobotnego** należy rozumieć osobę, która ukończyła 18 lat, a nie ukończyła 60 lat w przypadku kobiet i 65 lat w przypadku mężczyzn, jest osobą niezatrudnioną i niewykonującą innej pracy zarobkowej, zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy (bądź jeśli jest to osoba niepełnosprawna – zdolna i gotowa do podjęcia zatrudnienia co najmniej w połowie tego wymiaru czasu pracy), nieuczącą się w szkole, z wyjątkiem szkół dla dorosłych (lub przystępującą do egzaminu eksternistycznego z zakresu tej szkoły) lub szkół wyższych w systemie studiów niestacjonarnych, zarejestrowaną we właściwym dla miejsca zameldowania (stałego lub czasowego) powiatowym urzędzie pracy oraz poszukującą zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, z dodatkowymi wyłączeniami dotyczącymi źródeł dochodów, zapisanymi w ustawie.

2. Stopę bezrobocia rejestrowanego obliczono jako stosunek liczby bezrobotnych zarejestrowanych do liczby cywilnej ludności aktywnej zawodowo, tj. bez osób odbywających czynną służbę wojskową oraz pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

3. Informacje o wydatkach Funduszu Pracy podaje się zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Zasiłki i świadczenia przedemerytalne od 1 VIII 2004 r. finansowane są z budżetu państwa (na mocy ustawy z dnia 30 IV 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych – Dz. U. Nr 120, poz. 1252); do 31 VII 2004 r. finansowane były ze środków Funduszu Pracy.

Warunki pracy

1. Informacje o wypadkach przy pracy obejmują wszystkie wypadki przy pracy, jak również wypadki traktowane na równi z wypadkami przy pracy niezależnie od tego, czy wykazana została niezdolność do pracy. Informacje o wypadkach przy pracy w jednostkach budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego dotyczą tylko pracowników cywilnych.

Dane o wypadkach przy pracy, poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie, uzyskiwane są ze statystycznej karty wypadku przy pracy.

*An **unemployed person** is understood as a person who is at least 18 years old and is less than 60 in case of women and less than 65 in case of men is not employed and not performing any other kind of paid work who is capable of work and ready to take full-time employment obligatory for a given job or service (or in case he/she is a disabled person – capable and ready to take work comprising no less than a half of working time), not attending a school with the exception of schools for adults (or taking extra curriculum exam within the scope of this school programme) or tertiary schools in part-time programme, looking for employment or other kind of paid work and registered in a powiat labour office, appropriate for his/her permanent stay, with additional provisions concerning the sources of income, included in the mentioned law.*

2. The registered unemployment rate is calculated as the ratio of the number of registered unemployed persons to the economically active civilian population, i.e., excluding persons in active military service as well as employees of budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.

3. Information concerning Labour Fund expenditures are given according to Law dated 20 IV 2004, on Promoting of Employment and Labour Market Institutions. Pre-retirement benefits and allowances since 1 VII 2004 are financed from state budget (on the basis on the Law dated 30 IV 2004 on pre-retirement benefits – Journal of Laws No. 120, item 1252); until 31 VII 2004 were financed from the Labour Fund means.

Work conditions

1. Information regarding accidents at work includes all accidents at work, as well as accidents treated equally to accidents at work, regardless of proved inability to work. Information regarding accidents at work in budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety concerns only civilian employees.

Data regarding accidents at work, excluding private farms in agriculture, are obtained from statistical reports of accidents at work.

Wypadki przy pracy w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie opracowano na podstawie sprawozdawczości Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS) i dotyczą tylko tych wypadków, w wyniku których poszkodowani otrzymali w danym roku jednorazowe odszkodowanie z tytułu stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu.

Za jeden wypadek przy pracy liczy się wypadek każdej pracującej osoby poszkodowanej zarówno w wypadku indywidualnym, jak również w wypadku zbiorowym.

2. Za wypadek przy pracy uważa się nagle zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną, powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w związku z pracą:

- 1) podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika zwykłych czynności lub poleceń przełożonych oraz czynności na rzecz pracodawcy, nawet bez polecenia;
- 2) w czasie pozostawania pracownika w dyspozycji pracodawcy w drodze między siedzibą pracodawcy a miejscem wykonywania obowiązku wynikającego ze stosunku pracy.

Na równi z wypadkiem przy pracy, w zakresie uprawnień do świadczeń określonych w ustawie o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, traktuje się wypadek, któremu pracownik uległ:

- 1) w czasie trwania podróży służbowej,
- 2) podczas szkolenia w zakresie powszechnej samoobrony,
- 3) przy wykonywaniu zadań zleconych przez działające u pracodawcy organizacje związkowe.

Za wypadek przy pracy uważa się również nagle zdarzenie, powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w okresie ubezpieczenia wypadkowego podczas:

- 1) uprawiania sportu w trakcie zawodów i treningów przez osobę pobierającą stypendium sportowe;
- 2) wykonywania odpłatnie pracy w czasie odbywania kary pozbawienia wolności lub tymczasowego aresztowania;
- 3) pełnienia mandatu posła lub senatora, pobierającego uposażenie;
- 4) sprawowania mandatu posła do Parlamentu Europejskiego wybranego w Rzeczypospolitej Polskiej;
- 5) odbywania – na podstawie skierowania wydanego przez powiatowy urząd pracy lub inny podmiot kierujący – szkolenia lub stażu związanego z pobieraniem przez absolwenta stypendium;

Accidents at work on private farms in agriculture were prepared on the basis of reports of the Agricultural Social Insurance Fund (ASIF) and are related only to these accidents, for which the person injured received a one-off compensation due to permanent or long-term health damage within a given year.

Each accident, regardless whether the person injured was injured during an individual or mass accident, is counted as a single accident at work.

2. Accident at work is understood as a sudden event, caused by external reason which leads to injury or death, which happened in connection with work:

- 1) during or in connection with performance of ordinary activities or instructions by the employee and activities for the employers, even without instructions;
- 2) when the employee remains at the disposal of the employers on the way between the seat of the employer and the place of performing the duty, which is a result of work relations.

Every accident is treated equally to accident at work, as regards entitlement to benefits defined in the law on social insurance by virtue of accidents at work and occupational diseases if the employee had such accident:

- 1) during a business trip;
- 2) during a training within the scope of common self-defence;
- 3) at performing tasks ordered by trade union organizations, functioning at the employer.

Accident at work is also understood as a sudden incident, causing injury or death, which happened within the term of accident insurance during:

- 1) practising sports during competitions and trainings by a person receiving sport scholarship;
- 2) performance of paid work in the time of serving imprisonment sentences or temporary detentions;
- 3) carrying out a mandate by members of parliament or senate, who receive salaries;
- 4) serving the mandate of the European Parliament member elected in the Republic of Poland;
- 5) stay – on the basis of appointment issues by powiat labour office or other supervising entity – at a training or internship connected with a scholarship received by school-leavers;

- 6) wykonywania przez członka rolniczej spółdzielni produkcyjnej, spółdzielni kółek rolniczych oraz przez inną osobę traktowaną na równi z członkiem spółdzielni, pracy na rzecz tych spółdzielni;
- 7) wykonywania lub współpracy przy wykonywaniu pracy na podstawie umowy agencyjnej, umowy-zlecenia lub umowy o świadczenie usług;
- 8) wykonywania zwykłych czynności związanych z prowadzeniem lub współpracą przy prowadzeniu działalności pozarolniczej;
- 9) wykonywania przez osobę duchowną czynności religijnych lub czynności związanych z powierzonymi funkcjami duszpasterskimi lub zakonnymi;
- 10) odbywania zastępczych form służby wojskowej;
- 11) nauki w Krajowej Szkole Administracji Publicznej przez słuchaczy pobierających stypendium.

3. Za ciężki wypadek przy pracy uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiło ciężkie uszkodzenie ciała, a mianowicie: utrata wzroku, słuchu, mowy, zdolności płodzenia lub inne uszkodzenie ciała albo rozstrój zdrowia, naruszające podstawowe funkcje organizmu, a także choroba nieuleczalna lub zagrażająca życiu, trwała choroba psychiczna, trwała, całkowita lub znaczna niezdolność do pracy w zawodzie albo trwałe poważne zeszpecenie lub zniekształcenie ciała.

4. Za śmiertelny wypadek przy pracy uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiła śmierć osoby poszkodowanej na miejscu wypadku lub w okresie 6 miesięcy od chwili wypadku.

5. Wypadki przy pracy klasyfikuje się m.in. według **wydarzeń** je powodujących (określających rodzaj kontaktu człowieka z czynnikiem, który spowodował wypadek) oraz **przyczyn** wypadków (wszelkich braków i nieprawidłowości związanych z czynnikami materialnymi, z organizacją pracy, z nieprawidłowym zachowaniem się pracownika). Każdy wypadek przy pracy jest wynikiem jednego wydarzenia, ale najczęściej kilku przyczyn, w związku z tym suma przyczyn jest większa od ogólnej liczby wypadków. Wydarzenia powodujące urazy pogrupowano od 2005 r. zgodnie z zaleceniem EUROSTAT-u.

- 6) *performance of work, by members of agricultural producers' cooperatives, agricultural farmers' cooperatives and by other persons treated equally to members of cooperatives, for the benefit of these cooperatives;*
- 7) *performance or cooperation at performance of work on the basis of agency agreements, contracts of mandate or contracts of services;*
- 8) *performance of ordinary activities connected with conducting non-agricultural economic activities or cooperation at conducting them;*
- 9) *performance of religious activities or activities connected with entrusted pastoral or monastic functions by clergymen;*
- 10) *serving supplementary forms of military service;*
- 11) *education at the National School of Public Administration by students, who receive scholarships.*

3. A serious accident at work is an accident which results in serious bodily harm, i.e., loss of sight, hearing, speech, fertility, or which results in other bodily harm or in health-related problems, disrupting primary bodily functions, as well as which results in incurable and life-threatening diseases, permanent mental illness, a permanent, total or significant inability to work in the profession or in a permanent significant disfigurement or distortion of the body.

4. A fatal accident at work is an accident during which the person injured dies at the site of the accident or within a period of 6 months from the date of the accident.

5. Accidents at work are classified, i.e., according to **contact-mode of injury** which directly cause them (describing the type of contact of the person injured with the factor which caused the accident) as well as according to their **causes** (all short-comings and irregularities connected with material factors, organization of work, incorrect employee action). Each accident at work is the result of a single event, but frequently the result of several causes, thus the sum of causes is greater than the total number of accidents. Contact-mode of injury since 2005 are grouping according to the EUROSTAT recommendation.

6. Informacje o zatrudnionych w warunkach zagrożenia czynnikami szkodliwymi dla zdrowia opracowano na podstawie sprawozdań. Dane dotyczą:

- 1) zatrudnionych w jednostkach zaliczanych do sekcji: rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (bez gospodarstw indywidualnych w rolnictwie, łowiectwa i pozyskiwania zwierząt łownych, włączając działalność usługową oraz rybołówstwo w wodach morskich); górnictwo i wydobywanie; przetwórstwo przemysłowe; wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych; dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją; budownictwo (bez realizacji projektów budowlanych związanych ze wznoszeniem budynków); handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle; transport i gospodarka magazynowa; informacja i komunikacja (bez działalności związanej z produkcją filmów, nagrań wideo, programów telewizyjnych, nagrań dźwiękowych i muzycznych oraz pozostałej działalności usługowej w zakresie informacji); działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (w zakresie badań naukowych i prac rozwojowych oraz działalności weterynaryjnej); działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca (w zakresie wynajmu i dzierżawy, działalności organizatorów turystyki, pośredników i agentów turystycznych oraz pozostałej działalności usługowej w zakresie rezerwacji i działalności z nią związanej oraz pozostałego sprzętania); edukacja (w zakresie szkół wyższych); opieka zdrowotna i pomoc społeczna (w zakresie opieki zdrowotnej); pozostała działalność usługowa (w zakresie naprawy i konserwacji komputerów i artykułów użytku osobistego i domowego);
- 2) osób narażonych na działanie czynników związanych: ze środowiskiem pracy (substancje chemiczne, przemysłowe pyły zwiłkniające, hałas, wibracje, gorący lub zimny mikroklimat itp.), z uciążliwością pracy (wymuszona pozycja ciała, nadmierne obciążenie fizyczne itp.) oraz z czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi.

7. Szczegółowe objaśnienia i informacje z zakresu warunków pracy zawierają publikacje GUS z serii „Informacje i opracowania statystyczne” – „Wypadki przy pracy” oraz „Warunki pracy”.

6. Information regarding persons working in hazardous conditions i.e., with substances hazardous to health is compiled on the basis of reports. Data concern persons :

- 1) employed by entities included in the sections: agriculture, forestry and fishing (excluding private farms in agriculture, hunting, trapping and related service activities as well as marine fishing); mining and quarrying; manufacturing; electricity, gas, steam and air conditioning supply; water supply; sewerage, waste management and remediation activities; construction (excluding development of building projects); wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles; transportation and storage; information and communication (excluding motion picture, video and television programme production, sound recording and music publishing activities as well as other information service activities); professional, scientific and technical activities (in the scope scientific research and development as well as veterinary activities); administrative and support service activities (in the scope rental and leasing activities; travel agency, tour operator as well as other reservation service and related activities and other cleaning activities); education (only tertiary education); human health and social work activities (in the scope human health activities); other service activities (in the scope repair of computers and personal and household goods);
- 2) exposed to factors connected with the work environment (chemical substances, fibrosis-inducing industrial dusts, noise, vibrations, hot or cold microclimate, etc.), strenuous work conditions (forced body positioning, excessive physical exertion, etc.) as well as mechanical factors connected with particularly dangerous machinery.

7. Detailed explanations and information concerning work conditions are contained in CSO's publications from series "Statistical information and report" – "Accidents at Work" and "Working Conditions".

Pracujący Employment

TABL. 1 (53). **PRACUJĄCY**^a
Stan w dniu 31 XII
EMPLOYED PERSONS^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	2005		2010		2011		2012	
	ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which women</i>	ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which women</i>	ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which women</i>	ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which women</i>
O G Ó Ł E M TOTAL	222248	104732	227457	112652	230218	113660	228790	114445
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	932	325	452	184	333	135	380	186
Przemysł <i>Industry</i>	48006	15938	40525	12201	39900	11676	40127	11652
w tym przetwórstwo przemysłowe <i>of which manufacturing</i>	43606	14756	35336	10772	34455	10145	34795	10127
Budownictwo <i>Construction</i>	13039	1972	13857	2165	12647	1857	11512	1728
Handel; naprawa pojazdów samocho- dowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	39288	18606	38186	20315	37176	20020	36743	20126
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>	12200	3606	13715	3926	13974	3854	14069	4042
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering^Δ</i>	5046	3025	4780	2895	4641	2775	4360	2589
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>	8362	3251	8079	2907	11040	3861	10720	3526

^a Według faktycznego miejsca pracy; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 oraz pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie.

^a By actual workplace; excluding economic entities employing up to 9 persons as well as persons employed on private farms in agriculture.

TABL. 1 (53). **PRACUJĄCY**^a (dok.)
Stan w dniu 31 XII
EMPLOYED PERSONS^a (cont.)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005		2010		2011		2012	
	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa . . <i>Financial and insurance activities</i>	8800	5676	11159	7181	12528	7938	12583	8195
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	4137	2268	3690	2019	3938	2189	3683	2068
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	10506	4510	13098	6912	12257	6535	12495	6782
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	11914	3873	14643	6094	16832	7105	17301	7804
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne <i>Public administration and defence; compul- sory social security</i>	13737	8757	16578	10984	16754	11127	16318	10909
Edukacja <i>Education</i>	27000	18516	28123	19199	28127	19303	28350	19492
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	15104	12157	16204	13225	15810	12937	16028	13118
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	3360	1860	3300	1875	3382	1909	3184	1764
Pozostałe sekcje <i>Other sections</i>	817	392	1068	570	879	439	937	464

^a Według faktycznego miejsca pracy; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 oraz pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie.

^a By actual workplace; excluding economic entities employing up to 9 persons as well as persons employed on private farms in agriculture.

Bezrobocie

Unemployment

TABL. 2 (54). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI, STOPA BEZROBOCIA ORAZ OFERTY PRACY**
Stan w dniu 31 XII
REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS, UNEMPLOYMENT RATE AS WELL AS JOB OFFERS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Bezrobotni zarejestrowani ogółem	19625	11200	11580	13686	Total registered unemployed persons
w tym kobiety	10953	5746	6301	7126	of which women
Z liczby ogółem – bezrobotni:					Of total number – unemployed persons:
dotychczas niepracujący	3358	1490	1386	1571	previously not employed
w tym absolwenci ^a	774	701	564	632	of which school-leavers ^a
w tym szkół wyższych ^b	403	431	341	353	of which tertiary education ^b
bez kwalifikacji zawodowych	6718	2654	3093	3495	without occupational qualifications
zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy	1406	1112	1002	1248	terminated for company reasons
długotrwale bezrobotni ^c	11165	2862	3486	4351	long-term unemployed persons ^c
posiadający prawo do zasiłku	2943	2625	2680	2970	possessing benefit rights
samotnie wychowujący co najmniej jedno dziecko w wieku 18 lat i mniej	1062 ^d	1114	1349	1558	bringing up single-handed at least one child aged 18 and less
niepełnosprawni	682	577	652	782	disabled persons
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^e w %	6,2	3,6	3,6	4,2	Registered unemployment rate ^e in %
Oferty pracy	258	143	332	200	Job offers

^a Za bezrobotnego absolwenta uważa się osobę w okresie do upływu 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki potwierdzonej świadectwem, dyplomem lub innym dokumentem ukończenia szkoły (dotyczy absolwentów z wykształceniem zasadniczym zawodowym, średnim, policealnym lub wyższym), kursów zawodowych trwających co najmniej 24 miesiące lub nabycia uprawnień do wykonywania zawodu przez osoby niepełnosprawne. ^b Dotyczy osób, które nie ukończyły 27 lat. ^c Pozostający w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w ciągu ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego. ^d Dane dotyczą osób samotnie wychowujących co najmniej jedno dziecko w wieku 7 lat i mniej. ^e Patrz uwagi ogólne, ust. 2 na str. 97.

Źródło: dane Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

^a An unemployed school-leaver is a person who has, within the last 12 months graduated any school confirmed by a certificate, diploma or other document completion of education (concerns school-leavers with basic vocational, secondary, post-secondary or tertiary education), has completed a minimum of 24 months of vocational training courses or disabled persons who acquired qualifications to work in a given occupation. ^b Concerns persons who have not reached their 27th birthday. ^c Remaining in the register rolls of the powiat labour office for the overall period of over 12 months during the last two years, excluding the periods of undergoing traineeship and on a job occupational training. ^d Data concern persons who bring up single-handed at least one child aged 7 and less. ^e See general notes, item 2 on page 97.

Source: data of the Ministry of Labour and Social Policy.

TABL. 3 (55). **BEZROBOTNI NOWO ZAREJESTROWANI I WYREJESTROWANI**^a
NEWLY REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS AND PERSONS REMOVED FROM UNEMPLOYMENT ROLLS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Bezrobotni nowo zarejestrowani	23777	22927	19930	20979	<i>Newly registered unemployed persons</i>
z liczby bezrobotnych:					<i>of number of unemployed persons:</i>
Kobiety	12048	11152	10089	10372	<i>Women</i>
Dotychczas niepracujący	5916	3707	2910	2834	<i>Previously not employed</i>
Zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy	1280	2060	1478	1753	<i>Terminated for company reasons</i>
Bezrobotni wyrejestrowani	25696	21905	19550	18873	<i>Persons removed from unemployment rolls</i>
z liczby bezrobotnych:					<i>of number of unemployed persons:</i>
Kobiety	12659	10517	9534	9547	<i>Women</i>
Wyrejestrowani z tytułu podjęcia pracy	11567	8547	8952	8761	<i>Received jobs</i>

^a W ciągu roku.

Źródło: dane Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

^a During the year.

Source: data of the Ministry of Labour and Social Policy.

TABL. 4 (56). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG WIEKU, POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY ORAZ STAŻU PRACY**
Stan w dniu 31 XII

REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BY AGE, EDUCATIONAL LEVEL, DURATION OF UNEMPLOYMENT AND WORK SENIORITY
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005		2010		2011		2012		SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which women</i>	ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which women</i>	ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which women</i>	ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which women</i>	

OGÓŁEM

TOTAL

OGÓŁEM | 19625 | 10953 | 11200 | 5746 | 11580 | 6301 | 13686 | 7126 | TOTAL

WEDŁUG WIEKU

BY AGE

24 lata i mniej	2997	1732	1561	881	1424	822	1489	821	24 years and less
25–34	5525	3438	3819	2197	3886	2430	4466	2639	25–34
35–44	3786	2199	1977	1037	2214	1248	2782	1559	35–44
45–54	5833	3166	2369	1176	2367	1217	2669	1327	45–54
55 lat i więcej	1484	418	1474	455	1689	584	2280	780	55 years and more

TABL. 4 (56). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG WIEKU, POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY ORAZ STAŻU PRACY (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BY AGE, EDUCATIONAL LEVEL, DURATION OF UNEMPLOYMENT AND WORK SENIORITY (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓL- NIENIE	2005		2010		2011		2012		SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which women</i>	ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which women</i>	ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which women</i>	ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which women</i>	
WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA									
BY EDUCATIONAL LEVEL									
Wyższe	2338	1465	2689	1664	2695	1721	3191	1972	Tertiary
Policealne i średnie zawodowe	3601	2216	2209	1186	2239	1307	2577	1455	Post-secondary and vocational secondary
Średnie ogólnokształcące	1920	1391	1516	966	1455	930	1661	1031	General secondary
Zasadnicze zawodowe	4558	2133	2284	858	2389	1022	2834	1096	Basic vocational
Gimnazjalne, podsta- wowe i niepełne pod- stawowe	7208	3748	2502	1072	2802	1321	3423	1572	Lower secondary, primary and incom- plete primary
WEDŁUG CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY ^{ab}									
BY DURATION ON UNEMPLOYMENT ^{ab}									
3 miesiące i mniej	4600	2322	5084	2492	4145	2103	5041	2448	3 months and less
3–6	2718	1563	2403	1329	2489	1427	2693	1453	3–6
6–12	3112	1765	2129	1135	2578	1457	3080	1627	6–12
12–24	3302	1889	1272	648	1793	1024	1976	1148	12–24
Powyżej 24 miesięcy . . .	5893	3414	312	142	575	290	896	450	More than 24 months
WEDŁUG STAŻU PRACY ^b									
BY WORK SENIORITY ^b									
Bez stażu pracy	3358	1873	1490	780	1386	749	1571	813	No work seniority
Ze stażem pracy:									With work seniority:
1 rok i mniej	3382	1738	2026	1056	2082	1096	2360	1228	1 year and less
1–5	3203	1713	2272	1181	2311	1326	2722	1470	1–5
5–10	2544	1583	1522	823	1696	987	2066	1182	5–10
10–20	3245	2060	1602	879	1751	1019	2144	1192	10–20
20–30	3185	1781	1628	777	1692	879	1941	935	20–30
powyżej 30 lat	708	205	660	250	662	245	882	306	more than 30 years

^a Od momentu rejestracji w urzędzie pracy. ^b Przedziały zostały domknięte prawostronnie, np. w przedziale 3–6 uwzględniono osoby, które pozostawały bez pracy 3 miesiące i 1 dzień do 6 miesięcy.

U w a g a. Według stanu w dniu 31 XII 2012 r. wśród bezrobotnych było 3825 osób (w tym 1546 kobiet) w wieku 50 lat i więcej.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

^a From the date of registering in a labour office. ^b Intervals were shifted upward, e.g., in the interval 3–6 persons remaining unemployed from 3 months and 1 day to 6 months were included.

N o t e. As of 31 XII 2012 among the unemployed were 3825 persons (of which 1546 women) aged 50 and more.

S o u r c e: data of the Ministry of Labour and Social Policy.

TABL. 5 (57). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI KORZYSTAJĄCY Z AKTYWNYCH FORM PRZECIWDZIAŁANIA BEZROBOCIU ORAZ OFERTY PRACY^a**REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BENEFITTING FROM LABOUR MARKET PROGRAMME AS WELL AS JOB OFFERS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Bezrobotni, którzy:					Unemployed persons who:
Podjęli zatrudnienie przy pracach interwencyjnych	88	28	21	17	Undertook employment in intervention works
w tym kobiety	44	17	7	9	of which women
Podjęli zatrudnienie przy robotach publicznych	42	18	7	11	Undertook employment in public works
w tym kobiety	25	9	6	9	of which women
Rozpoczęli szkolenie i staż u pracodawcy	2350	2884	1127	1436	Started training or internship with the employer
w tym kobiety	1283	1574	582	795	of which women
Rozpoczęli prace społecznie użyteczne	—	62	28	25	Started a social useful works
w tym kobiety	—	31	16	18	of which women
Liczba zgłoszonych ofert pracy	9221	7295	5746	5737	Number of submitted job offers

^a W ciągu roku.

Źródło: dane Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

^a During the year.

Source: data of the Ministry of Labour and Social Policy.

TABL. 6 (58). **WYDATKI FUNDUSZU PRACY^{ab}**EXPENDITURES OF LABOUR FUND^{ab}

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w tys. zł in thous. zł				
O G Ó Ł E M	56591,2	77705,7	58880,8	71694,5	T O T A L
w tym:					of which:
Zasiłki dla bezrobotnych	39351,1	43618,7	41248,9	49612,7	Unemployment benefits
składka na ubezpieczenie społeczne	9397,0	8611,9	8246,0	10445,9	contribution to social security
Szkolenia	2230,6	3264,2	1097,0	898,0	Training
Środki na podjęcie działalności gospodarczej i wyposażenie stanowisk pracy	3072,8	12637,9	5101,3	7912,6	Means for starting of economic activity and equipping of workseat
Prace interwencyjne	548,4	286,2	292,9	114,8	Intervention works
Roboty publiczne	618,7	310,1	133,6	260,2	Public works
Stypendia za okres stażu	5491,6	9918,0	3607,5	4540,0	Scholarships for intership period

^a Dane dotyczą miasta Poznania i powiatu poznańskiego. ^b Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 97.

Źródło: dane Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

^a Data concerns of Poznań City and poznański powiat. ^b See general notes, item 3 on page 97.

Source: data of the Ministry of Labour and Social Policy.

Warunki pracy

Work conditions

TABL. 7 (59). **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY**^a
PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	2570	2540	2596	2357	T O T A L
w wypadkach:					<i>in occupational accidents:</i>
śmiertelnych	7	12	9	4	<i>fatal accidents</i>
ciężkich	16	8	15	10	<i>serious accidents</i>
lżejszych	2547	2520	2572	2343	<i>lighter accidents</i>
Liczba dni niezdolności do pracy:					<i>Number of days of an inability to work:</i>
ogółem	98707	90378	89117	86115	<i>total</i>
na jednego poszkodowanego ^b ..	38,5	35,7	34,4	36,6	<i>for an injured person^b</i>

^a Zgłoszonych w danym roku; bez wypadków w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie. ^b Bez osób poszkodowanych w wypadkach śmiertelnych oraz liczby dni niezdolności do pracy tych osób.

^a Registered in a given year; excluding accidents at work on private farms in agriculture. ^b Excluding persons injured in fatal accidents and number of days of an inability to work of these persons.

TABL. 8 (60). **ZATRUDNIENI^a W WARUNKACH ZAGROŻENIA**
Stan w dniu 31 XII
PERSONS WORKING^a IN HAZARDOUS CONDITIONS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	17177	18776	17430	17803	T O T A L
w tym przez jedną grupę czynników ..	12227	15699	15117	15144	<i>of which one group factors</i>
Zagrożenie:					<i>Hazard:</i>
związane:					<i>connected with</i>
ze środowiskiem pracy	8189	9484	8295	8555	<i>work environment</i>
w tym przez jedną grupę czynników	5672	7607	6861	7202	<i>of which one group factors</i>
z uciążliwością pracy	6997	6781	6738	6734	<i>strenuous conditions</i>
w tym przez jedną grupę czynników	5793	6122	6155	5819	<i>of which one group factors</i>
czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi	1991	2511	2397	2514	<i>mechanical factors related to particularly dangerous machinery</i>
w tym przez jedną grupę czynników	762	1970	2101	2123	<i>of which one group factors</i>

^a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego, tzn. mającego największe szkodliwe znaczenie na danym stanowisku pracy; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9; patrz uwagi ogólne, ust. 6 na str. 100.

^a Listed only once by predominant factor, i.e., the factor having the most hazardous effect at a given work post; data concern entities employing more than 9 persons; see general notes, item 6 on page 100.

TABL. 9 (61). ZATRUDNIENI^a W WARUNKACH ZAGROŻENIA CZYNNIKAMI SZKODLIWYMI I NIEBEZPIECZNYMI DLA ZDROWIA

Stan w dniu 31 XII

PERSONS WORKING^a IN HAZARDOUS CONDITIONS TO AGENTS HARMFUL AND HAZARDOUS TO HEALTH

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Zagrożenie związane z środowiskiem pracy	9533	11114	10367	10664	<i>Hazard connected with work environment</i>
w tym:					<i>of which:</i>
substancje chemiczne	1249	862	579	698	<i>chemical substances</i>
pyły przemysłowe ^b	118	1132	707	668	<i>hazardous industrial dusts^b</i>
hałas	4363	5066	5796	6323	<i>noise</i>
wibracja	422	677	585	770	<i>vibrations</i>
mikroklimat gorący	299	371	352	296	<i>hot microclimates</i>
mikroklimat zimny	378	425	173	311	<i>cold microclimates</i>
Zagrożenie związane z uciążliwością pracy	7561	8332	7507	7611	<i>Hazard connected with strenuous conditions</i>
w tym niedostateczne oświetlenie stanowisk pracy	451	625	487	435	<i>of which threats caused by insufficient lights</i>
Zagrożenie czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi	2236	2697	2495	2599	<i>Hazard connected with mechanical factors related to particularly dangerous machinery</i>

^a Liczeni tyle razy, na ile czynników są narażeni; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9; patrz uwagi ogólne, ust. 6 na str. 100. ^b W 2005 r. przemysłowe pyły zwłókniające.

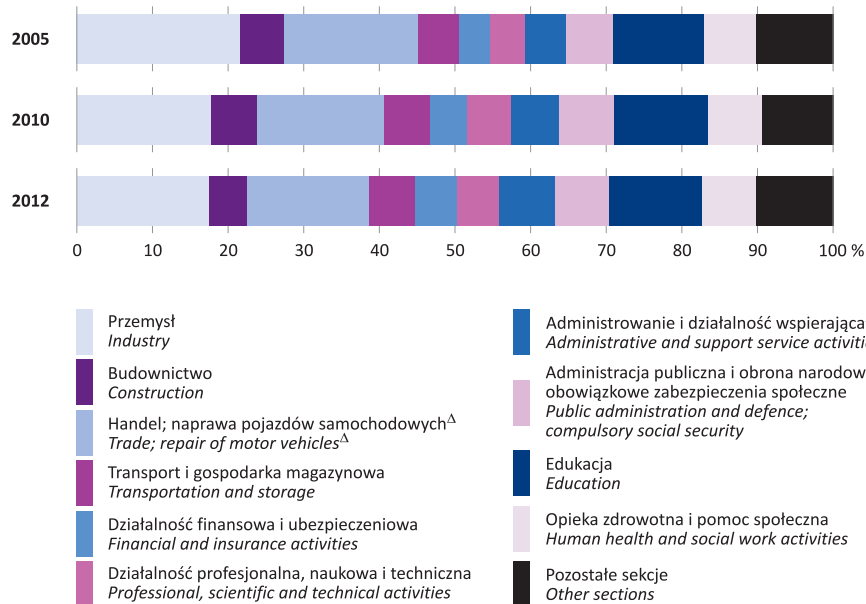
^a Counted accordingly to the number of hazards with which they are threatened; data concern entities employing more than 9 persons; see general notes, item 6 on page 100. ^b In 2005 fibrosis including industrial dusts.

STRUKTURA PRACUJĄCYCH^a WEDŁUG SEKCJI

Stan w dniu 31 XII

STRUCTURE OF EMPLOYED PERSONS^a BY SECTIONS

As of 31 XII

^a Według faktycznego miejsca pracy; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 oraz pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie.

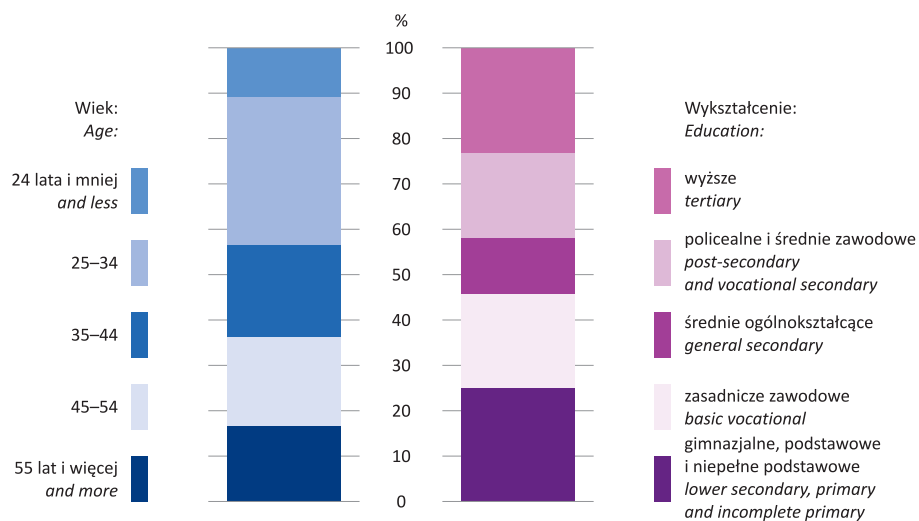
^a By actual workplace; excluding economic entities employing up to 9 persons as well as persons employed on private farms in agriculture.

STRUKTURA BEZROBOTNYCH ZAREJESTROWANYCH WEDŁUG WIEKU I POZIOMU WYKSZTAŁCENIA W 2012 R.

Stan w dniu 31 XII

STRUCTURE OF REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BY AGE AND EDUCATIONAL LEVEL IN 2012

As of 31 XII

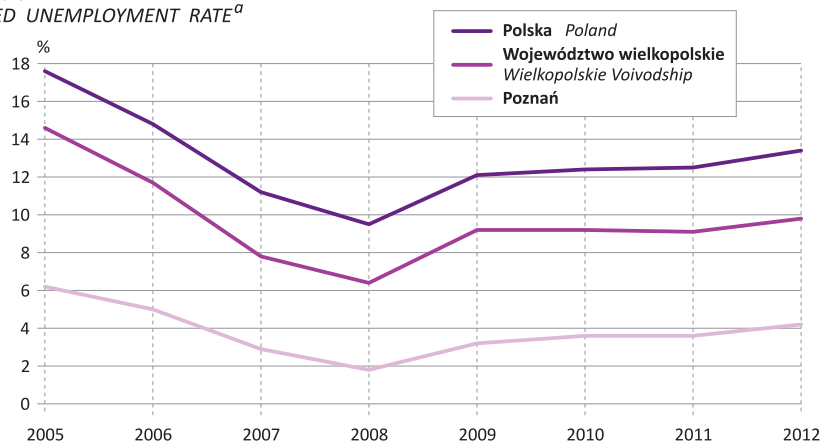

STOPA BEZROBOCIA REJESTROWANEGO^a

Stan w dniu 31 XII

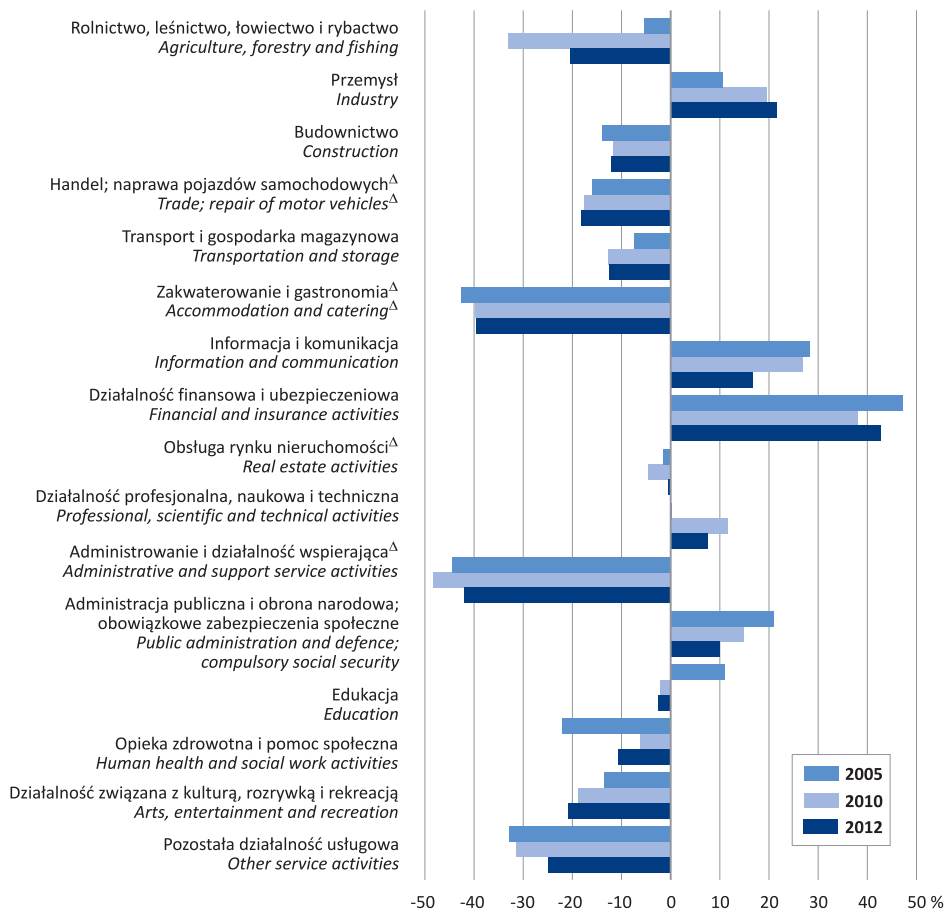
REGISTERED UNEMPLOYMENT RATE^a

As of 31 XII

ODCHYLENIA WZGLĘDNE PRZECIĘTNYCH WYNAGRODZEŃ W SEKCJACH OD PRZECIĘTNEGO WYNAGRODZENIA OGÓŁEM^a

RELATIVE DEVIATIONS OF AVERAGE WAGES AND SALARIES IN SECTIONS FROM THE TOTAL AVERAGE WAGES AND SALARIES^a

^a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9; bez zatrudnionych za granicą; dotyczy miesięcznych wynagrodzeń brutto.
^a Excluding economic entities employing up to 9 persons; excluding persons employed abroad; concern monthly gross wages and salaries.

DZIAŁ VII WYNAGRODZENIA

Uwagi ogólne

1. Wynagrodzenia obejmują wypłaty pieniędzy oraz wartość świadczeń w naturze bądź ich ekwiwalenty należne pracownikom z tytułu pracy.

Dane nie obejmują wynagrodzeń pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego, fundacji, stowarzyszeń, partii politycznych, związków zawodowych, organizacji społecznych, organizacji pracodawców, samorządu gospodarczego i zawodowego

Składnikami wynagrodzeń są: wynagrodzenia osobowe, wypłaty z tytułu udziału w zysku i nadwyżce bilansowej w spółdzielniach, dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej, wynagrodzenia bezosobowe, wynagrodzenia agencyjno-prowizyjne, honoraria.

2. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie (nominalne) przypadające na 1 zatrudnionego obliczono, przyjmując:

- wynagrodzenia osobowe, bez wynagrodzeń osób wykonujących pracę nakładczą oraz uczniów, a także osób zatrudnionych za granicą,
- wypłaty z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach,
- dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej,
- honoraria wypłacone niektórym grupom pracowników za prace wynikające z umowy o pracę, np. dziennikarzom, realizatorom filmów, programów radiowych i telewizyjnych.

Dane o przeciętnych wynagrodzeniach dotyczą osób pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

3. Dane o wynagrodzeniach podaje się **w ujęciu brutto**, tj. łącznie z zaliczkami na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych oraz od 1999 r. ze składkami na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe i chorobowe) płaconymi przez ubezpieczonego pracownika.

CHAPTER VII WAGES AND SALARIES

General notes

1. Wages and salaries include monetary payments as well as the value of benefits in kind or their equivalents due to employees for work performed.

Data do not include wages and salaries of employees in budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety, foundations, associations, political parties trade unions, social organizations, employers organizations, economic and professional selfgovernment.

Components of wages and salaries are comprised of: personal wages and salaries, payments from profit and balance surplus in cooperatives, annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities, impersonal wages and salaries, agency commission wages and salaries, fees.

2. The average monthly (nominal) wages and salaries per paid employee were calculated assuming:

- personal wages and salaries, excluding wages and salaries of persons engaged in outwork as well as apprentices and persons employed abroad,
- payments from profit and balance surplus in cooperatives,
- annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities,
- fees paid to selected groups of employees for performing work in accordance with a labour contract, e.g., to journalists, film producers, radio and television program producers.

Data regarding average wages and salaries concern full-time paid employees as well as part-time paid employees, the wages and salaries of whom have been converted into those of full-time paid employees.

3. Data regarding wages and salaries are given **in gross terms**, i.e. including deductions for personal income taxes and since 1999 also employee's contributions to compulsory social security (retirement, pension and illness).

TABL.. 1 (62). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO^a**
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2011	2012
	w zł		in zł	
OGÓŁEM TOTAL	2734,73	3814,08	3987,13	4119,68
sektor publiczny <i>public sector</i>	3002,70	4131,96	4269,53	4360,73
sektor prywatny <i>private sector</i>	2555,57	3610,73	3809,72	3970,76
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo . . <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	2589,86	2556,94	3117,50	3277,77
Przemysł <i>Industry</i>	3022,19	4558,60	4814,81	5006,77
w tym przetwórstwo przemysłowe <i>of which manufacturing</i>	2862,91	4294,27	4561,64	4759,07
Budownictwo <i>Construction</i>	2355,73	3371,84	3582,65	3625,70
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	2298,23	3146,31	3286,97	3368,05
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>	2532,93	3329,30	3518,70	3602,48
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering^Δ</i>	1569,75	2296,87	2397,81	2488,43
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>	3506,28	4837,19	4584,86	4803,97
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>	4026,72	5263,75	5604,21	5878,01
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	2690,63	3643,33	4031,13	4097,94
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	2743,47	4254,98	4651,04	4430,10
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ . . <i>Administrative and support service activities</i>	1516,60	1969,41	2055,70	2392,33
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne . . . <i>Public administration and defence; compul- sory social security</i>	3310,15	4381,89	4448,08	4531,19
Edukacja <i>Education</i>	3035,62	3735,75	3897,75	4016,46
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	2130,31	3574,68	3575,88	3678,29
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	2362,39	3094,40	3248,19	3257,12
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	1838,36	2615,08	2905,06	3095,53

^a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9; bez zatrudnionych za granicą.

^a Excluding economic entities employing up to 9 persons; excluding persons employed abroad

DZIAŁ VIII INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA

Uwagi ogólne

Infrastruktura komunalna

1. Informacje o urządzeniach i usługach komunalnych opracowano **metodą rodzaju działalności**, tj. według kryterium przeznaczenia urządzeń, niezależnie od przeważającego rodzaju działalności podmiotu gospodarczego, z wyjątkiem danych o komunikacji miejskiej opracowanych **metodą przedsiębiorstw** (zob. uwagi ogólne do *Rocznika*, ust. 5 na str. 19).

Dane o urządzeniach komunalnych dotyczą urządzeń czynnych.

2. Informacje o **długości sieci wodociągowej i gazowej** dotyczą sieci rozdzielczej (bez przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i innych obiektów) oraz sieci przesyłowej (magistralnej), tj. przewodów doprowadzających do sieci rozdzielczej wodę i gaz.

Dane o **długości sieci kanalizacyjnej** (oprócz przewodów ulicznych) uwzględniają kolektory, tj. przewody odbierające ścieki z sieci ulicznej; nie uwzględniają natomiast kanałów przeznaczonych wyłącznie do odprowadzania wód opadowych.

Przez **przyłącza wodociągowe i kanalizacyjne** prowadzące do budynków mieszkalnych (łącznie z budynkami zbiorowego zamieszkania, jak np.: hotele pracownicze, domy studenckie i internaty, domy opieki społecznej) oraz **przyłącza gazowe** prowadzące do budynków (łącznie z budynkami niemieszkalnymi) rozumie się odgałęzienia łączące poszczególne budynki z siecią rozdzielczą lub w przypadku kanalizacji – z siecią ogólnospławną.

3. **Zródło uliczne** jest to urządzenie zainstalowane do ulicznego przewodu wodociągowego, służące do pobierania wody przez ludność bezpośrednio z tego przewodu.

Dane o **zużyciu wody z wodociągów** w gospodarstwach domowych obejmują ilość wody pobranej z sieci wodociągowej za pomocą urządzeń zainstalowanych w budynku.

4. Dane o **korzystających z wodociągu i kanalizacji** obejmują ludność zamieszkałą w budynkach mieszkalnych dołączonych do określonej sieci oraz ludność korzystającą z wodociągu poprzez źródła podwórzowe i uliczne (urządzenia zainstalowane do ulicznego przewodu wodociągowego), a w przypadku kanalizacji – wpusty kanalizacyjne.

CHAPTER VIII MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS

General notes

Municipal infrastructure

1. Information regarding municipal installations and services was compiled using the **kind of activity method**, i.e., according to the criterion of installation designation, regardless of the predominant kind of activity of the economic entity, with the exception of data regarding urban area transportation compiled using the **enterprise method** (see general notes to the Yearbook, item 5 on page 19).

Data regarding municipal installations concern operative installations.

2. Information regarding the **length of the water supply and gas supply systems** concerns distribution network (excluding connections leading to residential buildings and other constructions) as well as the transmission (main) network, i.e., conduits providing water to the distribution network and gas.

Data regarding the **length of the sewage system** (apart from street conduits), include collectors, i.e., conduits receiving sewage from the street network; while they do not include sewers designed exclusively for draining run-off.

Water supply and sewage connections leading to residential buildings (including buildings with multiple residents, e.g.: employee boarding houses, student dormitories and boarding schools, social welfare homes) and **gas supply connections** leading to buildings (included non-residential buildings) are understood as branches linking individual buildings with the distribution system or, in case of the sewage system – with the main drainage system.

3. As **street outlet** we mean a device connected with the water supply system, used by population as direct source of water supply.

Data regarding **consumption of water from water supply system** in households includes quantity of water collected from water supply systems by facilities installed in building.

4. Data regarding the **users of water supply systems and sewage systems** include the population living in residential buildings connected to a defined system as well as the population using a water supply system through a common courtyard or street outlet (equipment connected to the street water supply conduit), and in the case of sewage – sewage inlets.

Dane o **korzystających z gazu** dotyczą ludności w mieszkaniach wyposażonych w instalację gazu z sieci.

Dane o ludności korzystającej z wodociągu, kanalizacji i gazu obejmują również ludność w budynkach zbiorowego zamieszkania.

5. Dane o liczbie odbiorców i zużyciu energii elektrycznej od 2005 r. obejmują gospodarstwa domowe, których głównym źródłem utrzymania jest dochód z użytkowanego gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie.

Dane o **liczbie odbiorców gazu** podano łącznie z odbiorcami korzystającymi z gazomierzy zbiorczych.

Dane o **zużyciu gazu** odnoszą się do wszystkich gospodarstw domowych.

Zużycie energii elektrycznej i gazu z sieci w gospodarstwach domowych ustala się na podstawie zaliczkowego systemu opłat.

6. Informacje z zakresu ciepłownictwa obejmują budynki mieszkalne oraz budynki urzędów i instytucji ogrzewane centralnie za pośrednictwem sieci przesyłowej rozumianej jako układ instalacji połączonych i współpracujących ze sobą, służących do przesyłania i dystrybucji czynnika grzejącego do odbiorcy zgodnie z ustawą z dnia 10 IV 1997 r. Prawo energetyczne (Dz. U. Nr 54, poz. 348 z późn. zm.).

Dane w tabl. 3 dotyczą budynków i lokali ogrzewanych przy pomocy urządzeń jednostek gospodarki komunalnej i mieszkaniowej oraz spółdzielni mieszkaniowych i zakładów pracy, niezależnie od źródeł wytwarzania energii cieplnej (własnych lub obcych).

Kotłownia to budynek lub pomieszczenie wraz z ustawionymi w nim kotłami oraz urządzeniami służącymi do wytwarzania energii cieplnej na cele grzewcze lub ogrzewania i równoczesnego dostarczania ciepłej wody.

7. Informacje o komunikacji miejskiej naziemnej dotyczą **komunikacji autobusowej i tramwajowej** i obejmują działalność przedsiębiorstw oraz zakładów komunikacji miejskiej (publicznych i prywatnych). W danych o komunikacji autobusowej uwzględniono również autobusy pospieszne i mikrobusy oraz obsługę ruchu podmiejskiego i międzymiastowego. Dane nie obejmują działalności przedsiębiorstw prowadzących głównie komunikację zamieszkłą, a świadczących również usługi komunikacji miejskiej w niektórych miastach oraz linii i tras komunikacyjnych obsługujących wyłącznie zakłady pracy.

*Data regarding the **gas users** concern the population in dwellings equipped with gas installations connected to the gas supply system.*

Data regarding the population connected to the water supply system, the sewage system and the gas supply system also include the population in collective accommodation facilities.

***5. Data regarding the number of consumers and the consumption of electricity** since 2005 include households, in which the main source of maintenance is income from a private farm in agriculture.*

*Data regarding the **number of consumers using of gas from gas supply** including consumers using collective gas-meters.*

*Data regarding the **consumption of gas from gas supply**, concern all the households.*

*The **consumption of electricity and gas from gas supply system** in households is established on the basis of an estimated system of payments.*

***6. Information within the range of heating** regards dwellings as well as offices and institutions with central heating within transmission thermal-line – which is considered as a system of connected and collaborating conduits leading heating medium to distribution line according to Law from 10 IV 1997 Energetic Law (Journal of Laws No. 54, item 348 with later amendments).*

Data in table 3 apply to the buildings and premises heated by installations operated by communal and housing organizations and by housing cooperatives or enterprises, regardless of the sources supplying the thermal energy (own and other).

***Boiler-house** is a building or space with boilers and installations used for production of thermal energy to heating or both heating and supplying warm water.*

***7. Information regarding urban ground transport** concerns **bus and tram communication** and includes the activity of public and private urban transport enterprises and companies. In the data regarding bus service, express buses and microbuses as well as suburban and intercity service have been also included. Data do not include the activity of enterprises operating mainly in the scope of non-urban transport, but rendering also the services in the scope of urban transport in some cities as well as transport lines and routes exclusively servicing work places.*

Przez **linię komunikacyjną** rozumie się trasę łączącą krańcowe punkty przebiegu wozów oznaczonych tym samym numerem lub znakiem literowym. Jako długość linii komunikacyjnych przyjęto sumę długości wszystkich stałych dziennych linii autobusowych i tramwajowych, po których kursują wozy oznaczone odrębnymi numerami lub znakami literowymi.

8. Dane o odpadach komunalnych dotyczą odpadów powstających w gospodarstwach domowych, a także u innych wytwórców odpadów (bez odpadów niebezpiecznych), które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych.

Informacje o odpadach komunalnych podaje się zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 27 IX 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. Nr 112, poz. 1206).

9. Dane o nieczystościach ciekłych dotyczą nieczystości pochodzących z gospodarstw domowych, budynków użyteczności publicznej oraz budynków jednostek prowadzących działalność gospodarczą – w przypadku gdy nie są odprowadzane siecią kanalizacyjną.

10. Parki spacerowo-wypoczynkowe są to tereny zieleni o powierzchni co najmniej 2 ha, urządzone i konserwowane z przeznaczeniem na cele wypoczynkowe ludności, wyposażone w drogi, place, aleje spacerowe, ławki itp.

Zieleńce są to obiekty o powierzchni poniżej 2 ha, w których funkcji dominuje wypoczynek.

Tereny zieleni osiedlowej występują przy zabudowie mieszkaniowej, pełnią funkcję wypoczynkową, izolacyjną i estetyczną.

Mieszkania

1. Informacje o zasobach mieszkaniowych i mieszkaniach oddanych do użytkowania dotyczą mieszkań, a także izb i powierzchni użytkowej w tych mieszkaniach, znajdujących się w budynkach mieszkalnych i niemieszkalnych. Dane nie obejmują lokali zbiorowego zamieszkania (hotelu pracowniczych, domów studenckich i internatów, domów opieki społecznej i in.) i pomieszczeń nieprzeznaczonych na cele mieszkalne, a z różnych względów zamieszkanym (pomieszczeń inwentarskich, barakowozów, statków, wagonów i in.).

Transport line is understood as a route connecting the extreme points of the route of vehicles marked with the same number or letter. The length of the transport lines is the sum of the length of all of the scheduled daytime bus and tram lines over which vehicles marked with separate numbers or letters travel.

8. Data on municipal waste concern the waste produced in households, and also at other waste producers (excluding hazardous waste), which in respect of its character or composition is similar to the waste produced in households.

Information on municipal waste is quoted according to decree of the Minister of Environment of 27 IX 2001 on catalogue of waste (Journal of Laws No. 112, item 1206).

9. Data on liquid waste concern waste which comes from households, public buildings and buildings of units running a business – in case they are not discharged by sewage system.

10. Strolling and recreational parks are green areas of at least 2 ha in size, maintained for the recreational needs of the population, featuring roads, squares, walkways, benches, etc.

Lawns are areas of less than 2 ha in size, in which recreational activity dominates.

Estate green belts are located in residential areas and are used for the purposes of recreation, isolation and aesthetic visual appearance.

Dwellings

1. Information regarding dwelling stocks and completed dwellings concerns dwellings, as well as rooms and the useful floor area in these dwellings, located in residential and non-residential buildings. Data do not include collective accommodation facilities (employee hostels, student dormitories and boarding schools, social welfare homes and others) and spaces not designed for residential purposes, but which for various reasons are inhabited (animal accommodations, caravans, ships, wagons and others).

Mieszkanie jest to lokal składający się z jednej lub kilku izb łącznie z pomieszczeniami pomocniczymi, wybudowany lub przebudowany dla celów mieszkalnych, konstrukcyjnie wydzielony (trwałymi ścianami) w obrębie budynku, do którego to lokalu prowadzi niezależne wejście z klatki schodowej, ogólnego korytarza, wspólnej sieni bądź bezpośrednio z ulicy, podwórza lub ogrodu.

Izba jest to pomieszczenie w mieszkaniu oddzielone od innych pomieszczeń stałymi ścianami, o powierzchni co najmniej 4 m², z bezpośrednim oświetleniem dziennym, tj. oknem lub oszklonymi drzwiami w ścianie zewnętrznej budynku. Za izbę uważa się zarówno pokój, jak i kuchnię – jeśli odpowiadają warunkom określonym w definicji.

Dane o **liczbie izb w mieszkaniach** uwzględniają także izby wykorzystywane wyłącznie do prowadzenia działalności gospodarczej, jeżeli znajdowały się w obrębie mieszkania konstrukcyjnego i nie miały dodatkowego, oddzielnego wejścia z podwórza lub z ogólnie dostępnej części budynku.

Powierzchnia użytkowa mieszkania jest to łączna powierzchnia pokoi, kuchni, przedpokoi, łazienek i wszystkich innych pomieszczeń wchodzących w skład mieszkania.

2. Dane o zasobach mieszkaniowych opracowano na podstawie:

- 1) wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań według stanu w dniu 20 V 2002 r. i 31 III 2011 r.;
- 2) bilansu zasobów mieszkaniowych według stanu w dniu 31 XII, w każdorazowym podziale administracyjnym.

Za podstawę obliczenia przeciętnej liczby osób na mieszkanie i na izbę w latach 2005–2012 przyjęto ogólną liczbę ludności według stanu w dniu 31 XII.

3. Bilanse zasobów mieszkaniowych sporządza się dla okresów międzyspisowych w oparciu o wyniki ostatniego spisu powszechnego (dla lat 2002–2009 przyjęto jako bazę wyjściową wyniki spisu 2002, od 2010 r. – wyniki spisu 2011), przyjmując od 2002 r. za podstawę mieszkania zamieszkane i niezamieszkane oraz uwzględniając przyrosty i ubytki zasobów mieszkaniowych. Dane za 2010 r. zmieniono w stosunku do opublikowanych w poprzednich edycjach *Rocznika*.

Dane o **zasobach mieszkaniowych** w tabl. 13 opracowano na podstawie danych Narodowych Spisów Powszechnych Ludności i Mieszkań z 2002 i 2011 r.

A dwelling is a premise comprising one or several rooms including auxiliary spaces, built or remodelled for residential purposes, structurally separated (by permanent walls) within a building, into which a separate access leads from a staircase, passage, common hall or directly from the street, courtyard or garden.

A room is a space in a dwelling separated from other spaces by permanent walls, with an area of at least 4 m², with direct day lighting, i.e., with a window or door containing a glass element in an external wall of the building. A kitchen area is treated as a room if it meets the conditions described in the definition.

Data regarding the number of rooms in dwellings also include rooms used exclusively for conducting economic activity, if these rooms are located within a construction of dwelling and do not have an additional, separate access from street, courtyard or from a common space in the building.

The useful floor area of a dwelling is the total useful floor area of the rooms, kitchen, foyers, bathrooms, and all other spaces comprising the dwelling.

2. Data regarding dwelling stocks have been compiled on the basis of:

- 1) the results of the Population and Housing Census as of 20 V 2002 and 31 III 2011;
- 2) the balance of dwelling stocks, as of 31 XII, in each administrative division.

As the basis for calculating the average number of persons per dwelling and per room in 2005–2012 the total number of population as of 31 XII was used.

3. The balances of dwelling stocks are estimated for the periods between censuses on the basis of results from last census (for the years 2002–2009 the basis assumed were the results of 2002 census, since 2010 – the results of 2011 census), since 2002 assuming inhabited and uninhabited dwellings as a basis and considering increases and decreases of dwelling stocks. Data for 2010 have been changed in relation to the data published in previous editions of the Yearbook.

Data regarding dwelling stocks in table 13 have been compiled on the basis Population and Housing Censuses from 2002 and 2011.

4. Informacje o mieszkaniach, powierzchni użytkowej mieszkań oraz o izbach oddanych do użytkowania dotyczą mieszkań w budynkach nowo wybudowanych i rozbudowanych (w części stanowiącej rozbudowę) oraz uzyskanych w wyniku przebudowy pomieszczeń niemieszkalnych.

Informacje o efektach:

- **budownictwa spółdzielczego** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez spółdzielnie mieszkaniowe z przeznaczeniem dla osób będących członkami tych spółdzielni;
- **budownictwa komunalnego (gminnego)** dotyczą mieszkań realizowanych w całości z budżetu gminy (głównie o charakterze socjalnym lub interwencyjnym);
- **budownictwa zakładowego** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez zakłady pracy (sektora publicznego i prywatnego), z przeznaczeniem na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych pracowników tych zakładów (bez mieszkań oddanych do użytkowania przez osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą zaliczanych do budownictwa indywidualnego);
- **budownictwa przeznaczonego na sprzedaż lub wynajem** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez różnych inwestorów w celu osiągnięcia zysku (bez mieszkań oddanych do użytkowania przez osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą zaliczanych do budownictwa indywidualnego);
- **budownictwa społecznego czynszowego** dotyczą mieszkań realizowanych przez towarzystwa budownictwa społecznego (działające na zasadzie non profit), z wykorzystaniem kredytu z Banku Gospodarstwa Krajowego (do 31 V 2009 r. – z Krajowego Funduszu Mieszkaniowego);
- **budownictwa indywidualnego** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez osoby fizyczne (prowadzące i nieprowadzące działalności gospodarczej), fundacje, kościoły i związki wyznaniowe, z przeznaczeniem na użytek własny inwestora lub na sprzedaż i wynajem.

4. Information regarding dwellings, useful floor area of dwellings as well as regarding **rooms completed** concerns dwellings in newly built and expanded buildings (the enlarged portion) as well as dwellings obtained as a result of adapting non-residential spaces.

Information regarding the results of:

- **cooperative construction** concerns dwellings completed by housing cooperatives, designed for persons being members of these cooperatives;
- **municipal (gmina) construction** concerns dwellings realized in full from the gmina budget (primarily with a public assistance or intervention character);
- **company construction** concerns dwellings completed by companies (of the public and private sectors), designed for meeting the residential needs of the employees of these companies (excluding dwellings completed by natural persons conducting economic activity included in private construction);
- **construction for sale or rent** concerns dwellings completed by various investors in order to achieve a profit (excluding dwellings completed by natural persons conducting economic activity included in private construction);
- **public building society** concerns dwellings built by public building societies (operating on a non-profit basis) utilizing credit from the state bank BGK (until 31 V 2009 – from the National Housing Fund);
- **private construction** concerns dwellings completed by natural persons (conducting or not conducting economic activity), foundations, churches and religious associations, designed for the own use of the investor or for sale and rent.

Infrastruktura komunalna

Municipal infrastructure

TABL. 1 (63). **WODOCIĄGI I KANALIZACJA**
Stan w dniu 31 XII
WATER SUPPLY AND SEWAGE SYSTEMS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Sieć w km:				Network in km:
wodociągowa rozdzielcza	910,5	906,1	892,4	water supply distribution
kanalizacyjna ^a	758,2	766,7	771,8	sewage ^a
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych w szt.:				Connections leading to residential buildings in pcs:
wodociągowe	31339	31886	32320	water supply systems
kanalizacyjne	28664	29313	29940	sewage
Zdroje uliczne	3	3	3	Street outlets
Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych (w ciągu roku):				Consumption of water from water supply systems in households (during the year):
w dam ³	22945,2	22955,0	22667,3	in dam ³
na 1 mieszkańca w m ³	41,2	41,4	41,0	per capita in m ³
Ścieki odprowadzone siecią kanalizacyjną (w ciągu roku) w dam ³	32095	31634	31320	Wastewater discharged by sewage system (during the year) in dam ³
w tym oczyszczane	32095	31634	31320	of which treated

^a Łącznie z kolektorami.

^a Including collectors.

TABL. 2 (64). **GAZ I ENERGIA ELEKTRYCZNA**
Stan w dniu 31 XII
GAS AND ELECTRICITY
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Sieć gazowa rozdzielcza i przesyłowa w km	1184,3	1240,9	1248,9	1261,1	Distribution and transmission gas supply system in km
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i niemieskalnych	36085	38985	39420	39848	Connections leading to residential and non-residential buildings
Odbiorcy:					Consumers:
gazu z sieci ^a	190969	182897	181937	181018	of gas from gas supply system ^a
energii elektrycznej	226574	239965	242447	243991	of electrical power
Zużycie w gospodarstwach domowych (w ciągu roku):					Consumption in households (during the year):
gazu z sieci ^b :					of gas from gas supply system ^b :
w hm ³	140,0	128,1	111,2	112,5	in hm ³
w m ³ : na 1 odbiorcę	733,0	700,5	611,3	621,3	in m ³ : per consumer
na 1 mieszkańca	245,6	230,1	200,7	203,6	per capita
energii elektrycznej:					of electricity:
w GWh	452,4	485,3	472,3	462,5	in GWh
w kWh: na 1 odbiorcę ^c	1996,7	2022,4	1948,1	1895,4	in kWh: per consumer ^c
na 1 mieszkańca	793,7	871,7	852,1	837,2	per capita

^a Łącznie z odbiorcami korzystającymi z gazomierzy zbiorczych. ^b W jednostkach naturalnych, według których następuje rozliczenie z odbiorcami. ^c Do przeliczeń przyjęto liczbę odbiorców według stanu w dniu 31 XII.

^a Including consumers using collective gas-meters. ^b Consumption of gas in natural units on the basis of which settlements with clients occur. ^c Number of consumers as of 31 XII was used in calculations.

TABL. 3 (65). **OGRZEWNICTWO**
Stan w dniu 31 XII
HOUSE-HEATING
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Sieć ciepła w km	141,0	130,1	129,6	Heat network in km
w tym przesyłowa	72,5	70,9	72,1	of which transmission
Kotłownie	348	305	332	Engine-rooms
Sprzedaż energii cieplnej (w ciągu roku) w TJ.	6674,3	4697,5	5069,7	Sale of heating energy (during the year) in TJ
Kubatura budynków ogrzewanych centralnie w dam ³	62019	61456	75950	Cubature of centrally heated buildings in dam ³
w tym budynków mieszkalnych	41971	40595	40837	of which residential buildings

TABL. 4 (66). **LUDNOŚĆ KORZYSTAJĄCA Z SIECI WODOCIĄGOWEJ, KANALIZACYJNEJ
I GAZOWEJ**

POPULATION USING WATER SUPPLY, SEWAGE AND GAS SUPPLY SYSTEMS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Ludność w tys. – korzystająca ^a z:					Population in thous. – using ^a :
wodociągu	541,9	536,2	534,5	531,9	water supply system
kanalizacji	508,7	502,3	502,6	500,8	sewage system
gazu	505,4	485,4	481,8	456,9	gas supply system
Ludność – w % ogółu ludności ^b – korzystająca ^a z:					Population – in % of total popula- tion ^b – using ^a :
wodociągu	95,4	96,5	96,5	96,6	water supply system
kanalizacji	89,6	90,4	90,8	90,9	sewage system
gazu	89,0	87,4	87,0	83,0	gas supply system

^a Dane szacunkowe. ^b Na podstawie bilansów.

^a Estimated data. ^b Based on balances.

TABL. 5 (67). **ODPADY KOMUNALNE^a**
MUNICIPAL WASTE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Zmieszane odpady komunalne zebrane ^b (w ciągu roku) w t	240068,2	209004,7	210016,3	204238,9	Mixed municipal waste collected ^b (during the year) in t
w tym wysegregowane	–	652,2	300,0	26759,5	of which segregated
w tym z gospodarstw domowych . .	171424,3	140086,3	140025,1	131237,7	of which from households
na 1 mieszkańca w kg	300,7	251,6	252,6	237,6	per capita in kg

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str. 113. ^b Dane szacunkowe; bez wyselekcjonowanych.

^a See general notes, item 8 on page 113. ^b Estimated data; excluding selected.

TABL. 6 (68). **NIECZYSTOŚCI CIEKŁE**^a*LIQUID WASTE*^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Nieczystości ciekłe ^b wywiezione (w ciągu roku) w dam ³	46,3	307,2	257,8	257,7	Liquid waste ^b removed (during the year) in dam ³
w tym z gospodarstw domowych . .	41,5	205,7	158,4	164,1	of which from households
Zbiorniki bezodpływowe (stan w dniu 31 XII)	–	3831	3650	3080	Septic tanks (as of 31 XII)
Przydomowe oczyszczalnie ścieków	–	79	60	77	Household waste water treatment systems in thous. (as of 31 XII)

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 9 na str. 113. ^b Gromadzone przejściowo w zbiornikach bezodpływowych.

^a See general notes, item 9 on page 113. ^b Collected temporarily in cesspools.

TABL. 7 (69). **KOMUNIKACJA MIEJSKA**^a*URBAN TRANSPORT*^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Sieć komunikacyjna (stan w dniu 31 XII):					Transportation network (as of 31 XII):
linie w km	796	738	725	745	lines in km
tramwajowe	208	217	184	204	trams
w tym szybki tramwaj Pestka	43	54	57	57	of which fast tram Pestka
autobusowe	588	521	541	541	bus
czynne trasy w km	408	358	358	364	active routes in km
tramwajowe	64	66	66	68	trams
w tym szybki tramwaj Pestka	6,4	6,4	6,4	6,4	of which fast tram Pestka
autobusowe	344	292	292	296	bus
Tabor ^b (stan w dniu 31 XII):					Fleet ^b (as of 31 XII):
tramwaje	327	337	323	320	trams
autobusy	292	317	320	320	buses
Przebieg wozów ogółem w tys. wozo-km:					Total mileage of cars in thous. of vehicle-kilometres:
w ciągu roku:					during a year:
tramwaje	17492,3	18982,8	17531,4	14621,1	trams
autobusy	19753,1	20187,5	20249,4	21133,2	buses
w ciągu doby:					during a day:
tramwaje	53,3	58,6	57,2	42,2	trams
autobusy	54,3	57,6	55,4	57,5	buses
Przeciętny przebieg 1 wozu w km (w ciągu doby):					Average mileage of a car in km (during a day):
tramwaje	158	174	165	132	trams
autobusy	177	182	170	179	buses
Miejsca w wozach (stan w dniu 31 XII):					Seats in vehicles (as of 31 XII):
w tys.	83,9	92,5	97,9	106,2	in thous.
tramwaje	49,6	52,8	57,5	66,3	trams
autobusy	34,3	39,7	40,4	39,9	buses

^a Dane dotyczą Miejskiego Przedsiębiorstwa Komunikacyjnego. ^b Liczba wozów w sztukach.

Źródło: dane Miejskiego Przedsiębiorstwa Komunikacyjnego w Poznaniu Sp. z o.o.

^a Data concern the Urban Transport Company. ^b Number of vehicles in pieces.

Source: data of Urban Transport Company in Poznań Ltd.

TABL. 8 (70). **TERENY ZIELENI OGÓLNODOSTĘPNEJ I OSIEDŁOWEJ**

Stan w dniu 31 XII

*GENERALLY ACCESSIBLE AND ESTATE AREA GREEN BELTS**As of 31 XII*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M w ha	1009	1068	1469	1109	T O T A L in ha
w % ogólnej powierzchni	3,9	4,1	5,6	4,2	<i>in % of total area space</i>
na 1 mieszkańca w m ²	17,8	19,2	26,5	20,1	<i>per capita in areas in m²</i>
<i>Generally accessible area green belts in ha:</i>					
Tereny zieleni ogólnodostępnej w ha:					
parki spacerowo-wypoczynkowe . . .	443	347	347	347	<i>strolling-recreational parks</i>
zieleńce	77	90	92	96	<i>lawns</i>
Tereny zieleni osiedlowej w ha	489	630	1029	666	<i>Estate green belts in ha</i>

TABL. 9 (71). **OGRODY ZOOLOGICZNE**

Stan w dniu 31 XII

*ZOOLOGICAL GARDENS**As of 31 XII*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Liczba ogrodów ^a	1	1	1	1	<i>Number of gardens^a</i>
Powierzchnia w ha	121	121	121	121	<i>Area in ha</i>
Liczba zwierząt	3031	2197	2416	2565	<i>Number of animals</i>
Liczba gatunków zwierząt	501	361	265	368	<i>Number of animal's species</i>
Liczba przedstawicieli ginących gatunków	58	137	81	89	<i>Number of representatives of disappearing species</i>
Liczba zwiedzających (w ciągu roku) w tys.	270,4	295,7	358,3	336,8	<i>Number of visitors (during the year) in thous.</i>

^a Obejmuje dwa tereny: przy ul. Zwierzynieckiej (Stare ZOO) oraz ul. Krańcowej (Nowe ZOO).

Ź r ó d ł o: dane Ogrodu Zoologicznego w Poznaniu.

^a Includes two areas: at the Zwierzyniecka Street (Old Zoo) and at the Krańcowa Street (New Zoo).

S o u r c e: data of the Zoological Garden in Poznań.

TABL. 10 (72). **PALMIARNIA**

Stan w dniu 31 XII

*PALM HOUSE**As of 31 XII*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Kubatura w dam ³	46,0	46,0	46,0	<i>Cubature in dam³</i>
Liczba pawilonów	10	10	10	<i>Number of pavilions</i>
Liczba gatunków roślin w tys.	1,3	1,3	1,3	<i>Number of plant's species in thous.</i>
Liczba zwiedzających (w ciągu roku) w tys.	162	175	157	<i>Number of visitors (during the year) in thous.</i>

Ź r ó d ł o: dane Palmiarni Poznańskiej.

S o u r c e: data of the Poznań Palm House.

Mieszkania**Dwellings**TABL. 11 (73). **ZASOBY MIESZKANIOWE^a**

Stan w dniu 31 XII

*DWELLING STOCKS^a**As of 31 XII*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010		2011	2012	SPECIFICATION
		A	B			
OGÓŁEM TOTAL						
Mieszkania w tys.	221,7	237,6	236,6	239,0	241,7	Dwellings in thous.
Izby mieszkalne w tys.	770,0	821,3	835,4	843,1	851,2	Rooms in thous.
Powierzchnia użytkowa mieszkań w tys. m ²	14068,0	15288,9	15260,6	15435,5	15619,2	Useful floor area in thous. m ²
Przeciętna:						Average:
liczba izb w mieszkaniu	3,47	3,46	3,53	3,53	3,52	number of rooms in dwellings
powierzchnia użytkowa w m ² :						useful floor area in m ² :
1 mieszkania	63,5	64,4	64,5	64,6	64,6	per dwelling
na 1 osobę	24,8	27,5	27,5	27,9	28,4	per person
liczba osób ^b na:						number of persons ^b :
1 mieszkanie	2,56	2,34	2,35	2,32	2,28	per dwelling
1 izbę	0,74	0,68	0,67	0,66	0,65	per room
GRUNWALD						
Mieszkania w tys.	50,8	53,8	53,6	54,3	54,9	Dwellings in thous.
Izby mieszkalne w tys.	176,6	185,5	188,7	190,8	192,5	Rooms in thous.
Powierzchnia użytkowa mieszkań w tys. m ²	3287,9	3502,0	3531,0	3576,0	3614,2	Useful floor area in thous. m ²
Przeciętna:						Average:
liczba izb w mieszkaniu	3,47	3,45	3,52	3,51	3,51	number of rooms in dwellings
powierzchnia użytkowa w m ² :						useful floor area in m ² :
1 mieszkania	64,7	65,1	65,9	65,9	65,9	per dwelling
na 1 osobę	26,6	28,9	29,2	29,8	30,3	per person
liczba osób ^b na:						number of persons ^b :
1 mieszkanie	2,43	2,26	2,26	2,21	2,18	per dwelling
1 izbę	0,70	0,65	0,64	0,63	0,62	per room
JEŻYCE						
Mieszkania w tys.	32,5	35,4	34,8	35,1	35,6	Dwellings in thous.
Izby mieszkalne w tys.	117,4	128,1	128,5	129,6	131,0	Rooms in thous.
Powierzchnia użytkowa mieszkań w tys. m ²	2396,9	2664,6	2625,8	2656,1	2694,1	Useful floor area in thous. m ²
Przeciętna:						Average:
liczba izb w mieszkaniu	3,61	3,62	3,69	3,69	3,68	number of rooms in dwellings
powierzchnia użytkowa w m ² :						useful floor area in m ² :
1 mieszkania	73,7	75,3	75,3	75,6	75,8	per dwelling
na 1 osobę	29,6	32,7	32,3	32,7	33,5	per person
liczba osób ^b na:						number of persons ^b :
1 mieszkanie	2,49	2,30	2,34	2,31	2,26	per dwelling
1 izbę	0,69	0,64	0,63	0,63	0,61	per room

^a Na podstawie bilansów; dane za 2010 r. podano w dwóch ujęciach, tj. z uwzględnieniem wyników spisów powszechnych z 2002 r. (porównywalnie z danymi za 2005 r. – wariant A) i z 2011 r. (porównywalnie z danymi za lata 2011 i 2012 – wariant B). ^b Patrz uwagi ogólne, ust. 2 na str. 114.

^a Based on balances; data for 2010 are given in two approaches, i.e. considering results of national censuses 2002 (comparably with the data for 2005 – variant A) and 2011 (comparably with the data for 2011 i 2012 – variant B). ^b See general notes, item 2 on page 114.

TABL. 11 (73). **ZASOBY MIESZKANIOWE^a (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

*DWELLING STOCKS^a (cont.)**As of 31 XII*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010		2011	2012	SPECIFICATION
		A	B			
NOWE MIASTO						
Mieszkania w tys.	51,7	54,5	54,7	55,1	55,6	Dwellings in thous.
Izby mieszkalne w tys.	182,9	192,5	196,3	197,7	199,7	Rooms in thous.
Powierzchnia użytkowa mieszkań w tys. m ²	3137,9	3369,9	3363,4	3399,0	3442,3	Useful floor area in thous. m ²
Przeciętna:						Average:
liczba izb w mieszkaniu	3,54	3,53	3,59	3,59	3,59	number of rooms in dwellings
powierzchnia użytkowa w m ² :						Useful floor area in m ² :
1 mieszkania	60,7	61,8	61,5	61,7	61,9	per dwelling
na 1 osobę	22,1	24,6	24,6	25,0	25,3	per person
liczba osób ^b na:						number of persons ^b :
1 mieszkanie	2,75	2,51	2,50	2,47	2,44	per dwelling
1 izbę	0,78	0,71	0,70	0,69	0,68	per room
STARE MIASTO						
Mieszkania w tys.	62,6	68,5	68,0	69,0	69,6	Dwellings in thous.
Izby mieszkalne w tys.	214,3	232,7	238,1	241,0	243,0	Rooms in thous.
Powierzchnia użytkowa mieszkań w tys. m ²	3776,4	4194,8	4182,6	4244,8	4286,0	Useful floor area in thous. m ²
Przeciętna:						Average:
liczba izb w mieszkaniu	3,42	3,40	3,50	3,49	3,49	number of rooms in dwellings
powierzchnia użytkowa w m ² :						useful floor area in m ² :
1 mieszkania	60,3	61,2	61,5	61,5	61,6	per dwelling
na 1 osobę	23,9	26,8	26,7	27,2	27,6	per person
liczba osób ^b na:						number of persons ^b :
1 mieszkanie	2,52	2,29	2,30	2,26	2,23	per dwelling
1 izbę	0,74	0,67	0,66	0,65	0,64	per room
WILDA						
Mieszkania w tys.	24,0	25,4	25,5	25,5	26,0	Dwellings in thous.
Izby mieszkalne w tys.	78,8	82,4	83,9	84,0	85,1	Rooms in thous.
Powierzchnia użytkowa mieszkań w tys. m ²	1468,9	1557,7	1557,8	1559,6	1582,5	Useful floor area in thous. m ²
Przeciętna:						Average:
liczba izb w mieszkaniu	3,28	3,24	3,29	3,29	3,27	number of rooms in dwellings
powierzchnia użytkowa w m ² :						useful floor area in m ² :
1 mieszkania	61,1	61,3	61,1	61,1	60,8	per dwelling
na 1 osobę	23,4	25,7	25,8	26,0	26,6	per person
liczba osób ^b na:						number of persons ^b :
1 mieszkanie	2,61	2,38	2,37	2,35	2,29	per dwelling
1 izbę	0,80	0,73	0,72	0,71	0,70	per room

^a Na podstawie bilansów; dane za 2010 r. podano w dwóch ujęciach, tj. z uwzględnieniem wyników spisów powszechnych z 2002 r. (porównywalnie z danymi za 2005 r. – wariant A) i z 2011 r. (porównywalnie z danymi za lata 2011 i 2012 – wariant B). ^b Patrz uwagi ogólne, ust. 2 na str. 114.

^a Based on balances; data for 2010 are given in two approaches, i.e. considering results of national censuses 2002 (comparably with the data for 2005 – variant A) and 2011 (comparably with the data for 2011 i 2012 – variant B). ^b See general notes, item 2 on page 114.

TABL. 12 (74). **MIESZKANIA W ZASOBACH MIESZKANIOWYCH WYPOSAŻONE W INSTALACJE^a**
Stan w dniu 31 XII
DWELLINGS IN DWELLING STOCKS FITTED WITH INSTALLATION^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS					
Wodociąg	220948	236282	238691	241322	Water supply system
Ustępn	215075	233945	236374	239014	Lavatory
Łazienka	211046	231990	234422	237065	Bathroom
Gaz z sieci	197441	197204	198308	200388	Gas from gas supply system
Centralne ogrzewanie	187334	204751	207186	209849	Central heating
W % OGÓŁU MIESZKAŃ IN % OF TOTAL DWELLINGS					
Wodociąg	99,7	99,9	99,9	99,9	Water supply system
Ustępn	97,0	98,9	98,9	98,9	Lavatory
Łazienka	95,2	98,0	98,1	98,1	Bathroom
Gaz z sieci	89,1	83,3	83,0	82,9	Gas from gas supply system
Centralne ogrzewanie	84,5	86,5	86,7	86,8	Central heating

^a Na podstawie bilansów zasobów mieszkaniowych.

^a Based on balances of dwelling stocks.

TABL. 13 (75). **ZASOBY MIESZKANIOWE NA PODSTAWIE SPISÓW**
DWELLING STOCKS BASED ON CENSUS DATA

WYSZCZEGÓLNIENIE	20 V 2002	31 III 2011	SPECIFICATION
Mieszkania w tys.	213,0	237,2	Dwellings in thous.
Przeciętna liczba izb w mieszkaniu ...	3,47	3,49	Average number of rooms per dwelling
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²	62,3	62,7	Average useful floor area in m ²
Mieszkania ^a – w % ogółu mieszkań – wyposażone w:			Dwellings ^a – in % of total dwelling – fitted with:
wodociąg	99,7	99,9	water supply system
ustępn spłukiwan	97,1	99,8	lavatory rinsed off
łazienkę	95,0	99,7	bathroom
ciepłą wodę	93,1	93,9	hot water
centralne ogrzewanie	84,5	85,5	central heating
gaz z sieci	91,0	94,9	gas from gas supply system

^a W 2002 r. mieszkania zamieszkane stale.

^a In 2002 permanently inhabited dwellings.

TABL. 14 (76). **DODATKI MIESZKANIOWE WYPŁACONE W 2012 R.**

HOUSING ALLOWANCES PAID OUT IN 2012

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Dodatki wypłacone użytkownikom lokali Dwellings allowances paid out to user to					
		gminnych gminas	spółdziel- czych coopera- tive	wspólnot mieszka- niowych housing community	prywat- nych private	towarzystw budownic- stwa społec- znego public building society	innych others
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS							
Liczba wypłaconych dodatków . . . Number of allowances	57277	15580	11812	3421	24500	1237	727
Kwota dodatków w tys. zł Amount of allowances in thous. zł	16323,0	4440,0	3366,3	974,9	6982,0	352,5	207,2
Przeciętna wysokość dodatku w zł Average value of allowances in zł	285,0	285,0	285,0	285,0	285,0	285,0	285,0
W % OGÓŁEM IN % OF TOTAL							
Liczba wypłaconych dodatków . . . Number of allowances	100,0	27,2	20,6	6,0	42,8	2,2	1,3
Kwota dodatków w tys. zł Amount of allowances in thous. zł	100,0	27,2	20,6	6,0	42,8	2,2	1,3

TABL. 15 (77). **GOSPODARKA GRUNTAMI POD BUDOWNICTWO MIESZKANIOWE**

ADMINISTRATION OF GROUNDS FOR DWELLING CONSTRUCTION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Powierzchnia gruntów przekazanych inwestorom pod budownictwo w ha . . .	5,4	3,3	4,7	Area of grounds transferred to investor for dwelling construction in ha
w tym:				of which:
spółdzielcze	5,0	2,1	–	cooperative
osób fizycznych	0,3	0,4	0,9	of natural persons
Powierzchnia gruntów w zasobie gmin pod budownictwo mieszkaniowe w ha:				Area of grounds in gminas stock for dwelling construction in ha:
wielorodzinne	32,4	31,6	31,2	multi-family
w tym uzbudowane	32,4	31,6	31,2	of which developed
jednorodzinne	48,6	47,4	46,8	single-family
w tym uzbudowane	48,6	47,4	46,8	of which developed

TABL. 16 (78). **MIESZKANIA, KTÓRYCH BUDOWĘ ROZPOCZĘTO**

DWELLINGS IN WHICH CONSTRUCTION HAS BEGUN

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	SPECIFICATION
OGÓŁEM	2762	2167	3319	TOTAL
Spółdzielcze	4	–	–	Cooperative
Komunalne (gminne)	21	–	128	Municipal (gmina)
Indywidualne	274	254	362	Private
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	2463	1913	2829	For sale or rent

TABL. 17 (79). MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA

DWELLINGS COMPLETED

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
OGÓŁEM TOTAL					
Mieszkania	3375	3180	2512	2734	Dwellings
Spółdzielcze	2	15	1	–	Cooperative
Komunalne (gminne)	108	36	20	138	Municipal (gmina)
Spółeczne czynszowe	230	–	–	–	Public building society
Indywidualne	736	543	474	494	Private
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	2299	2586	2017	2102	For sale or rent
Izby	11303	10386	8092	8512	Rooms
Spółdzielcze	6	46	1	–	Cooperative
Komunalne (gminne)	318	96	40	416	Municipal (gmina)
Spółeczne czynszowe	651	–	–	–	Public building society
Indywidualne	3920	2914	2465	2451	Private
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	6408	7330	5586	5645	For sale or rent
Powierzchnia użytkowa mieszkań w tys. m²	283,1	230,6	185,5	194,1	Useful floor area of dwellings in thous. m²
Spółdzielcze	0,2	1,3	0,0	–	Cooperative
Komunalne (gminne)	5,6	1,8	0,7	6,7	Municipal (gmina)
Spółeczne czynszowe	15,3	–	–	–	Public building society
Indywidualne	109,8	80,1	70,5	68,2	Private
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	152,2	147,5	114,2	119,2	For sale or rent
GRUNWALD					
Mieszkania	220	542	719	612	Dwellings
Spółdzielcze	1	4	–	–	Cooperative
Indywidualne	112	128	88	58	Private
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	107	410	631	554	For sale or rent
Izby	1004	1700	2176	1776	Rooms
Spółdzielcze	4	24	–	–	Cooperative
Indywidualne	574	567	413	310	Private
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	426	1109	1763	1466	For sale or rent
Powierzchnia użytkowa mieszkań w tys. m²	27,8	40,1	47,9	40,5	Useful floor area of dwellings in thous. m²
Spółdzielcze	0,1	0,8	–	–	Cooperative
Indywidualne	17,8	14,8	11,8	9,1	Private
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	9,9	24,4	36,2	31,4	For sale or rent
JEŻYCE					
Mieszkania	556	714	312	435	Dwellings
Spółdzielcze	–	–	1	–	Cooperative
Indywidualne	331	165	141	121	Private
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	225	549	170	314	For sale or rent
Izby	2237	2778	1237	1481	Rooms
Spółdzielcze	–	–	1	–	Cooperative
Indywidualne	1663	955	734	671	Private
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	574	1823	502	810	For sale or rent
Powierzchnia użytkowa mieszkań w tys. m²	57,1	61,0	32,6	39,7	Useful floor area of dwellings in thous. m²
Spółdzielcze	–	–	0,0	–	Cooperative
Indywidualne	43,5	26,4	21,7	20,2	Private
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	13,6	34,6	10,8	19,5	For sale or rent

TABL. 17 (79). MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA (cd.)

DWELLINGS COMPLETED (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
NOWE MIASTO					
Mieszkania	1216	676	437	571	Dwellings
Spółdzielcze	–	10	–	–	Cooperative
Komunalne (gminne)	108	36	–	106	Municipal (gmina)
Spółeczne czynszowe	230	–	–	–	Public building society
Indywidualne	165	132	126	152	Private
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	713	498	311	313	For sale or rent
Izby	3875	1986	1561	2079	Rooms
Spółdzielcze	–	20	–	–	Cooperative
Komunalne (gminne)	318	96	–	314	Municipal (gmina)
Spółeczne czynszowe	651	–	–	–	Public building society
Indywidualne	952	726	704	855	Private
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	1954	1144	857	910	For sale or rent
Powierzchnia użytkowa mieszkań w tys. m²	96,3	48,2	37,8	47,6	Useful floor area of dwellings in thous. m²
Spółdzielcze	–	0,4	–	–	Cooperative
Komunalne (gminne)	5,6	1,8	–	5,0	Municipal (gmina)
Spółeczne czynszowe	15,3	–	–	–	Public building society
Indywidualne	26,4	19,9	19,9	23,3	Private
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	48,9	26,1	17,9	19,2	For sale or rent
STARE MIASTO					
Mieszkania	1197	723	1012	626	Dwellings
Spółdzielcze	–	1	–	–	Cooperative
Komunalne (gminne)	–	–	–	32	Municipal (gmina)
Indywidualne	107	93	107	79	Private
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	1090	629	905	515	For sale or rent
Izby	3718	2276	3014	2034	Rooms
Spółdzielcze	–	2	–	–	Cooperative
Komunalne (gminne)	–	–	–	102	Municipal (gmina)
Indywidualne	628	531	550	427	Private
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	3090	1743	2464	1505	For sale or rent
Powierzchnia użytkowa mieszkań w tys. m²	87,4	49,3	64,6	43,0	Useful floor area of dwellings in thous. m²
Spółdzielcze	–	0,1	–	–	Cooperative
Komunalne (gminne)	–	–	–	1,7	Municipal (gmina)
Indywidualne	19,3	16,0	15,3	11,2	Private
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	68,1	33,3	49,3	30,1	For sale or rent

TABL. 17 (79). **MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA (dok.)***DWELLINGS COMPLETED (cont.)*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
WILDA					
Mieszkania	186	525	32	490	Dwellings
Spółdzielcze	1	–	–	–	Cooperative
Komunalne (gminne)	–	–	20	–	Municipal (gmina)
Indywidualne	21	25	12	84	Private
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	164	500	–	406	For sale or rent
Izby	469	1646	104	1142	Rooms
Spółdzielcze	2	–	–	–	Cooperative
Komunalne (gminne)	–	–	40	–	Municipal (gmina)
Indywidualne	103	135	64	188	Private
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	364	1511	–	954	For sale or rent
Powierzchnia użytkowa mieszkań w tys. m²	14,5	32,0	2,6	23,3	Useful floor area of dwellings in thous. m²
Spółdzielcze	0,1	–	–	–	Cooperative
Komunalne (gminne)	–	–	0,7	–	Municipal (gmina)
Indywidualne	2,8	3,0	1,8	4,3	Private
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	11,7	29,0	–	18,9	For sale or rent

TABL. 18 (80). **NIEKTÓRE WSKAŹNIKI W ZAKRESIE MIESZKAŃ ODDANYCH DO UŻYTKOWANIA***SELECTED INDICES OF DWELLINGS COMPLETED*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
OGÓŁEM TOTAL					
Przeciętna liczba izb w mieszkaniu	3,3	3,3	3,2	3,1	Average number of rooms in dwelling
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²	83,9	72,5	73,8	71,0	Average useful floor area per dwelling in m ²
Mieszkania:					Dwellings:
na 1000 ludności	5,9	5,7	4,5	4,9	per 1000 population
na 1000 zawartych małżeństw ...	1168,6	1005,4	864,1	974,3	per 1000 contracted marriages
Izby na 1000 ludności	19,8	18,7	14,6	15,4	Rooms per 1000 population
w tym BUDOWNICTWO INDYWIDUALNE of which PRIVATE CONSTRUCTION					
Przeciętna liczba izb w mieszkaniu	5,3	5,4	5,2	5,0	Average number of rooms in dwelling
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²	149,1	147,4	148,8	138,0	Average useful floor area per dwelling in m ²
Mieszkania:					Dwellings:
na 1000 ludności	1,3	1,0	0,9	0,9	per 1000 population
na 1000 zawartych małżeństw ...	254,8	171,7	163,1	176,1	per 1000 contracted marriages
Izby na 1000 ludności	6,9	5,2	4,4	4,4	Rooms per 1000 population

TABL. 18 (80). NIEKTÓRE WSKAŹNIKI W ZAKRESIE MIESZKAŃ ODDANYCH DO UŻYTKOWANIA (dok.)

SELECTED INDICES OF DWELLINGS COMPLETED (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
GRUNWALD					
Przeciętna liczba izb w mieszkaniu	4,6	3,1	3,0	2,9	Average number of rooms in dwelling
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²	126,2	74,0	66,7	66,2	Average useful floor area per dwelling in m ²
Mieszkania:					Dwellings:
na 1000 ludności	1,8	4,5	6,0	5,1	per 1000 population
na 1000 zawartych małżeństw . . .	333,8	745,5	1257,0	979,2	per 1000 contracted marriages
Izby na 1000 ludności	8,1	14,0	18,1	14,8	Rooms per 1000 population
JEŻYCE					
Przeciętna liczba izb w mieszkaniu	4,0	3,9	4,0	3,4	Average number of rooms in dwelling
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²	102,7	85,5	104,3	91,3	Average useful floor area per dwelling in m ²
Mieszkania:					Dwellings:
na 1000 ludności	6,9	8,8	3,8	5,4	per 1000 population
na 1000 zawartych małżeństw . . .	1343,0	1763,0	722,2	1163,1	per 1000 contracted marriages
Izby na 1000 ludności	27,6	34,1	15,2	18,3	Rooms per 1000 population
NOWE MIASTO					
Przeciętna liczba izb w mieszkaniu	3,2	2,9	3,6	3,6	Average number of rooms in dwelling
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²	79,2	71,2	86,4	83,4	Average useful floor area per dwelling in m ²
Mieszkania:					Dwellings:
na 1000 ludności	8,6	4,9	3,2	4,2	per 1000 population
na 1000 zawartych małżeństw . . .	1686,5	865,6	621,6	790,9	per 1000 contracted marriages
Izby na 1000 ludności	27,3	14,5	11,5	15,3	Rooms per 1000 population
STARE MIASTO					
Przeciętna liczba izb w mieszkaniu	3,1	3,1	3,0	3,2	Average number of rooms in dwelling
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²	73,1	68,2	63,9	68,7	Average useful floor area per dwelling in m ²
Mieszkania:					Dwellings:
na 1000 ludności	7,5	4,6	6,5	4,0	per 1000 population
na 1000 zawartych małżeństw . . .	1517,1	797,1	1147,4	778,6	per 1000 contracted marriages
Izby na 1000 ludności	23,3	14,5	19,3	13,0	Rooms per 1000 population
WILDA					
Przeciętna liczba izb w mieszkaniu	2,5	3,1	3,3	2,3	Average number of rooms in dwelling
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²	78,1	61,0	80,4	47,5	Average useful floor area per dwelling in m ²
Mieszkania:					Dwellings:
na 1000 ludności	2,9	8,7	0,5	8,2	per 1000 population
na 1000 zawartych małżeństw . . .	609,8	1530,6	100,6	1743,8	per 1000 contracted marriages
Izby na 1000 ludności	7,4	27,2	1,7	19,1	Rooms per 1000 population

DZIAŁ IX EDUKACJA I WYCHOWANIE

Uwagi ogólne

1. System edukacji w Polsce funkcjonuje zgodnie z ustawą z dnia 7 IX 1991 r. o systemie oświaty (tekst jednolity Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 z późn. zm.) oraz ustawą z dnia 27 VII 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365 z późn. zm.).

2. Wśród szkół objętych systemem oświaty funkcjonują:

- od roku szkolnego 1999/2000 6-letnie szkoły podstawowe oraz 3-letnie gimnazja (powstałe w miejsce 8-letnich szkół podstawowych), w których nauka jest obowiązkowa,
- od roku szkolnego 2002/03 szkoły ponadgimnazjalne, tj. 2–3-letnie zasadnicze szkoły zawodowe, 3-letnie licea ogólnokształcące i profilowane, 4-letnie technika oraz od roku szkolnego 2004/05 szkoły uzupełniające dla absolwentów zasadniczych szkół zawodowych (tj. 2-letnie uzupełniające licea ogólnokształcące i 3-letnie technika uzupełniające) i 3-letnie szkoły specjalne przysposabiające do pracy; do szkół ponadgimnazjalnych zalicza się również szkoły artystyczne dające uprawnienia zawodowe oraz szkoły policealne; ponadto szkoły ponadpodstawowe (dla absolwentów 8-letniej szkoły podstawowej) działające do zakończenia cyklu kształcenia ujęto odpowiednio w ponadgimnazjalnych zasadniczych szkołach zawodowych, liceach ogólnokształcących i technikach.

Ponadto w latach szkolnych 2004/05–2010/11 wprowadzono obowiązek odbycia rocznego przygotowania przedszkolnego przez dzieci w wieku 6 lat, a od 1 IX 2011 r. – w wieku 5 lat, w placówkach wychowania przedszkolnego, tj. w oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych i przedszkolach (łącznie ze specjalnymi) oraz od roku szkolnego 2008/09 – w zespołach wychowania przedszkolnego i punktach przedszkolnych.

Od roku szkolnego 2009/10 dzieci 6-letnie na wniosek rodziców mogą rozpocząć naukę w I klasie szkoły podstawowej.

3. Informacje dotyczące szkół artystycznych dających uprawnienia zawodowe – jeśli nie zaznaczono inaczej – dotyczą **ogólnokształcących szkół artystycznych**, które prezentuje się z wyłączeniem szkół realizujących wyłącznie kształcenie artystyczne.

CHAPTER IX EDUCATION

General notes

1. The educational system in Poland functions according to the Education System Act dated 7 IX 1991 (uniform text Journal of Laws 2004 No. 256, item 2572, with later amendments) and the Higher Education Act dated 27 VII 2005 (Journal of Laws No. 164, item 1365 with later amendments).

2. Among schools covered by the educational system, there are:

- since 1999/2000 school year 6-year primary schools and 3-year lower secondary schools (which replaced 8-year primary schools), where education is compulsory,
- since 2002/03 school year upper secondary schools, i.e. 2–3-year basic vocational schools, 3-year general secondary schools and specialized secondary schools, 4-year technical secondary schools, as well as since 2004/05 school year schools for graduates from basic vocational schools (i.e. 2-year supplementary general secondary schools and 3-year supplementary technical secondary schools) and 3-year special job-training schools; upper secondary schools include also art schools leading to professional certification and post-secondary schools; moreover upper secondary (post-primary) schools (for graduates from 8-year primary schools) operating until the end of the education cycle which are included respectively in basic vocational schools, general secondary schools and technical secondary schools.

Moreover, in the 2004/05–2010/11 school years an obligatory 1 year pre-primary education has been introduced for children at the age of 6 and since 1 IX 2011 – children at the age of 5 in pre-primary education establishments i.e. in pre-primary sections of primary schools and pre-primary schools (including special schools and special nursery schools) as well as since the 2008/09 school year in pre-primary education groups and pre-primary points.

Since the 2009/10 school year, upon the request of the parents children at the age of 6 can start education in the first class of primary school.

3. Information regarding art schools leading to professional certification – unless otherwise indicated – refers exclusively to **general art schools**, excluding schools providing art education only.

4. Prezentowane w dziale dane dotyczą m.in.: wychowania przedszkolnego, szkół dla dzieci i młodzieży, policealnych, wyższych oraz szkół dla dorosłych.

5. Dane obejmują szkoły i placówki prowadzone przez jednostki administracji centralnej (rządowej), jednostki samorządu terytorialnego (gminy, powiaty i województwa) oraz inne osoby prawne i fizyczne.

6. Szkoły (z wyjątkiem szkół wyższych) i placówki mogą być publiczne, niepubliczne oraz niepubliczne o uprawnieniach szkół publicznych. Szkoła niepubliczna może uzyskać uprawnienia szkoły publicznej, jeżeli realizuje minimum programowe oraz stosuje zasady klasyfikowania i promowania uczniów ustalone przez Ministra Edukacji Narodowej, umożliwiające uzyskanie świadectw lub dyplomów państwowych. Jednostki administracji centralnej (rządowej) i jednostki samorządu terytorialnego mogą prowadzić tylko szkoły publiczne. Szkoły podstawowe i gimnazja mogą być tylko publiczne lub niepubliczne o uprawnieniach szkół publicznych.

Szkoły wyższe mogą być publiczne i niepubliczne; uczelnie niepubliczne tworzone są na podstawie zezwolenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

7. Szkoły dla dzieci i młodzieży (łącznie ze specjalnymi) obejmują:

- 1) szkoły podstawowe, spośród których wyróżnia się:
 - a) szkoły sportowe i mistrzostwa sportowego (bez szkół specjalnych),
 - b) szkoły filialne (bez szkół specjalnych),
 - c) szkoły artystyczne niedające uprawnień zawodowych (bez szkół specjalnych), realizujące jednocześnie program szkoły podstawowej;
- 2) gimnazja, spośród których wyróżnia się szkoły sportowe i mistrzostwa sportowego (bez szkół specjalnych);
- 3) zasadnicze szkoły zawodowe;
- 4) licea ogólnokształcące, spośród których wyróżnia się szkoły sportowe i mistrzostwa sportowego (bez szkół specjalnych);
- 5) uzupełniające licea ogólnokształcące na podbudowie programowej zasadniczej szkoły zawodowej – stopniowo likwidowane; w roku szkolnym 2012/13 po raz pierwszy brak naboru do klas pierwszych;
- 6) licea profilowane – stopniowo likwidowane; w roku szkolnym 2012/13 po raz pierwszy brak naboru do klas pierwszych;
- 7) technika;
- 8) technika uzupełniające na podbudowie programowej zasadniczej szkoły zawodowej – stopniowo likwidowane; w roku szkolnym 2012/13 po raz pierwszy brak naboru do klas pierwszych;

4. Data, presented in the chapter are, among others, related to: pre-primary education, schools for children and youth, post-secondary schools, tertiary education and schools for adults.

5. Data include schools and establishments managed by central (government) entities and local self-government entities (gminas, powiats and voivodships), as well as by other legal and natural persons.

6. Schools (with the exception of higher education institutions) and establishments can be public, non-public and non-public with the competence of a public school. A non-public school can obtain the competence of a public school if it implements the minimum programme as well as applies the principles of classifying and promoting pupils and students as established by the Ministry of National Education, allowing students to obtain state certificates or diplomas. Central (government) entities and local self-government entities can administer public schools only. Primary schools and lower secondary schools can be public schools or non-public schools with the competence of public schools only.

Tertiary education can be public and non-public; non-public higher education institutions are established on the basis of a permit of the Minister of Science and Higher Education.

7. Schools for children and youth (including special schools) include:

- 1) primary schools, of which:
 - a) sports schools and athletic schools (excluding special schools),
 - b) branch schools (excluding special schools),
 - c) art schools not leading to professional certification (excluding special schools) simultaneously conducting a primary school programme;
- 2) lower secondary schools, of which sports schools and athletic schools (excluding special schools);
- 3) basic vocational schools;
- 4) general secondary schools, of which sports schools and athletic schools (excluding special schools);
- 5) supplementary general schools based on the programme of basic vocational school – phased out; in the 2012/13 school year for the first time there was not recruitment to the 1st grade;
- 6) specialized secondary schools – phased out; in the 2012/13 school year for the first time there was not recruitment to the 1st grade;
- 7) technical secondary schools;
- 8) supplementary technical schools based on the programme of basic vocational school – phased out; in the 2012/13 school year for the first time there was not recruitment to the 1st grade;

9) ogólnokształcące szkoły artystyczne dające uprawnienia zawodowe (bez szkół specjalnych);

10) specjalne szkoły przysposabiające do pracy.

8. Szkoły policealne – kształcące w formie dziennej, wieczorowej i zaocznej oraz od roku szkolnego 2008/09 również w formie stacjonarnej i na odległość – obejmują:

1) policealne szkoły (1-, 2- lub 3-letnie), łącznie ze szkołami specjalnymi;

2) nauczycielskie kolegia języków obcych (3-letnie) oraz kolegia nauczycielskie (3-letnie), w których absolwentom nie nadaje się tytułu licencjata;

3) kolegia pracowników służb społecznych (3-letnie) – od roku szkolnego 2005/06.

9. Szkoły wyższe realizują kształcenie w formie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych; do roku szkolnego 2005/06 dane dotyczyły studiów dziennych, wieczorowych, zaocznych i eksternistycznych.

Informacje z zakresu szkół wyższych:

1) podano łącznie z nauczycielskimi kolegiami języków obcych, w których absolwentom nadaje się tytuł licencjata;

2) obejmują cudzoziemców studiujących w Polsce;

3) nie obejmują Polaków studiujących za granicą.

Studentów i absolwentów wykazano zgodnie z siedzibą poszczególnych szkół wyższych, bez filii, wydziałów i instytutów zamiejscowych oraz punktów konsultacyjnych. Dane nie obejmują szkół resortu obrony narodowej oraz szkół resortu spraw wewnętrznych i administracji.

Podział szkół wyższych według **typów szkół** opracowano na podstawie grupowania stosowanego przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego dla szkół publicznych. W podziale tym do typu „wyższe szkoły” zaliczono zarówno szkoły mające w nazwie własnej „wyższa szkoła”, jak też „uniwersytet” lub „akademia”: rolnicza, ekonomiczna, pedagogiczna, artystyczna i teologiczna.

10. Szkoły dla dorosłych – kształcące w formie zaocznej oraz od roku szkolnego 2008/09 również w formie stacjonarnej i na odległość – obejmują:

1) szkoły podstawowe dla dorosłych;

2) gimnazja dla dorosłych;

3) zasadnicze szkoły zawodowe dla dorosłych – stopniowo likwidowane; w roku szkolnym 2012/13 po raz pierwszy brak naboru do klas pierwszych;

4) licea ogólnokształcące dla dorosłych;

9) *general art schools leading to professional certification (excluding special schools);*

10) *special job-training schools.*

8. Post-secondary schools – educating in day, evening and weekend form since the 2008/09 school year also full-time and distance form – include:

1) *post-secondary schools (1-, 2- or 3-year), including special schools;*

2) *foreign language teacher training colleges (3-year) as well as teacher training colleges (3-year), in which graduates do not receive the title of licentiate;*

3) *colleges of social work (3-year) – since 2005/06 school year.*

9. Tertiary education (university level) includes full-time and part-time programmes; until 2005/06 school year included day, evening, weekend and extramural studies.

Data regarding tertiary education:

1) *include foreign language teacher training colleges in which graduates receive the title of licentiate;*

2) *include foreigners studying in Poland (of which studying at organizational units of Polish higher education institutions operating abroad);*

3) *do not include Poles studying abroad (with an exception of persons at organizational units of Polish higher education institutions operating abroad).*

Data on students and graduates is given according to the seats of higher education institutions, excluding branch sections, faculties and institutes operating in a place different than the place of their seat and consultative points. Data do not include Academies of the Ministry of National Defence and Academies of the Ministry of the Interior and Administration.

The division of higher education institutions by **type of institution** was based on the grouping applied by the Ministry of Science and Higher Education with regard to public schools. In this division, the category of “higher education schools” comprises both the schools whose proper name includes the phrase “higher school” and those containing in their proper name the word “university” or “academy” – of agriculture, economics, pedagogy, arts, and theology.

10. Schools for adults educating in weekend form since the 2008/09 school year also full-time and distance form – include:

1) *primary schools for adults;*

2) *lower secondary schools for adults;*

3) *basic vocational schools for adults – phased out; in the 2012/13 school year for the first time there was not recruitment to the 1st grade;*

4) *general secondary schools for adults;*

- 5) uzupełniające licea ogólnokształcące dla dorosłych na podbudowie programowej zasadniczej szkoły zawodowej – stopniowo likwidowane; w roku szkolnym 2012/13 po raz pierwszy brak naboru do klas pierwszych;
- 6) licea profilowane dla dorosłych – stopniowo likwidowane; w roku szkolnym 2012/13 po raz pierwszy brak naboru do klas pierwszych;
- 7) technika dla dorosłych – stopniowo likwidowana; w roku szkolnym 2012/13 po raz pierwszy brak naboru do klas pierwszych;
- 8) technika uzupełniające dla dorosłych na podbudowie programowej zasadniczej szkoły zawodowej.

11. Szkoły specjalne organizowane są dla dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym dla młodzieży niepełnosprawnej. Kształcenie może być realizowane w systemie szkolnym lub w formie indywidualnej. Kształcenie specjalne odbywa się w funkcjonujących samodzielnie szkołach specjalnych, w szkołach ogólnodostępnych (w których tworzone są oddziały specjalne lub klasy integracyjne i ogólnodostępne) oraz w specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych, innych placówkach oświatowo-wychowawczych lub w zakładach opieki zdrowotnej (włącznie z zakładami lecznictwa uzdrowiskowego).

12. Specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze są to placówki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej w wieku 3 lat i więcej, które z racji niepełnosprawności nie mogą uczęszczać do przedszkola lub szkoły.

13. Placówki wychowania przedszkolnego są to placówki opiekuńczo-wychowawcze, przeznaczone dla dzieci w wieku od lat 3 do rozpoczęcia przez nie nauki w szkole podstawowej, zapewniające dzieciom opiekę oraz mające na celu przygotowanie ich do nauki w szkole.

Do placówek wychowania przedszkolnego zaliczono:

- przedszkola,
 - oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych,
- a od roku szkolnego 2008/09:
- zespoły wychowania przedszkolnego,
 - punkty przedszkolne.

14. Dane o nauczycielach dotyczą nauczycieli (łącznie z nauczycielami religii) zatrudnionych przy realizacji obowiązujących zajęć edukacyjnych, tj. bez wychowawców świetlic, bibliotekarzy, prowadzących wyłącznie zajęcia pozalekcyjne itp.

Dane o nauczycielach dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

- 5) *supplementary general schools for adults based on the programme of basic vocational school – phased out; in the 2012/13 school year for the first time there was not recruitment to the 1st grade;*
- 6) *specialized secondary schools for adults – phased out; in the 2012/13 school year for the first time there was not recruitment to the 1st grade;*
- 7) *technical secondary schools for adults – phased out; in the 2012/13 school year for the first time there was not recruitment to the 1st grade;*
- 8) *supplementary technical schools for adults based on the programme of basic vocational school.*

11. Special schools are organized for disabled children and youth with special educational needs. Education may be conducted within the school system or individually. Special education occurs in special schools operating independently, in mainstream schools (in which special or integrational and mainstream sections are established) as well as in special educational centres, other educational institutions or health care institutions (including health resorts).

12. Special education centres are facilities for disabled children and youth, aged 3 and more who, for reasons of their disability cannot attend regular nursery schools or schools.

13. Pre-primary education establishments are care and educational centres designated for children 3 of age until beginning education in primary school secured children for care and aimed at preparation to education in school.

Pre-primary education establishments include:

- nursery schools,
- pre-primary sections in primary schools, and since 2008/09 school year:
- pre-primary education groups,
- pre-primary points.

14. Data regarding teachers concern teachers (including teachers of religion) employed in obligatory teaching programmes, i.e., excluding community centre educators and librarians conducting exclusively extracurricular activities, etc.

Data regarding teachers concern full-time employees and part-time employees calculated as full-time employees.

15. Dane dotyczące:

- 1) wychowania przedszkolnego, szkół (poza szkołami wyższymi) oraz od roku szkolnego 2008/09 – specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych, młodzieżowych ośrodków wychowawczych, młodzieżowych ośrodków socjoterapii, ośrodków rewalidacyjno-wychowawczych, wychowania pozaszkolnego oraz internatów i burs podano według stanu na początku roku szkolnego; dane o absolwentach – na koniec roku szkolnego;
- 2) szkół wyższych – prezentuje się według stanu w dniu 30 XI; dane o absolwentach dotyczą liczby wydanych dyplomów ukończenia studiów wyższych; absolwenci wykazani są z poprzedniego roku akademickiego (np. dla roku akademickiego 2012/13 absolwenci z roku akademickiego 1 X 2011 r. – 30 IX 2012 r.).

16. Absolwenci eksterni występują wyłącznie w szkołach policealnych i dla dorosłych.

17. Współczynnik skolaryzacji:

- 1) **brutto** – jest to relacja liczby osób uczących się (stan na początku roku szkolnego) na danym poziomie kształcenia (niezależnie od wieku) do liczby ludności (stan w dniu 31 XII) w grupie wieku określonej jako odpowiadająca temu poziomowi nauczania;
- 2) **netto** – jest to relacja liczby osób uczących się (stan na początku roku szkolnego) na danym poziomie kształcenia (w danej grupie wieku) do liczby ludności (stan w dniu 31 XII) w grupie wieku określonej jako odpowiadająca temu poziomowi nauczania.

18. Internat to placówka opiekuńczo-wychowawcza przeznaczona dla młodzieży uczęszczającej do szkół ogólnokształcących i zawodowych zlokalizowanych poza stałym miejscem zamieszkania. **Bursa** to międzyszkolna placówka pełniąca funkcję internatu.

19. Prezentowane informacje, z wyjątkiem danych o szkołach wyższych, od roku szkolnego 2007/08 (a w przypadku absolwentów – roku szkolnego 2006/07) opracowano na podstawie systemu informacji oświatowej administrowanego przez Ministerstwo Edukacji Narodowej.

15. Data regarding:

- 1) *pre-primary education, schools (excluding higher education institutions) as well as since the 2008/09 school year – special education centres, youth education centres, youth social therapy centres and rehabilitation-education centre, extracurricular education as well as boarding-school and dormitories concern the beginning of the school year; data concerning graduates – the end of the school year;*
- 2) *tertiary education are presented as of 30 XI; data regarding graduates concern the number of diplomas issued at the end of studies; graduates are shown from the previous academic year (e.g., for 2012/13 academic year, graduates from 1 X 2011 – 30 IX 2012 academic year).*

16. Extramural graduates occur only in post-secondary schools and schools for adults.

17. Enrolment rate:

- 1) **gross** – *is the relation of the number of people studying (as of the beginning of the school year) at a given educational level (regardless of age) to the population (as of 31 XII) in the age group defined as corresponding to this educational level;*
- 2) **net** – *is the relation of the number of people studying (as of the beginning of the school year) at a given educational level (within a given age group) to the population (as of 31 XII) in the age group defined as corresponding to this educational level.*

18. A boarding school is a foster and educational facility designated for youth attending general and vocational schools located outside their place of permanent residence. A **dormitory** is an inter-school facility serving as a boarding school.

19. *Information presented, excluding data on higher education institutions, since the 2007/08 school year (in the case of graduates – the 2006/07 school year) is completed on the basis of the Educational Information System, administered by the Ministry of National Education.*

Dane zbiorcze

Aggregate data

TABL. 1 (81). EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA
EDUCATION BY LEVEL

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	SPECIFICATION
SZKOŁY SCHOOLS					
Szkoły:					Schools:
podstawowe	103	105	109	108	primary
gimnazja	83	85	87	85	lower secondary
specjalne ponadgimnazjalne przysposabiające do pracy	5	5	5	5	special upper secondary job-training schools
zasadnicze zawodowe	19	19	18	17	basic vocational
licea ogólnokształcące	49	46	47	46	general
uzupełniające licea ogólnokształcące	1	2	2	2	supplementary general
licea profilowane	22	5	5	3	specialized
technika	28	23	23	21	technical
technika uzupełniająca	1	2	1	1	supplementary technical
artystyczne ogólnokształcące ^a	5	4	4	4 ^b	general art ^a
policealne	141	81	71	70	post-secondary
wyższe	26	26	27	27	tertiary
dla dorosłych	74	64	66	63	for adults
podstawowe	–	1	1	1	primary
gimnazja	2	4	5	5	lower secondary
zasadnicze zawodowe	1	–	–	–	basic vocational
licea ogólnokształcące	28	26	27	29	general
uzupełniające licea ogólnokształcące	21	23	24	22	supplementary general
licea profilowane	–	–	1	–	specialized
technika	7	–	–	–	technical
technika uzupełniająca	15	10	8	6	supplementary technical
POMIESZCZENIA SZKOLNE (bez szkół specjalnych i szkół dla dorosłych) CLASSROOMS (excluding special schools and schools for adults)					
Szkoły:					Schools:
podstawowe	1536	1821	1868	1898	primary
gimnazja	915	955	877	820	lower secondary
zasadnicze zawodowe	43	127	108	101	basic vocational
licea ogólnokształcące	712	736	772	627	general
licea profilowane	46	13	11	3	specialized
technika	442	421	386	479	technical
artystyczne ogólnokształcące ^a	82	107	107	107	general art ^a
policealne	223	132	131	139	post-secondary
NAUCZYCIELE ^c TEACHERS ^c					
Szkoły:					Schools:
podstawowe ^d			2295	2297	primary ^d
gimnazja ^d			1419	1330	lower secondary ^d
zasadnicze zawodowe ^{de}			234	216	basic vocational ^{de}
licea ogólnokształcące ^{df}			1097	1049	general ^{df}
licea profilowane ^d			38	26	specialized ^d
technika ^{dfg}			767	743	technical ^{dfg}

^a Dające uprawnienia zawodowe, w roku 2005/06 łącznie ze szkołami kształcącymi wyłącznie w zakresie przedmiotów artystycznych.
^b Ponadto 1 szkoła artystyczna realizująca wyłącznie kształcenie artystyczne. ^c Patrz uwagi ogólne, ust. 14 na str. 131. ^{d–g} Łącznie ze szkołami: ^d – dla dorosłych, ^e – specjalnymi przysposabiającymi do pracy, ^f – uzupełniającymi odpowiednio: liceami ogólnokształcącymi i technikami, ^g – artystycznymi ogólnokształcącymi dającymi uprawnienia zawodowe.

^a Leading to professional certification, in 2005/06 including art schools educating exclusively in art subjects. ^b Moreover, 1 art schools giving only artistic education. ^c See general notes, item 14 on page 131. ^{d–g} Including schools: ^d – for adults, ^e – special job-training schools, ^f – supplementary schools respectively: general secondary schools and technical secondary schools, ^g – general art schools leading to professional certification.

TABL. 1 (81). EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA (dok.)

EDUCATION BY LEVEL (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	SPECIFICATION
UCZNIOWIE I STUDENCI PUPILS AND STUDENTS					
Wychowanie przedszkolne ^a	4561	3462	3055	3688	Pre-primary education ^a
Szkoły:					Schools:
podstawowe	29556	27615	28577	28693	primary
gimnazja	18441	14519	14006	13540	lower secondary
specjalne ponadgimnazjalne przy- sposabiające do pracy	122	167	155	154	special upper secondary job-training schools
zasadnicze zawodowe	3036	2410	2346	2242	basic vocational
licea ogólnokształcące	17445	14398	13750	13100	general
uzupełniające licea ogólnokształcące	20	25	49	25	supplementary general
licea profilowane	3098	473	461	265	specialized
technika	6505	7403	7215	6990	technical
technika uzupełniające	17	24	11	4	supplementary technical
artystyczne ogólnokształcące ^b	893	730	733	731 ^c	general art ^b
policealne	11858	10980	11257	11227	post-secondary
wyższe	132827	133084	130224	126886	tertiary
dla dorosłych	9605	7869	7002	6570	for adults
podstawowe	–	196	190	64	primary
gimnazja	122	514	515	482	lower secondary
zasadnicze zawodowe	66	–	–	–	basic vocational
licea ogólnokształcące	5290	4437	3898	4585	general
uzupełniające licea ogólnokształcące	2017	2054	1742	897	supplementary general
licea profilowane	–	–	5	–	specialized
technika	1037	–	–	–	technical
technika uzupełniające	1073	668	652	542	supplementary technical
ABSOLWENCI GRADUATES					
Szkoły:					Schools:
podstawowe	5302	4351	4186	–	primary
gimnazja	6162	4530	4355	–	lower secondary
specjalne ponadgimnazjalne przy- sposabiające do pracy	24	35	38	–	special upper secondary job-training schools
zasadnicze zawodowe	907	715	832	–	basic vocational
licea ogólnokształcące	5474	5124	4409	–	general
uzupełniające licea ogólnokształcące	7	–	21	–	supplementary general
licea profilowane	1019	135	145	–	specialized
technika	1296	1568	1615	–	technical
technika uzupełniające	5	6	6	–	supplementary technical
artystyczne ogólnokształcące ^b	234	124	116 ^d	–	general art ^b
policealne	4248	2530	3118	–	post-secondary
wyższe	25312	36826	35345	–	tertiary
dla dorosłych	2364	1540	1555	–	for adults
podstawowe	–	10	12	–	primary
gimnazja	29	105	104	–	lower secondary
zasadnicze zawodowe	66	–	–	–	basic vocational
licea ogólnokształcące	1385	668	721	–	general
uzupełniające licea ogólnokształcące	242	612	601	–	supplementary general
licea profilowane	–	–	–	–	specialized
technika	642	–	–	–	technical
technika uzupełniające	x	145	117	–	supplementary technical

^a Dotyczy dzieci w wieku 6 lat objętych edukacją w placówkach wychowania przedszkolnego, ujętych również w tabl. 31 na str. 153.^b Dające uprawnienia zawodowe, w roku 2005/06 łącznie ze szkołami kształcącymi wyłącznie w zakresie przedmiotów artystycznych.^{c,d} Ponadto w szkołach artystycznych realizujących wyłącznie kształcenie artystyczne: *c* – 195 uczniów, *d* – 33 absolwentów.

Źródło: dane – z wyjątkiem szkół wyższych – Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Concerns children aged 6 attending pre-primary education establishments, also described in table 31 on page 153. ^b Leading to professional certification, in 2005/06 including art schools educating exclusively in art subjects. ^{c–d} Moreover, in art schools giving only artistic education: *c* – 195 students, *d* – 33 graduates.

Source: data – with the exception of the higher education institutions – of the Ministry of National Education.

TABL. 2 (82). SZKOŁY WEDŁUG ORGANÓW PROWADZĄCYCH

SCHOOLS BY SCHOOL GOVERNING AUTHORITY

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Szkoły Schools			Uczniowie i studenci Pupils and students			Absolwenci Graduates		
	2010/11	2011/12	2012/13	2010/11	2011/12	2012/13	2009/10	2010/11	2011/12
Szkoły podstawowe <i>Primary schools</i>	105	109	108	27615	28577	28693	4444	4351	4186
Jednostki samorządu terytorialnego . . . <i>Local self-government entities</i>	82	84	84	24474	25176	25040	4087	3948	3771
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne <i>Associations and other social organizations</i>	10	10	10	1474	1500	1536	187	234	216
Organizacje wyznaniowe <i>Religious organizations</i>	3	4	4	622	651	674	76	82	101
Pozostałe <i>Others</i>	10	11	10	1045	1250	1443	94	87	98
Gimnazja <i>Lower secondary schools</i>	85	87	85	14519	14006	13540	4738	4530	4355
Jednostki administracji centralnej (rządowej) <i>Central (government) administration entities</i>	1	1	1	21	24	20	12	17	13
Jednostki samorządu terytorialnego . . . <i>Local self-government entities</i>	64	64	60	12739	12113	11530	4211	3960	3763
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne <i>Associations and other social organizations</i>	7	8	8	519	546	569	169	176	169
Organizacje wyznaniowe <i>Religious organizations</i>	6	6	7	954	982	1059	293	317	318
Pozostałe <i>Others</i>	7	8	9	286	341	362	53	60	92
Zasadnicze szkoły zawodowe^a <i>Basic vocational schools^a</i>	24	23	22	2577	2501	2396	914	750	870
Jednostki administracji centralnej (rządowej) <i>Central (government) administration entities</i>	1	1	1	14	16	15	19	4	8
Jednostki samorządu terytorialnego . . . <i>Local self-government entities</i>	22	21	20	2072	2008	1943	754	614	725
Pozostałe <i>Others</i>	1	1	1	491	477	438	141	132	137
Licea ogólnokształcące^b <i>General secondary schools^b</i>	48	49	48	14423	13799	13125	4846	5124	4430
Jednostki samorządu terytorialnego . . . <i>Local self-government entities</i>	39	39	38	13784	13173	12489	4636	4914	4223
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne <i>Associations and other social organizations</i>	1	1	1	6	6	23	—	—	6
Organizacje wyznaniowe <i>Religious organizations</i>	4	4	4	444	446	429	155	147	136
Pozostałe <i>Others</i>	4	5	5	189	174	184	55	63	65
Licea profilowane <i>Specialized secondary schools</i>	5	5	3	473	461	265	163	135	145
Jednostki samorządu terytorialnego . . . <i>Local self-government entities</i>	4	4	3	459	446	265	144	128	128
Pozostałe <i>Others</i>	1	1	—	14	15	—	19	7	17

^{a, b} Łącznie ze szkołami: *a* – specjalnymi ponadgimnazjalnymi przysposabiającymi do pracy, *b* – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi.

^{a, b} Including: *a* – special upper secondary job-training schools, *b* – supplementary general secondary schools.

TABL. 2 (82). SZKOŁY WEDŁUG ORGANÓW PROWADZĄCYCH (dok.)

SCHOOLS BY SCHOOL GOVERNING AUTHORITY (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Szkoły Schools			Uczniowie i studenci Pupils and students			Absolwenci Graduates		
	2010/11	2011/12	2012/13	2010/11	2011/12	2012/13	2009/10	2010/11	2011/12
Technika^c Technical secondary schools^c	29	28	26	8157	7959	7725	1545	1698	1737
Jednostki administracji centralnej (rządowej) Central (government) administration entities	3	3	3	414	418	418	71	67	67
Jednostki samorządu terytorialnego . . . Local self-government entities	25	24	22	7379	7155	6948	1458	1563	1574
Pozostałe Others	1	1	1	364	386	359	16	68	96
Szkoły policealne Post-secondary schools	81	71	70	10980	11257	11227	2609	2530	3118
Jednostki administracji centralnej (rządowej) Central (government) administration entities	3	3	3	393	463	342	146	171	449
Jednostki samorządu terytorialnego . . . Local self-government entities	14	14	11	1637	1585	1300	550	439	622
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne Associations and other social organizations	4	5	5	182	209	128	111	85	86
Pozostałe Others	60	49	51	8768	9000	9457	1802	1835	1961
Szkoły wyższe Tertiary education	26	27	27	133084	130224	126886	36541	36826	35345
Jednostki administracji centralnej (rządowej) Central (government) administration entities	8	8	8	96167	94912	95591	25104	25649	25202
Pozostałe Others	18	19	19	36917	35312	31295	11437	11177	10143
Szkoły dla dorosłych Schools for adults	64	66	63	7869	7002	6570	1516	1540	1555
Jednostki samorządu terytorialnego . . . Local self-government entities	17	16	13	1849	1607	1304	479	344	262
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne Associations and other social organizations	3	5	4	209	203	133	99	97	111
Pozostałe Others	44	45	46	5811	5192	5133	938	1099	1182

^c Łącznie z ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe oraz technikami uzupełniającymi.
 Ź r ó d ł o: dane – z wyjątkiem szkół wyższych – Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^c Including general art schools leading to professional certification as well as supplementary technical secondary schools.

S o u r c e: data – with the exception of the higher education institutions – of the Ministry of National Education.

TABL. 3 (83). UCZNIOWIE WEDŁUG GRUP WIEKU

PUPILS AND STUDENTS BY AGE GROUPS

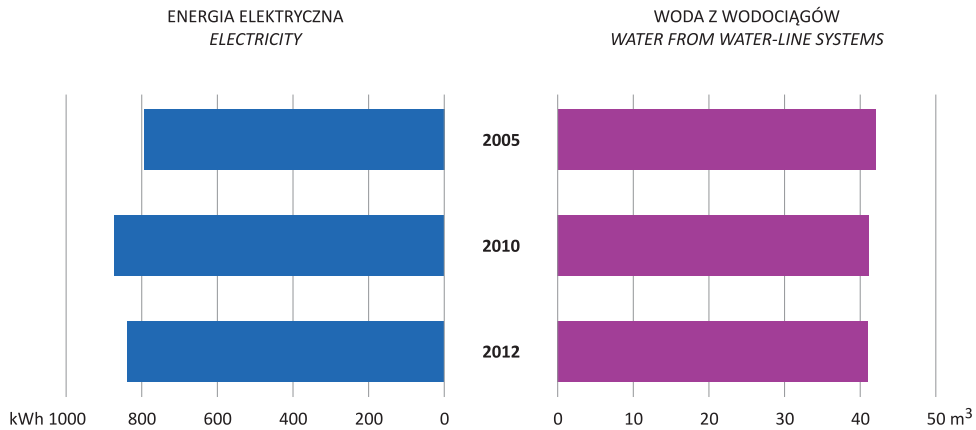
POPULATION AND STUDENTS BY AGE GROUPS			
GRUPY WIEKU <i>AGE GROUPS</i>	2010/11	2011/12	2012/13
	w % ludności danej grupy wieku ^a <i>in % of population of given age group ^a</i>		
7–12 lat	106,3	108,0	108,1
13–15	107,9	107,7	108,6

GRUPY WIEKU <i>AGE GROUPS</i>	2010/11	2011/12	2012/13
	w % ludności danej grupy wieku ^a <i>in % of population of given age group ^a</i>		
16–18	160,0	164,6	164,1
19–21	40,9	46,1	52,5

^a Relacja liczby osób z danej grupy wiekowej uczących się w Poznaniu do liczby ludności w tej grupie wiekowej zamieszkałej w Poznaniu.

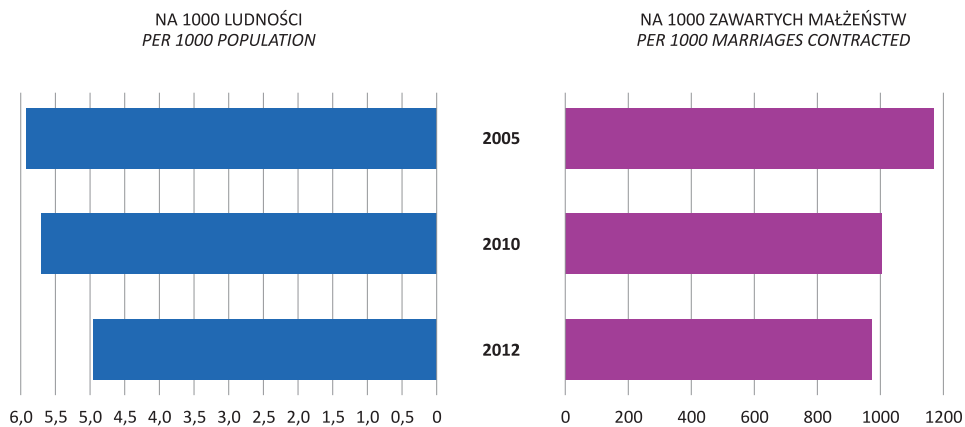
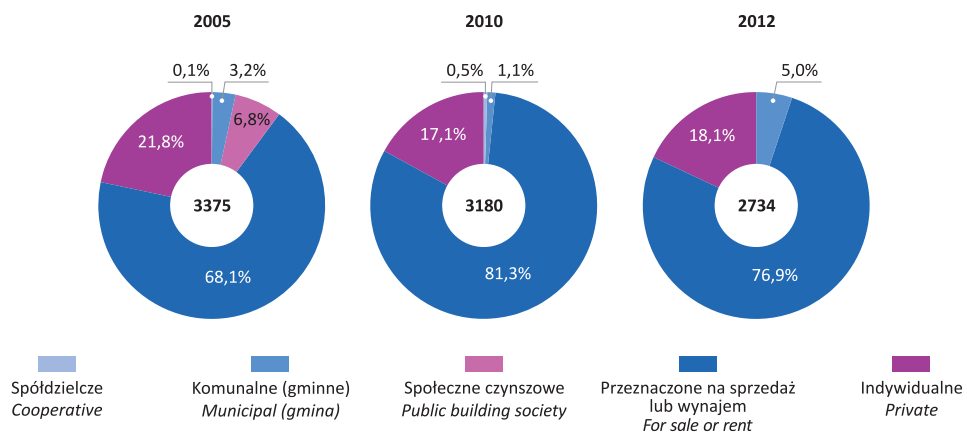
^a The relation of the number of people within a given age group studying in Poznań to the population in this age group living in Poznań.

ZUŻYCIE ENERGII ELEKTRYCZNEJ I WODY W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH NA 1 MIESZKAŃCA
CONSUMPTION OF ELECTRICITY AND WATER IN HOUSEHOLDS PER CAPITA

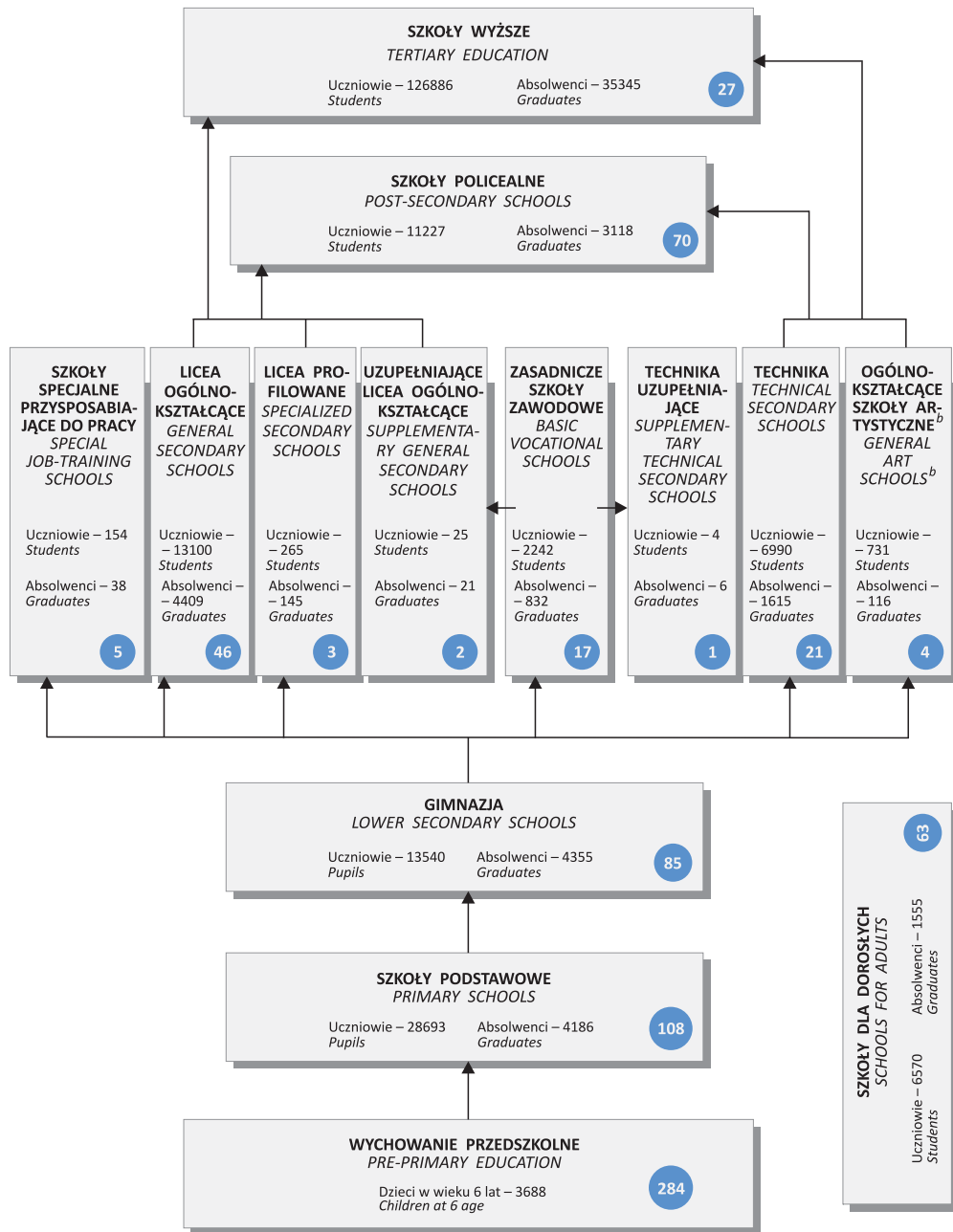

MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA
DWELLINGS COMPLETED

WEDŁUG FORM BUDOWNICTWA
 BY FORMS OF CONSTRUCTIONS

EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA W ROKU SZKOLNYM 2012/13^a
EDUCATION BY EDUCATIONAL LEVEL IN THE 2012/13 SCHOOL YEAR^a

Liczba placówek
Number of establishments

^a Stan na początku roku szkolnego; łącznie ze szkołami specjalnymi; absolwenci z roku szkolnego 2011/12. ^b Dające uprawnienia zawodowe.
^a As beginning of the school year; including special schools; graduates from the school year 2011/12. ^b Leading to professional certification.

TABL. 4 (84). WSPÓŁCZYNNIK SKOLARYZACJI

ENROLMENT RATE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Grupy wieku Age groups	2010/2011			2011/2012			2012/13		
		ogółem total	męż- czyźni males	kobiety females	ogółem total	męż- czyźni males	kobiety females	ogółem total	męż- czyźni males	kobiety females
		w %			in %					

BRUTTO
GROSS

Szkoły: Schools:										
podstawowe primary	7–12	113,5	113,9	113,2	118,5	118,0	118,9	116,2	116,0	116,5
gimnazja lower secondary	13–15	115,3	119,0	111,5	115,2	118,3	112,0	115,7	119,5	111,8
zasadnicze zawodowe ^a basic vocational ^a	16–18	16,9	21,8	11,9	17,6	22,0	13,1	17,7	22,4	12,9
licea ogólnokształcące i profilowane ^b general and speciali- zed secondary ^b	16–18	140,5	129,0	152,3	140,1	125,0	155,5	139,8	124,7	155,3
technika ^c technical secondary ^c	16–18	58,0	71,4	44,3	60,6	75,1	45,8	61,2	75,5	46,5
policealne post-secondary	19–21	46,4	35,1	57,3	54,5	40,7	68,0	62,2	44,2	80,6

NETTO
NET

Szkoły: Schools:										
podstawowe primary	7–12	105,8	106,2	105,3	107,4	107,5	107,3	107,6	107,8	107,4
gimnazja lower secondary	13–15	102,5	102,4	102,6	102,1	101,6	102,7	102,9	103,0	102,8
zasadnicze zawodowe ^a basic vocational ^a	16–18	13,2	16,8	9,4	14,1	17,6	10,6	13,9	17,2	10,5
licea ogólnokształcące i profilowane ^b general and speciali- zed secondary ^b	16–18	98,6	79,9	117,7	100,9	80,7	121,6	99,3	78,8	120,5
technika ^c technical secondary ^c	16–18	39,2	48,6	29,5	40,1	50,1	29,7	41,5	51,2	31,4
policealne post-secondary	19–21	16,2	11,8	20,4	18,9	13,1	24,5	22,5	14,6	30,4

a–c Łącznie ze szkołami: a – specjalnymi przysposabiającymi do pracy, b – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, c – technikami uzupełniającymi i artystycznymi ogólnokształcącymi dającymi uprawnienia zawodowe.

a–c Including: a – special job-training schools, b – supplementary general secondary schools, c – supplementary technical secondary schools and general art schools leading to professional certification.

Uwaga do tablic 5 i 6

W podziale według języków obcych jedna osoba może być wykazana więcej niż jeden raz.

Note to tables 5 and 6

The division by languages may include one person more than once.

TABL. 5 (85). UCZĄCY SIĘ JĘZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY ORAZ W SZKOŁACH POLICEALNYCH

PUPILS AND STUDENTS STUDYING FOREIGN LANGUAGES IN SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH AS WELL AS IN POST-SECONDARY SCHOOLS

L A T A Y E A R S JĘZYKI OBCIE FOREIGN LANGUAGES	Ogółem <i>Grand total</i>	W % ogółu uczniów w szkołach			<i>In % of total pupils and students at schools</i>			
		podstawo- wych <i>primary</i>	gimna- zjach <i>lower secondary</i>	zasad- niczych zawodo- wych <i>basic voca- tional</i>	liceach ogólno- kształ- cących ^a <i>general secon- dary^a</i>	liceach profilo- wanych <i>specia- lized secon- dary</i>	techni- kach ^b <i>technical secon- dary^b</i>	policeal- nych ^c <i>post- -secon- dary^c</i>
NAUCZANIE OBOWIĄZKOWE OBLIGATORY EDUCATION								
Angielski 2011/12	65238	98,4	96,8	64,7	99,9	100,0	97,1	4,5
<i>English</i> 2012/13	64248	97,9	97,1	67,7	99,8	100,0	98,8	31,7
Francuski 2011/12	3028	0,2	7,4	—	13,8	—	0,3	—
<i>French</i> 2012/13	3242	0,2	7,6	—	14,0	—	4,1	—
Niemiecki 2011/12	26929	2,6	67,3	34,5	66,5	96,5	79,4	—
<i>German</i> 2012/13	26028	3,4	67,4	32,0	65,0	81,5	83,6	—
Rosyjski 2011/12	1163	—	1,7	—	5,9	—	1,3	—
<i>Russian</i> 2012/13	1221	—	1,7	—	6,4	—	2,0	—
Włoski 2011/12	178	—	0,4	—	0,9	—	—	0,3
<i>Italian</i> 2012/13	171	—	0,3	—	0,9	—	—	0,5
Hiszpański 2011/12	2782	0,8	8,0	—	9,2	—	2,0	—
<i>Spanish</i> 2012/13	3399	1,2	9,5	—	11,4	—	3,3	—
Łacina 2011/12	361	—	0,1	—	2,5	—	—	—
<i>Latin</i> 2012/13	617	—	—	—	4,7	—	—	—
Inne 2011/12	215	0,7	0,1	—	0,1	—	—	—
<i>Others</i> 2012/13	55	—	0,2	—	0,2	—	—	—

NAUCZANIE DODATKOWE^d*ADDITIONAL EDUCATION^d*

Angielski 2011/12	883	—	1,3	—	—	—	0,9	46,4
<i>English</i> 2012/13	632	0,4	0,9	—	—	—	—	24,8
Francuski 2011/12	492	0,3	0,6	—	0,5	—	3,0	—
<i>French</i> 2012/13	91	0,3	0,1	—	—	—	—	—
Niemiecki 2011/12	3466	5,9	9,1	—	1,0	—	4,4	—
<i>German</i> 2012/13	2817	5,4	8,5	—	0,2	—	0,9	—
Inne 2011/12	1254	1,0	2,1	—	3,6	—	1,2	5,8
<i>Others</i> 2012/13	998	1,1	1,7	—	1,7	—	—	14,1

a-b Łącznie ze szkołami: *a* – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, *b* – technikami uzupełniającymi oraz artystycznymi ogólnokształcącymi dającymi uprawnienia zawodowe. *c* Bez kolegiów nauczycielskich, nauczycielskich kolegiów języków obcych i kolegiów pracowników służb społecznych. *d* Prowadzone w ramach godzin będących do dyspozycji dyrektora szkoły.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a-b Including schools: *a* – supplementary general, *b* – supplementary technical and general art leading to professional certification. *c* Excluding teacher training colleges, foreign language teacher training colleges and colleges of social work. *d* Conducted during the hours which are at the disposal of headperson.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 6 (86). UCZĄCY SIĘ JĘZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH DLA DOROSŁYCH^a
STUDENTS STUDYING FOREIGN LANGUAGES IN SCHOOLS FOR ADULTS^a

L A T A Y E A R S JĘZYKI OBCIE FOREIGN LANGUAGES	Ogółem Grand total	W % ogółu uczniów w szkołach In % of total students at schools					
		podstawo- wych primary	gimna- zjach lower secondary	liceach ogólno- kształ- cących ^b general secon- dary ^b	liceach profilo- wanych specia- lized secondary	techni- kach ^c technical secon- dary ^c	policeal- nych post-secon- dary
Angielski 2011/12	10931	100,0	88,3	95,8	100,0	79,8	44,0
English 2012/13	11163	100,0	92,7	96,2	—	78,6	51,2
Francuski 2011/12	—	—	—	—	—	—	—
French 2012/13	—	—	—	—	—	—	—
Niemiecki . . . 2011/12	873	—	13,0	3,8	—	20,2	4,6
German 2012/13	499	—	7,3	2,3	—	21,4	2,3
Rosyjski 2011/12	4	—	—	0,1	—	—	—
Russian 2012/13	38	—	—	0,7	—	—	—
Inne 2011/12	—	—	—	—	—	—	—
Others 2012/13	—	—	—	—	—	—	—

^a Dane dotyczą nauczania obowiązkowego. ^{b,c} Łącznie ze szkołami: ^b – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, ^c – technika-
mi uzupełniającymi.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Data concern obligatory education. ^{b,c} Including schools: ^b – supplementary general, ^c – supplementary technical.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 7 (87). SPECJALNE OŚRODKI SZKOLNO-WYCHOWAWCZE
SPECIAL EDUCATIONAL CENTRES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005 ^a	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Ośrodki	3	3	3	3	Centres
Miejsca	289	329	322	322	Places
Wychowankowie	344	290	245	225	Residents
w tym:					of which:
niewidomi i słabo widzący	2	—	—	—	blind and sight impaired
nieślyszący i słabo słyszający	135	91	76	75	deaf and hearing impaired
przewlekłe chorzy	7	—	—	—	chronically ill
z niepełnosprawnością ruchową ^b	52	51	48	43	motor-skill impaired ^b
z upośledzeniem umysłowym	94	65	53	51	mentally disabled
zagrożeni niedostosowaniem społecznym	13	53	38	26	socially maladjusted
z rozpoznaniem autyzmem	14	—	—	—	with diagnosed autism
z zaburzeniami sprzężonymi	27	30	30	29	associated with defects

^a Stan w dniu 31 X. ^b Od 2011 r. dotyczy wychowanków z niepełnosprawnością ruchową i afazją.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a As of 31 X. ^b Since 2011 concerns motorskill impaired residents and residents with aphasia.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 8 (88). **INTERNATY I BURSRY SZKÓŁ DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
BOARDING SCHOOLS AND DORMITORIES FOR CHILDREN AND YOUTH
(excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2012/13		2010/11	2011/12	2012/13	
	placówki establish- ments	miejsca beds	korzystający <i>boarders</i>			
			ogółem total			na 100 miejsc per 100 beds
OGÓŁEM..... TOTAL	10	1197	1207	1215	1114	93,1
Internaty <i>Boarding schools</i>	7	742	721	742	682	91,9
gimnazja <i>lower secondary</i>	1	120	120	160	120	100,0
zasadnicze szkoły zawodowe i technika ^a <i>basic vocational and technical secondary schools^a</i>	4	447	429	272	397	88,8
licea ogólnokształcące ^b <i>general secondary^b</i>	2	175	172	310	165	94,3
Bursy <i>Dormitories</i>	3	455	486	473	432	94,9

a, b Łącznie ze szkołami: *a* – technikami uzupełniającymi, ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe, policealnymi, kolegiami nauczycielskimi, nauczycielskimi kolegiami języków obcych, kolegiami pracowników służb społecznych, *b* – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a, b Including: *a* – supplementary technical secondary schools, general art schools leading to professional certification, post-secondary schools, teacher training colleges, foreign language teacher training colleges, colleges of social work, *b* – supplementary general secondary schools.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 9 (89). **SZKOŁY ARTYSTYCZNE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY**
ART SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	SPECIFICATION
SZKOŁY ARTYSTYCZNE NIEDAJĄCE UPRAWNIENIŃ ZAWODOWYCH LEVEL ART SCHOOLS NOT LEADING TO PROFESSIONAL CERTIFICATION					
Szkoły.....	4	6	7	7	<i>Schools</i>
Uczniowie.....	929	858	1076	1107	<i>Pupils</i>
w tym kobiety.....	577	509	613	647	<i>of which females</i>
Absolwenci.....	173	135	130	.	<i>Graduates</i>
w tym kobiety.....	108	79	77	.	<i>of which females</i>
SZKOŁY ARTYSTYCZNE DAJĄCE UPRAWNIENIA ZAWODOWE LEVEL ART SCHOOLS LEADING TO PROFESSIONAL CERTIFICATION					
Szkoły.....	5	6	6	5	<i>Schools</i>
Uczniowie.....	893	942	937	926	<i>Pupils</i>
w tym kobiety.....	599	655	652	644	<i>of which females</i>
Absolwenci.....	234	147	149	.	<i>Graduates</i>
w tym kobiety.....	154	100	95	.	<i>of which females</i>

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 10 (90). **KOMPUTERY W SZKOŁACH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY ORAZ POLICEALNYCH**
PERSONAL COMPUTERS IN SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH AS WELL AS
IN POST-SECONDARY SCHOOLS

L A T A Y E A R S SZKOŁY SCHOOLS	Szkoly posiadające komputery w % danej grupy szkół <i>Schools equipped with personal computers in % of a given group of schools</i>	Pracownie kompute- rowe <i>Computer laboratory</i>	Komputery ^a w szkołach <i>Personal computers^a in schools</i>				
			ogółem <i>grand total</i>	w tym przeznaczone do użytku uczniów <i>of which used by pupils and youth</i>			
				razem <i>total</i>	w tym z dostępem do Internetu <i>of which with Internet access</i>		w tym szeroko- pasmowy <i>of which broadband connection</i>
					razem <i>total</i>		
Podstawowe 2010/11	94,3	107	3148	2079	1960	1521	
<i>Primary</i> 2011/12	92,7	109	3443	2189	2082	1555	
2012/13	95,4	110	3658	2251	2129	1572	
Gimnazja 2010/11	77,6	76	1837	1322	1295	810	
<i>Lower secondary</i> 2011/12	77,0	78	2165	1502	1475	886	
2012/13	72,9	69	2226	1486	1451	882	
Zasadnicze zawodowe . . . 2010/11	36,8	12	270	202	199	163	
<i>Basic vocational</i> 2011/12	38,9	12	282	200	198	162	
2012/13	41,2	14	316	230	229	179	
Licea ogólnokształcące ^b . . 2010/11	70,8	54	1715	1158	1158	859	
<i>General secondary^b</i> 2011/12	75,5	60	1864	1182	1182	904	
2012/13	77,1	49	1688	1015	995	694	
Licea profilowane 2010/11	60,0	2	49	36	36	36	
<i>Specialized secondary</i> 2011/12	60,0	2	49	36	36	36	
2012/13	–	–	–	–	–	–	
Technika ^c 2010/11	75,9	60	1882	1198	1143	989	
<i>Technical secondary^c</i> 2011/12	78,6	61	1956	1265	1210	1056	
2012/13	84,6	64	2251	1311	1272	1113	
Policealne 2010/11	46,9	28	877	732	691	285	
<i>Post-secondary</i> 2011/12	40,8	19	824	692	676	537	
2012/13	40,0	28	1058	913	908	629	

^a W przypadku wspólnego użytkowania komputerów przez kilka szkół – wykazane tylko raz. ^{b,c} Łącznie ze szkołami: ^b – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, ^c – technikami uzupełniającymi i artystycznymi ogólnokształcącymi dającymi uprawnienia zawodowe.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a In case of commonly used computers by a few schools – presented only once. ^{b,c} Including: ^b – supplementary general secondary schools, ^c – supplementary technical secondary and general art schools leading to professional certification.

Source: data of the Ministry of National Education.

Tabl. 11 (91). SZKOŁY SPECJALNE

SPECIAL SCHOOLS

LATA YEARS SZKOŁY SCHOOLS	Szkoły Schools	Oddziały Sections	Uczniowie Pupils and students		Absolwenci ^a Graduates ^a	
			ogółem total	w tym kobiety of which females	ogółem total	w tym kobiety of which females
Podstawowe 2011/12	16	87	479	167	81	33
Primary 2012/13	16	89	516	179	74	26
Gimnazja 2011/12	16	63	412	203	101	47
Lower secondary 2012/13	17	62	420	195	141	59
Przysposabiające do pracy 2011/12	5	24	155	70	35	24
Job-training 2012/13	5	25	154	65	38	19
Zasadnicze zawodowe . . . 2011/12	5	23	199	78	66	29
Basic vocational 2012/13	5	22	186	73	74	23
Licea ogólnokształcące . . 2011/12	3	6	58	35	19	6
General secondary 2012/13	4	8	78	41	31	17
Uzupełniające licea ogólnokształcące 2011/12	1	2	14	9	—	—
Supplementary general 2012/13	1	1	7	6	7	3
Licea profilowane 2011/12	—	—	—	—	—	—
Specialized secondary 2012/13	—	—	—	—	—	—
Technika 2011/12	1	4	22	17	8	5
Technical secondary 2012/13	1	3	16	13	5	4
Technika uzupełniające . . 2011/12	1	2	11	1	6	—
Supplementary Technical 2012/13	1	1	4	—	6	—
Policealne 2011/12	2	5	41	19	23	12
Post-secondary 2012/13	2	6	50	21	16	9

^a Z poprzedniego roku szkolnego.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a From the previous school year.

Source: data of the Ministry of National Education.

Szkoły dla dzieci i młodzieży

Schools for children and youth

TABL. 12 (92). SZKOŁY PODSTAWOWE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)

PRIMARY SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	SPECIFICATION
Szkoły	87	89	93	92	Schools
w tym:					of which:
sportowe i mistrzostwa sportowego	4	3	4	4	sports and athletic
artystyczne ^a	3	3	4	4	arts ^a
Pomieszczenia szkolne	1536	1821	1868	1898	Classrooms
Oddziały	1303	1234	1282	1296	Sections

^a Dotyczy szkół realizujących jednocześnie program szkoły podstawowej.^a Concerns schools simultaneously conducting the primary school programme.

TABL. 12 (92). SZKOŁY PODSTAWOWE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (dok.)

PRIMARY SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	SPECIFICATION
Uczniowie	28977	27119	28098	28177	Pupils
w tym I klasa	4582	5434	5462	4666	of which 1st grade
w tym kobiety	14175	13256	13773	13779	of which females
w tym szkoły:					of which schools:
sportowe i mistrzostwa sportowego	1484	981	1405	1384	sports and athletic
artystyczne ^a	645	599	766	751	arts ^a
Absolwenci	5211	4270	4112	.	Graduates
w tym kobiety	2568	2061	2011	.	of which females
w tym szkoły:					of which schools:
sportowe i mistrzostwa sportowego	280	191	223	.	sports and athletic
artystyczne ^a	129	106	107	.	arts ^a
Liczba uczniów na:					Number of pupils per:
1 szkołę	333	305	302	306	school
1 pomieszczenie szkolne	19	15	15	15	classroom
1 oddział	22	22	22	22	section

^a Dotyczy szkół realizujących jednocześnie program szkoły podstawowej.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Concerns schools simultaneously conducting the primary school programme.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 13 (93). GIMNAZJA DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)

LOWER SECONDARY SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	SPECIFICATION
Gimnazja	67	68	71	68	Lower secondary schools
w tym szkoły:					of which schools:
sportowe i mistrzostwa sportowego	3	—	1	1	sports and athletic
z oddziałami przysposabiającymi					with job-training
do pracy ^a	2	2	2	2	section ^a
Pomieszczenia szkolne	915	955	877	820	Classrooms
Oddziały	716	596	583	559	Sections
Uczniowie	17892	14057	13594	13120	Pupils
w tym I klasa	5818	4735	4520	4319	of which 1st grade
w tym kobiety	8519	6809	6581	6329	of which females
w tym szkoły:					of which schools:
sportowe i mistrzostwa sportowego	512	—	192	204	sports and athletic
z oddziałami przysposabiającymi					with job-training
do pracy ^a	403	534	495	468	section ^a
Absolwenci	6001	4429	4214	.	Graduates
w tym kobiety	2974	2172	2070	.	of which females
w tym szkoły:					of which schools:
sportowe i mistrzostwa sportowego	150	56	43	.	sports and athletic
z oddziałami przysposabiającymi					with job-training
do pracy ^a	127	144	109	.	section ^a
Liczba uczniów na:					Number of pupils per:
1 szkołę	267	207	191	193	school
1 pomieszczenie szkolne	20	15	16	16	classroom
1 oddział	25	24	23	23	section

^a Na podbudowie programowej VI klasy szkoły podstawowej.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Based on the programme of 6th grade of primary school.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 14 (94). ZASADNICZE SZKOŁY ZAWODOWE DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)

BASIC VOCATIONAL SCHOOLS FOR YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	SPECIFICATION
Szkoły	14	13	13	12	Schools
Oddziały	105	96	97	91	Sections
Uczniowie	2640	2176	2147	2056	Pupils
w tym I klasa	1242	974	903	797	of which 1st grade
w tym kobiety	839	724	769	722	of which females
Absolwenci	797	649	758	.	Graduates
w tym kobiety	281	186	288	.	of which females

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 15 (95). UCZNIOWIE I ABSOLWENCI ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych) WEDŁUG GRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA

STUDENTS AND GRADUATES OF BASIC VOCATIONAL SCHOOLS FOR YOUTH (excluding special schools) BY FIELDS OF EDUCATION

GRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^a	2010/11	2011/12	2012/13	2010/11	2011/12	FIELDS OF EDUCATION ^a
	uczniowie students			absolwenci graduates		
OGÓŁEM.....	2176	2147	2056	649	785	TOTAL
w tym:						of which:
Artystyczne	58	34	13	18	20	Arts
Ekonomiczne i administracyjne	111	119	109	46	45	Business and administration
Inżynierijno-techniczne	736	688	726	233	173	Engineering and engineering trades
Produkcji i przetwórstwa	183	172	196	63	43	Manufacturing and processing
Architektury i budownictwa	242	263	231	54	58	Architecture and building
Rolnicze, leśne i rybactwa	3	4	5	3	1	Agriculture, forestry and fishery
Usług dla ludności	843	867	776	232	418	Personal services

^a Zgodnie z Międzynarodową Standardową Klasyfikacją Edukacji (ISCED'97).

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a According to the International Standard Classification of Education (ISCED'97).

Source: data of the Ministry of National Education.

Uwaga do tablic 16–20

W roku szkolnym 2012/13 nie odbył się nabór do klas I w uzupełniających liceach ogólnokształcących, liceach profilowanych i technikach uzupełniających; patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 129.

Note to tables 16–20

In the 2012/13 school year a recruitment to 1st grade wasn't held in supplementary general secondary schools, specialized secondary schools and supplementary technical secondary schools; see general notes, item 7 on page 129.

TABL. 16 (96). LICEA OGÓLNOKSZTAŁCĄCE^a DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)GENERAL SECONDARY SCHOOLS^a FOR YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	SPECIFICATION
Szkoły	45	44	45	43	Schools
Oddziały	621	524	502	477	Sections
Uczniowie	17395	14356	13727	13040	Pupils
w tym I klasa	5807	4796	4541	4386	of which 1st grade
w tym kobiety	9920	8391	8113	7753	of which females
Absolwenci	5467	5105	4392	.	Graduates
w tym kobiety	3143	3009	2612	.	of which females

^a Od roku 2010/11 r. łącznie z uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi; patrz uwagi ogólne, ust. 7 pkt. 4–5 na str. 129.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Since 2010/11 including supplementary general secondary schools; see general notes, item 7, points 4–5 on page 129.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 17 (97). **LICEA PROFILOWANE^a DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
SPECIALIZED SECONDARY SCHOOLS^a FOR YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	SPECIFICATION
Szkoły	22	5	5	3	<i>Schools</i>
Oddziały	118	19	18	11	<i>Sections</i>
Uczniowie	3098	473	461	265	<i>Pupils</i>
w tym I klasa	1002	151	164	–	<i>of which 1st grade</i>
w tym kobiety	1731	360	353	205	<i>of which females</i>
Absolwenci	1019	135	145	.	<i>Graduates</i>
w tym kobiety	565	103	108	.	<i>of which females</i>

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 7, pkt 6 na str. 129.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a See general notes, item 7, point 6 on page 129.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 18 (98). **UCZNIOWIE I ABSOLWENCI LICEÓW PROFILOWANYCH DLA MŁODZIEŻY WEDŁUG PROFILI KSZTAŁCENIA (bez szkół specjalnych)**
STUDENTS AND GRADUATES OF SPECIALIZED SECONDARY SCHOOLS FOR YOUTH BY EDUCATIONAL PROFILE (excluding special schools)

BY EDUCATIONAL PROFILE (excluding special schools)						
PROFILE KSZTAŁCENIA ^a	2010/11	2011/12	2012/13	2010/11	2011/12	EDUCATIONAL PROFILE ^a
	uczniowie students			absolwenci graduates		
OGÓŁEM	473	461	265	135	145	TOTAL
Ekonomiczno-administracyjny	181	181	115	55	58	Business and administration
Socjalny	209	143	54	61	54	Social
Usługowo-gospodarczy	83	137	96	19	33	Services and economics

^a Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 26 VI 2007 r. (Dz. U. Nr 124, poz. 860).

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a According to a decree of the Ministry of National Education, dated 26 VI 2007 (Journal of Laws No 124, item 860).

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 19 (99). **TECHNIKA^a DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
TECHNICAL SECONDARY SCHOOLS^a FOR YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	SPECIFICATION
Szkoły	25	22	22	20	<i>Schools</i>
Oddziały	241	300	287	272	<i>Sections</i>
Uczniowie	6450	7379	7193	6974	<i>Students</i>
w tym I klasa	2219	2091	2092	2098	<i>of which 1st grade</i>
w tym kobiety	2133	2579	2506	2406	<i>of which females</i>
Absolwenci	1271	1560	1610	.	<i>Graduates</i>
w tym kobiety	524	577	601	.	<i>of which females</i>

^a Łącznie z technikami uzupełniającymi; patrz uwagi ogólne, ust. 7, pkt. 7–8 na str. 129.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Including supplementary technical secondary schools; see general notes, item 7, points 7–8 on page 129.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 20 (100). UCZNIOWIE I ABSOLWENCI TECHNIKÓW^a DLA MŁODZIEŻY
(bez szkół specjalnych) WEDŁUG GRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA
*STUDENTS AND GRADUATES OF TECHNICAL SECONDARY SCHOOLS^a FOR YOUTH
(excluding special schools) BY FIELDS OF EDUCATION*

GRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^b	2010/11	2011/12	2012/13	2010/11	2011/12	FIELDS OF EDUCATION ^b
	uczniowie students			absolwenci graduates		
O G Ó Ł E M	7379	7193	6974	1560	1610	T O T A L
Artystyczne	72	67	79	30	13	Arts
Społeczne	597	491	401	157	158	Social and behavioural science
Ekonomiczne i administracyjne	682	739	801	65	122	Business and administration
Fizyczne ^c	70	92	80	–	–	Physical sciences ^c
Informatyczne	1225	1253	1259	216	283	Computing
Inżynieryjno-techniczne	1642	1631	1690	362	339	Engineering and engineering trades
Produkcji i przetwórstwa	194	187	157	49	51	Manufacturing and processing
Architektury i budownictwa . . .	965	979	918	183	200	Architecture and building
Rolnicze, leśne i rybactwa	77	62	30	25	17	Agriculture, forestry and fishery
Medyczne	–	–	9	–	–	Veterinary
Usług dla ludności	1777	1634	1471	449	416	Personal services
Usług transportowych	71	58	79	17	11	Transport services
Ochrony środowiska	7	–	–	7	–	Environmental protection

^a Łącznie z technikami uzupełniającymi. ^b Zgodnie z Międzynarodową Standardową Klasyfikacją Edukacji (ISCED'97). ^c Między innymi: fizyka, chemia, geologia.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Including supplementary technical secondary schools. ^b According to the International Standard Classification of Education (ISCED'97). ^c Among others: physics, chemistry, geology.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 21 (101). OGÓLNOKSZTAŁCĄCE SZKOŁY ARTYSTYCZNE^a DLA MŁODZIEŻY
(bez szkół specjalnych)

GENERAL ART SCHOOLS^a FOR YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010/11	2011/12	2012/13	SPECIFICATION
Szkoły	4	4	4	Schools
Oddziały	52	58	36	Sections
Uczniowie	730	733	731	Students
w tym I klasa	135	136	142	of which 1st grade
w tym kobiety	530	534	534	of which females
Absolwenci	124	116	.	Graduates
w tym kobiety	86	79	.	of which females

^a Dające uprawnienia zawodowe.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Leading to professional certification.

Source: data of the Ministry of National Education.

Szkoły policealne
Post-secondary schools

TABL. 22 (102). **SZKOŁY POLICEALNE (bez szkół specjalnych)**
POST-SECONDARY SCHOOLS (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	SPECIFICATION
Szkoły	140	79	69	68	Schools
Oddziały	449	430	447	432	Sections
Uczniowie	11838	10939	11216	11177	Students
w tym I klasa	7675	8001	8142	8138	of which 1st grade
w tym kobiety	6424	6889	7084	7194	of which females
Absolwenci	4239	2507	3102	.	Graduates
w tym kobiety	2575	1693	1959	.	of which females

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.
 Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 23 (103). **UCZNIOWIE I ABSOLWENCI SZKÓŁ POLICEALNYCH (bez szkół specjalnych)**
WEDŁUG GRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA
STUDENTS AND GRADUATES OF POST-SECONDARY SCHOOLS
(excluding special schools) BY FIELDS OF EDUCATION

GRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^a	2010/11	2011/12	2012/13	2010/11	2011/12	FIELDS OF EDUCATION ^a
	uczniowie students			absolwenci graduates		
OGÓŁEM.....	10939	11216	11177	2507	3102	TOTAL
Artystyczne.....	262	315	659	68	121	Arts
Społeczne	63	64	29	33	25	Social and behavioural science
Ekonomiczne i administracyjne	3317	3323	2876	459	434	Business and administration
Informatyczne	893	840	1081	146	137	Computing
Inżynieryjno-techniczne	451	499	271	138	135	Engineering and engineering trades
Produkcji i przetwórstwa	44	86	–	13	39	Manufacturing and processing
Architektury i budownictwa ...	287	238	277	28	71	Architecture and building
Rolnicze, leśne i rybactwa	63	61	53	25	12	Agriculture, forestry and fishery
Weterynaryjne.....	25	165	312	–	38	Veterinary
Medyczne	1185	1229	1363	405	577	Health
Opieki społecznej	321	298	483	95	89	Social services
Usług dla ludności	2401	2395	1580	485	511	Personal services
Usług transportowych.....	–	–	74	–	–	Transport services
Ochrony i bezpieczeństwa	1219	1278	1488	350	656	Security services
Pozostałe.....	408	425	631	262	257	Others

^a Zgodnie z Międzynarodową Standardową Klasyfikacją Edukacji (ISCED'97).

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a According to the International Standard Classification of Education (ISCED'97).

Source: data of the Ministry of National Education.

Szkoły wyższe**Tertiary education (university level)**TABL. 24 (104). **SZKOŁY WYŻSZE***HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS*

WYSZCZEGÓLNIENIE	Szkoły <i>Schools</i>	Studenci <i>Students</i>	Absolwenci ^a <i>Graduates^a</i>	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M 2005/06	26	132827	25312	T O T A L
2010/11	26	133084	36826	
2011/12	27	130224	35345	
2012/13	27	126886	.	
Uniwersytety	1	39308	10017	<i>Universities</i>
Wyższe szkoły techniczne	2	20601	4728	<i>Technical universities</i>
Wyższe szkoły rolnicze	1	11679	3031	<i>Agricultural academies</i>
Wyższe szkoły ekonomiczne	5	20265	6592	<i>Academies of economics</i>
Uniwersytety medyczne	1	7580	2054	<i>Medical universities</i>
Akademie wychowania fizycznego	1	3540	1131	<i>Physical academies</i>
Wyższe szkoły artystyczne	2	2140	687	<i>Fine arts academies</i>
Pozostałe szkoły wyższe	14	21773	7105	<i>Others</i>

^a W podziale według typów szkół – z roku akademickiego 2011/12.ª According to type of school – for 2011/12 academic year.TABL. 25 (105). **STUDENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH WEDŁUG FORM STUDIÓW I TYPÓW SZKÓŁ***STUDENTS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS BY STUDY FORMS AND TYPE OF SCHOOLS*

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	Formy studiów <i>Study forms</i>		SPECIFICATION
		stacjonarne ^a <i>full-time programmes^a</i>	niestacjonarne ^b <i>part-time programmes^b</i>	

O G Ó Ł E M
TOTAL

O G Ó Ł E M 2005/06	132827	70577	62250	G R A N D T O T A L
2010/11	133084	72538	60546	
2011/12	130224	73981	56243	
2012/13	126886	75069	51817	
Uniwersytety	39308	28171	11137	<i>Universities</i>
Wyższe szkoły techniczne	20601	14919	5682	<i>Technical universities</i>
Wyższe szkoły rolnicze	11679	8355	3324	<i>Agricultural academies</i>
Wyższe szkoły ekonomiczne	20265	9771	10494	<i>Academies of economics</i>
Uniwersytety medyczne	7580	5597	1983	<i>Medical universities</i>
Akademie wychowania fizycznego	3540	2710	830	<i>Physical academies</i>
Wyższe szkoły artystyczne	2140	1571	569	<i>Fine arts academies</i>
Pozostałe szkoły wyższe	21773	3975	17798	<i>Others</i>

^a W roku akademickim 2005/06 zwane dziennymi. ^b W roku akademickim 2005/06 obejmujące studia wieczorowe, zaoczne i ekster-nistyczne.^a In 2005/06 academic year called day study system. ^b In 2005/06 academic year including evening, weekend and extramural study system.

TABL. 25 (105). STUDENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH WEDŁUG FORM STUDIÓW I TYPÓW SZKÓŁ (dok.)

STUDENTS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS BY STUDY FORMS AND TYPE OF SCHOOLS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	Formy studiów	<i>Study forms</i>	<i>SPECIFICATION</i>
		stacjonarne ^a <i>full-time programmes^a</i>	niestacjonarne ^b <i>part-time programmes^b</i>	
W tym KOBIETY <i>Of which FEMALES</i>				
RAZEM 2005/06	75748	39739	36009	TOTAL
2010/11	78301	41925	36376	
2011/12	77299	43126	34173	
2012/13	75622	44723	30899	
Uniwersytety	27594	19650	7944	<i>Universities</i>
Wyższe szkoły techniczne	5981	4958	1023	<i>Technical universities</i>
Wyższe szkoły rolnicze	6966	5384	1582	<i>Agricultural academies</i>
Wyższe szkoły ekonomiczne	12321	5598	6723	<i>Academies of economics</i>
Uniwersytety medyczne	5729	4104	1625	<i>Medical universities</i>
Akademie wychowania fizycznego	1955	1517	438	<i>Physical academies</i>
Wyższe szkoły artystyczne	1431	1054	377	<i>Fine arts academies</i>
Pozostałe szkoły wyższe	13645	2458	11187	<i>Others</i>

^a W roku akademickim 2005/06 zwane dziennymi. ^b W roku akademickim 2005/06 obejmujące studia wieczorowe, zaoczne i ekster-nistyczne.

^a In 2005/06 academic year called day study system. ^b In 2005/06 academic year including evening, weekend and extramural study system.

TABL. 26 (106). ABSOLWENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH WEDŁUG FORM STUDIÓW I TYPÓW SZKÓŁ

GRADUATES OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS BY STUDY FORMS AND TYPE OF SCHOOLS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	Formy studiów <i>Study forms</i>		<i>SPECIFICATION</i>
		stacjonarne ^a <i>full-time programmes^a</i>	niestacjonarne ^b <i>part-time programmes^b</i>	
		OGÓŁEM <i>TOTAL</i>		
OGÓŁEM 2005/06	25312	11991	13321	<i>GRAND TOTAL</i>
2010/11	36826	19456	17370	
2011/12	35345	19715	15630	
Uniwersytety	10017	6596	3421	<i>Universities</i>
Wyższe szkoły techniczne	4728	3685	1043	<i>Technical universities</i>
Wyższe szkoły rolnicze	3031	2357	674	<i>Agricultural academies</i>
Wyższe szkoły ekonomiczne	6592	2794	3798	<i>Academies of economics</i>
Uniwersytety medyczne	2054	1417	637	<i>Medical universities</i>
Akademie wychowania fizycznego	1131	847	284	<i>Physical academies</i>
Wyższe szkoły artystyczne	687	446	241	<i>Fine arts academies</i>
Pozostałe szkoły wyższe	7105	1573	5532	<i>Others</i>

^a W roku akademickim 2005/06 zwane dziennymi. ^b W roku akademickim 2005/06 obejmujące studia wieczorowe, zaoczne i ekster-nistyczne.

^a In 2005/06 academic year called day study system. ^b In 2005/06 academic year including evening, weekend and extramural study system.

TABL. 26 (106). **ABSOLWENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH WEDŁUG FORM STUDIÓW I TYPÓW SZKÓŁ (dok.)**

GRADUATES OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS BY STUDY FORMS AND TYPE OF SCHOOLS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	Formy studiów <i>Study forms</i>		<i>SPECIFICATION</i>
		stacjonarne ^a <i>full-time programmes^a</i>	niestacjonarne ^b <i>part-time programmes^b</i>	
		W tym KOBIETY <i>Of which FEMALES</i>		
RAZEM 2005/06	16068	7327	8741	TOTAL
2010/11	23283	11767	11516	
2011/12	22552	11905	10647	
Uniwersytety	7324	4676	2648	<i>Universities</i>
Wyższe szkoły techniczne	1376	1159	217	<i>Technical universities</i>
Wyższe szkoły rolnicze.	1873	1523	350	<i>Agricultural academies</i>
Wyższe szkoły ekonomiczne	4362	1644	2718	<i>Academies of economics</i>
Uniwersytety medyczne	1609	1041	568	<i>Medical universities</i>
Akademie wychowania fizycznego	653	484	169	<i>Physical academies</i>
Wyższe szkoły artystyczne	478	311	167	<i>Fine arts academies</i>
Pozostałe szkoły wyższe	4877	1067	3810	<i>Others</i>

^a W roku akademickim 2005/06 zwane dziennymi. ^b W roku akademickim 2005/06 obejmujące studia wieczorowe, zaoczne i ekster-nistyczne.

^a In 2005/06 academic year called day study system. ^b In 2005/06 academic year including evening, weekend and extramural study system.

TABL. 27 (107). **CUDZOZIEMCY^a – STUDENCI I ABSOLWENCI WEDŁUG FORM STUDIÓW I TYPÓW SZKÓŁ**FOREIGNERS^a – STUDENTS AND GRADUATES BY STUDY FORMS AND TYPE OF SCHOOLS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Studenci <i>Students</i>		Absolwenci ^b <i>Graduates^b</i>		SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which females</i>	ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which females</i>	
OGÓŁEM 2005/06	1097	534	138	71	TOTAL
2010/11	1749	874	291	161	
2011/12	1840	913	372	174	
2012/13	1944	971	.	.	
studia: stacjonarne	1863	930	358	164	<i>study: stationary</i>
niestacjonarne	81	41	14	10	<i>non-stationary</i>
Uniwersytety	401	228	51	32	<i>Universities</i>
Wyższe szkoły techniczne	105	18	9	–	<i>Technical universities</i>
Wyższe szkoły rolnicze	49	32	10	9	<i>Agricultural academies</i>
Wyższe szkoły ekonomiczne	136	59	19	11	<i>Academies of economics</i>
Uniwersytety medyczne	951	467	234	95	<i>Medical universities</i>
Akademie wychowania fizycznego	20	9	–	–	<i>Physical academies</i>
Wyższe szkoły artystyczne	86	49	4	2	<i>Fine arts academies</i>
Pozostałe szkoły wyższe	196	109	45	25	<i>Others</i>

^a Ujęci również w pozostałych tablicach dotyczących studentów i absolwentów. ^b W podziale według systemów studiów i typów szkół – z roku akademickiego 2011/12.

^a Also shown in the other tables regarding students and graduates. ^b According to study system and type of school – for 2011/12 academic year.

TABL. 28 (108). STUDENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH OTRZYMUJĄCY STYPENDIA^aSTUDENTS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS RECEIVING SCHOLARSHIPS^a

STUDENTS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS RECEIVING SCHOLARSHIPS								
SZKOŁY	2005/06	2010/11	2011/12	2012/2013			ogółem w % ogółu studentów danej grupy szkół <i>total in % of total students of given group of schools</i>	SCHOOLS
				ogółem ^b <i>total ^b</i>	w tym otrzymujący stypendia <i>of which scholarships recipients</i>			
					o charakterze socjalnym <i>social</i>	rektora dla najlepszych studentów <i>vice-chancellor to the best students</i>		
OGÓŁEM	40464	29475	26153	25920	13637	10813	20,4	TOTAL
w tym:								of which:
Uniwersytety	15606	7915	8745	7759	4618	2999	19,7	Universities
Wyższe szkoły techniczne . .	4577	4459	3037	3520	1947	1587	17,1	Technical universities
Wyższe szkoły rolnicze . . .	3660	2780	2283	2362	1521	952	20,2	Agricultural academies
Wyższe szkoły ekonomiczne	8834	5879	4102	5234	1797	2062	25,8	Academies of economics
Uniwersytety medyczne. . . .	1839	1469	1293	1212	640	571	16,0	Medical universities
Akademie wychowania fizycznego	1167	1127	960	922	586	377	26,0	Physical academies
Wyższe szkoły artystyczne	892	654	459	462	257	206	21,6	Fine arts academies

^a Łącznie z cudzoziemcami; w latach akademickich 2010/11–2012/13 bez stypendiów przyznawanych przez ministrów oraz stypendiów finansowanych z funduszy unijnych. ^b W podziale według rodzajów jedna osoba może być wykazana więcej niż jeden raz.

^a Including foreigners; in the 2010/11–2012/13 academic years excluding scholarships granted by ministers and scholarships financed from European funds. ^b In the division by type of scholarships one person may be included more than once.

TABL. 29 (109). DOMY I STOŁÓWKI STUDENCKIE

Stan w dniu 30 XI

STUDENT DORMITORIES AND CANTEENS

As of 30 XI

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010/11	2011/12	2012/13	SPECIFICATION
DOMY STUDENCKIE STUDENT DORMITORIES				
Domy	38	37	37	<i>Dormitories</i>
Miejsca	10804	10481	10591	<i>Beds</i>
Korzystający				<i>Boarding:</i>
studenci	8493	8816	8497	<i>students</i>
w % ogółu studentów	6,4	6,8	6,7	<i>in % of total students</i>
uczestnicy studiów				
doktoranckich ^a	140	124	126	<i>students of doctoral studies^a</i>
w % ogółu uczestników	4,6	4,0	3,9	<i>in % of total students of doctoral studies</i>
STOŁÓWKI STUDENCKIE STUDENT CANTEENS				
Stołówki	2	2	2	<i>Canteens</i>
Miejsca konsumenckie	252	280	324	<i>Seating</i>

^a Bez uczestników studiów doktoranckich w Centrum Medycznego Kształcenia Podyplomowego, placówkach naukowych Polskiej Akademii Nauk oraz instytutów naukowo-badawczych.

^a Excluding doctoral students of the Medical Centre for Postgraduate Education, scientific facilities of the Polish Academy of Sciences as well as research institutes.

Szkoły dla dorosłych

Schools for adults

TABL. 30 (110). SZKOŁY DLA DOROSŁYCH
SCHOOLS FOR ADULTS

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Szkoły <i>Schools</i>	Oddziały <i>Sections</i>	Uczniowie <i>Students</i>		Absolwenci <i>Graduates</i>	
			ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which females</i>	ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which females</i>
Szkoły podstawowe <i>Primary schools</i>	2005/06	—	—	—	—	—
	2010/11	1	2	196	102	10
	2011/12	1	2	190	92	12
	2012/13	1	2	64	40	.
Gimnazja <i>Lower secondary schools</i>	2005/06	2	8	122	26	29
	2010/11	4	18	514	128	105
	2011/12	5	19	515	156	104
	2012/13	5	19	482	143	.
Szkoły zasadnicze (zawodowe) <i>Basic vocational schools</i>	2005/06	1	4	66	58	66
	2010/11	—	—	—	—	—
	2011/12	—	—	—	—	—
	2012/13	—	—	—	—	—
Licea ogólnokształcące <i>General secondary schools</i>	2005/06	28	179	5290	2470	1385
	2010/11	26	138	4437	1795	668
	2011/12	27	130	3898	1630	721
	2012/13	29	135	4585	1925	.
Uzupełniające licea ogólnokształcące <i>Supplementary general secondary schools</i>	2005/06	21	56	2017	858	242
	2010/11	23	81	2054	880	612
	2011/12	24	70	1742	768	601
	2012/13	22	43	897	390	.
Licea profilowane <i>Specialized secondary schools</i>	2005/06	—	—	—	—	—
	2010/11	—	—	—	—	—
	2011/12	1	1	5	5	—
	2012/13	—	—	—	—	—
Technika <i>Technical secondary school</i>	2005/06	7	42	1037	257	642
	2010/11	—	—	—	—	—
	2011/12	—	—	—	—	—
	2012/13	—	—	—	—	—
Technika uzupełniające . . . <i>Supplementary technical secondary schools</i>	2005/06	15	32	1073	399	—
	2010/11	10	27	668	200	145
	2011/12	8	25	652	156	117
	2012/13	6	21	542	142	.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.
Source: data of the Ministry of National Education.

Wychowanie przedszkolne

Pre-primary education

TABL. 31 (111). WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE
PRE-PRIMARY EDUCATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	SPECIFICATION
Placówki	225	262	272	284	Establishments
Przedszkola	161	195	197	206	Nursery schools
w tym specjalne	7	4	4	4	of which special
Oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych	64	63	66	66	Pre-school sections in primary schools
Punkty przedszkolne	x	4	9	12	Pre-primary points
Miejsca:					Places:
Przedszkola	14935	17463	17602	18295	Nursery schools
w tym specjalne	417	113	113	116	of which special
Punkty przedszkolne	x	100	187	251	Pre-primary points
Dzieci	15580	18630	19333	19907	Children
w tym w wieku: 6 lat	4561	3462	3055	3688	of which aged: 6
5 lat	3797	4983	5379	5398	5
Przedszkola	13867	16565	16601	17262	Nursery schools
w tym specjalne	344	107	103	99	of which special
w tym w wieku 6 lat	2877	1978	1559	1856	of which aged 6
Oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych	1713	1993	2607	2466	Pre-school sections in primary schools
w tym w wieku 6 lat	1684	1484	1490	1825	of which aged 6
Punkty przedszkolne	x	72	125	179	Pre-primary points
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego na 1000 dzieci w wieku:					Children attending pre-primary education establishments per 1000 children aged:
3–6 lat	868	919	898	901	3–6
3–5	803	952	974	942	3–5
6 lat	1066	800	643	758	6
5 lat	835	1026	1083	1051	5
Dzieci w przedszkolach na:					Children attending nursery schools per:
1000 dzieci w wieku:					1000 children aged:
3–6 lat	770	818	770	780	3–6
3–5 lat	802	921	902	897	3–5
1 przedszkole	86	85	84	84	Nursery school
100 miejsc	93	95	94	94	100 places

U w a g a. Od roku szkolnego 2010/11 bez wychowania przedszkolnego w placówkach wykonujących działalność leczniczą (do roku szkolnego 2011/12 określanych jako zakłady opieki zdrowotnej), z których w roku szkolnym 2005/06 nie były uwzględniane wyłącznie dzieci w podziale według wieku.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

N o t e. Since 2010/11 school year – excluding pre-primary education in the units performing health care activities (until the 2011/12 school year defined as health care institutions), in which in the 2005/06 school year excluded only in position pertaining to children by age.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

DZIAŁ X OCHRONA ZDROWIA I POMOC SPOŁECZNA

Uwagi ogólne

1. Dane o ochronie zdrowia – jeśli nie zaznaczono inaczej – podaje się łącznie z danymi o placówkach podległych resortom obrony narodowej, spraw wewnętrznych oraz Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego.

2. Podstawę prezentowanych w dziale danych stanowią:

1) ustawa z dnia 15 IV 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. Nr 112, poz. 654 z późn. zm.), która zastąpiła ustawę o zakładach opieki zdrowotnej. Ustawa określa m.in. zasady wykonywania działalności leczniczej oraz zasady funkcjonowania placówek leczniczych.

Prezentowane w dziale dane dotyczą placówek (do 2011 r. – zakłady opieki zdrowotnej) wykonujących działalność leczniczą w zakresie:

- a) ambulatoryjnej opieki zdrowotnej (przychodnie łącznie z: ośrodkami zdrowia, poradniami ambulatoriami i izbami chorych oraz zakładami badań diagnostycznych i medycznymi laboratoriami diagnostycznymi),
- b) stacjonarnej opieki zdrowotnej (szpitale – ogólne, psychiatryczne i uzdrowiskowe, ośrodki leczenia odwykowego, ośrodki rehabilitacyjne dla narkomanów, regionalne ośrodki psychiatrii sądowej, zakłady opiekuńczo-lecznicze i pielęgnacyjno-opiekuńcze, hospicja, sanatoria).

Na mocy wymienionej ustawy działalność leczniczą może być wykonywana przez praktyki zawodowe (indywidualne lub grupowe) – lekarzy, lekarzy dentystów oraz pielęgniarów lub położnych (do 2011 r. regulowane odrębnymi ustawami);

- 2) ustawa z dnia 15 VII 2011 r. o zawodach pielęgniarzy i położnych (Dz. U. Nr 174, poz. 1039 z późn. zm.);
- 3) ustawa z dnia 5 XII 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentysty (jednolity tekst Dz. U. 2008 Nr 136, poz. 857 z późn. zm.);
- 4) ustawa z dnia 27 VIII 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (jednolity tekst Dz. U. 2008 Nr 164, poz. 1027 z późn. zm.), która reguluje warunki udzielania i zakres świadczeń zdrowotnych, zasady i tryb ich finansowania oraz działalność Narodowego Funduszu Zdrowia;

CHAPTER X HEALTH CARE AND SOCIAL WELFARE

General notes

1. The data concerning health care – unless otherwise stated – are given including health care units subordinated to the Ministry of National Defence, the Ministry of Interior and the Internal Security Agency.

2. The base of data presented in this chapter are:

1) the Law on Health Care Activities, dated 15 IV 2011 (Journal of Laws No. 112, item 654 with later amendments), replacing the Law on Health Care Facilities. The law specifies, among others, the rules of performing health care activities and of the functioning of health care units.

Data presented in this chapter concerns the units (until 2011 – health care facilities) performing health care activities in the following areas:

- a) out-patient health care (out-patient department including: health centres, clinics, ambulatory departments and infirmaries, diagnostic facilities and medical diagnostic laboratories),
- b) in-patient health care (hospitals – general, psychiatric and health resorts, detoxification centres, addiction recovery centres, regional centres of psychiatry, chronic medical care homes, nursing homes, hospices and sanatoria).

Under the said law, health care activity can be carried also; by professional practices (individual or group) – doctors, dentists and nurses or midwives (until 2011 governed by separate law);

- 2) the Law on the Nursing and Midwiving Professions, dated 15 VII 2011 (Journal of Laws No. 174, item 1039 with later amendments);
- 3) the Law on the Occupations of Doctor and Dentist, dated 5 XII 1996 (uniform text, Journal of Laws 2008 No. 136 item 857 with later amendments),
- 4) the Law on Health Care Services Financed from Public Funds, dated 27 VIII 2004 (uniform text Journal of Laws 2008 No. 164, item 1027 with later amendments) governing the provision conditions and the scope of health services, the rules and the method of their financing and activity of the National Health Fund;

5) ustawa z dnia 28 VII 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych (jednolity tekst Dz. U. 2012 poz. 651 i 742);

6) ustawa z dnia 8 IX 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym (Dz. U. Nr 191, poz. 1410 z późn. zm.), która określa zasady organizacji, funkcjonowania i finansowania systemu Państwowego Ratownictwa Medycznego; dane za 2005 r. podano zgodnie z ustawą z dnia 25 VII 2001 r. (Dz. U. Nr 113, poz. 1207);

7) ustawa z dnia 6 IX 2008 r. prawo farmaceutyczne (Dz. U. Nr 4, poz. 271 z późn. zm.).

3. Dane o pracownikach medycznych dotyczą pracujących w: placówkach wykonujących działalność leczniczą, praktykach zawodowych – od 2006 r. aptekach oraz od 2005 r. domach pomocy społecznej, żłobkach i klubach dziecięcych.

Dane dotyczą pracujących bezpośrednio z pacjentem, tj. bez osób, dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, jednostka administracji państwowej lub samorządu terytorialnego albo NFZ.

Dane obejmują osoby pracujące w wymiarze pełnego etatu, w wymiarze godzin przekraczającym pełny etat oraz w niepełnym wymiarze godzin w stosunku do czasu pracy określonego obowiązującymi przepisami dla danego rodzaju pracy, w przypadku jeśli ta praca ma dla nich charakter podstawowy; łącznie z osobami odbywającymi staż.

Przez pielęgniarkę należy rozumieć też pielęgniarza, a przez położną – również położnego.

4. Dane o specjalistach dotyczą lekarzy i lekarzy dentyistów ze specjalizacją II stopnia oraz od 2005 r. posiadających tytuł specjalisty w odpowiedniej dziedzinie medycyny zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 20 X 2005 r. w sprawie specjalizacji lekarskich i lekarzy dentyistów (Dz. U. Nr 213, poz. 1779 z późn. zm.).

5. Rodzaje poradni ambulatoryjnej opieki zdrowotnej podano zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 17 V 2012 r. (Dz. U. 2012 poz. 594).

Porady udzielone przez lekarzy i lekarzy dentyistów podano łącznie z badaniami profilaktycznymi oraz z poradami lekarskimi udzielonymi w izbach przyjęć szpitali ogólnych i orzeczeniami wojskowych komisji lekarskich.

6. Dane o szpitalach obejmują placówki medyczne, które do 2011 r. były traktowane jako filie.

5) *the Law on Health Resort Treatment, Health Resorts, the Areas of Health Resort Protection and Health Resort Gminas, dated 28 VII 2005 (uniform text Journal of Laws 2012 item 651 and 742);*

6) *the Law on the State Emergency Medical Services, dated 8 IX 2006 (Journal of Laws No. 191, item 1410 with later amendments) specifying the organizational rules, the functioning and financing of the State Emergency Medical Services; data for 2005 – law dated 25 VII 2001 (Journal of Laws No. 113, item 1207);*

7) *the Pharmaceutical Law, dated 6 IX 2008 (Journal of Laws No. 4, item 271 with later amendments).*

3. Data regarding medical personnel concerns persons employed in: units engaged in medical activities, professional practices – since 2006 pharmacies, and since 2005 social welfare homes and facilities, nurseries and childrens club.

Data concern persons working directly with a patient, i.e. excluding persons for whom the primary workplace is university, units of state or local self-government administration and the National Health Fund.

Data includes persons working full-time, over-time as well as part-time in relation to work time defined in the obligatory regulations for a given type of work, when this work has a basic character, including persons undergoing training.

A nurse should be understood also as a male nurse and midwife – also as a male midwife.

4. Data on doctor specialists and dental specialists concern doctors with grade II specialization and since 2005 with specialists title in proper medicine domains in accordance with the decree of the Minister of Health, dated 20 X 2005 on Medical and Dentist Specializations (Journal of Laws No. 213, item 1779 with later amendments).

5. Type of clinics in out-patient health care facilities are given in accordance with decree of the Minister of Health, dated 17 V 2012 (Journal of Laws 2012, item 594).

Consultations provided by doctors are presented together with preventive examinations, also together with consultations provided by doctors in admission rooms in general hospitals and with the opinions of military medical commissions.

6. Data on hospitals comprises health care units, which until 2011 were treated as hospital branches.

7. Dane o **łóżkach w szpitalach ogólnych** nie obejmują miejsc dziennych na oddziałach szpitalnych oraz do 2007 r. miejsc (łóżek i inkubatorów) dla noworodków.

8. Dane dotyczące **ratownictwa medycznego i pomocy doraźnej** obejmują działalność jednostek zgłoszonych do systemu Państwowego Ratownictwa Medycznego (zespoły ratownictwa medycznego, szpitalne oddziały ratunkowe, lotnicze pogotowie ratunkowe, izby przyjęć).

Szpitalne oddziały ratunkowe od 8 XI 2011 r. funkcjonują na podstawie rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 3 XI 2011 r. (Dz. U. Nr 237, poz. 1420); wcześniej, będąc komórkami organizacyjnymi szpitala, działały na podstawie przepisów o zakładach opieki zdrowotnej.

9. Dane o **aptekach ogólnodostępnych** nie obejmują aptek działających w strukturze i na potrzeby szpitali.

10. Zgodnie z ustawą z dnia 4 II 2011 r. o opiece nad dziećmi do lat 3 (Dz. U. Nr 45, poz. 235) opieka może być organizowana w formie żłobka, klubu dziecięcego, sprawowana przez dziennego opiekuna oraz nianię. Przed wejściem w życie ww. ustawy żłobki działały na podstawie ustawy z dnia 30 VIII 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej.

11. Dane dotyczące **wspierania rodziny oraz pieczy zastępczej** prezentowane są zgodnie z ustawą dnia 9 VI 2011 r. o wspieraniu rodziny oraz systemie pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 149, poz. 887 z późn. zm.).

12. **Placówka wsparcia dziennego** wspiera funkcje opiekuńcze i wychowawcze rodziny. Może być prowadzona w formie:

- 1) opiekuńczej, w tym kół zainteresowań, świetlic, klubów, ognisk wychowawczych, zapewnia dziecku opiekę i wychowanie, pomoc w nauce, organizację czasu wolnego, zabawę i zajęcia sportowe oraz rozwój zainteresowań,
- 2) specjalistycznej – organizuje zajęcia socjoterapeutyczne, terapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne oraz logopedyczne; realizuje indywidualny program korekcyjny, program psychokorekcyjny lub psychoprophylaktyczny, w szczególności terapię pedagogiczną, psychologiczną i socjoterapię,
- 3) pracy podwórkowej – realizowanej przez wychowawcę, polegającej na działaniach animacyjnych i socjoterapeutycznych,
- 4) w połączonych formach, tj. łączących zadania placówek opiekuńczych, specjalistycznych i pracy podwórkowej.

7. Data regarding **beds in general hospitals** do not include daily places in hospital wards and until 2007 – places (beds and incubators) for newborns.

8. Data concerning **emergency medical services and first-aid** include units covered by the State Emergency Medical Services system (ambulance emergency rescue teams, hospital emergency wards, medical air rescue, admission rooms).

Hospital emergency wards since 8 XI 2011 have operated on the basis of decree of the Ministry of Health, dated 3 XI 2011 (Journal of Laws No. 237, item 1420); earlier operated on the basis of the regulation on health care facilities.

9. **Generally available pharmacies** do not include pharmacies, which operate in the structure and for needs of hospitals.

10. According to the Law on Childcare for children younger than 3 years, dated 4 II 2011 (Journal of Laws 2011 No. 45, item 235) care can be organized in the form of a nurseries, kids clubs, provided by day carer and nanny. Before the entry into force of this law nurseries were established based on the Law on Health Care Facilities, dated 30 VIII 1991.

11. Data concerning **family supports and foster care** are presented according to the Law of Family Support and Foster Care System, dated 9 VI 2011 (Journal of Laws No. 149, item 887 with later amendments).

12. **Day-support centre** – supports the family in its care and education functions. It may be operated in the form of:

- 1) care centre, including interest circles, day-rooms, clubs, educational centres provides a child with: care and education, assistance in learning, organisation of leisure time, entertainment and sport classes and development of interests,
- 2) specialist centre – organises sociotherapeutic, therapeutic, corrective, compensating and speech therapy classes, implement an individual corrective programme, a psychocorrective or psychpreventive programme, in particular pedagogic, psychological and sociotherapy,
- 3) street work – carries out motivating and sociotherapeutic activities,
- 4) in a combination of the forms i.e. combining tasks of the general care, specialized and street work centres.

13. Rodzinna piecza zastępcza jest sprawowana w przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców. Zapewnia pracę z rodziną umożliwiającą powrót dziecka do rodziny lub gdy jest to niemożliwe – dążenie do przysposobienia dziecka, przygotowanie dziecka do samodzielnego i odpowiedzialnego życia, zaspokojenia potrzeb emocjonalnych dzieci ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych i kulturalno-rekreacyjnych. Formami pieczy zastępczej są:

1) rodzina zastępcza

- a) spokrewniona,
- b) niezawodowa, umieszcza się w tym samym czasie nie więcej niż 3 dzieci (z wyjątkiem licznego rodzeństwa),
- c) zawodowa – umieszcza się w tym samym czasie nie więcej niż 3 dzieci (z wyjątkiem licznego rodzeństwa), w tym:
 - zawodowa specjalistyczna – umieszcza się w niej w szczególności: dzieci legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, dzieci na podstawie ustawy z dnia 26 X 1982 r. o postępowaniu nieletnich (jednolity tekst Dz. U. 2010 Nr 33, poz. 178 z późn. zm.), małoletnie matki z dziećmi,
 - zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego – przyjmuje dziecko na podstawie orzeczenia sądu w przypadku gdy dziecko zostało doprowadzone przez Policję lub Straż Graniczną, na wniosek rodziców, dziecka lub innej osoby w przypadku, o którym mowa w art. 12a ustawy z dnia 29 VII 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.),
 - zawodowa niespokrewniona z dzieckiem, wielodzietna (funkcjonuje nie dłużej niż przez okres 3 lat od dnia wejścia w życie ustawy, tj. do 31 XII 2014 r.);

2) rodzinny dom dziecka – w tym samym czasie może w nim przebywać łącznie nie więcej niż 8 dzieci (z wyjątkiem licznego rodzeństwa).

14. Instytucjonalna piecza zastępcza jest sprawowana w formie:

- 1) placówki opiekuńczo-wychowawczej, która jest prowadzona jako placówka typu:
 - a) interwencyjnego – zapewnia doraźną opiekę nad dzieckiem w czasie trwania sytuacji kryzysowej, w szczególności placówka jest obowiązana przyjąć dziecko w przypadkach wymagających natychmiastowego zapewnienia opieki,

13. Family foster care shall be exercised in case when it is impossible for the parents to provide care and education for a child. It guarantees a work with a family to make possibility for child to return to its family, or when it is impossible – efforts aimed at child's adoption; preparation of a child to live an independent and responsible life, satisfaction of children's emotional needs, in particular the needs related to welfare, healthcare, education, culture and recreation.

The forms of family foster are the following:

1) foster family

- a) related,
- b) non-professional – placed in it may be not more than 3 children (except for numerous siblings),
- c) professional – placed in it may be not more than 3 children (except for numerous siblings), including:
 - professional specialist shall receive in particular: children with disability certificate or a certificate of high or moderate level of disability, children on the basis of the Law Proceedings Involving Juveniles, dated 26 X 1982 (uniform text Journal of Laws 2010 No. 33, item 178 with later amendments), underage mothers with children,
 - professional that performs the function of a family emergency house shall receive a child on the basis of court ruling, case a child was escorted by Police or Border Guard, upon consent of parents, child or another person in the case referred to Article 12a of the Law on Counteracting Domestic Violence, dated 29 VII 2005 (Journal of Laws No. 180, item 1493 with later amendments),
 - professional not related to the child with many children (operates not longer than 3 years from the date of entry into force of, i.e. until 31 XII 2014);

2) foster home – placed in it may be not more than 8 children (except for numerous siblings).

14. Institutional foster care shall be exercised in the form of:

- 1) care and education centre shall be run as:
 - a) an intervention – provides immediate care for a child in the crisis situation, especially if it is required for the centre to place the child under immediate care,

- b) rodzinnego – wychowuje dzieci w różnym wieku, w tym dorastające i usamodzielniające się, umożliwia wspólne wychowanie i opiekę licznemu rodzeństwu, współpracuje z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej i asystentem rodziny,
- c) socjalizacyjnego – zapewnia dziecku całodobową opiekę i wychowanie oraz zaspokaja jego niezbędne potrzeby, w szczególności emocjonalne, rozwojowe, zdrowotne, bytowe, społeczne i religijne; realizuje przygotowany we współpracy z asystentem rodziny plan pomocy dziecku; umożliwia kontakt dziecka z rodzicami i innymi osobami bliskimi, podejmuje działania w celu powrotu dziecka do rodziny; zapewnia dziecku dostęp do kształcenia dostosowanego do jego wieku i możliwości rozwojowych; obejmuje dziecko zajęciami terapeutycznymi, zapewnia korzystanie z przysługujących świadczeń zdrowotnych,
- d) specjalistyczno-terapeutycznego – sprawuje opiekę nad dzieckiem o indywidualnych potrzebach, w szczególności: legitymującym się orzeczeniem o niepełnosprawności albo orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności; wymagającym stosowania specjalnych metod wychowawczych i specjalistycznej terapii; wymagającym wyrównywania opóźnień rozwojowych i edukacyjnych. Placówka zapewnia zajęcia wychowawcze, socjoterapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne, logopedyczne, terapeutyczne, rekompensujące braki w wychowaniu w rodzinie i przygotowujące do życia społecznego, a dzieciom niepełnosprawnym także odpowiednią rehabilitację i zajęcia rewalidacyjne;
- 2) regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej – umieszczane są w niej dzieci, które ze względu na stan zdrowia wymagają stosowania specjalistycznej opieki i rehabilitacji i nie mogą być umieszczone w pieczy zastępczej lub w placówce opiekuńczo-wychowawczej. W tym samym czasie można w niej umieścić nie więcej niż 30 dzieci;
- 3) interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego – umieszcza się w nim dzieci do ukończenia pierwszego roku życia, które wymagają specjalistycznej opieki i w okresie oczekiwania na przysposobienie nie mogą zostać umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej. W ośrodku w tym samym czasie można umieścić nie więcej niż 20 dzieci.
- b) *a family – educates children of various age groups, including adolescents and those becoming independent; enables common education and care for numerous siblings; cooperate with a family foster care coordinator and a family assistant,*
- c) *a socialization – provides a child with full-time care and education, and fulfil its needs, especially emotional, development, health, living, social and religious needs, implements a child assistance plan prepared in cooperation with a family assistant, enables contacts with parents and other close persons, unless otherwise decided by a court, takes actions aimed at the child's return to a family, provides a child with access to education adjusted to its age and development skills, provides a child with therapeutic actions, provides access to eligible health-care services,*
- d) *a specialist therapy – provides care for a child with individual needs, in particular: a child with a disability certificate or a certificate of high or moderate level of disability, a child requiring the application of special education methods and specialist therapy, a child requiring dealing with their developmental and emotional retardation. The centre provides educational, sociotherapeutic, corrective, compensating, speech therapy, and therapeutic activities compensating for lacks in upbringing in a family and preparing for social life, as well as proper rehabilitation for disabled children;*
- 2) *regional care and therapy centre – a centre where children shall be placed, due to their health condition requiring specialist care and rehabilitation and cannot be placed in family foster care or a care and education centre. The total number of 30 children at most may be placed in a regional care and therapy centre at the same time;*
- 3) *pre-adoptive intervention centre – a centre where shall be placed children up to the 1 year old, requiring special care who, waiting for adoption, cannot be covered by family foster. The total number of 20 children at most may be placed in a pre-adoptive intervention centre at the same time.*

15. Dane o domach i zakładach pomocy społecznej dotyczą placówek, dla których organami prowadzącymi są: jednostki samorządu terytorialnego, stowarzyszenia, organizacje społeczne, kościoły i związki wyznaniowe, fundacje, osoby fizyczne i prawne.

Rodzaje domów i zakładów pomocy społecznej prezentuje się zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 III 2004 r. (jednolity tekst Dz. U. 2009 Nr 175, poz. 1362 z późn. zm.).

16. Dane o świadczeniach pomocy społecznej prezentuje się zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 III 2004 r.

Zasiłek stały przysługuje osobie całkowicie niezdolnej do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności.

Zasiłek okresowy przysługuje osobie lub rodzinie ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego.

Zasiłek celowy przyznawany jest m.in. w celu: zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, pokrycia części lub całości wydatków na świadczenia zdrowotne, pokrycia kosztów pogrzebu. Może być przyznany osobie lub rodzinie, które poniosły straty w wyniku zdarzenia losowego, klęski żywiołowej lub ekologicznej.

15. Data concerning social welfare homes and facilities are related to the institutions, for which the founding bodies are: local self-government entities, associations, social organizations, churches and religious associations, foundations, natural and legal persons, employers.

Types of social welfare homes and facilities are presented according to the Act on Social Welfare of 12 III 2004 (uniform text Journal of Laws 2009 No. 175, item 1362 with later amendments).

16. Data on social benefits are presented according to the Law on Social Assistance, dated 12 III 2004.

*A person entirely incapable of working due to age or disability is entitled to **permanent benefit**.*

*A person or a family is entitled to a **temporary benefit** because of long illness, disability, unemployment, perspective of remaining or becoming entitled to benefits from other systems of social security.*

***Appropriated benefit** is offered in order to fulfil a necessary livelihood need, covering part or whole of expenditures on health treatment, covering burial costs. May be given to a person or a family which incurred losses in result of fortuitous event, or natural or ecological disaster.*

TABL. 1 (112). **AMBULATORYJNA OPIEKA ZDROWOTNA W 2012 R.**^aOUT-PATIENT HEALTH CARE IN 2012^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	SPECIFICATION
Przychodnie (stan w dniu 31 XII)	456	<i>Out-patients departments (as of 31 XII)</i>
Praktyki lekarskie ^b (stan w dniu 31 XII)	115	<i>Medical practices^b (as of 31 XII)</i>
Porady udzielone ^c w tys.	6468,1	<i>Consultations^c provided in thous.</i>
lekarskie	5749,2	<i>doctors</i>
w tym specjalistyczne	3261,3	<i>of which specialized</i>
stomatologiczne	718,9	<i>stomatological</i>

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 155. ^b Dane obejmują praktyki, które podpisały kontrakty z NFZ lub z przychodniami. ^c Łącznie z poradami finansowanymi przez pacjentów (środki niepubliczne).

^a See general notes, item 5 on page 155. ^b Data concern medical practices that have signed contract with National Health Fund or with out-patients departments. ^c Including consultations paid by patients (non-public funds).

TABL. 2 (113). **SZPITALA**^aHOSPITALS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Szpitala <i>Hospitals</i>	Łóżka <i>Beds</i>	Leczeni ^b <i>In-patients^b</i>	Dni pobytu chorego <i>Days of patient stay</i>	Przeciętny pobyt chorego <i>Average patient stay</i>	Przeciętne wykorzystanie łóżka <i>Average bed use</i>
	stan w dniu 31 XII <i>as of 31 XII</i>		w tys. <i>in thous.</i>		w dniach <i>in days</i>	
2011	20	5646	292,9	1488,4	4,4	263
2012	21	5790	303,1	1516,9	4,4	261

^a Bez szpitala psychiatrycznego. ^b Bez ruchu międzyoddziałowego.

Źródło: Dane Wielkopolskiego Centrum Zdrowia Publicznego w Poznaniu.

^a Excluding psychiatric hospital. ^b Excluding inter-ward transfers.

Source: Data of the Wielkopolska Public Health Centre in Poznań.

TABL. 3 (114). **RATOWNICTWO MEDYCZNE I POMOC DORAŻNA**^a

Stan w dniu 31 XII

EMERGENCY MEDICAL SERVICES AND FIRST AID^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Zespoły ratownictwa medycznego	3	14	13	13	<i>Ambulance emergency rescue teams</i>
podstawowe	.	8	7	7	<i>basic</i>
specjalistyczne	.	6	6	6	<i>specialists</i>
Szpitalne oddziały ratunkowe	2	4	4	2	<i>Hospital emergency wards</i>
Izby przyjęć ^b	–	1	2	4	<i>Admission rooms^b</i>
Lotnicze pogotowie ratunkowe ^c	1	1	1	1	<i>Medical air rescue^c</i>
Wyjazdy na miejsce zdarzenia ^d :					<i>Calls to the occurrence places^d:</i>
w tys.	58,1	42,9	45,9	48,1	<i>in thous.</i>
na 1000 ludności	102,0	77,1	82,9	87,1	<i>per 1000 population</i>
Osoby, którym udzielono świadczenia zdrowotnego w miejscu zdarzenia ^d :					<i>Persons who received health care benefits in the place of occurrence^d:</i>
w tys.	55,4	43,6	46,3	48,4	<i>in thous.</i>
w tym:					<i>of which:</i>
dzieci i młodzież w wieku 0–18 lat	.	2,8	3,0	2,8	<i>children and youth at the age of 0–18</i>
w wieku 65 lat i więcej	.	15,0	16,0	16,1	<i>aged 65 and more</i>
na 1000 ludności	97,2	78,4	83,5	87,6	<i>per 1000 population</i>

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str. 156. ^b Komórki organizacyjne szpitali zgłoszone do współpracy z ratownictwem medycznym. ^c Samolot lub śmigłowiec wraz z załogą, tj. pilotem i osobami udzielającymi pierwszej pomocy lub podejmującymi medyczne działania ratunkowe. ^d W ciągu roku.

^a See general notes, item 8 on page 156. ^b Organizational cells of hospitals applied to co-operate with emergency medical system.

^c Airplane or helicopter, including crew, i.e. pilot and people giving first aid or acting as medical rescue. ^d During the year.

TABL. 4 (115). **APTEKI OGÓLNODOSTĘPNE**^a
Stan w dniu 31 XII
GENERALLY AVAILABLE PHARMACIES^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Apteki	216	251	245	264	Pharmacies
w tym prywatne	216	248	243	261	of which private
Farmaceuci pracujący w aptekach . .	583	675	655	717	Personnel employed in pharmacies
w tym w aptekach prywatnych. . .	583	666	647	706	of which in private pharmacies
Liczba ludności na 1 aptekę w tys.	2,6	2,2	2,3	2,1	Population per pharmacy in thous.

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 9 na str. 156.

^a See general notes, item 9 on page 156.

TABL. 5 (116). **KRWIODAWSTWO**^a
BLOOD DONATION^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Regionalne centra (stan w dniu 31 XII) . .	1	1	1	1	Regional centres (as of 31 XII)
Oddziały terenowe (stan w dniu 31 XII) . .	16	15	15	13	Local branches (as of 31 XII)
Krwiodawcy	38883	49320	48788	48915	Blood donors
w tym honorowi	38808	49307	40143	48738	of which honorary blood donors
Pobrana krew w jednostkach krwi pełnej ^b	64011	84322	85603	87910	Blood taken in units of whole blood ^b
Wyprodukowana liczba jednostek świeżo mrożonego osocza (FFP) ^c	64637	87502	90138	90055	Number of prepared units of fresh frozen plasma (FFP) ^c

^a Bez danych Ministerstwa Obrony Narodowej i Ministerstwa Spraw Wewnętrznych. ^b Jedna jednostka krwi pełnej równa się 450 ml, jeden litr krwi pełnej w przybliżeniu równa się 2,22 jednostki. ^c Jedna jednostka świeżo mrożonego osocza równa się 200 ml, jeden litr osocza równa się 5 jednostkom.

Źródło: Dane Narodowego Centrum Krwi.

^a Excluding data of the Ministry of National Defence and the Ministry of Interior. ^b One unit of whole blood equals 450 ml, one litre of whole blood equals approximately 2,22 units. ^c One unit of freshly frozen plasma equals 200 ml, one litre of plasma equals 5 units.

Source: Data of the National Blood Centre.

TABL. 6 (117). **ŻŁOBKI I KLUBY DZIECIĘCE**
Stan w dniu 31 XII
NURSERIES AND KIDS CLUBS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Żłobki	14	14	21	28	Nurseries
Oddziały żłobkowe	—	—	—	—	Nursery wards
Kluby dziecięce	x	x	7	9	Children's clubs
Miejsca	815	1015	1459	1709	Places
w żłobkach	815	1015	1354	1565	in nurseries
w klubach dziecięcych	x	x	105	144	in children's clubs
Dzieci przebywające (w ciągu roku)	1701	2052	2321	2598	Children staying (during the year)
w żłobkach	1701	2052	2195	2477	in nurseries
w klubach dziecięcych	x	x	126	121	in children's clubs

^a W 2005 r. łącznie ze żłobkami tygodniowymi; miejsca i dzieci – łącznie z oddziałami żłobkowymi.

^a In 2005 including weekly nurseries; places and children - including nursery wards.

TABL. 6 (117). **ŻŁOBKI^a I KLUBY DZIECIĘCE (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

*NURSERIES^a AND KIDS CLUBS (cont.)**As of 31 XII*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Miejsca w żłobkach i klubach dziecięcych na 1000 dzieci w wieku do lat 3	55,3	55,9	82,0	97,9	<i>Places in nurseries and children's clubs per 1000 children up to age 3</i>
Dzieci przebywające w żłobkach i klubach dziecięcych:					<i>Children staying in nurseries and children's clubs:</i>
na 1000 dzieci w wieku do lat 3	58,2	64,9	81,0	93,1	<i>per 1000 children up to the age of 3</i>
na 100 miejsc	105,3	116,2	98,8	95,0	<i>per 100 places</i>

^a W 2005 r. łącznie ze żłobkami tygodniowymi; miejsca i dzieci – łącznie z oddziałami żłobkowymi.

U w a g a. Obok żłobków i klubów dziecięcych w 2012 r. (stan w dniu 31 XII) działało także 7 placówek prowadzących działalność gospodarczą w zakresie sprawowania opieki nad dziećmi do lat 3, nie wpisanymi do rejestru żłobków i klubów dziecięcych, w których były 143 miejsca i przebywało w ciągu roku 162 dzieci.

^a In 2005 including weekly nurseries; places and children – including nursery wards.

N o t e. Besides nurseries and children's clubs in 2012 (as of 31 XII) there were 7 institutions which provide private childcare services for children younger than 3 years, do not register of nurseries and children's clubs, where there were 143 places and 162 children were staying during the year.

TABL. 7 (118). **RODZINNA PIECZA ZASTĘPCZA**

Stan w dniu 31 XII

*FAMILY FOSTER CARE**As of 31 XII*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012 ^a	SPECIFICATION
Rodziny zastępcze	405	378	440	Foster homes
Spokrewnione z dzieckiem	339	308	291	<i>Related to the child</i>
dzieci ^b	430	385	370	<i>children^b</i>
Niezawodowe	54	56	131	<i>Non-professional foster families</i>
dzieci ^b	70	67	150	<i>children^b</i>
Zawodowe ^c	12	14	18	<i>Professional foster families^c</i>
dzieci ^b	33	44	55	<i>children^b</i>
Rodzinne domy dziecka	–	–	–	Foster homes

^a Niektóre dane nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie z powodu zmiany przepisów prawnych. ^b Do 2011 r. – w wieku do 18 lat, w 2012 r. – w wieku do 25 lat. ^c Do 2011 r. rodziny zastępcze zawodowe niespokrewnione z dzieckiem.^a Some data are not fully comparable with data for previous years due to changes of the provisions of the law. ^b Until 2011 up to the age of 18, in 2012 up to the age of 25. ^c Until 2011 professional, not related to the child foster families.TABL. 8 (119). **PLACÓWKI WSPARCIA DZIENNEGO***DAY-SUPPORT CENTRES*

DAI-SUPPORT CENTRES									
	2005	2010	2011	2012	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
WYSZCZEGÓLNIENIE	placówki (stan w dniu 31 XII) <i>centres (as of 31 XII)</i>				wychowankowie <i>residents</i>				
OGÓŁEM.....	18	15	12	11	870	1182	927	830	TOTAL
Opiekuńcze	8	11	10	10	335	1032	457	397	General care
Specjalistyczne	10	4	2	1	535	150	470	433	Specialized

TABL. 9 (120). **INSTYTUCJONALNA PIECZA ZASTĘPCZA^a**
INSTITUTIONAL FOSTER CARE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	2005	2010	2011	2012	2005	2010	2011	2012	2010	2011	2012
	placówki <i>centres</i>				wychowankowie <i>residents</i>				wolontariusze <i>volunteers</i>		
	stan w dniu 31 XII <i>as of 31 XII</i>										
Placówki opiekuńczo-wychowawcze <i>Care and education centres</i>	9	11	12	14	222	178	192	218	100	87	130
interwencyjne <i>intervention</i>	1	—	—	—	44	—	—	—	—	—	—
rodzinne <i>family</i>	5	5	6	6	30	29	34	34	8	9	10
socjalizacyjne <i>socialization</i>	2	2	2	3	79	36	36	63	5	11	22
specjalistyczno-terapeutyczne . . . <i>specialist therapy</i>	—	—	—	1	—	—	—	36	—	—	11
łącznie zadania placówek ^b <i>combining tasks of the centres ^b</i>	1	4	4	4	69	113	122	85	87	67	87

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 14 na str. 157–158. ^b Łączące zadania placówek interwencyjnych, socjalizacyjnych i specjalistyczno-terapeutycznych; do 2011 r. – placówki wielofunkcyjne.

^a See general notes, item 14 on pages 157–158. ^b Combining tasks of the intervention, socialization and specialist therapy centres; until 2011 – multi-functional centres.

TABL. 10 (121). **POMOC SPOŁECZNA STACJONARNA^a**
Stan w dniu 31 XII
STATIONARY SOCIAL WELFARE^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	<i>SPECIFICATION</i>
Domy i zakłady (bez filii)	15	19	18	19	<i>Homes and facilities (excluding branches)</i>
Miejsca ^b :					<i>Places^b:</i>
ogółem	1115	1233	1329	1392	<i>total</i>
na 10 tys. ludności	19,6	22,2	24,0	25,3	<i>per 10 thous. population</i>
Mieszkańcy ^b :					<i>Residents^b:</i>
ogółem	1096	1170	1267	1351	<i>total</i>
w tym kobiety	.	476	606	594	<i>of which women</i>
w tym do 18 lat	76	55	66	55	<i>of which up to age 18</i>
w tym umieszczeni w ciągu roku . . .	708	755	701	1101	<i>of which placed within during the year</i>
na 10 tys. ludności	19,3	21,1	22,9	24,5	<i>per 10 thous. population</i>
Osoby oczekujące na umieszczenie	254	269	431	409	<i>Persons awaiting a place</i>

^a Łącznie ze środowiskowymi domami samopomocy. ^b Łącznie z filiami.

^a Including community self-help homes. ^b Including branches.

TABL. 11 (122). **PLACÓWKI STACJONARNEJ POMOCY SPOŁECZNEJ^a WEDŁUG GRUP MIESZKAŃCÓW**
Stan w dniu 31 XII
STATIONARY SOCIAL WELFARE FACILITIES^a BY GROUPS OF RESIDENTS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Domy i zakłady (bez filii)^b	15	19	18	19	Homes and facilities (excluding sub-branches)^b
w których mogą przebywać:					in which may be:
Osoby w podeszłym wieku	5	6	4	4	Aged persons
Przewlekłe somatycznie chorzy	3	3	3	3	Chronically ill with somatic disorders
Dorośli niepełnosprawni intelektualnie ..	1	2	2	3	Mentally retarded
Dzieci i młodzież niepełnosprawna intelektualnie	1	1	1	1	Children and youth mentally retarded
Niepełnosprawni fizycznie	–	–	–	1	Physically handicapped
Matki z małoletnimi dziećmi i kobiety w ciąży	1	1	–	–	Mothers with dependent children and pregnant women
Bezdomni	3	5	7	7	Homeless
Inne osoby	1	1	1	1	Other persons
Mieszkańcy w domach i zakładach^c dla	1096	1170	1267	1351	Residents in homes and facilities^c for
Osób w podeszłym wieku	359	313	312	290	Aged persons
Przewlekłe somatycznie chorych	265	344	343	343	Chronically ill with somatic disorders
Dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie	25	20	21	26	Mentally retarded
Dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie	58	60	59	60	Children and youth mentally retarded
Niepełnosprawnych fizycznie	–	–	–	20	Physically handicapped
Matki z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży	13	37	–	–	Mothers with dependent children and pregnant women
Bezdomnych	329	371	499	562	Homeless
Innych osób	47	25	33	50	Other persons

^a Łącznie ze środowiskowymi domami samopomocy. ^b W podziale placówki mogą być wykazane kilkakrotnie, gdyż jedna placówka może być przeznaczona dla kilku grup mieszkańców. ^c Łącznie z filiami.

^a Including community self-help homes. ^b Facilities may be shown several times, because one facility may be for several groups of residents. ^c Including branches.

TABL. 12 (123). **PENSJONARIUSZE PLACÓWEK STACJONARNEJ POMOCY SPOŁECZNEJ^a**
Stan w dniu 31 XII
INMATES OF STATIONARY SOCIAL WELFARE FACILITIES^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	Mieszkańcy Residents					
			w wieku at age				ponoszący opłaty za pobyt z bearing payment for stay from	
			18 lat i mniej and less	19–40	41–60	61 lat i więcej and more	emery- tury i renty ^b retire- ment pay and pensions resulting ^b	zasiłku stałego pomocy społecz- nej ^c regular benefit of social welfare ^c
OGÓŁEM.....	2005	671	24	36	52	559	631	15
TOTAL	2010	1170	55	147	300	668	675	192
	2011	1267	66	173	343	685	832	178
	2012	1351	55	209	422	665	796	231
w tym: of which:								
Osoby w podeszłym wieku		290	—	—	11	279	290	—
Aged persons								
Przewlekłe somatycznie chorzy		343	—	1	59	283	286	—
Chronically ill with somatic disorders								
Dzieci i młodzież niepełnosprawna intelektualnie.		60	12	46	2	—	51	9
Children and youth mentally retarded								

^a Łącznie ze środowiskowymi domami samopomocy. ^b Od 2007 r. opłacający pobyt przynajmniej w części z dochodów własnych.
^c Od 2007 r. pełna odpłatność gminy/budżetu państwa oraz zwolnieni z odpłatności.

^a Including community self-help homes. ^b Since 2007 paying for a stay at least partially from their own income. ^c Since 2007 full pay-
ment made by gmina/state budget and exempt from payment.

TABL. 13 (124). **ŚWIADCZENIA POMOCY SPOŁECZNEJ^a**
SOCIAL WELFARE BENEFITS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE		Korzystający ^b Beneficiaries ^b	Udzielone świadczenia w tys. zł Benefits granted in thous. zł	SPECIFICATION
OGÓŁEM.....	2005	28122 ^c	31827,0	TOTAL
	2010	25981 ^c	49787,4	
	2011	25155 ^c	50125,1	
	2012	17150	51041,9	

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 16 na str. 159. ^b W podziale według form świadczeń korzystający mogą być wykazani kilkakrotnie. ^c Liczba
osób w rodzinach korzystających z pomocy.

^a See general notes, item 16 on page 159. ^b Under the item benefits, recipients may be shown several times. ^c Number of persons in fami-
lies using assistance.

TABL. 13 (124). ŚWIADCZENIA POMOCY SPOŁECZNEJ^a (dok.)SOCIAL WELFARE BENEFITS^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Korzystający ^b <i>Beneficiaries</i>	Udzielone świadczenia w tys. zł <i>Benefits granted in thous. zł</i>	SPECIFICATION
Wybrane formy pomocy pieniężnej:			<i>Selected forms of monetary assistance:</i>
Zasiłek stały	1335	4798,1	<i>Permanent benefit</i>
Zasiłek okresowy	5688	8098,5	<i>Temporary benefit</i>
Zasiłek celowy	9323	16861,0	<i>Appropriated benefit</i>
Pomoc na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki	23	78,3	<i>Assistance to reach self-dependence and to continue education</i>
Wybrane formy pomocy niepieniężnej:			<i>Selected forms of non-monetary assistance:</i>
Schronienie	133	320,7	<i>Shelter</i>
Posiłek	4852	6402,1	<i>Meal</i>
Sprawienie pogrzebu	128	194,1	<i>Burial</i>
Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	2594	13578,7	<i>Attendance services and specialized attendance services</i>
Pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, zatrudnienia i na zagospodarowanie	2	9,8	<i>Assistance in gaining adequate housing conditions, gaining employment and for running one's own household</i>

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 16 na str. 159. ^b W podziale według form świadczeń korzystający mogą być wykazani kilkakrotnie.

Źródło: dane Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

^a See general notes, item 16 on page 159. ^b Under the item benefits, recipients may be shown several times.

Source: data of the Ministry of Labour and Social Policy.

DZIAŁ XI KULTURA. TURYSTYKA. SPORT

Uwagi ogólne

Kultura

1. **Książka** jest to wydawnictwo zwarte o objętości powyżej 48 stron, **broszura** – o objętości od 5 do 48 stron. Wydawnictwa te zaliczane są do wydawnictw nieperiodycznych.

2. Gazety i czasopisma są to wydawnictwa periodyczne. **Gazety** (periodyki informacji ogólnej) są to wydawnictwa będące przede wszystkim źródłem informacji o bieżących wydarzeniach krajowych i zagranicznych. **Czasopisma** (inne periodyki) są to wydawnictwa omawiające problemowo zagadnienia społeczne, polityczne i gospodarcze, specjalistyczne – fachowe i naukowe, a także wydawnictwa urzędowe.

3. Do **księgozbioru** bibliotek publicznych zaliczono książki i broszury oraz gazety i czasopisma.

Za **czytelnika** uważa się osobę, która w ciągu roku sprawozdawczego została zarejestrowana w bibliotece i dokonała co najmniej jednego wypożyczenia na zewnątrz.

4. Informacje dotyczące **galerii sztuki** obejmują jednostki, których podstawowym rodzajem działalności jest wystawiennictwo.

5. Informacje o **teatrach i instytucjach muzycznych** oraz **przedsiębiorstwach estradowych** dotyczą profesjonalnych jednostek artystycznych i rozrywkowych prowadzących regularną działalność sceniczną.

W liczbie teatrów uwzględniono jednostki wyodrębnione pod względem prawnym, organizacyjnym i ekonomiczno-finansowym, prowadzące jednorodną działalność sceniczną, niezależnie od liczby posiadanych scen.

Jednostki pogrupowano, wyodrębniając:

- działalność **teatrów dramatycznych i lalkowych**,
- działalność **teatrów muzycznych**, obejmującą działalność sceniczną oper, operetek, musicali i baletów (przedstawienia baletowe i musicalowe podano łącznie z operetkowymi),
- działalność **rozrywkową estradową**.

6. Informacje o działalności **domów i ośrodków kultury, klubów i świetlic** opracowano na podstawie sprawozdawczości rocznej.

CHAPTER XI CULTURE. TOURISM. SPORT

General notes

Culture

1. **A book** is understood as a publication containing more than 48 pages, while **a pamphlet** contains from 5 to 48 pages. These publications are considered to be non-periodic publications.

2. Newspapers and magazines are periodic publications. **Newspapers** (general information periodicals) are publications being primarily a source of information regarding current domestic and foreign events. **Magazines** (other periodicals) are publications addressing social, political and economic, specialized and scientific issues as well as government publications.

3. Books and pamphlets as well as newspapers and magazines constitute the **collection** of public libraries.

A **borrower** is a person who in the course of a reporting year was registered at a library and checked out at least one item.

4. Information concerning **art galleries** includes entities, in which exhibiting is the basic type of activity.

5. Information regarding **theatres and music institutions** as well as **entertainment enterprises** concerns professional, artistic and entertainment entities conducting regular performances.

Theatres include entities, distinguished in terms of their legal, organizational, economic and financial status, conducting uniform performing activity, regardless of the number of stages possessed.

Entities are grouped, comprising:

- the activity of **dramatic and puppet theatres**,
- the activity of **music theatres**, including opera, operetta, musical and ballet performances (ballet and musical performances are presented together with operettas),
- **entertainment** activities.

6. Information regarding the activity of **cultural centres and establishments, clubs and community centres** is based on annual reporting data.

7. Informacje o **kinach** dotyczą działalności kin ogólnie dostępnych, tj. powołanych do publicznego udostępniania filmów w formie projekcji na seansach filmowych, bez względu na rodzaj stosowanego nośnika filmu (taśma światłoczuła, taśma magnetyczna eksploatowana w technice wideo, nośnik cyfrowy). Wśród kin stałych wyróżnia się: **miniplexy** – posiadające od 3 do 7 sal i **multiplexy** – posiadające 8 sal i więcej.

7. Information regarding **cinemas** concerns the activity of public cinemas, i.e., established for the purpose of public film screenings, regardless of the film carrier used (light-sensitive, magnetic tape and digital). Among fixed cinemas one can distinguish **miniplexes** – equipped with 3 to 7 screens and **multiplexes** – equipped with 8 screens and more.

Turystyka

1. **Termin turystyka** – zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 692/2011 obowiązującym od 2012 r. oznacza czynności odwiedzających, którzy podejmują podróż do głównego miejsca docelowego położonego poza ich zwykłym otoczeniem, na okres krótszy niż rok, w dowolnym głównym celu, w tym w celu służbowym, wypoczynkowym lub innym celu osobistym, innym niż zatrudnienie przez podmiot miejscowy dla odwiedzanego miejsca.

2. **Baza noclegowa turystyki** dotyczy turystycznych obiektów noclegowych, tj. obejmuje obiekty hotelowe i pozostałe obiekty (do 2010 r. bez pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych).

W ramach:

- obiektów hotelowych do grupy „inne obiekty hotelowe” zalicza się te, które nie spełniają wymagań dla hoteli, moteli i pensjonatów, ale świadczą usługi hotelarskie (np. zajazdy, gościńce) oraz obiekty w trakcie kategoryzacji,
- pozostałych obiektów do grupy „inne obiekty” zalicza się te, które nie odpowiadają warunkom przewidzianym dla poszczególnych rodzajów obiektów oraz obiekty wykorzystywane dla potrzeb turystyki (np. domy studenckie, internaty, hostele, ośrodki do wypoczynku sobotnio-niedzielnego i świątecznego, ośrodki sportowo-rekreacyjne, ośrodki kolonijne, zakłady uzdrowiskowe).

3. W informacjach o **obiekтах i miejscach noclegowych turystyki** nie uwzględnia się obiektów i miejsc w obiektach przejściowo nieczynnych z powodu przebudowy, remontu itp.

4. **Stopień wykorzystania miejsc noclegowych lub pokoi** jest to stosunek liczby udzielonych noclegów lub wynajętych pokoi w danym roku do nominalnej liczby miejsc noclegowych lub pokoi w danym roku. Przez nominalną liczbę miejsc noclegowych lub pokoi rozumie się sumę miejsc noclegowych lub pokoi przygotowanych dla turystów w każdym dniu działalności obiektu.

Tourism

1. **Tourism**, in accordance with the Regulation (EU) No. 692/2011 of the European Parliament and of the Council in force since 2012, means the activity of visitors taking a trip to a main destination outside their usual environment, for less than a year, for any main purpose, including business, leisure or other personal purpose, other than to be employed by a resident entity in the place visited.

2. **Tourist accommodation facilities** include collective tourist accommodation establishments, i.e. hotels and similar facilities and other facilities (until 2010 excluding rooms for rent and agrotourism lodgings).

Within:

- hotels and similar facilities, the group “other hotel facilities” has covered facilities which do not meet requirements for hotels, motels and boarding houses, but which provide hotel services (e.g. road houses, inns) as well as other hotel facilities during categorization,
- other facilities, the group “miscellaneous facilities” includes facilities which do not correspond to conditions expected in particular facilities, and other facilities used for tourism (e.g. student dormitories, boarding schools, hostels, weekend and holiday accommodation establishments, sport and recreational centres, holiday youth centres as well as health establishments).

3. Facilities and places temporarily unavailable due to expansion, renovation, etc., are not included in data regarding **facilities and the number of bed places for tourists**.

4. **Occupancy rate of bed places or rooms** is a relation of the number of overnight stays or rooms rented in a given year to the nominal number of bed places or rooms in a given year. The nominal number of bed places or rooms shall mean total bed places or rooms prepared for tourists each day of a facility's operation.

5. Turyści zagraniczni korzystający z turystycznych obiektów noclegowych rejestrowani są według kraju stałego zamieszkania. Turysta zagraniczny może być wykazany wielokrotnie, jeśli w czasie jednorazowego pobytu w Polsce korzysta z kilku obiektów noclegowych.

Sport

1. Począwszy od 2002 r. informacje o uczniowskich klubach sportowych i wyznaniowych klubach sportowych oraz klubach sportowych opracowywane są na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co dwa lata.

2. W kategorii **ćwiczących** jedna osoba może być wykazywana wielokrotnie, jeśli uprawia kilka rodzajów sportu. W zależności od wieku osoby ćwiczące zaliczane są do kategorii juniorów lub seniorów; dla poszczególnych rodzajów sportowych stosuje się różne granice wieku.

3. W kategorii **trenerów i instruktorów sportowych** jedna osoba może być wykazywana wielokrotnie, jeśli prowadzi zajęcia w kilku rodzajach sportu.

5. Foreign tourists using tourist accommodation establishments are registered according to country of their permanent residence. A foreign tourist may be indicated more than once if during a single stay in Poland he/she uses more than one accommodation facility.

Sport

1. Since 2002 information regarding student sports clubs UKS and religious sports clubs as well as sports clubs has been compiled on the basis of periodic surveys conducted every two years.

2. In the category of **persons practicing sports** one person may be indicated more than once depending upon the number of sports practised. Persons practising sports are classified as either juniors or seniors, depending on age; various age groups are applied for individual sports.

3. In the category of **coaches and sports instructors** one person may be indicated more than once depending upon the number of sports disciplines taught.

Kultura**Culture**TABL. 1 (125). **KSIĄŻKI I BROSZURY WYDANE^a***BOOKS AND PAMPHLETS PUBLISHED^a*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Tytuły	1055	1904	1936	2154	Titles
Wydawnictwa naukowe	419	675	784	826	Scientific publications
Podręczniki dla szkół wyższych . .	112	123	151	129	University textbooks
Wydawnictwa zawodowe	27	47	55	65	Professional publications
Podręczniki szkolne	28	22	48	22	School textbooks
Wydawnictwa popularne	258	518	475	561	Popular science
Literatura piękna	211	519	423	551	Belles-lettres
w tym dla dzieci i młodzieży . .	29	129	127	185	of which for children and youth
Nakład w tys. egz.	2125,5	4733,8	4011,9	4314,3	Number of copies in thous.
Wydawnictwa naukowe	229,0	310,9	402,6	338,1	Scientific publications
Podręczniki dla szkół wyższych . .	65,2	56,5	75,0	61,7	University textbooks
Wydawnictwa zawodowe	45,7	74,0	81,1	92,3	Professional publications
Podręczniki szkolne	137,4	98,0	235,6	85,0	School textbooks
Wydawnictwa popularne	715,2	1721,7	1570,0	1571,0	Popular science
Literatura piękna	933,0	2472,7	1647,6	2166,2	Belles-lettres
w tym dla dzieci i młodzieży . .	166,8	672,2	660,4	996,2	of which for children and youth

^a Według miejsca wydania.

Źródło: dane Zakładu Statystyki Wydawnictw Biblioteki Narodowej.

^a According to published place.

Source: data of the Department of Publication Statistics of the National Library.

TABL. 2 (126). **GAZETY I CZASOPISMA WYDANE^a***NEWSPAPERS AND MAGAZINES PUBLISHED^a*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005		2010		2011		2012		SPECIFICATION
	tytuły <i>titles</i>	nakład w tys. egz. <i>number of copies in thous.</i>	tytuły <i>titles</i>	nakład w tys. egz. <i>number of copies in thous.</i>	tytuły <i>titles</i>	nakład w tys. egz. <i>number of copies in thous.</i>	tytuły <i>titles</i>	nakład w tys. egz. <i>number of copies in thous.</i>	
O G Ó Ł E M . .	315	126771,8	382	57032,8	390	55595,8	408	54199,4	TOTAL
ukazujące się:									published as specified:
W tygodniu:									Weekly:
6–2 razy	2	28606,4	1	18361,0	1	16872,0	1	14987,2	6–2 times
1 raz	8	88098,8	7	26922,0	4	26049,2	5	26798,0	once
W miesiącu:									Monthly:
3–2 razy	6	696,7	2	57,6	2	45,0	2	56,0	3–2 times
1 raz	68	7696,1	77	7310,4	76	7641,4	78	7279,4	once
1 raz:									Once:
na 2 miesiące	38	1212,2	59	2600,2	61	2723,0	60	2910,1	bimonthly
w kwartale . . .	63	199,0	98	1030,5	107	1044,7	110	881,6	quarterly
w półroczu . . .	28	50,8	28	51,9	34	140,5	46	870,6	half-yearly
w roku	46	33,4	56	344,6	52	26,7	54	53,5	yearly
Nieregularnie . .	56	178,4	54	354,6	53	1053,3	52	363,0	Irregularly

^a Według miejsca wydania.

Źródło: dane Zakładu Statystyki Wydawnictw Biblioteki Narodowej.

^a According to published place.

Source: data of the Department of Publication Statistics of the National Library.

TABL. 3 (127). BIBLIOTEKI PUBLICZNE (z filiami)

PUBLIC LIBRARIES (with branches)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Biblioteki (stan w dniu 31 XII)	59	57	54	54	Libraries (as of 31 XII)
w tym dla dzieci i młodzieży	12	12	12	12	of which for children and youth
Punkty biblioteczne (stan w dniu 31 XII)	8	–	–	–	Library service points (as of 31 XII)
Liczba ludności na 1 placówkę biblioteczną	8476	9748	10251	10199	Number of population per library institution
Księgozbiór (stan w dniu 31 XII) w wol.:					Collection (as of 31 XII) in vol.:
w tys.	1475,2	1531,6	1552,9	1562,7	in thous.
na 1000 ludności	2598	2757	2805	2837	per 1000 population
Czytelnicy ^a :					Borrowers ^a :
w tys.	105,1	93,0	86,6	87,5	in thous.
na 1000 ludności	184	167	156	158	per 1000 population
Wypożyczenia ^{ab} :					Loans ^{ab} :
w tysiącach wol.	2310,6	1846,8	1819,0	2809,9	in thousands vol.
na 1 czytelnika w wol.	22,0	19,9	21,0	32,1	per borrower in vol.

^a Łącznie z punktami bibliotecznymi. ^b Bez wypożyczeń międzybibliotecznych.

^a Including library service points. ^b Excluding interlibrary lending.

TABL. 4 (128). MUZEA

MUSEUMS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Muzea i oddziały muzealne ^a	21	21	21	21	Museums and branches ^a
Muzealia ^a w tys.	370,8	308,9	379,1	374,4	Museum exhibits ^a in thous.
Wystawy czasowe:					Temporary exhibitions:
własne ^b	52	60	40	33	own ^b
obce ^c	32	15	16	6	exterior ^c
Zwiedzający muzea i wystawy w tys.	238,4	293,4	307,6	261,9	Museum and exhibition visitors in thous.
w tym młodzież szkolna ^d	56,3	63,0	60,2	50,6	of which primary and secondary school students ^d

^a Stan w dniu 31 XII. ^b W kraju. ^c Krajowe i z zagranicy. ^d Zwiedzający muzea w zorganizowanych grupach.

^a As of 31 XII. ^b In Poland. ^c Domestic and foreign. ^d Visiting museums in groups.

TABL. 5 (129). GALERIE SZTUKI

ART GALLERIES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Galerie (stan w dniu 31 XII)	5	8	7	8	Galleries (as of 31 XII)
Wystawy ^a	83	71	71	78	Exhibitions ^a
Ekspozycje ^a	87	92	71	80	Expositions ^a
Zwiedzający w tys.	45,9	125,1	48,1	70,4	Visitors in thous.

^a W kraju.

^a In Poland.

TABL. 6 (130). **TEATRY, INSTYTUCJE MUZYCZNE, PRZEDSIĘBIORSTWA ESTRADOWE^a**
THEATRES, MUSIC INSTITUTIONS, ENTERTAINMENT ENTERPRISES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE		Instytucje <i>Institutions</i>	Miejsca na widowni w stałej sali <i>Seating in fixed halls</i>	Przedsta- wienia i koncerty <i>Perfor- mances and concerts</i>	Widzowie i słuchacze w tys. <i>Audience in thous.</i>	SPECIFICATION
		stan w dniu 31 XII <i>as of 31 XII</i>				
Teatry i instytucje muzyczne ^b	2005	8	3184	2203	418,9	<i>Theatres and music institutions^b</i>
	2010	9	3351	2756	651,8	
	2011	9	3257	2262	505,2	
	2012	9	3341	2472	480,3	
Teatry		4	1186	1032	150,2	<i>Theatres</i>
dramatyczne		3	1015	711	103,7	<i>dramatic</i>
Teatr Nowy		1	593	378	60,7	<i>New Theatre</i>
Duża Scena		x	365	138	36,9	<i>Big Stage</i>
Scena Nowa.		x	150	139	17,5	<i>New Stage</i>
Trzecia Scena		x	78	101	6,3	<i>Third Stage</i>
Teatr Polski		1	322	243	28,7	<i>Polish Theatre</i>
Duża Scena		x	182	100	16,6	<i>Big Stage</i>
Malarnia		x	100	110	10,1	<i>Painter-studio</i>
Galeria		x	40	33	2,0	<i>Gallerie</i>
Teatr Ósmego Dnia		1	100	90	14,2	<i>Theatre of Eight Day</i>
lalkowe		1	171	321	46,5	<i>puppet</i>
Teatr Animacji		1	171	321	46,5	<i>Theatre of Animations</i>
Scena Duża		x	171	321	46,5	<i>Big Stage</i>
Scena Witrażowa ^c		x	—	—	—	<i>Scene stained Glass^c</i>
Teatry muzyczne		3	1300	478	184,3	<i>Musical theatres</i>
opery		1	858	183	88,8	<i>operas</i>
Teatr Wielki		1	858	183	88,8	<i>Grand Theatre</i>
operetki		2	442	295	95,5	<i>operettas</i>
Teatr Muzyczny.		1	342	235	81,9	<i>Musical Theatre</i>
Polski Teatr Tańca		1	100	60	13,6	<i>Polish Dance Theatre</i>
Filharmonie		1	885	929	122,4	<i>Philharmonic</i>
Filharmonia Poznańska		1	885	929	122,4	<i>Poznań Philharmonic</i>
Orkiestry i chóry		1	—	33	23,4	<i>Orchestras and choirs</i>
Poznański Chór Chłopięcy		1	—	33	23,4	<i>Poznań Boy's Choir</i>
Przedsiębiorstwa estradowe . .	2010	4	x	270	140,5	<i>Entertainment enterprises</i>
	2011	3	x	207	158,4	
	2012	2	x	57	70,9	

^a Według siedziby. ^b W 2005 r. łącznie z Estradą Poznańską oraz bez chórów i orkiestr. ^c W remoncie.

^a By the seat. ^b In 2005 including Poznań Bandstand as well as excluding orchestras and choirs. ^c In the renovation.

TABL. 7 (131). **DOMY I OŚRODKI KULTURY, KLUBY**

Stan w dniu 31 XII

CULTURAL CENTRES AND ESTABLISHMENTS, CLUBS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2011	2012	SPECIFICATION
Instytucje	25	30	29	28	<i>Institutions</i>
domy kultury	16	14	14	13	<i>cultural establishments</i>
ośrodki kultury	3	6	3	4	<i>cultural centres</i>
kluby	6	10	12	11	<i>clubs</i>
Imprezy (w ciągu roku)	2627	2665	2944	2727	<i>Events (during the year)</i>
Uczestnicy imprez (w ciągu roku)					<i>Event participants (during the year)</i>
w tys.	300,2	200,8	315,0	341,3	<i>in thous.</i>
Kursy (w ciągu roku)	117	144	204	277	<i>Courses (during the year)</i>
Absolwenci kursów (w ciągu roku) . .	1882	2500	3722	2777	<i>Courses graduates (during the year)</i>
w tym dzieci i młodzież ^a	757	630	1138	699	<i>of which children and youth ^a</i>
Zespoły artystyczne	135	170	100	99	<i>Artistic ensembles</i>
Członkowie zespołów artystycznych	2017	2900	1138	1547	<i>Members of artistic ensembles</i>
w tym dzieci i młodzież ^a	1143	1458	517	674	<i>of which children and youth ^a</i>
Koła (kluby)	165	220	180	304	<i>Groups (clubs)</i>
Członkowie kół	5445	6004	5711	7425	<i>Members of groups</i>
w tym dzieci i młodzież ^a	1808	1294	1288	1320	<i>of which children and youth ^a</i>

^a W wieku poniżej 15 lat.

U w a g a. Do 2011 r. dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co 2 lata.

^a Below the age of 15.

N o t e. Until 2011 data on the basis of periodic surveys conducted every two years.

TABL. 8 (132). **KINA STAŁE**

FIXED CINEMAS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Kina (stan w dniu 31 XII)	9	8	13	11	<i>Cinemas (as of 31 XII)</i>
Sale projekcyjne (stan w dniu 31 XII)	45	60	65	61	<i>Screens (as of 31 XII)</i>
Miejsca na widowni (stan w dniu 31 XII)	13479	16109	17006	15854	<i>Seating (as of 31 XII)</i>
Seanse	58010	88884	97940	80340	<i>Screening</i>
na 1 kino	6446	11111	7534	7304	<i>per cinema</i>
Widzowie	2029261	2437293	2446979	1917669	<i>Audience</i>
na 1000 ludności	3560	4378	4415	3472	<i>per 1000 population</i>
na 1 kino	225473	304662	188229	174334	<i>per cinema</i>
na 1 seans	35	27	25	24	<i>per screening</i>

TABL. 9 (133). **MIĘDZYNARODOWE KONKURSY SKRZYPCOWE I LUTNICZE
IMIENIA HENRYKA WIENIAWSKIEGO**

INTERNATIONAL HENRYK WIENIAWSKI VIOLINISTS AND LUTE COMPETITIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2001	2006	2011	SPECIFICATION
KONKURSY SKRZYPCOWE VIOLINISTS COMPETITIONS				
Kraje	23	11	18	<i>Countries</i>
Uczestnicy	95	32	46	<i>Participants</i>
KONKURSY LUTNICZE LUTE COMPETITIONS				
Kraje	25	14	23	<i>Countries</i>
Uczestnicy	120	73	144	<i>Participants</i>

Ź r ó d ł o: dane Towarzystwa Muzycznego Imienia Henryka Wieniawskiego w Poznaniu.

S o u r c e: data of the Henryk Wieniawski Music Society in Poznań.

Turystyka

Tourism

TABL. 10 (134). BAZA NOCLEGOWA TURYSTYKI

TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011 ^a	2012 ^a	SPECIFICATION
Obiekty (stan w dniu 31 VII) ..	57^b	75^b	77	89	Facilities (as of 31 VII)
w tym całoroczne	54	75	77	89	of which open all year
Obiekty hotelowe	39	53	54	60	Hotels and similar facilities
hotele	34	47	46	48	hotels
motele	1	1	1	1	motels
pensjonaty	—	1	1	1	boarding houses
inne obiekty hotelowe	4	4	6	10	other hotel facilities
Pozostałe obiekty	18 ^b	22 ^b	23	29	Other facilities
schroniska młodzieżowe	5	4	4	5	youth hostels
w tym szkolne schroniska młodzieżowe	3	3	3	4	of which school youth hostels
kempingi	2	1	1	1	camping sites
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	4	2	1	1	training-recreational centres
zespoły domków turystycznych	2	1	1	1	complexes of tourist cottages
hostele	.	7	7	10	hostels
pokoje gościnne	.	.	4	6	rooms for rent
inne obiekty	5	7	5	5	miscellaneous facilities
Miejsca noclegowe (stan w dniu 31 VII)	7524^b	8173^b	8113	8065	Number of beds (as of 31 VII)
w tym całoroczne	6946	8165	8113	8065	of which open all year
Obiekty hotelowe	4946	6185	6350	6158	Hotels and similar facilities
hotele	4750	5929	5944	5615	hotels
motele	34	34	32	32	motels
pensjonaty	—	43	37	49	boarding houses
inne obiekty hotelowe	162	179	337	462	other hotel facilities
Pozostałe obiekty	2578 ^b	1988 ^b	1763	1907	Other facilities
schroniska młodzieżowe	342	353	353	399	youth hostels
w tym szkolne schroniska młodzieżowe	210	253	253	300	of which school youth hostels
kempingi	314	150	150	150	camping sites
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	677	300	95	113	training-recreational centres
zespoły domków turystycznych ^c	338	102	102	102	complexes of tourist cottages ^c
hostele	.	322	355	414	hostels
pokoje gościnne	.	.	92	121	rooms for rent
inne obiekty	907	761	616	608	miscellaneous facilities
Korzystający z noclegów	433970^b	582975^b	605625	621836	Tourists accommodated
w tym turyści zagraniczni	165746	163071	150773	175012	of which foreign tourists
Obiekty hotelowe	353617	456999	456906	440730	Hotels and similar facilities
hotele	342513	443201	434375	407691	hotels
motele	2965	1076	1919	2278	motels
pensjonaty	—	2103	2605	2782	boarding houses
inne obiekty hotelowe	8139	10619	18007	27979	other hotel facilities

^a Dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. ^b Bez pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych oraz w 2005 r. bez hosteli. ^c Łącznie z miejscami kempingowymi, jeśli występują na terenie zespołu.

^a Concern establishments possessing 10 and more bed places. ^b Excluding rooms for rent and agrotourism lodgings as well as in 2005 excluding hostels. ^c Including camping sites if they exist in the territory of the complexes of tourist cottages.

TABL. 10 (134). **BAZA NOCLEGOWA TURYSTYKI (dok.)**

TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011 ^a	2012 ^a	SPECIFICATION
Korzystający z noclegów (dok.)					Tourists accommodated (cont.)
Pozostałe obiekty	80353 ^b	125976 ^b	148719	181106	Other facilities
schroniska młodzieżowe	25764	25800	24011	18408	youth hostels
w tym szkolne schroniska młodzieżowe	13976	20112	18966	15051	of which school youth hostels
kempingi	4362	3240	4534	25243	camping sites
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	24843	10492	6234	3157	training-recreational centres
zespoły domków turystycznych ^c	9319	5208	4855	4518	complexes of tourist cottages ^c
hostele	.	17035	18326	24776	hostels
pokoje gościnne	.	.	288	233	rooms for rent
inne obiekty	16065	64201	90471	104771	miscellaneous facilities
Udzielone noclegi	748421^b	986480^b	1028638	1042738	Nights spent (overnight stay)
w tym turystom zagranicznym	292104	300651	308034	324003	of which foreign tourists
Obiekty hotelowe	569850	744468	773308	743000	Hotels and similar facilities
hotele	550247	717048	724644	676863	hotels
motele	4499	1076	1919	2278	motels
pensjonaty	—	3596	4763	5207	boarding houses
inne obiekty hotelowe	15104	22748	41982	58652	other hotel facilities
Pozostałe obiekty	178571 ^b	242012 ^b	255330	299738	Other facilities
schroniska młodzieżowe	45568	42670	47297	38476	youth hostels
w tym szkolne schroniska młodzieżowe	24822	32926	37558	5837	of which school youth hostels
kempingi	8937	6717	7754	27981	camping sites
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	43922	33573	17684	23788	training-recreational centres
zespoły domków turystycznych ^c	25434	11787	9808	10112	complexes of tourist cottages ^c
hostele	.	29397	33583	51681	hostels
pokoje gościnne	.	.	4691	1630	rooms for rent
inne obiekty	54710	117868	134513	146070	miscellaneous facilities

^a Dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. ^b Bez pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych oraz w 2005 r. bez hosteli. ^c Łącznie z miejscami kempingowymi, jeśli występują na terenie zespołu.

^a Concern establishments possessing 10 and more bed places. ^b Excluding rooms for rent and agrotourism lodgings as well as in 2005 excluding hostels. ^c Including camping sites if they exist in the territory of the complexes of tourist cottages.

TABL. 11 (135). **WYKORZYSTANIE BAZY NOCLEGOWEJ TURYSTYKI^a**OCCUPANCY IN TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS^a

OCCUPANCY IN TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS					
WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011 ^b	2012 ^b	SPECIFICATION
	w % in %				

STOPIEŃ WYKORZYSTANIA MIEJSC NOCLEGOWYCH

OCCUPANCY RATE OF BED PLACES

Obiekty hotelowe	31,2	33,0	33,5	33,1	Hotels and similar facilities
hotele	31,1	33,1	33,6	32,8	hotels
motele	36,3	8,7	16,3	19,5	motels
pensjonaty	—	23,1	33,4	32,5	boarding houses
inne obiekty hotelowe	35,6	39,5	33,9	37,1	other hotel facilities
Pozostałe obiekty ^c	23,2	33,4	39,8	41,3	Other facilities ^c

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 168. ^b Dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. ^c W latach 2005 i 2010 bez pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych oraz w 2005 r. bez hosteli.

^a See general notes, item 4 on page 168. ^b Concern establishments possessing 10 and more bed places. ^c In 2005 and 2010 excluding rooms for rent and agrotourism lodgings as well as in 2005 excluding hostels.

TABL. 11 (135). WYKORZYSTANIE BAZY NOCLEGOWEJ TURYSTYKI^a (dok.)OCCUPANCY IN TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS^a (cont.)

OCCUPANCY IN TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS (cont.)					
WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011 ^b	2012 ^b	SPECIFICATION
	w % in %				
STOPIEŃ WYKORZYSTANIA POKOI					
OCCUPANCY RATE OF ROOMS					
Obiekty hotelowe	42,6	41,0	43,7	43,4	<i>Hotels and similar facilities</i>
hotele	42,7	40,9	43,8	43,4	<i>hotels</i>
motele	46,8	10,9	22,6	22,3	<i>motels</i>
pensjonaty	—	34,7	42,5	46,0	<i>boarding houses</i>
inne obiekty hotelowe	39,6	52,9	44,2	43,2	<i>other hotel facilities</i>

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 168. ^b Dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych.^a See general notes, item 4 on page 168. ^b Concern establishments possessing 10 and more bed places.

TABL. 12 (136). TURYSŒCI ZAGRANICZNI KORZYSTAJĄCY Z BAZY NOCLEGOWEJ TURYSTYKI

FOREIGN TOURISTS ACCOMMODATED IN TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011 ^a	2012 ^a	SPECIFICATION
Korzystający z noclegów	165746^b	163071^b	150773	175012	Tourists accommodated
Obiekty hotelowe	156522	153496	141002	142042	Hotels and similar facilities
hotele	154320	148304	136312	132903	hotels
motele	346	–	204	665	motels
pensjonaty	–	117	191	374	boarding houses
inne obiekty hotelowe	1856	5075	4295	8100	other hotel facilities
Pozostałe obiekty	9224 ^b	9575 ^b	9771	32970	Other facilities
schroniska młodzieżowe	1869	1105	1400	1462	youth hostels
w tym szkolne schroniska młodzieżowe	1081	837	977	1023	of which school youth hostels
kempingi	3792	2939	3995	24469	camping sites
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	409	290	16	30	training-recreational centres
zespoły domków turystycznych ^c	1878	814	599	844	complexes of tourist cottages ^c
hostele	.	4173	3760	6149	hostels
pokoje gościnne	.	.	1	–	rooms for rent
inne obiekty	1276	254	–	16	miscellaneous facilities
Udzielone noclegi	292104^b	300651^b	308034	324003	Accommodations provided
Obiekty hotelowe	269348	278740	287697	278256	Hotels and similar facilities
hotele	264497	265574	275218	258340	hotels
motele	932	–	204	665	motels
pensjonaty	–	269	488	753	boarding houses
inne obiekty hotelowe	3919	12897	11787	18498	other hotel facilities
Pozostałe obiekty	22756 ^b	21911 ^b	20337	45747	Other facilities
schroniska młodzieżowe	3263	2516	4176	4330	youth hostels
w tym szkolne schroniska młodzieżowe	1813	1618	3157	3221	of which school youth hostels
kempingi	7129	5848	6691	26771	camping sites
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	1846	731	44	185	training-recreational centres
zespoły domków turystycznych ^c	7115	3690	1826	2707	complexes of tourist cottages ^c
hostele	.	8639	7598	11594	hostels
pokoje gościnne	.	.	2	–	rooms for rent
inne obiekty	3403	487	–	160	miscellaneous facilities

^a Dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. ^b Bez pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych oraz w 2005 r. bez hosteli. ^c Łącznie z miejscami kempingowymi, jeśli występują na terenie zespołu.^a Concern establishments possessing 10 and more bed places. ^b Excluding rooms for rent and agrotourism lodgings as well as in 2005 excluding hostels. ^c Including camping sites if they exist in the territory of the complexes of tourist cottages.

Sport

Sport

TABL. 13 (137). **KLUBY SPORTOWE^a**

Stan w dniu 31 XII

*SPORTS CLUBS^a**As of 31 XII*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2006	2010	2012	SPECIFICATION
Jednostki organizacyjne	56	78	80	Organizational entities
Członkowie	10740	10886	10463	Members
Ćwiczący	8310	8646	8848	Persons practising sports
mężczyźni	6107	6215	6337	males
kobiety	2203	2431	2511	females
w tym juniorzy ^b	4678	4881	4594	of which juniors ^b
Sekcje sportowe	153	182	219	Sports sections
Trenerzy	246	292	319	Coaches
klasy M (mistrzowskiej)	10	15	17	M class (champion)
klasy I	51	59	75	I class
klasy II	185	218	227	II class
Instruktorzy	236	300	313	Sport instructors
Inne osoby prowadzące zajęcia sportowe	44	101	97	Other persons conducting sports activities

^a Bez uczniowskich klubów sportowych UKS i wyznaniowych klubów sportowych. ^b Dane obejmują: młodzieżowców, juniorów i juniorów młodszych.

^a Excluding Students Sports Clubs UKS and Religious Sports Clubs. ^b Data include: youths, juniors and younger juniors.

TABL. 14 (138). **WYBRANE OBIEKTY SPORTOWE^a W 2010 R.**

Stan w dniu 31 XII

*SELECTED SPORTS FACILITIES^a IN 2010**As of 31 XII*

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	W tym dostosowane do osób nie- pełnosprawnych <i>Of which adjusted for people with disabilities</i>	SPECIFICATION
Stadiony	8	3	Stadiums
w tym piłkarskie	4	1	of which football
Boiska do gier wielkich	9	3	Fields for big games
w tym piłkarskie	6	1	of which football
Boiska do piłki siatkowej	12	1	Fields for volleyball
Boiska uniwersalne-wielozadaniowe	38	3	Universal and multipurpose sports fields
Korty tenisowe	28	11	Tennis courts
Hale sportowe	10	7	Sports halls
Sale gimnastyczne ^b	12	4	Gyms ^b
Pływalnie	10	7	Swimming pools
Tory sportowe	8	2	Sports tracks
Lodowiska sztuczne	3	1	Artificial skating rinks
Ścieżki rowerowe w km	94,1	–	Bicycle paths – length in km

^a Bez obiektów przyszkolnych. ^b Łącznie z salami pomocniczymi.

^a Excluding schools facilities. ^b Including auxiliary gym.

DZIAŁ XII NAUKA I TECHNIKA

Uwagi ogólne

1. Działalność badawcza i rozwojowa (badania naukowe i prace rozwojowe, w skrócie B+R) są to systematycznie prowadzone prace twórcze, podjęte dla zwiększenia zasobu wiedzy, w tym wiedzy o człowieku, kulturze i społeczeństwie, jak również dla znalezienia nowych zastosowań dla tej wiedzy.

Obejmuje ona **badania naukowe** (badania podstawowe, badania stosowane i badania przemysłowe) oraz **prace rozwojowe**.

Informacje dotyczące działalności badawczej i rozwojowej obejmują następujące grupy jednostek prowadzących tę działalność:

- 1) **jednostki naukowe i badawczo-rozwojowe**, tj. jednostki, których podstawowym rodzajem działalności jest prowadzenie badań naukowych i prac rozwojowych:
 - a) instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk; w danych statystycznych do 2009 r. ujmowano również samodzielne zakłady naukowe, które zgodnie z ustawą z dnia 30 IV 2010 r. o Polskiej Akademii Nauk (Dz. U. 2010 Nr 96, poz. 619) zostały przekształcone w instytuty naukowe bądź przez nie wchłonięte,
 - b) instytuty badawcze działające na podstawie ustawy z dnia 30 IV 2010 r. o instytutach badawczych (Dz. U. 2010 Nr 96, poz. 618); do 2009 r. określane jako jednostki badawczo-rozwojowe, które działały na podstawie ustawy z dnia 25 VII 1985 r. o jednostkach badawczo-rozwojowych (jednolity tekst Dz.U. z 2008 Nr 159, poz. 993 z późn. zm.),
 - c) inne, tj. pozostałe jednostki zaklasyfikowane według PKD 2007 do działu 72 „Badania naukowe i prace rozwojowe”;
- 2) **pomocnicze jednostki naukowe** (biblioteki naukowe, archiwa naukowe, muzea, pomocnicze jednostki naukowe PAN oraz stowarzyszenia naukowe i fundacje wspierające działalność badawczą i prace rozwojowe) określane do 2009 r. jako jednostki obsługi nauki;
- 3) **podmioty gospodarcze** (niezaklasyfikowane według PKD 2007 do działu 72 „Badania naukowe i prace rozwojowe”), obejmujące przede wszystkim przedsiębiorstwa przemysłowe, które obok swojej podstawowej działalności, prowadzą działalność badawczą i rozwojową; do 2009 r. określane jako jednostki rozwojowe;

CHAPTER XII SCIENCE AND TECHNOLOGY

General notes

1. Research and development (scientific research and experimental development – R&D) includes systematically conducted creative work, undertaken in order to increase knowledge, including knowledge of man, culture and society as well as for discovering new uses for this knowledge.

Research and development includes **scientific research** (basic research, applied research, industrial research) and **experimental development**.

Information regarding research and development includes the following groups of entities conducting research and development:

- 1) **scientific and research-development units**, i.e. units involved mainly in carrying out research and development:
 - a) scientific institutes of the Polish Academy of Sciences; until 2009 statistical data included independent research departments which were transformed or incorporated into scientific institutes pursuant to the Law on the Polish Academy of Sciences, dated 30 IV 2010 (Journal of Laws of 2010 No. 96, item 619),
 - b) research institutes operating on the basis of the Law on the Research Institutes, dated 30 IV 2010 (Journal of Laws of 2010 No. 96, item 618); until 2009 defined as branch research-development units which operated on the basis of the Law on the Research and Development Units, dated 25 VIII 1985 (uniform text Journal of Laws of 2008 No. 159, item 993, with later amendments),
 - c) other units classified into NACE Rev. 2, the division 72 “Scientific research and development”;
- 2) **auxiliary scientific units** – scientific libraries, scientific archives, museums, auxiliary scientific units of the Polish Academy of Sciences, associations and foundations supporting research and development activity and experimental development; until 2009 defined as science support units;
- 3) **economic entities** (not classified into NACE Rev. 2, the division 72 “Scientific research and development”) include mainly industrial enterprises conducting research and development besides their main economic activity; until 2009 defined as development units;

4) **szkoły wyższe;**

5) **pozostałe jednostki** – instytucje prowadzące działalność badawczą i rozwojową obok swojej podstawowej działalności, nieujęte w pozycjach 1)–4), np. szpitale, parki narodowe i ogrody botaniczne, agencje i instytucje rządowe.

2. Nakłady na działalność badawczą i rozwojową obejmują:

- **nakłady wewnętrzne**, ujmujące wartość prac badawczych i rozwojowych danej jednostki wykonanych przez własne zaplecze badawcze, niezależnie od źródeł ich finansowania,
- **nakłady zewnętrzne**, ujmujące wartość prac badawczych i rozwojowych w danej jednostce nabytych od innych jednostek (krajowych i zagranicznych).

Nakłady inwestycyjne na środki trwałe związane z działalnością B+R podaje się łącznie z kosztami zakupu lub wytworzenia aparatury naukowo-badawczej, niezbędnej do wykonania określonych prac B+R i spełniającej kryteria zaliczania do środków trwałych, lecz do czasu zakończenia tych prac nieujętej w ewidencji środków trwałych; do 2002 r. koszty te ujmowane były w nakładach bieżących na działalność badawczą i rozwojową.

3. Dane dotyczące **zatrudnienia** w działalności badawczej i rozwojowej obejmują wyłącznie pracowników bezpośrednio z nią związanych, poświęcających na tę działalność co najmniej 10% nominalnego czasu pracy.

Ekwiwalenty pełnego czasu pracy (EPC) są to jednostki przeliczeniowe służące do ustalenia faktycznego zatrudnienia w działalności badawczo-rozwojowej. Jeden ekwiwalent pełnego czasu pracy oznacza jeden osoborok poświęcony wyłącznie na działalność badawczo-rozwojową.

4. **Działalność innowacyjna** obejmuje całokształt działań naukowych, technicznych, organizacyjnych, finansowych i komercyjnych, które rzeczywiście prowadzą lub mają w zamierzeniu prowadzić do wdrażania innowacji. Niektóre z tych działań same z siebie mają charakter innowacyjny, natomiast inne nie są nowościami, lecz są konieczne do wdrażania innowacji. Działalność innowacyjna obejmuje także działalność badawczo-rozwojową (B+R), która nie jest bezpośrednio związana z tworzeniem konkretnej innowacji.

4) **higher education institutions;**

5) **other units** – institutions conducting R&D besides their main economic activity, not included in items 1)–4), e.g. hospitals, national parks, botanic garden, state agencies and institutions.

2. Expenditures on research and development activity include:

- **internal expenditures**, including the value of research and development works of a given entity carried out by own research facilities, regardless of their sources of financing,
- **external expenditures**, including the value of research and development works of a given entity purchased from other (national and foreign) entities.

Capital expenditures on fixed assets connected with R&D comprise expenditures on purchase or manufacture of research equipment, necessary for performing particular R&D projects, meeting the criteria for inclusion in fixed assets, but not included in fixed assets until completion of the project; until 2002, expenditures on such equipment were included in the current expenditures on R&D.

3. Data regarding **employment** in R&D include exclusively persons employed directly on this activity (or providing direct services for R&D) and spending at least 10 percent of their nominal working time on R&D.

Full-time equivalents (FTE) are calculating units used to establish the actual time spent on research and development work. One FTE equals one person-year spent exclusively on R&D.

4. **Innovation activities** are all scientific, technological, organisational, financial and commercial steps which actually, or are intended to, lead to the implementation of innovations. Some innovation activities are themselves innovative, others are not novel activities but are necessary for the implementation of innovations. Innovation activities also include R&D that is not directly related to the development of a specific innovation.

5. Nakłady na działalność innowacyjną w zakresie innowacji produktowych i procesowych obejmują nakłady na: prace badawcze i rozwojowe (B+R) wykonane przez własne zaplecze badawcze przedsiębiorstw, jak również nabyte od innych jednostek, zakup wiedzy ze źródeł zewnętrznych (patenty, wynalazki nieopatentowane, licencje, ujawnienia know-how, znaki towarowe itp.), zakup oprogramowania, nakłady inwestycyjne na środki trwale niezbędne do wprowadzenia innowacji produktowych i procesowych (maszyny, urządzenia techniczne, narzędzia, środki transportu, budynki, budowle oraz grunty), szkolenie personelu związane z działalnością innowacyjną, marketing dotyczący nowych lub istotnie ulepszonych produktów oraz pozostałe nakłady poniesione na wprowadzenie innowacji produktowych i procesowych.

6. Innowacja produktowa to wprowadzenie na rynek wyrobu lub usługi, które są nowe lub istotnie ulepszone w zakresie swoich cech lub zastosowań. Zalicza się tu znaczące udoskonalenia pod względem specyfikacji technicznych, komponentów i materiałów, wbudowanego oprogramowania, łatwości obsługi lub innych cech funkcjonalnych.

7. Innowacja procesowa to wdrożenie nowych lub istotnie ulepszonych metod produkcji, dystrybucji i wspierania działalności w zakresie wyrobów i usług.

5. Expenditures on product and process innovations include expenditures on R&D (intramural and extramural), acquisition of knowledge from external sources (patents, non-patented inventions, licences, disclosures of know-how, trademarks etc.), acquisition of software, capital expenditures on fixed assets required for introduction of product and process innovations (machinery, technical equipment, tools, transport equipment, buildings constructions and land), personnel training connected with innovation activity, marketing connected with new or significantly improved products and other preparation for the implementation of product and process innovations.

6. A product innovation is the market introduction of a good or service that is new or significantly improved with respect to its characteristics or intended uses. This includes significant improvements in technical specifications, components and materials, incorporated software, user friendliness or other functional characteristics.

7. A process innovation is the implementation of new or significantly improved production or delivery methods and supporting methods in range of goods and services.

TABL. 1 (139). JEDNOSTKI ORAZ ZATRUDNIENI W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ

UNITS AND EMPLOYMENT IN RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY

A. JEDNOSTKI

Stan w dniu 31 XII

UNITS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	42	79	93	121	T O T A L
w tym:					of which:
Jednostki naukowe i badawczo-rozwojowe	18	34	26	27	Scientific and research-development units
w tym:					of which:
Instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk	5	5	5	5	Scientific institutes of the Polish Academy of Sciences
Instytuty badawcze	13	8	8	8	Research institutes
Podmioty gospodarcze	12	24	41	70	Economic entities
Szkoły wyższe	9	13	16	14	Higher education institutions

B. ZATRUDNIENI^aEMPLOYMENT^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012				SPECIFICATION
	ogółem total				pracownicy naukowo-badawczy researchers	technicy i pracownicy równorzędni technicians and equivalent staff	pozostały personel other supporting staff	
O G Ó Ł E M	4917	5326,0	5641,9	5544,7	4203,9	735,3	605,5	T O T A L
w tym:								of which:
Jednostki naukowe i badawczo-rozwojowe	1214	1316,8	1401,4	1483,5	1144,4	217,6	121,5	Scientific and research-development units
w tym:								of which:
Instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk	451	544,6	649,6	663,1	572,9	#	#	Scientific institutes of the Polish Academy of Sciences
Instytuty badawcze	763	734,1	722,7	758,0	525,1	157,4	75,5	Research institutes
Podmioty gospodarcze	96	102,0	158,8	367,4	150,5	74,0	142,9	Economic entities
Szkoły wyższe	3601	3896,9	4040,3	3642,0	2869,2	#	#	Higher education institutions

^a W tzw. ekwiwalentach pełnego czasu pracy.^a In full-time equivalents.

TABL. 2 (140). ZATRUDNIENI W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ
WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA
Stan w dniu 31 XII
EMPLOYMENT IN RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY BY EDUCATIONAL
LEVEL
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	Z wykształceniem Education				pozosta- łym others
			wyższym higher			z tytułem zawodo- wym magistra, inżyniera, lekarza, licencjata with tertiary degrees below the PhD level (Master's, degree Bachelor's degree and equiva- lent)	
			z tytułem naukowym profesora with title of professor	ze stopniem naukowym with scientific degree of			
				doktora habilito- wanego habilitated doctor ^a (HD)	doktora doctor (PhD)		
O G Ó Ł E M	2005	11008	912	1017	3483	3480	2116
T O T A L	2010	12075	1009	1268	4196	3887	1715
	2011	12079	1028	1303	4213	3914	1621
	2012	11426	1008	1342	3994	3459	1623
w tym: of which:							
Jednostki naukowe i badawczo- -rozwojowe	2005	1533	90	64	277	706	396
	2010	1683	#	#	#	901	#
Scientific and research- -development units	2011	1739	91	#	324	937	#
	2012	1779	93	99	339	949	299
Institute naukowe Polskiej Akademii Nauk.		744	53	59	163	#	#
Scientific institutes of the Polish Academy of Sciences							
Institute badawcze.		951	40	40	162	521	188
Research institutes							
Inne.		84	—	—	14	#	#
Others							
Podmioty gospodarcze.	2005	116	—	—	10	66	40
Economic entities	2010	171	—	—	9	137	25
	2011	242	#	—	8	199	#
	2012	476	—	—	20	375	81
Szkoły wyższe.	2005	9347	821	953	3193	2700	1680
Higher education institutions	2010	10202	919	1174	3878	2838	1393
	2011	10032	932	1204	3866	2736	1294
	2012	9106	#	1243	3622	2085	#

^a The habilitated doctor's degree (HD), which is higher than a doctorate (second doctorate), is peculiar to Poland. The degree is awarded on the basis of an appropriate dissertation and is necessary for obtaining the title of professor and a professorial post in scientific institutes.

TABL. 3 (141). NAKŁADY NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ (ceny bieżące)
 GROSS DOMESTIC EXPENDITURES ON RESEARCH AND DEVELOPMENT
 ACTIVITY (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2011	2012				
	ogółem grand total				nakłady ^a expenditures ^a			
					bieżące current		inwestycyjne na środki trwałe capital	
					razem total	w tym osobowe of which labour costs	razem total	w tym maszyny, urządze- nia tech- niczne i narzę- dzia oraz środki transportu of which machi- nery, technical equip- ment as well as transport equipment
	w tys. zł in thous. zł							
OGÓŁEM TOTAL	367297	610463,6	693126,5	1146765,4	712510,8	246924,6	434254,6	#
w tym: of which:								
Jednostki naukowe i badawczo- -rozwojowe Scientific and research- -development units	200078	259399,1	303848,5	259505,3	208922,8	120795,7	50582,5	29890,2
Instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk Scientific institutes of the Polish Academy of Sciences	129416	134043,9	159482,1	122501,9	#	58325,9	#	#
Instytuty badawcze. Research institutes	70663	116440,7	135295,3	127361,9	104164,9	59308,3	23197,0	4263,8
Inne. Others	—	8914,5	9071,1	9641,5	#	3161,5	#	#
Podmioty gospodarcze Economic entities	20129	11639,8	28630,6	63673,3	37038,0	17018,8	26635,3	#
Szkoły wyższe Higher education institutions	146586	338802,2	356513,9	819940,3	462953,5	108175,7	356986,8	#

^a Wewnętrzne, bez amortyzacji środków trwałych.

^a Internal, excluding depreciation of fixed assets.

TABL. 4 (142). NAKŁADY BIEŻĄCE^a NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ WEDŁUG RODZAJÓW BADAŃ (ceny bieżące)CURRENT EXPENDITURES^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY BY TYPE OF ACTIVITY (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	Badania <i>Research</i>		Prace rozwojo- we	<i>SPECIFICATION</i>	
		podsta- wowe <i>basic</i>	stoso- wane ^b <i>applied^b</i>	<i>Experi- mental develop- ment</i>		
	w tys. zł <i>in thous. zł</i>					
O G Ó Ł E M	2005	261827	143470	53401	64955	T O T A L
	2010	384525,3	163146,5	88566,4	132812,4	
	2011	413619,5	189250,7	110570,4	113798,4	
	2012	712510,8	213787,7	116510,0	382213,1	
w tym:						<i>of which:</i>
Jednostki naukowe i badawczo- -rozwojowe		208922,8	73242,5	47831,7	87848,6	<i>Scientific and research- -development units</i>
Instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk		#	#	#	#	<i>Scientific institutes of the Polish Academy of Sciences</i>
Instytuty badawcze		104164,9	16486,7	38842,2	48836,0	<i>Research institutes</i>
Inne		#	#	#	#	<i>Others</i>
Podmioty gospodarcze		37038,0	664,8	17474,3	18898,9	<i>Economic entities</i>
Szkoły wyższe		462953,5	137319,5	#	#	<i>Higher education institutions</i>

^a Wewnętrzne, bez amortyzacji środków trwałych. ^b Łącznie z nakładami na włączone w 2011 r. badania przemysłowe.^a Internal, excluding depreciation of fixed assets. ^b Including expenditures on industrial research included in 2011.

TABL. 5 (143). STOPIEŃ ZUŻYCIA APARATURY NAUKOWO-BADAWCZEJ W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ

Stan w dniu 31 XII

DEGREE OF CONSUMPTION OF RESEARCH EQUIPMENT IN RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	stopień zużycia w % degree of consumption in %				
O G Ó Ł E M	79,2	78,0	71,9	59,6	T O T A L
w tym:					of which:
Jednostki naukowe i badawczo- -rozwojowe	89,1	#	72,2	74,0	Scientific and research- -development units
w tym:					of which:
Instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk	90,7	82,3	70,0	69,3	Scientific institutes of the Polish Academy of Sciences
Instytuty badawcze	87,9	83,7	75,1	81,8	Research institutes
Podmioty gospodarcze	76,4	#	76,4	29,1	Economic entities
Szkoły wyższe	76,5	76,7	71,7	58,3	Higher education institutions

TABL. 6 (144). UDZIAŁ PRZYCHODÓW NETTO ZE SPRZEDAŻY PRODUKTÓW NOWYCH LUB ISTOTNIE ULEPSZONYCH W PRZYCHODACH NETTO ZE SPRZEDAŻY W PRZEMYŚLE^a W 2012 R.

SHARE OF NET REVENUES FROM SALES OF NEW OR SIGNIFICANTLY IMPROVED PRODUCTS IN NET REVENUES FROM SALES IN INDUSTRY^a IN 2012

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Produkty – w % – wprowadzone na rynek w latach 2010–2012 Products – in % – introduced into the market during 2010–2012			
	ogółem total	z tego produkty nowe lub istotnie ulepszone of which new or significantly improved product		w tym eksport ogółem of which export total
		dla rynku to the market	tylko dla przedsiębiorstwa only to the enterprise	
O G Ó Ł E M TOTAL	20,0	9,5	10,5	5,0
sektor publiczny public sector	0,1	—	0,1	0,0
sektor prywatny private sector	26,6	12,6	14,0	6,6
w tym: of which:				
Przetwórstwo przemysłowe Manufacturing	27,2	12,9	14,3	6,8
w tym: of which:				
Produkcja artykułów spożywczych Manufacture of food products	0,3	0,1	0,2	0,0
Produkcja napojów Manufacture of beverages	8,9	0,4	8,5	0,3
Produkcja papieru i wyrobów z papieru Manufacture of paper and paper product	1,5	1,0	0,5	0,5
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych Manufacture of chemicals and chemical products	7,4	1,5	5,9	2,3
Produkcja wyrobów farmaceutycznych ^Δ Manufacture of pharmaceutical products ^Δ	0,8	0,7	0,1	0,0

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49; wartość produkcji sprzedanej przyjęto w cenach producenta, dotyczy produktów wprowadzonych na rynek w latach 2010–2012.

^a Data concern economic entities employing more than 49 persons; value of sold production is given in producer's prices apply to products introduced into the market during 2010–2012.

TABL. 6 (144). UDZIAŁ PRZYCHODÓW NETTO ZE SPRZEDAŻY PRODUKTÓW NOWYCH LUB ISTOTNIE ULEPSZONYCH W PRZYCHODACH NETTO ZE SPRZEDAŻY W PRZEMYSŁE^a W 2012 R. (dok.)

SHARE OF NET REVENUES FROM SALES OF NEW OR SIGNIFICANTLY IMPROVED PRODUCTS IN NET REVENUES FROM SALES IN INDUSTRY^a IN 2012 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Produkty – w % – wprowadzone na rynek w latach 2010–2012 Products – in % – introduced into the market during 2010–2012			
	ogółem total	z tego produkty nowe lub istotnie ulepszone of which new or significantly improved product		w tym eksport ogółem of which export total
		dla rynku to the market	tylko dla przed- siębiorstwa only to the enterprise	
Przetwórstwo przemysłowe (dok.) Manufacturing (cont.)				
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych <i>Manufacture of rubber and plastic products</i>	0,3	0,0	0,3	–
Produkcja metali <i>Manufacture of basic metals</i>	40,2	40,2	–	–
Produkcja wyrobów z metali ^Δ <i>Manufacture of metal products^Δ</i>	2,5	–	2,5	–
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych <i>Manufacture of computer, electronic and optical products</i>	47,9	47,9	–	27,5
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ <i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c</i>	5,3	0,5	4,9	4,8
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ <i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>	79,7	39,8	39,8	20,7
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń <i>Repair and installation of machinery and equipment</i>	0,5	–	0,5	–
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja^Δ <i>Water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>	1,3	–	1,3	–

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49; wartość produkcji sprzedanej przyjęto w cenach producenta, dotyczy produktów wprowadzonych na rynek w latach 2010–2012.

^a Data concern economic entities employing more than 49 persons; value of sold production is given in producer's prices apply to products introduced into the market during 2010–2012.

TABL. 7 (145). NAKŁADY NA DZIAŁALNOŚĆ INNOWACYJNĄ W PRZEMYŚLE^a (ceny bieżące)
 EXPENDITURES ON INNOVATION ACTIVITIES IN INDUSTRY^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	W tym nakłady Of which expenditures		
			na działalność badawczą i rozwojową ^b on research and development activity ^b	na zakup wiedzy ze źródeł zewnętrznych i oprogramo- wania on the acquisition of knowledge from external sources and software	inwestycyjne na maszyny i urządzenia techniczne i narzędzia oraz środki transportu ^c capital on the acquisition of machinery and technical equipment, tools and transport equipment ^c
			w tys. zł in thous. zł		
O G Ó Ł E M	2005	458135	63411	44598	316495 ^d
TOTAL	2010	391107	20780	23621	213678
	2011	529836	42668	3683	339328
	2012	579912	32404	12537	461762
sektor publiczny		26332	#	#	#
public sector					
sektor prywatny		553579	#	#	#
private sector					
w tym: of which:					
Przetwórstwo przemysłowe		559087	32404	2303	451376
Manufacturing					
w tym: of which:					
Produkcja artykułów spożywczych		#	94	#	#
Manufacture of food products					
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych		8983	#	—	—
Manufacture of chemicals and chemical products					
Produkcja wyrobów farmaceutycznych ^Δ Manufacture of pharmaceutical products ^Δ		#	737	#	2336
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych		28636	#	#	28253
Manufacture of rubber and plastic products					
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ		#	#	#	2017
Manufacture of machinery and equipment n.e.c.					
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep		#	2294	—	74706
Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers					
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę^Δ		18500	—	#	10386
Electricity, gas, steam and air conditioning supply					

^a W zakresie innowacji produktowych i procesowych; dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49. ^b Nakłady wewnętrzne i zewnętrzne. ^c Dane łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem. ^d Inwestycyjne.

^a For product and process innovations; data concern entities employing more than 49 persons. ^b Internal and external expenditures. ^c Including instruments, movables and endowments. ^d Capital.

DZIAŁ XIII LEŚNICTWO

Uwagi ogólne

1. Informacje w zakresie leśnictwa dotyczą:
1) **lasów publicznych** stanowiących własność:

a) Skarbu Państwa – zarządzanych oraz użytkowanych czasowo lub wieczyście przez:

- Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe (w skrócie „Lasy Państwowe”) nadzorowane przez Ministra Środowiska,
- jednostki ochrony przyrody (parki narodowe),
- jednostki organizacyjne innych ministrów, wojewodów, gmin lub związków komunalnych i Agencję Nieruchomości Rolnych (do 15 VII 2003 r. – Agencja Własności Rolnej Skarbu Państwa),

b) gmin (w tym gmin mających od 1999 r. również status miasta na prawach powiatu);

2) **lasów prywatnych** stanowiących własność:

- a) osób fizycznych,
- b) wspólnot gruntowych będących właścicielami wszystkich lub części mieszkańców wsi,
- c) spółdzielni produkcji rolniczej,
- d) innych osób prawnych.

2. **Powierzchnia gruntów leśnych** obejmuje powierzchnię lasów oraz gruntów związanych z gospodarką leśną.

Do **powierzchni lasów** zalicza się grunty o zwartej powierzchni co najmniej 0,1 ha:

- pokryte roślinnością leśną (powierzchnia zalesiona),
- przejściowo pozbawione roślinności leśnej (zręby, halizny, płazowiny, plantacje choinek i krzewów oraz poletka łowieckie).

Są to grunty przeznaczone do produkcji leśnej lub wchodzące w skład rezerwatów przyrody i parków narodowych albo wpisane do rejestrów zabytków.

Do **gruntów związanych z gospodarką leśną** zalicza się grunty zajęte pod wykorzystywane dla potrzeb gospodarki leśnej: budynki i budowle, linie podziału przestrzennego lasu, drogi leśne, szkółki leśne, miejsca składowania drewna itp.

Przez **odnowienia** rozumie się powstawanie młodego drzewostanu w miejsce drzewostanu usuwanego lub usuniętego:

- 1) odnowienia sztuczne są to uprawy leśne zakładane przez sadzenie lub siew;
- 2) odnowienia naturalne są to uprawy leśne powstałe na powierzchni lasów z samosiewu i odrośli, uznane za pełnowartościowe i pokrywające co najmniej 50% terenu.

CHAPTER XIII FORESTRY

General notes

1. Information within the scope of forestry concerns:

1) **public forests** owned by:

a) the State Treasury – managed and utilized temporarily or perpetually by:

- the State Forests National Forest Holding (abbreviated as “State Forests”) supervised by the Minister of the Environment,
- nature protection units (national parks),
- organizational units supervised by different ministers, voivods, gminas or municipal associations and the Agricultural Property Agency (until 15 VII 2003 – the Agricultural Property Agency of the State Treasury),

b) gminas (of which gminas which are also cities with powiat status since 1999);

2) **private forests** owned by:

- a) natural persons,
- b) land held in common by all or part of the residents of a village,
- c) agricultural production cooperatives,
- d) other legal persons.

2. **Forest land** includes areas of forest as well as land connected with silviculture.

Forest areas include land with a homogeneous area of at least 0,1 ha:

- covered by forest vegetation (wooded area),
- temporarily devoid of forest vegetation (felling sites, blanks, irregularly stocked open stands, coniferous tree and bush plantations, hunting grounds).

These areas are designated for silviculture production, comprising portions of nature reserves and national parks or are registered as nature monuments.

Land connected with silviculture includes land used for purpose of forest management: buildings and structures, spatial division lines in forests, forest roads, forest nurseries, wood stockpiling areas, etc.

Renewals are understood as new tree stands forming in place of removed stands:

- 1) artificial renewals are tree crops established through planting or sowing;
- 2) natural renewals are tree crops formed in woodland areas through self-seeding and offshoots, considered full-value and covering at least 50% of the area.

Zalesienia polegają na zakładaniu upraw leśnych na gruntach pozostających poprzednio poza uprawą leśną (niezaliczonych do powierzchni lasów).

Zadrzewienia są to produkcyjne i ochronne skupiska drzew i krzewów na terenach poza lasami. Występują wzdłuż tras komunikacyjnych i cieków wodnych, wśród upraw rolnych, przy domach i budynkach gospodarczych oraz w obrębie i przy zakładach przemysłowych. Do zadrzewień nie zalicza się: sadów, plantacji, szkólek drzew i krzewów, cmentarzy, urządzonej zieleni komunalnej w miastach, ogrodów działkowych, skupisk drzew otaczających obiekty zabytkowe.

3. Wskaźnik lesistości (lesistość) obliczono jako stosunek procentowy powierzchni lasów do ogólnej powierzchni miasta.

4. Dane o pozyskaniu drewna w układzie sortymentowym zaprezentowano według klasyfikacji jakościowo-wymiarowej określonej Polskimi Normami.

Afforestation consists in establishing woodland crops on land previously outside silviculture (not included in forest area).

Plantings are productive and protective clusters of trees and shrubs outside the forest. The term includes trees along roads, rivers, canals and among agricultural crops, on farmlands and within plants area. The term excludes orchards, plantations, forest and shrub nurseries, cemeteries and estate green belts within cities, home gardens and allotments, trees and shrubs surrounding monumental places.

3. The forest cover indicator (forest cover) was calculated as the percentage ratio of forest area to the total area of the city.

4. Data on removals in assortment order were presented according to the quality and size classification defined by the Polish Norms.

TABL. 1 (146). **POWIERZCHNIA GRUNTÓW LEŚNYCH**

Stan w dniu 31 XII

*FOREST LAND**As of 31 XII*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M w ha.....	4005,4	4157,8	4249,1	4141,0	TOTAL in ha
Lasy.....	3505,4	3618,4	3702,5	3689,6	Forests
Publiczne.....	3210,4	3298,2	3302,5	3288,1	Public
własność Skarbu Państwa.....	1108,8	1235,2	1239,5	1239,8	owned by the State Treasury
w zarządzie Lasów Państwo- wych.....	1099,8	1228,2	1228,6	1229,3	managed by the State Forests
własność gmin.....	2101,6	2063,0	2063,0	2048,3	gmina owned
Prywatne.....	295,0	320,2	400,0	401,5	Private
Grunty związane z gospodarką leśną.....	500,0	539,4	546,6	451,4	Land connected with silviculture
LESISTOŚĆ w %.....	13,4	13,8	14,1	14,1	FOREST COVER in %

TABL. 2 (147). **GRUNTY LEŚNE NIESTANOWIĄCE WŁASNOŚCI SKARBU PAŃSTWA**

Stan w dniu 31 XII

*FOREST LAND NOT OWNED BY THE STATE TREASURY**As of 31 XII*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Powierzchnia gruntów leśnych w ha ..	2872,6	2896,2	2983,2	2875,5	Forest land in ha
w tym lasów ochronnych.....	2872,6	2895,2	2982,2	2874,5	of which protectional forest
Odnowienia i zalesienia w ha.....	10,9	2,0	1,6	1,5	Renevals and afforestations in ha
w tym zalesienia.....	5,0	–	–	1,5	of which afforestations
Pozyskiwanie drewna (grubizny) w m ³	4675	5610	5708	6097	Removals (of timber) in m ³

DZIAŁ XIV PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO

Uwagi ogólne

Przemysł

1. Informacje w zakresie **przemysłu** dotyczą podmiotów gospodarczych zaliczonych, według PKD 2007, do sekcji: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

2. Dane według sekcji i działów PKD 2007 opracowano **metodą przedsiębiorstw**. Definicję metody przedsiębiorstw podano w uwagach ogólnych do *Rocznika*, ust. 5 na str. 19.

3. **Produkcja sprzedana** dotyczy całości kształtu działalności podmiotu gospodarczego, tj. działalności przemysłowej, jak i nieprzemysłowej.

Produkcja sprzedana przemysłu obejmuje:

- 1) wartość sprzedanych wyrobów gotowych (niezależnie od tego, czy otrzymano za nie należne opłaty), półfabrykatów i części własnej produkcji;
- 2) wartość robót i usług świadczonych odpłatnie, tj. zarówno przemysłowych jak i nieprzemysłowych;
- 3) zryczałtowaną odpłatność agenta w przypadku zawarcia umowy na warunkach zlecenia lub pełne przychody agenta w przypadku zawarcia umowy agencyjnej;
- 4) wartość produktów w formie rozliczeń w naturze;
- 5) produkty przeznaczone na powiększenie wartości własnych środków trwałych.

Produkcję sprzedaną przemysłu prezentuje się w cenach bazowych. Definicję **ceny bazowej** podano w uwagach ogólnych do *Rocznika*, ust. 8 na str. 20.

CHAPTER XIV INDUSTRY AND CONSTRUCTION

General notes

Industry

1. Information within the scope of **industry** concerns economic entities included, in accordance with Polish Classification of Activities – PKD 2007, in the sections: “Mining and quarrying”, “Manufacturing”, “Electricity, gas, steam and air conditioning supply” and “Water supply; sewerage, waste management and remediation activities”.

2. Data according to NACE Rev. 2 sections and divisions were compiled using **the enterprise method**. The definition of the enterprise method is presented in the general notes to the Yearbook, item 5 on page 19.

3. **Sold production** concerns the total activity of an economic entity, i.e., industrial and non-industrial production.

Sold production of industry includes:

- 1) the value of finished products sold (regardless of whether or not payments due were received for them), semi-finished products and parts of own production;
- 2) the value of paid work and services rendered, i.e., both industrial and non-industrial;
- 3) lump sum agent fees in the case of concluding an agreement on commission terms and full agent fees in the case of concluding an agency agreement;
- 4) the value of products in the form of settlements in kind;
- 5) products designated for increasing the value of own fixed assets.

Sold production of industry is presented in basic prices. The definition of **basic price** is given in the general notes to the Yearbook, item 8 on page 20.

4. W danych dotyczących produkcji uwzględniono wartość pracy nakładczej.

Praca nakładcza w przemyśle jest to zarobkowe wykonywanie przez osoby fizyczne – na zlecenie i na rachunek podmiotów gospodarczych (nakładców) – czynności polegających na wytwarzaniu wyrobów lub ich części z materiałów powierzonych przez nakładców oraz z surowców własnych lokalnego pochodzenia, np. słoma, wiklina, trzcina, glina, a także na wykończaniu, uszlachetnianiu, naprawie i konserwacji wyrobów lub ich części oraz świadczeniu innych usług zleconych przez nakładców.

5. Dane o **przeciętnym zatrudnieniu i przeciętnych miesięcznych wynagrodzeniach brutto** dotyczą pracowników najemnych, tj. osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy i obejmują pracowników pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

Dane o przeciętnych miesięcznych wynagrodzeniach brutto nie obejmują wynagrodzeń pracowników zatrudnionych poza granicami kraju.

Budownictwo

1. Informacje w dziale dotyczą działalności podmiotów gospodarczych zaliczonych według PKD 2007 do sekcji „Budownictwo”, w których liczba pracujących przekracza 9. Podmioty gospodarcze zwie się dalej podmiotami budowlanymi.

2. Dane według grup PKD opracowano **metodą przedsiębiorstw**. Definicję metody przedsiębiorstw podano w uwagach ogólnych do *Rocznika*, ust. 5 na str. 19.

3. **Produkcja budowlano-montażowa** dotyczy działalności zrealizowanej na terenie kraju i obejmuje roboty budowlane o charakterze inwestycyjnym, remontowym i konserwacyjnym oraz budownictwo tymczasowe na placach budów – wykonane siłami własnymi systemem zleceń (tj. na rzecz obcych zleceńodawców) przez podmioty budowlane.

4. Podziału produkcji budowlano-montażowej według rodzajów obiektów budowlanych oraz podziału budynków oddanych do użytkowania według rodzajów budynków dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Obiektów Budowlanych (PKOB).

4. In data concerning production, the value of outwork is included.

Outwork in industry is the paid execution, by natural persons, on the order of and for the benefit of economic entities (outworkers), of activities consisting in the manufacturing of products or their parts from materials supplied by the work provider as well as from raw materials of local origin, e.g.: straw, wicker, reed, clay, and in finishing, refining, repairing and conserving products or their parts as well as in the rendering of other services ordered by the work provider.

5. Data regarding **average employment and average monthly gross wages and salaries** concern hired employees, i.e. persons employed on the basis of a work agreement and includes full-time and part-time paid employees in terms of full-time employees.

Data regarding average monthly gross wages and salaries do not include wages and salaries of persons employed abroad.

Construction

1. Information in the chapter concerns activities of economic entities included, in accordance with Polish Classification of Activities – PKD 2007, in the section “Construction”, employing more than 9 persons. Economic entities are referred to hereafter as construction entities.

2. Data according to NACE Rev. 2 groups were compiled using **the enterprise method**. The definition of the enterprise method is presented in the general notes to the Yearbook, item 5 on page 19.

3. **Construction and assembly production** concerns activity realized domestically and includes construction works with an investment and a restoration – conservation character as well as temporary construction on construction sites realized by construction entities on the basis of the contract system (i.e. for outside clients).

4. The division of construction and assembly production by type of construction as well as the division of buildings completed by type of buildings was made on the basis of the Polish Classification of Construction Objects (PKOB).

5. Informacje o budynkach oddanych do użytkowania (przez wszystkich inwestorów):

- w zakresie liczby budynków obejmują tylko budynki nowo wybudowane,
- w zakresie kubatury budynków – jeśli nieznaczono inaczej – obejmują budynki nowo wybudowane i rozbudowane (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

6. Dane o przeciętnym zatrudnieniu i przeciętnym wynagrodzeniu miesięcznym dotyczą pracowników najemnych, tj. osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie lub wybór) i obejmują pracowników pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych – na terenie kraju – w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

5. Information regarding buildings completed (by all investors):

- *within the scope of the number of buildings includes only newly built buildings,*
- *within the scope of the cubic volume of buildings, unless otherwise indicated, includes newly built and expanded buildings (only concerning the expanded portion).*

6. Data regarding average employment and average monthly wages and salaries concern hired employees, i.e., persons employed on the basis of a work agreement (labour contract, appointment, promotion or selection) and includes full-time and part-time paid employees, within the country, calculated as full-time employment.

Przemysł Industry

TABL. 1 (148). **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU^a (ceny bieżące)***SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY^a (current prices)*

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2011	2012	
	w mln zł in mln zł				w odsetkach in percent
O G Ó Ł E M T O T A L	25457,5	28966,0	33182,9	34229,1	100,0
sektor publiczny <i>public sector</i>	3586,5	3383,5	3663,7	3687,5	10,8
sektor prywatny <i>private sector</i>	21871,1	25582,5	29519,2	30541,6	89,2
w tym: <i>of which:</i>					
Przetwórstwo przemysłowe Manufacturing	21957,1	25000,9	29104,2	29970,3	87,6
w tym: <i>of which:</i>					
Produkcja artykułów spożywczych i napojów <i>Manufacture of food products and beverages</i>	5515,9	6881,3	7209,6	8532,3	24,9
Produkcja wyrobów tekstylnych <i>Manufacture of textiles</i>	11,6	25,1	32,1	49,8	0,1
Produkcja odzieży <i>Manufacture of wearing apparel</i>	273,8	81,8	120,4	94,9	0,3
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ <i>Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker^Δ</i>	52,0	48,8	86,2	156,0	0,5
Produkcja papieru i wyrobów z papieru <i>Manufacture of paper and paper products</i>	672,0	910,5	1091,9	1144,8	3,3
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji <i>Printing and reproduction of recorded media</i>	68,9	190,5	270,5	307,6	0,9
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych <i>Manufacture of chemicals and chemical products</i>	404,5	886,6	1012,4	903,3	2,6

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9.ª Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 1 (148). **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU^a (dok.)***SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY^a (cont.)*

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2011	2012	
	w mln zł		in mln zł	w odsetkach in percent	
Przetwórstwo przemysłowe (dok.) Manufacturing (cont.)					
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych <i>Manufacture of rubber and plastic products</i>	1618,3	1670,8	2216,6	2256,1	6,6
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych <i>Manufacture of other non-metallic mineral products</i>	98,1	224,3	255,6	311,2	0,9
Produkcja metali <i>Manufacture of basic metals</i>	251,1	75,2	85,5	104,3	0,3
Produkcja wyrobów z metali ^Δ <i>Manufacture of metal products^Δ</i>	432,4	560,3	639,3	671,8	2,0
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych <i>Manufacture of computer, electronic and optical products</i>	230,0	174,5	200,1	227,1	0,7
Produkcja urządzeń elektrycznych oraz maszyn i urządzeń ^Δ <i>Manufacture of electrical equipment and machinery and equipment n.e.c.</i>	1507,5	1520,3	1761,9	1907,8	5,6
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ oraz pozostałego sprzętu transportowego <i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers and other transport equipment</i>	9148,3	7600,2	9981,0	9415,2	27,5
Produkcja mebli <i>Manufacture of furniture</i>	212,9	182,7	172,0	185,7	0,5
Pozostała produkcja wyrobów <i>Other manufacturing</i>	101,8	99,4	109,9	106,3	0,3
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń <i>Repair and installation of machinery and equipment</i>	252,7	242,3	357,3	327,8	1,0
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę^Δ Electricity, gas, steam and air conditioning supply	3092,1	3323,5	3345,1	3586,3	10,5

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9.ª Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 2 (149). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE I PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIE BRUTTO W PRZEMYŚLE^a**
AVERAGE PAID EMPLOYMENT AND AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN INDUSTRY^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Zatrudnienie Paid employment			Wynagrodzenie w zł Wages and salaries in zł		
	2010	2011	2012	2010	2011	2012
O G Ó Ł E M T O T A L	50708	51148	51072	4558,60	4814,72	5006,77
sektor publiczny <i>public sector</i>	11259	11204	10435	5347,45	5620,65	5814,46
sektor prywatny <i>private sector</i>	39449	39944	40638	4333,45	4588,66	4799,25
w tym: <i>of which:</i>						
Przetwórstwo przemysłowe Manufacturing	39541	39843	40219	4294,27	4561,64	4759,07
w tym: <i>of which:</i>						
Produkcja artykułów spożywczych i napojów <i>Manufacture of food products and beverages</i>	8746	8695	8822	4997,01	5159,83	5468,01
Produkcja wyrobów tekstylnych <i>Manufacture of textiles</i>	263	212	264	1942,87	2254,40	2345,52
Produkcja odzieży <i>Manufacture of wearing apparel</i>	1226	1441	1333	1630,68	1738,32	1836,93
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ <i>Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker^Δ</i>	317	334	734	2115,88	2490,97	2244,45
Produkcja papieru i wyrobów z papieru <i>Manufacture of paper and paper products</i>	1113	1330	1262	4186,97	4407,16	4523,67
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji <i>Printing and reproduction of recorded media</i>	1225	1259	1457	2891,09	3144,76	3155,35
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych <i>Manufacture of chemicals and chemical products</i>	1417	1472	1404	4429,84	4531,49	4613,15
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych <i>Manufacture of rubber and plastic products</i>	3280	3652	3627	4071,16	4330,44	4356,69
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych <i>Manufacture of other non-metallic mineral products</i>	789	511	650	3337,19	2783,07	3637,54

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9; bez zatrudnionych za granicą.
^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

TABL. 2 (149). PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE I PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIE BRUTTO W PRZEMYŚLE^a (dok.)AVERAGE PAID EMPLOYMENT AND AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN INDUSTRY^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Zatrudnienie Paid employment			Wynagrodzenie w zł Wages and salaries in zł		
	2010	2011	2012	2010	2011	2012
Przetwórstwo przemysłowe (dok.) Manufacturing (cont.)						
Produkcja metali <i>Manufacture of basic metals</i>	550	569	632	2520,52	2848,48	2792,77
Produkcja wyrobów z metali ^Δ <i>Manufacture of metal products^Δ</i>	2946	2855	2990	3056,88	3221,26	3120,00
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych <i>Manufacture of computer, electronic and optical products</i>	698	614	687	3852,87	4177,51	3992,70
Produkcja urządzeń elektrycznych oraz maszyn i urządzeń ^Δ <i>Manufacture of electrical equipment and machi- nery and equipment n.e.c.</i>	4291	4409	4048	3952,65	4151,79	4546,32
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ oraz pozostałego sprzętu transporto- wego <i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi- trailers and other transport equipment</i>	6928	7127	7233	5946,15	6517,19	6963,44
Produkcja mebl <i>Manufacture of furniture</i>	1331	1185	1199	2363,87	2253,03	2444,02
Pozostała produkcja wyrobów <i>Other manufacturing</i>	600	550	560	1879,14	2590,00	3110,54
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń <i>Repair and installation of machinery and equipment</i>	1719	1601	1402	3357,74	3989,99	4175,04
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę^Δ Electricity, gas, steam and air conditioning supply	9033	8926	8665	5840,51	6136,50	6305,97

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9; bez zatrudnionych za granicą.^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

Budownictwo

Construction

TABL. 3 (150). **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a (ceny bieżące)**
CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w mln zł in mln zł			
O G Ó Ł E M.....	2327,8	2467,9	2403,6	T O T A L
Budowa budynków ^Δ	734,7	748,8	703,8	Construction of buildings
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^Δ	1064,3	1079,3	1178,0	Civil engineering
Roboty budowlane specjalistyczne ..	528,8	639,8	521,9	Specialised construction activities

^a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie Poznania, siłami własnymi bez podwykonawców; dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9.

^a Realized by enterprises which have a seat of board in the Poznań without subcontractors participation; data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 4 (151). **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a WEDŁUG RODZAJÓW OBIEKTÓW BUDOWLANYCH (ceny bieżące)**
CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a BY TYPE OF CONSTRUCTION (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	Roboty o charakterze inwestycyjnym Works with an investment character	Roboty o charakterze remontowym Works with a renovation (restoration) character
		w mln zł in mln zł		
O G Ó Ł E M.....	2010	2327,8	1715,8	612,0
T O T A L	2011	2467,9	1641,7	826,2
	2012	2403,6	1489,4	914,2
sektor publiczny	2010	134,9	97,4	37,5
public sector	2011	220,1	168,8	51,3
	2012	245,0	65,8	179,2
sektor prywatny	2010	2192,9	1618,5	574,4
private sector	2011	2247,8	1472,9	774,9
	2012	2158,6	1423,6	735,0
Budynki.....	2010	1086,8	857,0	229,8
Buildings	2011	1132,2	738,5	393,7
	2012	1064,9	598,9	466,0
Budynki mieszkalne	2010	417,5	347,0	70,5
Residential buildings	2011	388,0	241,7	146,3
	2012	402,4	266,6	135,7

^a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie Poznania, siłami własnymi bez podwykonawców; dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9.

^a Realized by enterprises which have a seat of board in the Poznań without subcontractors participation; data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 4 (151). PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a WEDŁUG RODZAJÓW OBIEKTÓW BUDOWLANYCH (cd.)CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a BY TYPE OF CONSTRUCTION (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	Roboty o charakterze inwestycyjnym Works with an investment character	Roboty o charakterze remontowym Works with a reno- vation (restora- tion) character
			w mln zł in mln zł	
Budynki mieszkalne (dok.) Residential buildings (cont.)				
jednorodzinne	2010	51,1	37,5	13,6
one-dwelling buildings	2011	46,6	27,4	19,2
	2012	37,5	24,8	12,8
o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe . . .	2010	336,8	288,5	48,3
two- and more dwelling buildings	2011	312,7	197,4	115,3
	2012	296,5	189,6	106,9
zbiorowego zamieszkania	2010	29,7	21,0	8,7
residences for communities	2011	28,7	16,9	11,8
	2012	68,4	52,3	16,1
Budynki niemieszkalne	2010	669,3	510,0	159,3
Non-residential buildings	2011	744,2	496,8	247,4
	2012	662,5	332,3	330,2
w tym: of which:				
hotele i budynki zakwaterowania	2010	13,0	10,5	2,5
turystycznego	2011	6,9	4,9	2,0
hotels and similar buildings	2012	9,6	8,0	1,6
biurowe	2010	40,1	32,5	7,6
office buildings	2011	64,5	42,2	22,3
	2012	70,1	37,8	32,3
handlowo-usługowe	2010	147,5	110,4	37,1
trade and service buildings	2011	153,8	73,0	80,8
	2012	126,4	52,3	74,1
przemysłowe i magazynowe	2010	214,9	177,2	37,7
industrial and warehouses buildings	2011	382,1	284,5	97,5
	2012	273,3	137,1	136,2
ogólnodostępne obiekty kulturalne,	2010	159,3	131,6	27,7
o charakterze edukacyjnym, budynki szpitali	2011	111,7	77,8	33,9
i zakładów opieki medycznej oraz budynki	2012	114,5	64,0	50,5
kultury fizycznej				
public entertainment, education, hospital				
or institutional care buildings				
pozostałe budynki niemieszkalne	2010	72,9	27,1	45,8
other non-residential buildings	2011	10,4	7,2	3,2
	2012	47,4	27,0	20,3

^a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie Poznania, siłami własnymi bez podwykonawców; dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9.

^a Realized by enterprises which have a seat of board in the Poznań without subcontractors participation; data concern economic entities employing more than 9 persons.

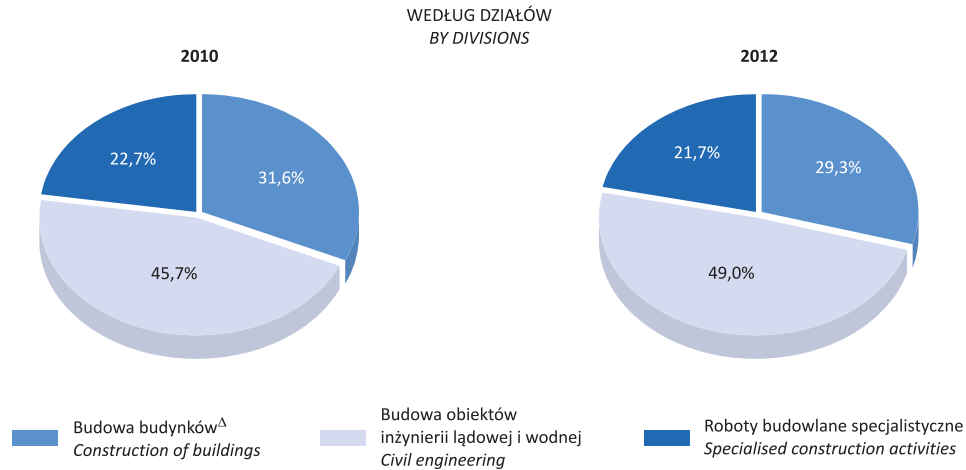
TABL. 4 (151). **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a WEDŁUG RODZAJÓW OBIEKTÓW BUDOWLANYCH (dok.)**CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a BY TYPE OF CONSTRUCTION (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	Roboty o charakterze inwestycyjnym Works with an investment character	Roboty o charakterze remontowym Works with a reno- vation (restora- tion) character
			w mln zł	in mln zł
Obiekty inżynierii lądowej i wodnej	2010	1241,0	858,8	382,2
<i>Civil engineering works</i>	2011	1335,7	903,2	432,5
	2012	1338,8	890,5	448,3
Infrastruktura transportu	2010	700,1	405,2	294,9
<i>Transport infrastructures</i>	2011	752,1	444,1	308,0
	2012	805,8	492,3	313,6
w tym: of which:				
autostrady, drogi ekspresowe, ulice i drogi	2010	263,5	78,7	184,8
pozostałe	2011	290,1	88,8	201,3
<i>highways, streets and roads</i>	2012	213,8	119,8	94,1
drogi szynowe, drogi kolei napowietrznych	2010	390,9	292,6	98,3
lub podwieszanych	2011	393,5	310,4	83,1
<i>railways, suspension and elevated railways</i>	2012	520,7	337,5	183,2
mosty, wiadukty, estakady, tunele i przejścia	2010	31,8	26,4	5,4
nadziemne i podziemne	2011	42,1	25,2	17,0
<i>bridges, elevated highways, tunnels and subways</i>	2012	29,7	6,7	23,0
budowle wodne	2010	13,9	7,5	6,4
<i>harbours, waterways, dams and other waterworks</i>	2011	23,4	17,3	6,2
	2012	39,9	27,1	12,8
Rurociągi, linie telekomunikacyjne	2010	464,6	391,8	72,8
i elektroenergetyczne	2011	514,8	405,3	109,6
<i>Pipelines, communication and electricity lines</i>	2012	491,6	368,6	123,0
rurociągi i linie telekomunikacyjne oraz linie	2010	120,2	93,5	26,7
elektroenergetyczne przesyłowe	2011	180,6	103,4	77,1
<i>long-distance pipelines, communication and</i>	2012	190,8	104,6	86,2
<i>electricity power lines</i>				
rurociągi sieci rozdzielczej i linie kablowe	2010	344,4	298,3	46,1
rozdzielcze	2011	334,2	301,8	32,4
<i>local pipelines and cables</i>	2012	300,7	264,0	36,8
Kompleksowe budowle na terenach przemysłowych	2010	40,9	37,1	3,8
<i>Complex constructions on industrial sites</i>	2011	16,9	10,4	6,4
	2012	17,2	9,1	8,1
Obiekty inżynierii lądowej i wodnej pozostałe	2010	35,4	24,8	10,7
<i>Other civil engineering works</i>	2011	51,9	43,4	8,5
	2012	24,2	20,5	3,7

^a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie Poznania, siłami własnymi bez podwykonawców; dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9.

^a Realized by enterprises which have a seat of board in the Poznań without subcontractors participation; data concern economic entities employing more than 9 persons.

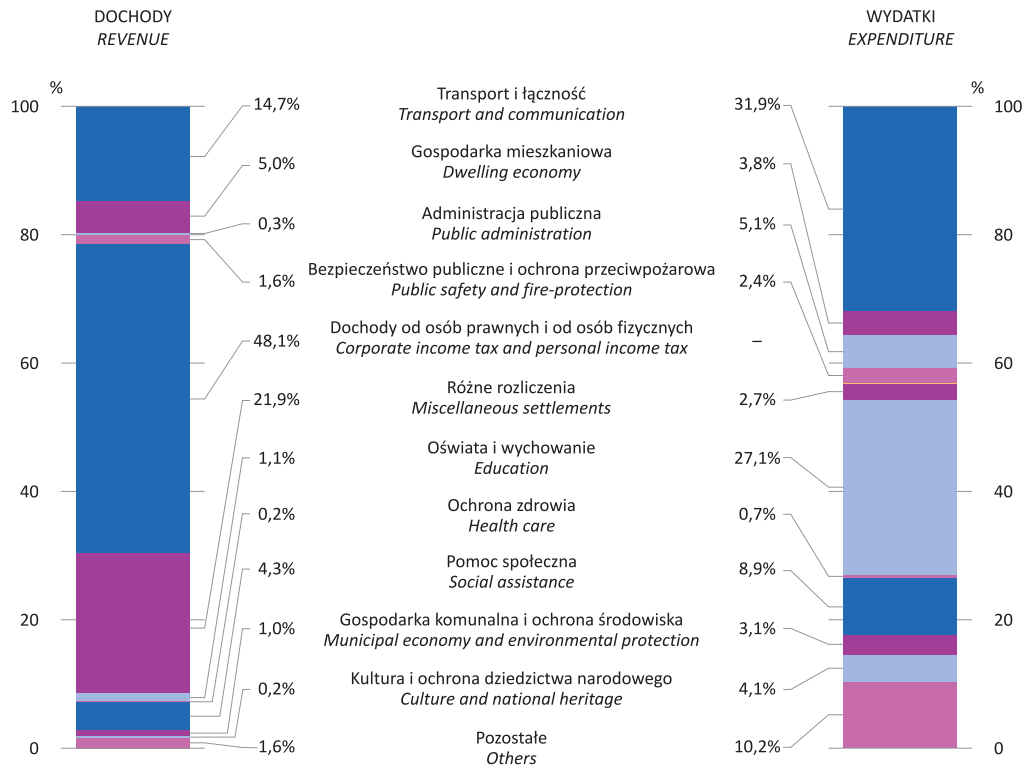
STRUKTURA PRODUKCJI BUDOWLANO-MONTAŻOWEJ^a (ceny bieżące)
STRUCTURE OF CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a (current prices)

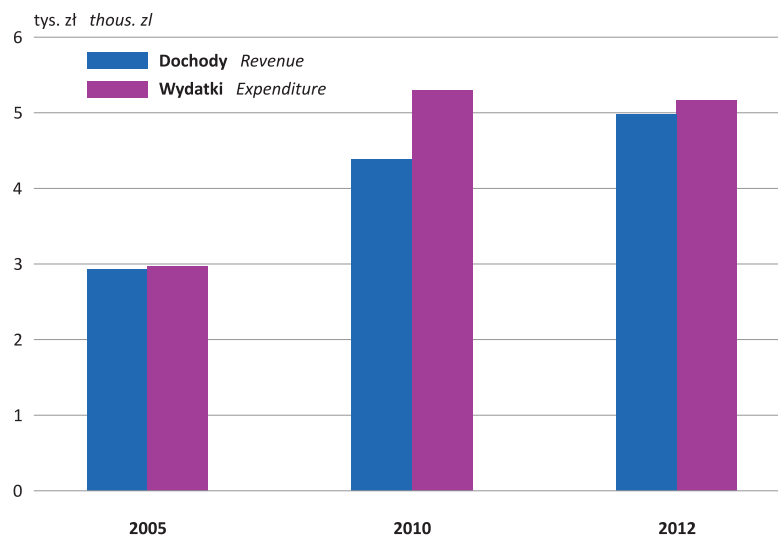
^a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę na terenie Poznania, siłami własnymi bez podwykonawców, dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9.

^a Realized by enterprises which have a seat of board in the Poznań without subcontractors participation; data concern economic entities employing more than 9 persons.

STRUKTURA DOCHODÓW I WYDATKÓW BUDŻETU MIASTA WEDŁUG DZIAŁÓW W 2012 R.
STRUCTURE OF REVENUE AND EXPENDITURE OF CITY BUDGET BY DIVISIONS IN 2012

DOCHODY I WYDATKI BUDŻETU MIASTA NA 1 MIESZKAŃCA
REVENUE AND EXPENDITURE OF CITY BUDGET PER CAPITA

TABL. 5 (152). BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA

BUILDINGS COMPLETED

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Budynki^a	815	609	519	546	Buildings^a
w tym budynki mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe	702	507	429	453	of which one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings
W tym budynki indywidualne ^b	611	463	389	389	Of which private buildings ^b
mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe ..	563	407	339	349	one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings
niemieszkalne	48	54	50	40	non-residential
Kubatura^c w dam³	3484,2	1234,3	1375,5	1970,7	Cubic volume^c in dam³
w tym budynki mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe	1193,4	725,3	649,1	875,9	of which one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings
W tym budynki indywidualne ^b	451,7	328,8	338,8	342,9	Of which private buildings ^b
mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe ..	415,3	252,9	257,3	274,5	one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings
niemieszkalne	36,4	75,6	81,5	68,4	non-residential

^a Nowo wybudowane. ^b Realizowane przez osoby fizyczne, kościoły i związki wyznaniowe. ^c Budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

^a Newly built. ^b Realized by natural persons, churches and religious associations. ^c Of newly built and expanded buildings (only concerning the expanded portion).

TABL. 6 (153). BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA WEDŁUG RODZAJU BUDYNKÓW

BUILDINGS COMPLETED BY TYPE OF BUILDINGS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
BUDYNKI^a					
BUILDINGS^a					
Budynki mieszkalne	702	512	432	453	Residential buildings
w tym:					of which:
Budynki jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe	702	507	429	453	One-dwelling buildings as well as two- and more dwelling buildings
w tym jednorodzinne	563	394	328	359	of which one-dwelling buildings
Budynki zbiorowego zamieszkania	—	2	3	—	Residences for communities
Budynki niemieszkalne	113	97	87	93	Non-residential buildings
w tym:					of which:
Hotele i budynki zakwaterowania turystycznego	2	1	2	3	Hotels and similar buildings
Budynki biurowe	12	6	9	13	Office buildings
Budynki handlowo-usługowe	28	15	15	25	Wholesale and retail trade buildings
Budynki łączności, dworców i terminali ..	25	2	1	5	Communication buildings, stations, terminals and associated buildings
Budynki przemysłowe	11	5	4	1	Industrial buildings
Ogólnodostępne obiekty kulturalne oraz budynki muzeów i bibliotek	—	—	—	1	Public entertainment buildings, museums and libraries
Budynki szkół i instytucji badawczych ..	3	3	8	3	School, university and research buildings
Budynki szpitali i zakładów opieki medycznej	6	1	1	2	Hospital or institutional care buildings
Budynki kultury fizycznej	2	2	3	3	Sport halls
Budynki przeznaczone do sprawowania kultu religijnego i czynności religijnych	2	2	3	—	Buildings used as places of worship and for religious activities

^a Nowo wybudowane.

^a Newly built.

TABL. 6 (153). **BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA WEDŁUG RODZAJU BUDYNKÓW (dok.)**
BUILDINGS COMPLETED BY TYPE OF BUILDINGS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
KUBATURA ^a w dam ³ CUBIC VOLUME ^a in dam ³					
Budynki mieszkalne	1193,4	759,9	658,1	875,9	Residential buildings
w tym:					of which:
Budynki jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe . . .	1193,4	725,3	649,1	875,9	One-dwelling buildings as well as two- and more dwelling buildings
w tym jednorodzinne	408,1	225,0	230,7	260,2	of which one-dwelling buildings
Budynki zbiorowego zamieszkania	—	34,3	8,9	—	Residences for communities
Budynki niemieszkalne	2290,8	474,3	717,4	1094,8	Non-residential buildings
w tym:					of which:
Hotele i budynki zakwaterowania turystycznego	24,8	0,5	2,7	11,9	Hotels and similar buildings
Budynki biurowe	153,8	58,1	99,8	336,4	Office buildings
Budynki handlowo-usługowe	505,4	56,0	264,6	129,7	Wholesale and retail trade buildings
Budynki łączności, dworców i terminali . .	79,0	6,4	0,2	328,7	Communication buildings, stations, terminals and associated buildings
Budynki przemysłowe	683,3	25,3	11,0	1,6	Industrial buildings
Ogólnodostępne obiekty kulturalne oraz budynki muzeów i bibliotek.	—	—	—	1,5	Public entertainment buildings, museums and libraries
Budynki szkół i instytucji badawczych . . .	43,6	122,2	189,3	76,9	School, university and research buildings
Budynki szpitali i zakładów opieki medycznej	55,5	6,8	4,9	1,4	Hospital or institutional care buildings
Budynki kultury fizycznej	9,8	64,1	65,4	20,4	Sport halls
Budynki przeznaczone do sprawowania kultu religijnego i czynności religijnych	15,5	8,4	27,2	—	Buildings used as places of worship and for religious activities

^a Budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

^a Of newly built and expanded buildings (only concerning the expanded portion).

TABL. 7 (154). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE I PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIE
BRUTTO W BUDOWNICTWIE ^a**
**AVERAGE PAID EMPLOYMENT AND AVERAGE MONTHLY WAGES AND SALARIES
IN CONSTRUCTION ^a**

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Zatrudnienie Paid employment			Wynagrodzenie w zł Wages and salaries in zł		
	2010	2011	2012	2010	2011	2012
O G Ó Ł E M T O T A L	11563	9929	9403	3371,84	3582,65	3625,70
sektor publiczny public sector	631	780	785	3994,66	4693,79	4500,35
sektor prywatny private sector	10932	9149	8619	3335,89	3487,91	3545,62
Budowa budynków ^Δ Construction of buildings	3014	2981	2649	3370,32	3526,29	3439,06
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^Δ Civil engineering	5234	3920	3800	3297,22	3878,53	4030,54
Roboty budowlane specjalistyczne. . . . Specialised construction activities	3315	3029	2955	3491,02	3254,01	3271,18

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9; bez zatrudnionych za granicą.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

DZIAŁ XV TRANSPORT

Uwagi ogólne

1. **Drogi publiczne** ze względu na funkcje w sieci drogowej dzielą się według przepisów ustawy z dnia 21 III 1985 r. o drogach publicznych (tekst jednolity: Dz.U. z 2007 r. Nr 19, poz. 115 z późn. zm.) na następujące kategorie: drogi krajowe, wojewódzkie, powiatowe i gminne.

Do **dróg powiatowych** zalicza się drogi (poza krajowymi i wojewódzkimi) stanowiące połączenia miast będących siedzibami powiatów z siedzibami gmin i siedzib gmin między sobą.

Do **dróg gminnych** zalicza się drogi o znaczeniu lokalnym niezaliczone do innych kategorii, stanowiące uzupełniającą sieć dróg służących miejscowym potrzebom, z wyłączeniem dróg wewnętrznych.

2. W latach 2002–2008 informacje o **pojazdach samochodowych i ciągnikach zarejestrowanych** według stanu w dniu 31 XII prezentowane są według ewidencji prowadzonej przez starostów, prezydentów miast i burmistrzów, przy czym w latach 2004–2008 na podstawie danych organów rejestrujących pojazdy (tj. starostw powiatowych) ujętych w systemie „Pojazd”, a od 2009 r. według centralnej ewidencji pojazdów (CEPiK) prowadzonej przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych. Dane nie obejmują pojazdów wyrejestrowanych, a do 2010 r. – również pojazdów posiadających pozwolenie czasowe wydawane w końcu danego roku.

3. Dane dotyczące **transportu lotniczego** obejmują przewoźników transportu lotniczego rozkładowego (transport pasażerów lub ładunków na stałych trasach i według stałych rozkładów lotów).

Informacje o **przewozach ładunków transportem lotniczym** obejmują przewozy przesyłek towarowych, pocztowych oraz bagażu płatnego.

4. Dane o **wypadkach drogowych** obejmują zdarzenia mające związek z ruchem pojazdów na drogach publicznych, w wyniku których nastąpiła śmierć lub uszkodzenie ciała osób.

Za **śmiertelną ofiarę wypadku drogowego** uznano osobę zmarłą (w wyniku doznanych obrażeń) na miejscu wypadku lub w ciągu 30 dni.

Za **ranną ofiarę wypadku drogowego** uznano osobę, która doznała obrażeń ciała i otrzymała pomoc lekarską.

CHAPTER XV TRANSPORT

General notes

1. On account of functions in a road network **public roads** are divided, according to the Law on Public Roads dated 21 III 1985 (uniform text: Journal of Laws 2007 No. 19, item 115 with later amendments), into following categories: national, regional, district and communal roads.

District roads include roads (excluding national and regional roads) which link district capital cities with commune capital cities and commune capital cities with other such cities.

Communal roads include roads with a local significance not included in the other categories, which supplement the network of roads servicing local needs, excluding internal roads.

2. In 2002–2008 information on **registered vehicles and tractors** has been presented according to the evidence conducted by starosts, presidents of cities and mayors and in 2004–2008 on the base of data of the registering bodies (i.e. powiat starosta offices) containing in “Pojazd” system, while since 2009 according to central vehicle register kept by Ministry of Interior. Data does not include vehicles being devoid of car registration, and up to 2010 – also vehicles having temporary permission given by the ending of reference year.

3. Data concerning **air transport** include carriers of scheduled air transport (the transport of passengers or freight on permanent routes and according to established flight schedules).

Information regarding **transports of freight by air transport** includes transports of cargo, mail and paid baggage.

4. Data regarding **road traffic accidents** cover events connected with the movement of vehicles on public roads as a result of which death or injury occurred.

A **road traffic accident fatality** is understood as a person who died (as a result of injuries incurred) at the scene of the accident or within the course of 30 days.

A **road traffic accident injury** is understood as a person who incurred injuries and received medical attention.

TABL. 1 (155). **DROGI PUBLICZNE O TWARDEJ NAWIERZCHNI**

Stan w dniu 31 XII

*HARD SURFACE PUBLIC ROADS**As of 31 XII*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w km <i>in km</i>				
Powiatowe	266	263	263	263	<i>District</i>
w tym ulepszonej	264	262	262	262	<i>of which improved</i>
Gminne	498	538	545	552	<i>Communal</i>
w tym ulepszonej	487	530	539	546	<i>of which improved</i>

Źródło: dane Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad.

Source: data of the General Directorate for National Roads and Motorways.

TABL. 2 (156). **POJAZDY SAMOCHODOWE I CIĄGNIKI ZAREJESTROWANE^a**

Stan w dniu 31 XII

*REGISTERED ROAD VEHICLES AND TRACTORS^a**As of 31 XII*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	289304	364825	381984	388660	T O T A L
w tym:					<i>of which:</i>
Samochody osobowe	212936	285411	297922	305283	<i>Passenger cars</i>
Autobusy	1109	1053	1082	1066	<i>Buses</i>
Samochody ciężarowe i ciągniki siodłowe ^b	65423	62512	65791	64937	<i>Lorries and road tractors^b</i>
Ciągniki balastowe i rolnicze	1302	2959	3187	2923	<i>Ballast and agricultural tractors</i>
Motocykle	6970	10727	11655	12107	<i>Motorcycles</i>

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 2 na str. 203. ^b Łącznie z samochodami ciężarowo-osobowymi.^a See general notes, item 2 on page 203. ^b Including vans.TABL. 3 (157). **RUCH PASAŻERÓW^a W PORCIE LOTNICZYM „ŁAWICA”***PASSENGER TRAFFIC^a AT AIRPORT “ŁAWICA”*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Pasażerowie przybyli ^b z portów:					<i>Passenger arrivals^b from airports:</i>
krajowych	45593	54354	54808	81014	<i>domestic</i>
zagranicznych	154367	642383	653652	691999	<i>foreign</i>
Pasażerowie odprawieni ^c do portów:					<i>Passenger departures^c to airports:</i>
krajowych	45107	54493	54947	83916	<i>domestic</i>
zagranicznych	153026	639395	670104	710399	<i>foreign</i>

^a Dane nie obejmują dzieci w wieku do 2 lat. ^{b, c} Pasażerowie, dla których port „Ławica” jest: ^b – portem zakończenia podróży rozpoczętej w porcie krajowym lub zagranicznym, ^c – portem rozpoczęcia podróży kończącej się w porcie krajowym lub zagranicznym.^a Data not include children below the age of 2. ^{b, c} Passengers for whom the indicated domestic airport is: ^b – the final destination of a journey begun at a domestic or foreign airport, ^c – the point of departure for a journey terminating at a domestic or foreign airport.

TABL. 4 (158). **PRZEŁADUNEK^a W PORCIE LOTNICZYM „ŁAWICA”**
GOODS LOADED^a AND UNLOADED IN AIRPORT “ŁAWICA”

GOODS LOADED AND UNLOADED IN AIRPORTS					
WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w tonach in tonnes				
Ładunki przybyłe z portów:					Freight arrivals from airports:
krajowych	674	628	508	487	domestic
w tym poczta	455	590	453	426	of which by post
zagranicznych	244	29	27	18	foreign
Ładunki odprawione do portów:					Freight departures to airports:
krajowych	560	505	579	500	domestic
w tym poczta	514	447	492	428	of which by post
zagranicznych	237	61	24	26	foreign

^a W lotach komunikacyjnych.

^a In transport flights.

TABL. 5 (159). **WYPADKI DROGOWE^a I ICH OFIARY**
ROAD TRAFFIC ACCIDENTS^a AND THEIR CASUALTIES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Wypadki	1027	408	480	378	Accidents
Na 10 tys. pojazdów samochodowych i ciągników zarejestrowanych ^b	35,5	11,2	12,6	9,7	<i>Per 10 thous. registered motor vehicles and tractors^b</i>
Ofiary wypadków					Road traffic casualties
Śmiertelne	30	26	26	21	<i>Fatalities</i>
na 100 tys. ludności	5,3	4,7	4,7	3,8	<i>per 100 thous. population</i>
Ranni	1284	481	558	406	<i>Injured</i>
na 100 tys. ludności	225,3	86,4	100,7	73,5	<i>per 100 thous. population</i>

^a Zarejestrowane przez Policję. ^b Pojazdy według stanu w dniu 31 XII; od 2011 r. łącznie z pojazdami posiadającymi pozwolenia czasowe wydane w końcu roku.

Źródło: dane Komendy Wojewódzkiej Policji w Poznaniu.

^a Registered by the Police. ^b Vehicles as of 31 XII; since 2011 including road vehicles having temporary permission given at the end of the year.

Source: data of the Voivodship Police Headquarters in Poznań.

TABL. 6 (160). WYPADKI DROGOWE^a WEDŁUG SPRAWCÓW, WAŻNIEJSZYCH PRZYCZYN I RODZAJÓW POJAZDÓW

ROAD ACCIDENTS ^a BY CULPRITS, MAJOR CAUSES AND TYPES OF VEHICLES			
WYSZCZEGÓLNIENIE	2011	2012	SPECIFICATION
Wypadki	480	378	Accidents
Z winy kierujących pojazdami	335	283	<i>Guilt of drivers</i>
w tym:			<i>of which:</i>
niedostosowanie prędkości do warunków	57	41	<i>inappropriate speed for road conditions</i>
nieprzestrzeganie pierwszeństwa przejazdu	117	103	<i>non-compliance with vehicle right of way</i>
nieprawidłowe wyprzedzanie	7	4	<i>incorrectly overtaking</i>
nieprawidłowe zachowanie wobec pieszego	22	16	<i>incorrectly behaviour towards the pedestrian</i>
Z winy pieszych	57	56	<i>Guilt of pedestrians</i>
w tym nieostrożne wejście na jezdnię	22	23	<i>of which carelessly entering to the roadway</i>
Pozostałe ^b	88	39	<i>Others^b</i>
Pojazdy kierujących będących sprawcami wypadków	335	283	Vehicles of drivers being accident culprits
Samochody osobowe	248	219	<i>Passenger cars</i>
Motocykle	10	9	<i>Motorcycles</i>
Rowery	27	21	<i>Bicycles</i>
Motorowery	5	3	<i>Motor-bicycles</i>
Samochody ciężarowe	20	15	<i>Lorries</i>
Inne pojazdy ^c	25	16	<i>Other vehicles^c</i>
Wypadki z udziałem nietrzeźwych użytkowników dróg	16	8	Accidents involving intoxicated road users
w tym spowodowane przez nietrzeźwych:			<i>of which caused by intoxicated:</i>
Kierujących	9	3	<i>Drivers</i>
samochodami osobowymi	8	1	<i>of passenger cars</i>
motocyklami	1	–	<i>of motorcycles</i>
rowerami	–	1	<i>of bicycles</i>
motorowerami	–	1	<i>of motor-bicycles</i>
Pieszycy	7	5	<i>Pedestrians</i>

^a Zarejestrowanych przez Policję. ^b Dane obejmują winę pasażerów, współwinę uczestników ruchu oraz inne przyczyny. ^c Łącznie z pojazdami nieustalonymi.

Źródło: dane Komendy Wojewódzkiej Policji w Poznaniu.

^a Registered by the Police. ^b Data include guilt of passengers, complicity of traffic participants and other reasons. ^c Including unidentified vehicles.

Source: data of the Voivodship Police Headquarters in Poznań.

DZIAŁ XVI HANDEL I GASTRONOMIA

Uwagi ogólne

1. Podziału **sklepów według form organizacyjnych** dokonano na podstawie wielkości powierzchni sprzedażowej sklepów i rodzaju sprzedawanych w nich towarów.

Domy towarowe i handlowe są to sklepy wielodziałowe, prowadzące sprzedaż szerokiego i uniwersalnego asortymentu, głównie towarów nieżywnościowych, o powierzchni sal sprzedażowych: domy towarowe – 2000 m² i więcej, domy handlowe – od 600 do 1999 m².

Supermarkety są to sklepy o powierzchni sprzedażowej od 400 m² do 2499 m² prowadzące sprzedaż głównie w systemie samoobsługowym, oferujące szeroki asortyment artykułów żywnościowych oraz artykuły nieżywnościowe częstego zakupu.

Hipermarkety są to sklepy o powierzchni sprzedażowej od 2500 m² prowadzące sprzedaż głównie w systemie samoobsługowym, oferujące szeroki asortyment artykułów żywnościowych i nieżywnościowych częstego zakupu, zwykle z parkingiem samochodowym.

Sklepy powszechne są to sklepy prowadzące sprzedaż głównie towarów żywnościowych codziennego użytku, o powierzchni sal sprzedażowych od 120 do 399 m².

Sklepy wyspecjalizowane są to sklepy prowadzące sprzedaż szerokiego asortymentu artykułów do kompleksowego zaspokojenia określonych potrzeb, np. ubioru, wyposażenia mieszkań, sklepy motoryzacyjne, meblowe, sportowe itp.

Do pozostałych sklepów zaliczono sklepy o powierzchni sal sprzedażowych do 119 m².

2. Sklepy podaje się łącznie z aptekami ogólnodostępnymi.

3. Do **placówek gastronomicznych** zaliczono zakłady i punkty gastronomiczne stałe i sezonowe, których przedmiotem działalności jest przygotowywanie oraz sprzedaż posiłków i napojów do spożycia na miejscu i na wynos. Sezonowe placówki gastronomiczne uruchamiane są okresowo i działają nie dłużej niż sześć miesięcy w roku kalendarzowym.

Do placówek gastronomicznych nie zalicza się ruchomych punktów sprzedaży detalicznej i automatów sprzedażowych.

CHAPTER XVI TRADE AND CATERING

General notes

1. The division of **stores by organizational forms** was made on the basis of the area of the sales floor and the types of goods sold.

Department stores and trade stores are stores with multiple departments, selling a broad and universal assortment, primarily non-foodstuff goods, with a sales floor area of 2000 m² and more and for department stores from 600 to 1999 m² for trade stores.

Supermarkets are stores with a sales area from 400 to 2499 m², selling goods in a self-service system and offering a wide assortment of foodstuff goods and frequently bought non-foodstuff goods.

Hypermarkets are stores with a sales area above 2500 m², selling goods in a self-service system and offering a wide assortment of foodstuff goods and frequently bought non-foodstuff goods, usually with a parking place.

Grocery stores are stores primarily selling foodstuff goods for daily consumption, with a sales area from 120 to 399 m².

Specialized stores are stores selling a wide assortment of articles to fully meet specific needs, (e.g. clothing, home furnishings, car parts, furniture, sporting goods, etc.).

Other stores include stores with a sales area up to 119 m².

2. Shops include generally available pharmacies.

3. **Catering establishments** include permanent and seasonal catering establishments and outlets, the scope of activity of which is the preparation and sale of meals and beverages for on-site and take-out consumption. Seasonal catering establishments are open for a certain period of time and operate not longer than six months in a calendar year.

Portable retail sales points and vending machines are not treated as catering establishments.

4. Magazyny handlowe – hurtu i rozdzielcze detalu są jednostkami organizacyjno-funkcyjnymi podmiotów gospodarczych zajmujących się obrotem towarów. Magazynem jest jednostka przeznaczona do magazynowania towarów, zajmująca wyodrębnioną przestrzeń magazynową, wyposażona w środki techniczne i organizacyjne, dysponująca personelem do obsługi tych środków oraz prowadząca ewidencję stanu i ruchu zapasów.

5. Dane o działalności handlowej i gastronomicznej opracowano na podstawie sprawozdawczości. Dla jednostek o liczbie pracujących do 9 dane uogólniono w oparciu o wyniki badania reprezentacyjnego przeprowadzonego na 5% próbie tych jednostek.

6. Targowiska są to wyodrębnione tereny i budowle (place, ulice, hale targowe) ze stałymi lub sezonowymi punktami sprzedaży drobnotalicznej lub urządzeniami przeznaczonymi do prowadzenia handlu w wyznaczone dni tygodnia lub codziennie (bazaary).

Za **targowiska sezonowe** należy uznać te place i ulice, gdzie uruchamiane są na okres do 6 miesięcy punkty handlowe, w związku ze wzmożonym ruchem nabywców (np. nadmorski ruch urlopowy) i działalność ta jest ponawiana w kolejnych sezonach.

4. Trade warehouses wholesale and retail distribution are the organizational and functional units of economic entities engaged in the turnover of commodities. A warehouse is an entity designated for storing commodities, occupying separate storage area, equipped with the technical and organizational means as well as with the personnel to service these means and, in addition, registering amount and the changes in stocks.

5. Data regarding trade and catering activity are compiled on the basis of reporting. For entities employing up to 9 persons, the data have been generalized on the basis of the result of a sample survey conducted on a 5% sample of these entities.

6. Marketplaces are specific areas and structures (squares, streets, market halls) with permanent or seasonal outlets for small-scale retail sales or with facilities designated for conducting trade on specific days of the week or weekly (bazaars).

Seasonal marketplaces are those squares and streets where trade outlets conduct activity for a period of 6 months, in connection with increased demand from buyers (e.g., holiday seaside demand) and this activity is repeated in successive seasons.

TABL. 1 (161). **SKLEPY WEDŁUG FORM ORGANIZACYJNYCH I STACJE PALIW**^{ab}

Stan w dniu 31 XII

SHOPS BY ORGANIZATIONAL FORM AND PETROL STATIONS^{ab}*As of 31 XII*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
SKLEPY I STACJE PALIW					
SHOPS AND PETROL STATIONS					
Sklepy	1258	1594	1612	1580	Shops
Domy towarowe	4	3	3	3	Department stores
Domy handlowe	9	7	6	6	Trade stores
Supermarkety	59	86	92	95	Supermarkets
Hipermarkety	14	19	18	18	Hypermarkets
Sklepy powszechne	94	82	70	60	General shops
Sklepy wyspecjalizowane	685	893	931	941	Specialized shops
Pozostałe sklepy ^c	393	504	492	457	Other shops ^c
Stacje paliw	93	78	79	77	Petrol stations
POWIERZCHNIA SPRZEDAŻOWA w m ²					
SALES FLOOR in m ²					
Sklepy	367881	548254	568949	570669	Shops
Domy towarowe	22780	26781	26781	26781	Department stores
Domy handlowe	8960	6709	5932	5932	Trade stores
Supermarkety	54793	72413	76615	79940	Supermarkets
Hipermarkety	98002	153632	134677	134378	Hypermarkets
Sklepy powszechne	20223	16893	14542	12908	General shops
Sklepy wyspecjalizowane	143323	242566	283544	285713	Specialized shops
Pozostałe sklepy ^c	19800	29260	26858	25017	Other shops ^c
Stacje paliw	x	x	x	x	Petrol stations
PRACUJĄCY					
EMPLOYED PERSONS					
Sklepy	11877	14837	14706	14271	Shops
Domy towarowe	466	315	299	312	Department stores
Domy handlowe	63	68	61	59	Trade stores
Supermarkety	1947	2634	2697	2553	Supermarkets
Hipermarkety	2932	3495	3049	2791	Hypermarkets
Sklepy powszechne	1119	728	637	536	General shops
Sklepy wyspecjalizowane	3953	5643	6104	6472	Specialized shops
Pozostałe sklepy ^c	1397	1954	1859	1548	Other shops ^c
Stacje paliw	527	325	322	315	Petrol stations

a Patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 208. b Według lokalizacji sklepu/stacji paliw. c Ujęto sklepy podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9; łącznie z aptekami ogólnodostępnymi.

a See general notes, item 5 on page 208. b According to location of shop/petrol station. c Data concern shops of economic entities employing up to 9 persons; including public pharmacies.

TABL. 2 (162). **GASTRONOMIA**^a
CATERING^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Liczba placówek gastronomicznych (stan w dniu 31 XII)	155	184	234	198	Numbers of catering establishments (as of 31 XII)
w tym restauracje	44	82	95	67	of which restaurants
Przychody z działalności gastronomicznej (ceny bieżące) w tys. zł	121222	196695	233152	205619	Revenues from catering activity (current prices) in thous. zł
w tym:					of which:
z produkcji gastronomicznej	86764	156149	186508	161363	from catering production
ze sprzedaży napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych	12942	24887	25953	23204	from the sale of alcoholic beverages and tobacco

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9.ª Data concern enterprises employing more than 9 persons.TABL. 3 (163). **MAGAZYNY HANDLOWE**^a
Stan w dniu 31 XII
TRADE WAREHOUSES^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2012	SPECIFICATION
Magazyny zamknięte:				Secured warehouses:
liczba	1035	1010	999	number
powierzchnia składowa w tys. m ²	929,8	846,7	963,8	storage space in thous. m ²
Magazyny zadaszone:				Roofed warehouses:
liczba	61	84	106	number
powierzchnia składowa w tys. m ²	21,0	29,1	71,6	storage space in thous. m ²
Place składowe:				Storage sites:
liczba	128	146	114	number
powierzchnia składowa w tys. m ²	418,7	246,5	232,1	storage space in thous. m ²
Silosy i zbiorniki:				Silos and reservoirs:
liczba	137	110	148	number
pojemność składowa w dam ³	26,8	11,4	47,9	capacity in dam ³

^a Hurtu i rozdzielnice detalu; dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

U w a g a. Od 2006 r. dane podaje się na podstawie badania cyklicznego prowadzonego co trzy lata.

^a Wholesale and retail distribution; data concern economic entities employing more than 9 persons.

Note. Since 2006 data on the basis of periodic surveys conducted every three years.

TABL. 4 (164). **TARGOWISKA**
Stan w dniu 31 XII
MARKETPLACES
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Targowiska stałe:					Permanent marketplaces:
liczba	21	19	18	18	number
w tym z przewagą sprzedaży drobnodetalicznej	19	17	16	16	of which with predominance of small-retail sales
powierzchnia targowisk w tys. m ²	212,9	199,4	199,6	200,8	area of marketplaces in thous. m ²
w tym sprzedażowa	69,5	51,2	45,3	44,8	of which sales area
stałe punkty sprzedaży drobnodetalicznej	3185	2902	2529	2508	permanent small-retail sales outlets
w tym na targowiskach czynnych codziennie	2785	2902	2277	2222	of which at marketplaces opened daily
Targowiska sezonowe ^a (w ciągu roku)	1	1	1	1	Seasonal marketplaces ^a (during the year)
Roczne wpływy z opłaty targowej w tys. zł	5574,1	4050,4	3729,6	3177,8	Annual receipts from marketplace fees in thous. zł

^a Liczba targowisk lub miejsc wyznaczonych na ulicach i placach uruchamianych okresowo.^a Number of marketplaces or places located on streets and squares open periodically.

DZIAŁ XVII FINANSE PRZEDSIĘBIORSTW

Uwagi ogólne

1. Wyniki finansowe przedsiębiorstw prezentuje się w dostosowaniu do ustawy z dnia 29 IX 1994 r. o rachunkowości (tekst jednolity Dz. U. 2009 Nr 152, poz. 1223 z późn. zm.).

Dane w zakresie gospodarki finansowej przedsiębiorstw obejmują podmioty gospodarcze prowadzące księgi rachunkowe, w których liczba pracujących przekracza 9.

Dane nie obejmują banków, instytucji ubezpieczeniowych, domów i biur maklerskich, towarzystw inwestycyjnych i emerytalnych, narodowych funduszy inwestycyjnych, spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych, szkół wyższych, samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, instytucji kultury posiadających osobowość prawną i gospodarstw indywidualnych w rolnictwie.

2. Przychody z całokształtu działalności (kwoty otrzymane i należne) obejmują:

- 1) przychody netto ze sprzedaży produktów (wyrobów i usług), łącznie z dotacjami do produktów;
- 2) przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów (łącznie z kwotami należnymi z tytułu sprzedaży opakowań wielokrotnego użytku);
- 3) pozostałe przychody operacyjne, tj. przychody niezwiązane bezpośrednio z podstawową działalnością podmiotu, do których zalicza się: zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych (środków trwałych, środków trwałych w budowie, wartości niematerialnych i prawnych, inwestycji w nieruchomości i prawa), otrzymane nieodpłatnie, w tym w drodze darowizny aktywa (środki pieniężne), odszkodowania, rozwiązane rezerwy, korekty odpisów aktualizujących wartość aktywów niefinansowych, przychody z działalności socjalnej, przychody z najmu lub dzierżawy środków trwałych albo inwestycji w nieruchomości i prawa;
- 4) przychody finansowe, tj. przychody z tytułu dokonanych przez podmiot operacji finansowych: kwoty należne z tytułu dywidend i udziałów w zysku, odsetki od udzielanych pożyczek, odsetki od lokat terminowych, odsetki za zwłokę, zysk ze zbycia inwestycji, zmniejszenia odpisów aktualizacyjnych wartości inwestycji wobec całkowitego lub częściowego ustania przyczyn powodujących trwałą utratę ich wartości, nadwyżka dodatków różnic kursowych nad ujemnymi.

CHAPTER XVII FINANCE OF ENTERPRISES

General notes

1. The financial results of enterprises are adjusted to the Accounting Act dated 29 IX 1994 (uniform text Journal of Laws 2009 No. 152, item 1223, with later amendments).

Data regarding the financial management of enterprises include economic entities keeping accounting ledgers employing more than 9 persons.

Data do not include banks, insurance companies, brokerage houses and brokerage offices, investment and pension societies, national investment funds, co-operative savings and credit unions, higher education institutions, independent public health care facilities, cultural institutions with legal personality and private farms in agriculture.

2. Revenues from total activity (sums received and due) include:

- 1) net revenues from sale of products (goods and services), including subsidies on products;
- 2) net revenues from sale of goods and materials (including sums due from the sale of re-use packages);
- 3) other operating revenues, i.e., revenues not directly connected with the basic activity of the entity, to which the following are included: profits from the sale of non-financial fixed assets (fixed assets, assets under construction, intangible fixed assets, investments in real estate and rights), assets (cash) received free of charge, including donated assets, as well as damages, reversed provisions, adjustments of the depreciation value for non-financial assets, revenues from social activities, revenues from the rent or lease of fixed assets and investments in real estate and rights;
- 4) financial revenues, i.e., revenues from financial operations conducted by an entity: amounts due in respect of dividends and share in profits, interest on loans granted, interest on term deposits, default interest, profits from the sale of investments, reduction of depreciation write-offs relating to investments due to the fact that the reasons resulting in the permanent loss of their value have ceased to exist (whether partially or totally), surplus of foreign exchange gains over losses.

3. Koszty uzyskania przychodów z całości kształtu działalności obejmują:

- 1) koszt własny sprzedanych produktów (wrobów i usług), tj. koszty ogółem pomniejszone o koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki i skorygowane o zmianę stanu produktów;
- 2) wartość sprzedanych towarów i materiałów według cen zakupu (nabycia);
- 3) pozostałe koszty operacyjne do których zalicza się: stratę ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych, tj. nadwyżkę wartości sprzedanych składników majątku trwałego nad przychodami z ich sprzedaży, amortyzację oddanych w dzierżawę lub najem środków trwałych i środków trwałych w budowie, nieplanowane odpisy amortyzacyjne (odpisy z tytułu trwałej utraty wartości), poniesione kary, grzywny, odszkodowania, odpisy w części lub w całości wierzytelności w związku z postępowaniem upadłościowym, układowym i naprawczym, utworzone rezerwy na pewne lub o dużym stopniu prawdopodobieństwa przyszłe zobowiązania (straty z transakcji gospodarczych w toku), odpisy aktualizujące wartość aktywów niefinansowych, koszty utrzymania obiektów działalności socjalnej, darowizny lub nieodpłatnie przekazane aktywa trwałe;
- 4) koszty finansowe, na które składają się w szczególności: odsetki od zaciągniętych kredytów i pożyczek, odsetki i dyskonto od wyemitowanych przez jednostkę obligacji, odsetki za zwłokę, strata ze zbycia inwestycji, odpisy z tytułu aktualizacji wartości inwestycji, nadwyżka ujemnych różnic kursowych nad dodatnimi.

4. Przychody i koszty uzyskania przychodów ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów wpływające na wynik finansowy ustala się w wartości wyrażonej w rzeczywistych cenach sprzedaży z uwzględnieniem opustów, rabatów i bonifikat, bez podatku od towarów i usług (VAT).

5. Wynik finansowy na działalności gospodarczej jest to suma wyniku finansowego na sprzedaży produktów, towarów i materiałów, wyniku na pozostałej działalności operacyjnej oraz wyniku na operacjach finansowych.

6. Zyski i straty nadzwyczajne to skutki finansowe zdarzeń powstających niepowtarzalnie, poza zwykłą działalnością jednostki i niezwiązanych z ogólnym ryzykiem jej prowadzenia, a w szczególności spowodowanych zdarzeniami losowymi.

3. Costs of obtaining revenues from total activity include:

- 1) the cost of products sold (goods and services), i.e., the total costs decreased by the costs of generating benefits for the needs of the entity and corrected by the change in product inventories;
- 2) the value of goods and materials sold according to procurement (purchase) prices;
- 3) other operating costs, to which the following are included: loss on the sale of non-financial fixed assets, i.e., surplus of the value of sold fixed assets over the revenues from their sale, depreciation of leased or rented fixed assets and assets under construction, unplanned write-offs (write-offs by virtue of a permanent loss of value), penalties, fines, indemnities paid, partially or fully written off liabilities related to bankruptcy, composition, restructuring proceedings, reserves made for future certain liabilities or liabilities, which are likely to occur (loss on current business transaction in), write-offs updating the value of non-financial assets, costs of maintaining premises required for social activity, donations or fixed assets received free of charge;
- 4) financial costs, in particular, interest from contracted credits and loans, interest and discount on bonds issued by the entity, default interest, loss on the sale of investments, write-offs updating the value of investment, the surplus of foreign exchange losses over gains.

4. Revenues and costs of obtaining revenues from the sale of products, goods and materials which have an influence on the financial result are expressed in actual sales prices taking into account discounts, rebates and reductions, excluding the value added tax (VAT).

5. The financial result on economic activity is the sum of the financial result from the sale of products, goods and materials, the result on other operating activity as well as the result on financial operations.

6. Extraordinary profits and losses are the financial results of one-time events, outside the usual activity of an entity, and not connected with general risk of activity, and in particular, the result of coincidental events.

7. Wynik finansowy brutto (zysk lub strata) jest to wynik na działalności gospodarczej, powiększony o zyski nadzwyczajne i pomniejszony o straty nadzwyczajne.

8. Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto obejmują podatek dochodowy od osób prawnych i fizycznych.

9. Podatek dochodowy jest to podatek od osiągniętego zysku, który podmiot gospodarczy jest zobowiązany uiścić po uwzględnieniu przyznanych ulg. Obejmuje on:

- część bieżącą, tj. podatek wykazany w deklaracji podatkowej za dany okres sprawozdawczy,
- część odroczoną, tj. różnicę między stanem rezerw i aktywów z tytułu podatku odroczonego na koniec i początek okresu sprawozdawczego. Rezerwę tworzy się niezależnie od tego, czy jednostka osiągnie zysk, czy ponieść stratę bilansową. Konsekwencją przyjętego rozwiązania jest to, że w rachunku wyników strata brutto może być wyższa niż strata netto.

10. Wynik finansowy netto (zysk lub strata) otrzymujemy po pomniejszeniu wyniku finansowego brutto o obowiązkowe obciążenia.

11. Relacje ekonomiczne przedstawione w tabl. 4 obliczono następująco:

1) **wskaźnik poziomu kosztów** jako relację kosztów uzyskania przychodów z całokształtu działalności do przychodów z całokształtu działalności;

2) **wskaźnik rentowności obrotu:**

- **brutto** jako relację wyniku finansowego brutto do przychodów z całokształtu działalności,
- **netto** jako relację wyniku finansowego netto do przychodów z całokształtu działalności;

3) **wskaźnik płynności finansowej:**

- **I stopnia** jako relację inwestycji krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych bez funduszy specjalnych,
- **II stopnia** jako relację inwestycji krótkoterminowych i należności krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych bez funduszy specjalnych,
- **III stopnia** jako relację aktywów obrotowych (zapasów, należności krótkoterminowych, inwestycji krótkoterminowych oraz krótkoterminowych rozliczeń międzyokresowych) do zobowiązań krótkoterminowych bez funduszy specjalnych.

7. The gross financial result (profit or loss) is the result on economic activity, increased by extraordinary profits and decreased by extraordinary losses.

8. Obligatory encumbrances of gross financial result include income tax on legal and natural persons.

9. Income tax is the tax on earned profit which an economic entity is obligated to pay after considering abatements granted. It includes:

- the current part, i.e. the tax presented in the tax declarations for a given reporting period,
- the deferred part, i.e. a difference between the state of reserves and assets, by virtue of deferred tax in the end and in the beginning of the reporting period. The reserve is created, irrespectively of the balance profit or loss of a given entity. Consequence of the accepted solution is that gross loss can be higher than net loss in the income statement.

10. The net financial result (profit or loss) is derived after decreasing the gross financial result by obligatory encumbrances.

11. The economic relations presented in table 4 were calculated as follows:

1) **cost level indicator** as the relation of the costs of obtaining revenues from total activity to revenues from total activity;

2) **turnover profitability rate:**

- **gross** as the relation of the gross financial result to revenues from total activity,
- **net** as the relation of the net financial result to revenues from total activity;

3) **financial liquidity ratio of:**

- **first degree** as the relation of short-term investments to short-term liabilities excluding special funds,
- **second degree** as the relation of short-term investments and short-term dues to short-term liabilities excluding special funds,
- **third degree** as the relation of current assets (stocks, short-term dues, short-term investments and short-term inter-period settlements) to short-term liabilities excluding special funds.

12. Aktywa obrotowe obejmują: zapasy, należności krótkoterminowe, inwestycje krótkoterminowe (środki pieniężne i krótkoterminowe papiery wartościowe) i krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe.

Należności z tytułu dostaw i usług są zaliczane do należności krótkoterminowych (bez względu na okres wymagalności zapłaty).

13. Kapitały (fundusze) własne ujmuje się w księgach rachunkowych z podziałem na ich rodzaje i według zasad określonych przepisami prawa, postanowieniami statutu lub umowy o utworzeniu jednostki. Obejmują one: kapitał (fundusz) podstawowy, należne wpłaty na kapitał podstawowy, udziały (akcje) własne, kapitał (fundusz) zapasowy, kapitał z aktualizacji wyceny, pozostałe kapitały (fundusze) rezerwowe, niepodzielony (nierozliczony) wynik finansowy z lat ubiegłych, wynik finansowy netto roku obrotowego oraz odpisy z zysku netto w ciągu roku obrotowego. Kapitał (fundusz) podstawowy to, w zależności od formy prawnej podmiotu gospodarczego:

- w spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością (z o.o.), akcyjnych, komandytowo-akcyjnych – kapitał zakładowy,
- w przedsiębiorstwach państwowych – fundusz założycielski,
- w spółdzielniach – fundusz udziałowy,
- w spółkach komandytowych, jawnych, cywilnych – kapitał właścicieli.

Kapitał (fundusz) podstawowy w spółkach akcyjnych, spółkach z o.o. i w spółdzielniach, ujęty w wysokości określonej w umowie (statucie) wpisanej w rejestrze handlowym, jest pomniejszany o zadeklarowane, lecz niewniezione wkłady kapitałowe.

14. Zobowiązania przedsiębiorstw (kapitały obce) obejmują wszystkie zobowiązania z wszelkich tytułów, w tym również z tytułu kredytów i pożyczek. Ogół zobowiązań przedsiębiorstw dzieli się na zobowiązania: długoterminowe – gdy okres ich spłaty na dzień bilansowy jest dłuższy niż rok, krótkoterminowe – gdy okres ich spłaty na dzień bilansowy jest nie dłuższy niż rok.

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług są zaliczane do zobowiązań krótkoterminowych (bez względu na okres wymagalności zapłaty).

15. Dane dotyczące finansów przedsiębiorstw podano na podstawie rocznej sprawozdawczości finansowej (przed weryfikacją bilansu) łącznie z wynikami przedsiębiorstw, które zawiesiły działalność lub zostały zlikwidowane w ciągu roku.

12. Current assets include: stocks, short-term dues, short-term investments (cash equivalents, short-term securities) and short-term inter-period settlements.

Dues from deliveries and services are included in short-term dues (irrespective of their due date).

13. Share equity (funds) is recorded in ledgers according to type and according to the principles defined in legal regulations, statute resolutions or agreements regarding the establishment of the entity. They include: core capital (fund), share capital not paid up, entity's shares (stock), supplementary capital (fund), reserve capital (fund) from revaluation, other reserve capital (fund), undistributed (unsettled) financial result from previous years, net financial result of the turnover year and write-offs from net profit for the turnover year. Core capital (fund) is, depending on the legal form of the economic entity:

- initial capital – in limited liability, joint stock, joint stock-limited companies,
- founders' capital – in state owned enterprises,
- participation fund – in cooperatives,
- owners' capital – in limited partnership, unlimited partnership and civil law partnership companies.

Core capital (fund) in joint stock companies and limited liability companies as well as in cooperatives, registered in the amount defined in the agreement (statute) recorded in the trade register, is decreased by the capital contribution declared but not transferred.

14. Liabilities of enterprises (outside capital) include all liabilities, including liabilities from bank credits and loans and are divided into: long-term liabilities – when their repayment period on the balance day is longer than one year, and short-term liabilities – when their repayment period on the balance day is not longer than one year.

Liabilities from deliveries and services are included in short-term liabilities (irrespective of their due date).

15. Data concerning the finances of enterprises are presented on the basis of annual financial reports (before balance verification) together with the results of enterprises which suspended activities or were liquidated within the course of the year.

TABL. 1 (165). **PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI**
REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISES BY OWNERSHIP SECTORS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w mln zł in mln zł			
Przychody z całokształtu działalności	93943,0	101166,5	104601,8	Revenues from total activity
sektor publiczny	12452,3	12149,8	12410,8	public sector
sektor prywatny	81490,6	89016,7	92191,0	private sector
w tym:				of which:
Przychody netto ze sprzedaży produktów (wytworów i usług) . .	46809,5	55009,5	51695,6	Net sales revenues of products (goods and services)
Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów	43271,4	42359,2	48322,6	Net sales revenues of goods and materials
Przychody finansowe	1916,4	2056,5	2627,7	Financial revenues
Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności	87831,5	95857,4	99290,6	Costs of obtaining revenues from total activity
sektor publiczny	11544,9	11148,3	11176,6	public sector
sektor prywatny	76286,6	84709,1	88114,0	private sector
w tym:				of which:
Koszt własny sprzedanych produktów (wytworów i usług)	47982,0	55203,3	53962,9	Cost of products sold (goods and services)
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	35919,3	35647,9	40625,0	Value of goods and materials sold
Koszty finansowe	2068,2	3124,9	2682,4	Financial costs
Wynik finansowy na działalności gospodarczej	6111,5	5309,0	5311,2	Financial result on economic activity
Sektor publiczny	907,5	1001,5	1234,2	Public sector
Sektor prywatny	5204,0	4307,5	4077,0	Private sector

TABL. 1 (165). **PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI (dok.)**
REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISES BY OWNERSHIP SECTORS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w mln zł in mln zł			
Zyski nadzwyczajne	2,7	1,1	1,6	Extraordinary profits
Sektor publiczny	0,1	0,2	0,0	Public sector
Sektor prywatny	2,6	0,9	1,6	Private sector
Straty nadzwyczajne	4,3	3,8	5,9	Extraordinary losses
Sektor publiczny	0,5	0,9	0,0	Public sector
Sektor prywatny	3,8	2,9	5,9	Private sector
Wynik finansowy brutto	6109,9	5306,2	5306,9	Gross financial result
sektor publiczny	907,1	1000,8	1234,2	public sector
sektor prywatny	5202,8	4305,5	4072,7	private sector
Zysk brutto	6726,2	6658,1	6155,5	Gross profit
Strata brutto	616,4	1351,9	848,5	Gross loss
Obowiązkowe obciążenia wy- niku finansowego brutto.	1141,7	904,5	892,2	Obligatory encumbrances on gross financial result
Sektor publiczny	154,9	159,1	175,3	Public sector
Sektor prywatny	986,7	745,4	716,9	Private sector
Wynik finansowy netto	4968,2	4401,8	4414,8	Net financial result
sektor publiczny	752,1	841,7	1058,9	public sector
sektor prywatny	4216,1	3560,1	3355,9	private sector
Zysk netto	5555,8	5634,3	5218,5	Net profit
Strata netto	587,6	1232,5	803,7	Net loss

TABL. 2 (166). **PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW WEDŁUG WYBRANYCH SEKCJI**
REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISES BY SELECTED SECTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Przychody z cało- kształtu działalności <i>Revenues from total activity</i>	Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności <i>Costs of obtaining revenues from total activity</i>	Wynik finansowy brutto <i>Gross financial result</i>	Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto <i>Obligatory encumbran- ces on gross financial result</i>	Wynik finansowy netto <i>Net financial result</i>
		w mln zł in mln zł				
O G Ó Ł E M	2010	93943,0	87831,5	6109,9	1141,7	4968,2
TOTAL	2011	101166,5	95857,4	5306,2	904,5	4401,8
	2012	104601,8	99290,6	5306,9	892,2	4414,8
w tym: of which:						
Przemysł		45822,0	42390,6	3431,2	579,8	2851,4
Industry						
w tym: of which:						
przetwórstwo przemysłowe		34199,9	32078,7	2121,2	397,1	1724,1
manufacturing						
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę		10896,4	9586,8	1309,5	174,9	1134,5
electricity, gas, steam and air condition- ing supply						
Budownictwo		3549,0	3427,4	121,7	33,0	88,7
Construction						
Handel; naprawa pojazdów samocho- dowych ^Δ		36566,4	35587,4	975,2	170,3	804,8
Trade; repair of motor vehicles ^Δ						
Transport i gospodarka magazynowa		2198,3	2179,4	18,9	39,0	-20,1
Transportation and storage						
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		195,6	188,5	7,1	2,0	5,1
Accommodation and catering ^Δ						
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa ..		1506,9	1472,0	34,9	5,3	29,6
Financial and insurance activities						
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		1157,7	1027,4	130,0	12,1	117,9
Real estate activities						
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		5640,2	5331,2	309,1	23,7	285,3
Professional, scientific and technical activities						
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities		1801,8	1667,4	134,4	26,3	108,0
Edukacja		104,1	102,3	1,7	0,8	0,9
Education						
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		642,7	623,7	18,9	5,4	13,5
Human health and social work activities						
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		282,6	290,6	-8,0	-0,4	-7,7
Arts, entertainment and recreation						
Pozostała działalność usługowa		202,7	149,0	53,7	10,8	42,9
Other service activities						

TABL. 3 (167). PRZEDSIĘBIORSTWA WEDŁUG UZYSKANYCH WYNIKÓW FINANSOWYCH
 ENTERPRISES BY OBTAINED FINANCIAL RESULTS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Liczba przedsiębiorstw Number of enter- prises	Z wynikiem finansowym brutto With gross financial result			Z wynikiem finansowym netto With net financial result		
		dodatnim (zysk) positive (profit)	ujemnym (strata) negative (loss)	zerowym (0) zero (0)	dodatnim (zysk) positive (profit)	ujemnym (strata) negative (loss)	zerowym (0) zero (0)
		w % ogółu przedsiębiorstw			in % of total of enterprises		
OGÓŁEM 2010	1314	78,5	21,5	0,1	77,8	22,0	0,2
TOTAL 2011	1356	78,5	21,3	0,1	77,7	22,1	0,3
2012	1407	75,8	24,2	0,1	74,8	24,8	0,4
sektor publiczny <i>public sector</i>	53	71,7	28,3	–	73,6	26,4	–
sektor prywatny <i>private sector</i>	1354	75,9	24,0	0,1	74,9	24,7	0,4
w tym: <i>of which:</i>							
Przemysł 277	277	78,7	20,9	0,4	78,3	21,3	0,4
<i>Industry</i>							
w tym: <i>of which:</i>							
przetwórstwo przemysłowe 250	250	77,6	22,0	0,4	77,2	22,4	0,4
<i>manufacturing</i>							
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ 8	8	100,0	–	–	100,0	–	–
<i>electricity, gas, steam and air condition- ing supply</i>							
Budownictwo 132	132	75,8	24,2	–	75,0	25,0	–
<i>Construction</i>							
Handel; naprawa pojazdów samocho- dowych ^Δ 427	427	73,1	26,9	–	71,9	27,9	0,2
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>							
Transport i gospodarka magazynowa 57	57	71,9	28,1	–	70,2	29,8	–
<i>Transportation and storage</i>							
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ 29	29	62,1	37,9	–	62,1	37,9	–
<i>Accommodation and catering^Δ</i>							
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa . . 24	24	79,2	20,8	–	79,2	20,8	–
<i>Financial and insurance activities</i>							
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ 47	47	80,9	19,1	–	78,7	17,0	4,3
<i>Real estate activities</i>							
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna 156	156	81,4	18,6	–	80,1	19,9	–
<i>Professional, scientific and technical activities</i>							
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ 88	88	77,3	22,7	–	75,0	23,9	1,1
<i>Administrative and support service activities</i>							
Edukacja 17	17	64,7	35,3	–	64,7	35,3	–
<i>Education</i>							
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna 21	21	71,4	28,6	–	71,4	28,6	–
<i>Human health and social work activities</i>							
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją 9	9	44,4	55,6	–	44,4	55,6	–
<i>Arts, entertainment and recreation</i>							
Pozostała działalność usługowa 10	10	70,0	30,0	–	70,0	30,0	–
<i>Other service activities</i>							

TABL. 4 (168). RELACJE EKONOMICZNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH

ECONOMIC RELATIONS IN ENTERPRISES

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Wskaźnik poziomu kosztów Cost level indicator	Wskaźnik rentowności obrotu Turnover profitability rate		Wskaźnik płynności finansowej Financial liquidity ratio of the		
		brutto gross	netto net	I stopnia first degree	II stopnia second degree	III stopnia third degree
		w %		in %		
O G Ó Ł E M 2010	93,5	6,5	5,3	60,2	126,0	166,3
T O T A L 2011	94,8	5,2	4,4	51,4	117,6	164,5
..... 2012	94,9	5,1	4,2	49,8	118,4	163,3
sektor publiczny <i>public sector</i>	90,1	9,9	8,5	76,4	150,4	182,2
sektor prywatny <i>private sector</i>	95,6	4,4	3,6	46,5	114,5	161,0
w tym: <i>of which:</i>						
Przemysł <i>Industry</i>	92,5	7,5	6,2	57,0	113,6	157,8
w tym: <i>of which:</i>						
przetwórstwo przemysłowe <i>manufacturing</i>	93,8	6,2	5,0	54,8	107,5	158,6
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ <i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>	88,0	12,0	10,4	65,8	145,1	172,1
Budownictwo <i>Construction</i>	96,6	3,4	2,5	26,4	91,5	152,2
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	97,3	2,7	2,2	19,8	81,0	136,6
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>	99,1	0,9	-0,9	403,7	452,9	464,0
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering^Δ</i>	96,4	3,6	2,6	96,4	125,6	155,2
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa . . . <i>Financial and insurance activities</i>	97,7	2,3	2,0	60,8	191,0	194,9
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	88,7	11,2	10,2	89,3	159,5	216,6
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	94,5	5,5	5,1	43,8	138,0	168,3
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	92,5	7,5	6,0	11,0	163,5	169,5
Edukacja. <i>Education</i>	98,3	1,7	0,9	119,9	199,7	225,5
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	97,1	2,9	2,1	22,1	57,9	66,2
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	102,8	-2,8	-2,7	86,6	118,3	130,5
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	73,5	26,5	21,2	165,6	230,5	261,5

TABL. 5 (169). **AKTYWA OBROTOWE PRZEDSIĘBIORSTW**

Stan w dniu 31 XII

*CURRENT ASSETS OF ENTERPRISES**As of 31 XII*

Lp. No.	WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Zapasy		
			razem total	w tym	
				materiały materials	półprodukty i produkty w toku semi-finished products and products in progress
1	O G Ó Ł E M	32241,8	6914,2	1525,4	945,2
2	T O T A L	33409,2	8146,8	1856,0	1150,4
3	2012	34639,5	8529,0	1901,4	1229,8
4	sektor publiczny public sector.	4244,7	366,2	73,8	223,7
5	sektor prywatny private sector	30394,8	8162,8	1827,5	1006,1
	w tym: of which:				
6	Przemysł	13651,7	3366,9	1520,2	485,5
	Industry				
	w tym: of which:				
7	przetwórstwo przemysłowe	10399,6	3241,1	1432,4	485,2
	manufacturing				
8	wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	2907,8	109,8	81,6	0,2
	electricity, gas, steam and air conditioning supply				
9	Budownictwo	2310,7	696,3	113,5	224,1
	Construction				
10	Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	8587,1	3424,5	76,0	17,4
	Trade; repair of motor vehicles ^Δ				
11	Transport i gospodarka magazynowa	2126,0	22,3	19,2	–
	Transportation and storage				
12	Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	57,6	2,7	1,3	0,0
	Accommodation and catering ^Δ				
13	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	1435,5	26,1	0,0	0,2
	Financial and insurance activities				
14	Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	705,3	151,4	4,3	53,9
	Real estate activities				
15	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	2153,0	310,9	9,6	207,1
	Professional, scientific and technical activities				
16	Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	1260,7	15,8	5,7	0,3
	Administrative and support service activities				
17	Edukacja	34,9	2,8	0,3	0,3
	Education				
18	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	148,3	11,1	10,3	0,5
	Human health and social work activities				
19	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation	70,7	0,2	0,0	–
20	Pozostała działalność usługowa	86,8	9,4	8,1	0,4
	Other service activities				

<i>Inventories</i>		Krótkoterminowe należności i roszczenia		Inwestycje krótkotermini- nowe <i>Short-term investments</i>	Krótkotermino- we rozliczenia międzyokreso- we <i>Short-term inter-period settlements</i>	Lp No
<i>of which</i>		<i>Short-term dues and claims</i>				
produkty gotowe <i>finished products</i>	towary <i>goods</i>	razem <i>total</i>	w tym z tytułu dostaw i usług <i>of which from deliveries and services</i>			
<i>in mln zł</i>						
977,3	3302,2	12754,2	10088,7	11664,8	908,6	1
1133,0	3711,7	13446,8	10020,2	10435,1	1380,6	2
1285,3	3981,4	14562,1	11209,5	10557,3	991,0	3
15,3	49,3	1723,3	1346,0	1780,1	375,1	4
1270,0	3932,1	12838,8	9863,5	8777,2	616,0	5
1121,7	210,0	4893,8	4093,8	4930,0	460,9	6
1118,7	175,7	3451,9	2794,8	3594,0	112,5	7
—	27,8	1339,8	1216,0	1112,0	346,1	8
38,6	306,3	987,4	818,4	401,3	225,7	9
31,3	3245,2	3848,6	3207,0	1241,9	72,1	10
0,0	2,9	225,7	154,3	1849,6	28,4	11
—	1,2	10,8	6,0	35,8	8,3	12
—	23,3	959,2	729,6	448,1	2,1	13
26,8	61,9	228,5	205,2	290,9	34,6	14
1,4	91,6	1204,9	857,9	560,1	77,1	15
—	7,3	1134,0	181,4	81,8	29,2	16
1,5	0,2	12,4	8,7	18,6	1,2	17
—	0,3	80,2	77,2	49,6	7,5	18
0,0	0,0	17,1	14,6	46,9	6,4	19
—	0,6	21,5	19,9	54,9	1,0	20

TABL. 6 (170). **KAPITAŁY (FUNDUSZE) WŁASNE PRZEDSIĘBIORSTW**

Stan w dniu 31 XII

SHARE EQUITY (FUNDS) OF ENTERPRISES

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which			
		kapitał (fundusz) podstawowy core capital (fund)	kapitał (fundusz) zapasowy supplemen- tary capital (fund)	niepodzielony (nierozliczo- ny) wynik finansowy z lat ubiegłych undistributed (unsettled) financial result from previous years	wynik finansowy netto roku obrotowego net financial result of the turnover year
	w mln zł in mln zł				
OGÓŁEM 2010	44800,7	18109,6	16879,6	334,2	4918,0
TOTAL 2011	44050,2	18311,1	17582,4	486,4	4388,6
..... 2012	48993,3	19527,3	20906,1	-598,8	4396,4
sektor publiczny public sector 2010	20349,2	8525,7	5780,0	2391,5	1058,9
sektor prywatny private sector 2011	28644,1	11001,6	15126,1	-2990,3	3337,5
w tym: of which:					
Przemysł Industry..... 2010	30765,9	10961,3	11721,8	1764,1	2835,5
w tym: of which:					
przetwórstwo przemysłowe 2011	11857,8	3499,9	6391,6	-716,0	1708,1
manufacturing					
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ 2010	17710,5	6561,3	5099,3	2484,5	1134,5
electricity, gas, steam and air condition- ing supply					
Budownictwo Construction 2011	1321,9	303,1	636,1	-48,1	88,6
Handel; naprawa pojazdów samocho- dowych ^Δ 2010	5627,2	2348,0	2431,1	-693,1	808,6
Trade; repair of motor vehicles ^Δ					
Transport i gospodarka magazynowa 2011	763,2	1218,0	163,1	-710,8	-20,1
Transportation and storage					
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ 2010	115,4	139,6	26,2	-56,3	5,1
Accommodation and catering ^Δ					
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa .. 2011	251,7	115,4	78,4	-26,3	37,6
Financial and insurance activities					
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ 2010	4108,7	2139,3	1432,8	-87,0	118,0
Real estate activities					
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna 2011	2095,7	1232,8	1052,3	-465,9	272,3
Professional, scientific and technical activities					
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ 2010	1149,5	301,5	542,4	-24,9	108,3
Administrative and support service activities					
Edukacja Education 2011	52,6	13,6	40,6	-10,3	-0,2
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna 2010	138,2	161,9	64,2	-86,4	13,5
Human health and social work activities					
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją 2011	46,7	53,6	6,3	-5,6	-7,7
Arts, entertainment and recreation					
Pozostała działalność usługowa 2010	99,0	19,4	21,0	-20,3	42,9
Other service activities					

TABL. 7 (171). KAPITAŁ ZAKŁADOWY SPÓŁEK^a

Stan w dniu 31 XII

SHARE CAPITAL OF COMPANIES^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym mienie Of which estate			
		Skarbu Państwa of the State Treasury	państwowych osób prawnych of state legal persons	krajowych osób fizycznych of domestic natural persons	osób zagranicznych of foreign persons
		w mln zł		in mln zł	
O G Ó Ł E M 2010	16091,6	6321,5	361,1	1149,2	5335,3
T O T A L 2011	16238,9	6276,0	265,8	983,2	5355,9
2012	17434,2	6256,1	266,0	1387,6	5822,1
sektor publiczny <i>public sector</i>	8356,5	6228,3	263,4	1,3	82,4
sektor prywatny <i>private sector</i>	9077,7	27,9	2,7	1386,3	5739,7
w tym: <i>of which:</i>					
Przemysł <i>Industry</i>	10908,1	6191,1	78,0	194,5	2826,0
w tym: <i>of which:</i>					
przetwórstwo przemysłowe <i>manufacturing</i>	3449,9	144,7	62,9	178,1	2488,0
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ <i>electricity, gas, steam and air condition- ing supply</i>	6560,4	6046,4	13,9	1,4	337,9
Budownictwo <i>Construction</i>	230,7	26,5	53,0	82,7	28,2
Handel; naprawa pojazdów samocho- dowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	2140,6	0,2	16,5	412,5	1345,9
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>	1213,1	–	114,6	13,6	488,0
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering^Δ</i>	138,1	–	–	6,3	105,3
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>	115,4	–	–	16,0	23,3
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	576,0	1,2	–	430,5	6,7
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	1093,0	1,5	–	158,2	693,7
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	295,1	25,4	1,1	15,0	23,9
Edukacja <i>Education</i>	13,6	9,5	–	2,5	0,2
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	158,6	–	–	11,4	147,0
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	53,6	–	–	6,6	–
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	17,5	–	–	0,5	10,7

^a Dane dotyczą spółek prawa handlowego, spółek cywilnych i innych spółek powołanych odrębnymi przepisami oraz zagranicznych przedsiębiorstw drobnej wytwórczości i oddziałów przedsiębiorców zagranicznych.

^a Data concerns commercial companies, civil law partnerships and others companies established on the basis of separate rules as well as foreign small-scale enterprises and branches of foreign enterprises.

TABL. 8 (172). **ZOBOWIĄZANIA PRZEDSIĘBIORSTW**

Stan w dniu 31 XII

*LIABILITIES OF ENTERPRISES**As of 31 XII*

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Długoterminowe Long-term		Krótkoterminowe Short-term		
		razem total	w tym kredyty i pożyczki of which credits and loans	razem total	w tym	of which
					kredyty i pożyczki credits and loans	zobowiąza- nia z tytułu dostaw i usług from deli- veries and services
		w mln zł		in mln zł		
OGÓŁEM 2010	32641,5	13099,8	5971,1	19541,7	2443,1	10569,6
TOTAL 2011	37610,1	17177,8	14452,9	20432,3	4130,4	11484,1
2012	41074,1	19744,6	15300,8	21329,5	5122,8	11648,9
sektor publiczny public sector	4370,8	2014,6	1138,5	2356,2	185,6	1165,3
sektor prywatny private sector	36703,3	17730,0	14162,3	18973,3	4937,2	10483,5
w tym: of which:						
Przemysł Industry.....	12026,4	3332,0	2436,5	8694,4	2118,3	4376,0
w tym: of which:						
przetwórstwo przemysłowe manufacturing	8272,8	1681,4	1574,2	6591,4	1765,5	3269,5
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ electricity, gas, steam and air conditioning supply	2428,3	733,8	262,7	1694,5	121,4	1052,6
Budownictwo Construction	1718,9	197,3	77,4	1521,6	287,5	857,1
Handel; naprawa pojazdów samocho- dowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	7061,5	764,0	528,1	6297,5	1076,9	4409,0
Transport i gospodarka magazynowa	5589,1	5126,6	3195,9	462,6	127,7	156,4
Transportation and storage						
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ	149,5	111,3	110,7	38,2	7,6	18,1
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa ..	1849,6	1112,7	1023,2	736,9	526,5	108,6
Financial and insurance activities						
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities	1120,5	768,4	708,7	352,1	70,8	150,6
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	3703,8	2409,7	1339,2	1294,0	111,0	788,0
Professional, scientific and technical activities						
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities	2980,8	2229,2	2220,0	751,6	501,8	133,3
Edukacja Education	23,6	8,1	6,0	15,5	3,0	5,3
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	312,6	88,0	84,5	224,6	122,8	85,0
Human health and social work activities						
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	153,8	99,6	99,1	54,2	28,2	17,3
Arts, entertainment and recreation						
Pozostała działalność usługowa	99,6	64,9	63,9	34,7	0,3	18,9
Other service activities						

DZIAŁ XVIII FINANSE PUBLICZNE

Uwagi ogólne

1. Prezentowane dane obejmują informacje dotyczące dochodów i wydatków budżetu miasta Poznania (z uwzględnieniem środków na finansowanie programów i projektów unijnych) oraz samorządowych zakładów budżetowych.

2. Podstawę prawną określającą te procesy stanowiła w 2005 r. ustawa z dnia 26 XI 1998 r. o finansach publicznych (tekst jednolity Dz. U. 2003 Nr 15, poz. 148 z późn. zm.), a w latach 2010–2012 – ustawa z dnia 27 VIII 2009 r. o finansach publicznych (tekst jednolity Dz. U. 2013 poz. 885 z późn. zm.) i przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych (Dz. U. 2009 Nr 157, poz. 1241 z późn. zm.). W przypadku gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego również ustawa z dnia 8 III 1990 r. o samorządzie gminnym, ustawy z dnia 5 VI 1998 r. o samorządzie powiatowym i o samorządzie województwa (tekst jednolity Dz. U. 2013 poz. 594–596) oraz ustawa z dnia 13 XI 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (tekst jednolity Dz. U. 2010 Nr 80, poz. 526 z późn. zm.).

3. Dochody i wydatki budżetu miasta uchwalane są na okres roku kalendarzowego, w terminach i na zasadach określonych w ustawach o samorządzie terytorialnym.

4. Dochody i wydatki miast na prawach powiatu podawane są łącznie z dochodami i wydatkami części gminnej i powiatowej.

Poznań – jako miasto na prawach powiatu – realizuje jednocześnie zadania z zakresu działania gminy oraz powiatu i sporządza jeden budżet, w którym określone są poszczególne dochody z uwzględnieniem źródeł dochodów gminy i powiatu oraz wydatki realizowane łącznie przez gminę i powiat.

5. Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego grupuje się zgodnie z zasadami określonymi w ustawie o finansach publicznych, tj. na działy – określające rodzaj działalności oraz paragrafy – określające rodzaj dochodu lub wydatku; prezentowane dane w podziale na działy i paragrafy opracowano zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 2 III 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz.U. Nr 38, poz. 207).

CHAPTER XVIII PUBLIC FINANCE

General notes

1. The presented data include information concerning revenue and expenditure of the city (Poznań) budget (taking into funds for financing of EU programmes and projects) as well as self-government budgetary establishments.

2. The legal basis defining the above mentioned processes in 2005 provided the Law on Public Finances, dated 26 XI 1998 (uniform text Journal of Laws 2003 No. 15, item 148 with later amendments), and in 2010–2012 – the Law on Public Finances, dated 27 VIII 2009 (uniform text Journal of Laws 2013 item 885 with later amendments) and regulations introducing the Law on Public Finances (Journal of Laws 2009 No. 157, item 1241) with later amendments. With respect to the financial management of local self-governments, the legal basis is additionally provided by the Law on Gmina Self-government, dated 8 III 1990, the Law on Powiat Self-government and the Law on Voivodship Self-government, dated 5 VI 1998 (uniform text Journal of Laws 2013 items 594–596), as well as the Law on Incomes of Local Self-government Entities, dated 13 XI 2003 (uniform text Journal of Laws 2010 No. 80, item 526, with later amendments).

3. Revenue and expenditure of city budget are passed for a period of one calendar year, within periods and on the basis of principles defined in the Law on Local Self-government.

4. Revenue and expenditure of cities with powiat status include revenue of gminas as well as powiats and expenditure of both gmina and powiat are given jointly.

Poznań – as city with powiat status – realizes tasks of gmina as well as powiat. There is one budget drawn up every year, which consists of revenue (income received both by gmina and powiat) as well as expenditure realized jointly by gmina and powiat.

5. Revenue and expenditure of the budgets of local self-government entities are grouped in accordance with the provisions set forth in the Law on Public Finances, i.e. they are grouped into divisions – defining types of activity, and into paragraphs – defining types of revenue or expenditure; the presented data, divided into divisions and paragraphs, were compiled in accordance with the decree of the Minister of Finance, dated 2 III 2010 on Detailed Classification of Incomes, Expenses, Revenues and Expenditures, and Funds from Foreign Resources (Journal of Laws No. 38, item 207).

6. Na dochody budżetu miasta składają się:

- 1) dochody własne, tj.:
 - a) dochody z tytułu udziałów we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych i osób fizycznych,
 - b) wpływu z podatków oraz opłat ustalanych i pobieranych na podstawie odrębnych ustaw, w tym podatek od nieruchomości, podatek rolny, podatek od środków transportu, podatek od czynności cywilnoprawnych, opłata skarbową,
 - c) dochody z majątku, np. dochody z najmu i dzierżawy,
 - d) środki na dofinansowanie własnych zadań z innych źródeł;
- 2) dotacje celowe:
 - a) z budżetu państwa na zadania z zakresu administracji rządowej, własne, realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej,
 - b) przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi, płatności z budżetu środków europejskich (paragrafy 200, 620 według szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 2 III 2010 r., Dz. U. Nr 38, poz. 207),
 - c) otrzymane z funduszy celowych (od 2011 r. są tylko państwowe fundusze celowe),
 - d) pozostałe dotacje.
- 3) subwencja ogólna z budżetu państwa, która składa się z części: wyrównawczej, oświatowej, rekompensującej, równoważącej i regionalnej.

7. Wydatki budżetu miasta dzielą się na majątkowe (w tym inwestycyjne) i bieżące, do których zalicza się m.in.:

- wydatki na wynagrodzenia (wraz z pochodnymi),
- wydatki na zakup materiałów i usług,
- dotacje dla jednostek organizacyjno-prawnych działających w budżetach jednostek samorządu terytorialnego,
- wydatki na obsługę długu,
- wydatki z tytułu udzielenia poręczeń i gwarancji.

8. Informacje dotyczące budżetu miasta opracowano na podstawie sprawozdań Ministerstwa Finansów.

6. Revenue of city budget comprise:

- 1) own revenue, i.e.:
 - a) revenue from shares in receipts from corporate and personal income taxes,
 - b) receipts from taxes and fees established and collected on the basis of separate acts, of which the tax on real estate, the agricultural tax, the tax on means of transport, the tax on civil law transactions, treasury fee,
 - c) revenue from property, i.e. income from renting and leasing.
 - d) funds for the additional own tasks from other sources;
- 2) appropriated allocations:
 - a) from the state budget for: government administration-related tasks, own tasks, tasks realized on the basis of agreements with bodies of the government administration,
 - b) provided under the programmes financed with European funds and other foreign funds that are not reimbursable, and payments from the European funds budget (paragraphs 200, 620 according to the detailed classification of income, expenses, revenues and expenditures, and funds from foreign sources, according to regulation of the Minister of Finance dated 2 III 2010, Journal of Laws No. 38, item 207),
 - c) acquired from appropriated funds (since 2011 state appropriated funds),
 - d) other allocations;
- 3) general subsidy from the state budget, comprising: equalisation, educational, compensating, balancing, and regional parts.

7. Expenditure of city budget are divided into: property-related (including investment-related) and current expenditures, such as:

- expenditures on wages and salaries (including derivatives),
- expenditures on the purchase of materials and services,
- allocations for organisational and legal units operating within local self-government entities budgets,
- expenditures on debt servicing,
- expenditures related to granting endorsements and guarantees.

8. Information concerning city budget is compiled on the basis of financial reports of the Ministry of Finance.

TABL. 1 (173). **DOCHODY BUDŻETU MIASTA POZNANIA WEDŁUG RODZAJÓW**
POZNAN CITY BUDGET REVENUE BY TYPES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w tys. zł in thous. zł				
O G Ó Ł E M	1668268,7	2442487,3	2471620,0	2753921,1	T O T A L
Dochody własne	1142005,2	1736618,9	1738131,8	1868695,8	Own revenue
w tym:					of which:
Udziały w podatku dochodowym	558665,9	785141,8	817830,8	819345,7	Share in income tax
od osób prawnych	66744,7	100929,3	100151,9	88215,2	corporate income tax
od osób fizycznych	491921,2	684212,5	717679,0	731130,4	personal income tax
Podatek od nieruchomości	231336,1	295923,6	317804,7	332742,6	Tax on real estate
Podatek rolny	378,6	402,5	387,0	735,7	Agricultural tax
Podatek od środków transporto- wych	25590,2	18527,8	10776,1	12984,0	Tax on means of transport
Podatek od czynności cywilno- prawnych	32600,0	64816,1	48394,7	53653,0	Tax on civil law transactions
Opłata skarbową	16106,2	15928,6	16159,3	16100,1	Treasury fee
Dochody z majątku	32545,6	55088,2	69022,9	79664,2	Revenue from property
w tym dochody z najmu i dzierżawy oraz innych umów o podobnym charakterze	7404,6	14396,0	16960,0	21111,1	of which income from renting and leasing as well as agreements with a similar character
Środki na dofinansowanie własnych zadań pozyskane z innych źródeł	38475,5	110968,1	30065,4	21443,4	Funds for additional financing of own tasks from other sources
Dotacje ogółem	135029,7	219489,5	211613,6	343138,7	Total allocations
Dotacje celowe	135029,7	184119,1	173990,8	175028,3	Appropriated allocations
z budżetu państwa	123655,2	170478,8	153267,2	155570,4	from the state budget
na zadania:					for tasks:
z zakresu administracji rządowej	97587,7	137700,8	122090,5	120343,8	for government administration tasks
własne	25342,2	32341,5	30791,1	34641,5	for own tasks
realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej . .	725,3	436,5	385,6	585,0	realized on the basis of agreements with govern- ment administration bodies
na zadania realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego . .	4039,6	12710,4	15270,7	12319,0	for task realized on the basis of agreements with local self-government entities
otrzymane z państwowych funduszy celowych	7334,8	929,9	2728,8	7138,9	received from state appropriated funds
Dotacje z paragrafów 200 i 620 ^a	—	35370,4	37622,8	168110,4	Allocations from paragraphs 200 and 620 ^a
Subwencja ogólna z budżetu państwa	352758,4	486378,9	521874,6	542086,6	General subsidy from the state budget
W tym część oświatowa	351020,4	454291,7	489997,1	516972,3	Of which educational part

^a Klasyfikacji dochodów i wydatków budżetowych.

^a Classification of budget revenue and expenditure.

TABL. 2 (174). DOCHODY BUDŻETU MIASTA POZNANIA WEDŁUG DZIAŁÓW

POZNAN CITY BUDGET REVENUE BY DIVISIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w tys. zł in thous. zł				
OGÓŁEM.....	1668268,7	2442487,3	2471620,0	2753921,1	TOTAL
w tym:					of which:
Rolnictwo i łowiectwo	7,9	133,9	133,0	149,7	Agriculture and hunting
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę	1546,6	—	—	—	Electricity, gas and water supply
Transport i łączność	129119,1	174786,7	194065,9	405989,8	Transport and communication
Gospodarka mieszkaniowa	70844,3	133019,5	134959,5	136327,7	Dwelling economy
Działalność usługowa	1104,6	2313,0	5093,0	4684,9	Service activity
Administracja publiczna	5096,3	7623,6	7380,9	7652,4	Public administration
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa ..	22933,4	37530,6	40009,6	43826,6	Public safety and fire protection
Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich po- borem	927250,3	1264252,0	1300106,1	1323642,3	Income taxes from legal persons, natural persons and other organizational units without legal personality and expenses associated with their intake
Różne rozliczenia	361077,0	494604,8	527949,3	603610,8	Miscellaneous settlements
Oświata i wychowanie	4773,9	19076,6	32656,5	30822,1	Education
Ochrona zdrowia	3213,5	1953,9	2849,1	6103,9	Health care
Pomoc społeczna	95266,5	112047,1	115513,4	117441,5	Social assistance
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	2625,4	9495,8	11891,2	13242,7	Other tasks in sphere of social policy
Edukacyjna opieka wychowawcza	1785,4	1438,8	2026,1	2115,3	Educational care
Gospodarka komunalna i ochro- na środowiska	23774,6	26982,5	10874,4	27822,9	Municipal economy and environmental protection
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	471,7	1480,5	5439,2	6331,6	Culture and national heritage
Kultura fizyczna	14817,8	149042,5	74022,7	16928,4	Physical education

TABL. 3 (175). WYDATKI BUDŻETU MIASTA POZNANIA WEDŁUG RODZAJÓW
POZNAN CITY BUDGET EXPENDITURE BY TYPES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w tys. zł in thous. zł				
O G Ó Ł E M	1689858,8	2946734,1	3062131,5	2854406,2	T O T A L
Wydatki bieżące	1361882,2	2074135,8	2116748,5	2259810,2	Current expenditure
w tym:					of which:
Dotacje	192629,7	330750,2	250447,6	251152,6	Allocations
w tym dla samorządowych zakładów budżetowych . . .	76204,1	109735,9	18830,9	24458,0	of which allocations for self- -government budgetary establishments
Świadczenia na rzecz osób fizycznych	123918,0	136177,4	137069,9	141213,5	Benefits for natural persons
Wydatki bieżące jednostek budżetowych.	977624,7	1496601,4	1589226,2	1692763,4	Current expenditure of budgetary entities
w tym:					of which:
wynagrodzenia	405916,2	570997,8	690374,3	715094,5	wages and salaries
w tym osobowe	—	518556,2	627738,7	651369,3	of which personal
pochodne od wynagrodzeń ^a	76922,5	91049,6	109146,8	124589,3	derivatives of wages and salaries ^a
zakup materiałów i usług . . .	439373,1	734535,6	695169,8	696665,9	purchase of materials and services
wydatki na obsługę długu. . .	34158,8	31482,3	54190,9	94740,9	expenditures on debt servicing
Wydatki majątkowe	327976,6	872598,3	945383,0	594596,0	Property expenditure
W tym inwestycyjne ^b	286957,3	872598,3	921983,0	594596,0	Of which investment expenditure ^b

^a Obejmują składki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy, ponadto w 2005 r. – składkę na ubezpieczenia zdrowotne, a od 2010 r. – składkę na Fundusz Emerytur Pomostowych. ^b Łącznie z dotacjami na finansowanie zadań inwestycyjnych samorządowych zakładów budżetowych, w latach 2005 i 2010 gospodarstw pomocniczych i funduszy celowych oraz w 2005 r. środków specjalnych.

^a Include contributions to compulsory social security and the Labour Fund, moreover, in 2005 – contribution to health security, and since 2010 – contribution to the Bridging Pension Fund. ^b Including allocations for financing investment tasks of budgetary establishments, in 2005 and 2010 auxiliary units and appropriated funds as well as in 2005 special funds.

TABL. 4 (176). WYDATKI BUDŻETU MIASTA POZNANIA WEDŁUG DZIAŁÓW
POZNAN CITY BUDGET EXPENDITURE BY DIVISIONS

POZNAŃ CITY BUDGET EXPENDITURE BY DIVISIONS					
WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w tys. zł in thous. zł				
O G Ó Ł E M	1689858,8	2946734,1	3062131,5	2854406,2	T O T A L
w tym:					of which:
Rolnictwo i łowiectwo	270,7	940,3	550,8	416,3	Agriculture and hunting
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę	39,3	—	—	—	Electricity, gas and water supply
Transport i łączność	429920,0	801406,6	1095981,5	910558,9	Transport and communication

TABL. 4 (176). WYDATKI BUDŻETU MIASTA POZNANIA WEDŁUG DZIAŁÓW (dok.)

POZNAN CITY BUDGET EXPENDITURE BY DIVISIONS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w tys. zł in thous. zł				
Gospodarka mieszkaniowa	76124,1	64637,4	41901,7	107230,5	Dwelling economy
Działalność usługowa	7009,6	30734,5	33875,4	31378,1	Service activity
Administracja publiczna	85998,6	152909,0	155121,2	145697,3	Public administration
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	38168,4	69672,0	65501,5	67604,9	Public safety and fire-protection
Obsługa długu publicznego ^a	34460,0	31504,9	54190,9	94741,0	Public debt servicing ^a
Oświata i wychowanie	514157,2	694900,6	731909,7	773699,4	Education
Ochrona zdrowia	20848,5	67392,8	44501,7	19107,6	Health care
Pomoc społeczna	180602,9	245995,1	251235,1	252842,4	Social assistance
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	12801,3	28209,7	30104,5	32303,0	Other tasks in sphere of social policy
Edukacyjna opieka wychowawcza	34425,3	45587,0	47232,6	49987,7	Educational care
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	121800,9	86630,9	72728,2	87836,8	Municipal economy and environ- mental protection
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	47336,8	87908,3	123105,4	117377,4	Culture and national heritage
Kultura fizyczna	39421,3	433623,3	202945,3	66509,7	Physical education

^a Obejmuje wydatki na obsługę długu publicznego oraz wydatki bieżące jednostek budżetowych związane z tą obsługą.^a Includes public debt servicing and current expenditure of budgetary entities connected with this servicing.

TABL. 5 (177). WYDATKI BUDŻETU MIASTA POZNANIA NA OŚWIATĘ I WYCHOWANIE

POZNAN CITY BUDGET EXPENDITURE ON EDUCATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w tys. zł in thous. zł				
O G Ó Ł E M	514157,2	694900,6	731909,7	773699,4	T O T A L
w tym:					<i>of which:</i>
Szkoły podstawowe	125473,7	180783,4	179534,0	192325,4	<i>Primary schools</i>
Szkoły podstawowe specjalne	—	22412,9	23805,3	25377,3	<i>Special primary schools</i>
Dowożenie uczniów do szkół.	3509,8	7252,0	8251,6	8721,9	<i>Pupil commuting to school</i>
Gimnazja	84741,2	106742,8	113907,1	116293,8	<i>Lower secondary schools</i>
Gimnazja specjalne.	10854,0	12553,8	13233,9	14493,6	<i>Special lower secondary schools</i>
Przedszkola.	75379,0	116030,5	141448,8	151639,3	<i>Nursery schools</i>
Licea ogólnokształcące	83944,2	103044,6	103511,9	106528,2	<i>General secondary schools</i>
Szkoły zawodowe	54666,5	82161,4	84435,6	89124,3	<i>Vocational schools</i>
Szkoły zawodowe specjalne.	—	10632,7	11159,9	10972,8	<i>Special vocational schools</i>

TABL. 6 (178). WYDATKI BUDŻETU MIASTA POZNANIA NA POMOC SPOŁECZNĄ I POZOSTAŁE ZADANIA W ZAKRESIE POLITYKI SPOŁECZNEJ

POZNAŃ CITY BUDGET EXPENDITURE ON SOCIAL ASSISTANCE AND OTHER TASKS IN SPHERE OF SOCIAL POLICY

IN SPHERE OF SOCIAL POLICY					
WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w tys. zł in thous. zł				
O G Ó Ł E M	193404,2	274204,8	281339,7	285145,3	T O T A L
w tym:					of which:
Domy pomocy społecznej	17847,5	38232,9	40438,9	40114,9	Social welfare homes
Placówki opiekuńczo-wychowawcze	12816,5	16259,1	15942,2	15308,0	Care and education centres
Żłobki	8639,2	13522,0	15413,8	17922,4	Nurseries
Zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	22863,9	22711,5	22452,8	16355,6	Benefits and assistance in nature and in the form of contributions to social security
Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	–	14407,2	14557,3	14353,1	Care services and specilised care services
Ośrodki pomocy społecznej	–	21616,1	21596,4	21859,5	Social welfare centres
Ośrodki adopcyjno-opiekuńcze	–	530,7	570,5	–	Adoption and care centres
Rodziny zastępcze	–	7959,4	8292,5	9682,8	Foster families

TABL. 7 (179). WYDATKI BUDŻETU MIASTA POZNANIA NA GOSPODARKE KOMUNALNĄ I OCHRONĘ ŚRODOWISKA

POZNAŃ CITY BUDGET EXPENDITURE ON MUNICIPAL ECONOMY AND ENVIRONMENTAL PROTECTION

AND ENVIRONMENTAL PROTECTION					
WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w tys. zł in thous. zł				
O G Ó Ł E M	121800,9	86630,9	72728,2	87836,8	T O T A L
w tym:					<i>of which:</i>
Oczyszczanie	6551,7	1606,6	1235,4	199,1	<i>Cleaning</i>
Utrzymanie zieleni	14181,4	21997,9	20646,3	19594,3	<i>Green area treatment</i>
Oświetlenie ulic, placów i dróg	18605,1	21788,3	20797,6	21892,2	<i>Illumination of streets, squares and roads</i>
Gospodarka ściekowa i ochrona wód	78907,4	25917,1	13664,5	31215,5	<i>Waste water management and water protection</i>
Gospodarka odpadami	—	9540,9	8176,9	8240,8	<i>Waste management</i>

TABL. 8 (180). **WYDATKI BUDŻETU MIASTA POZNANIA NA KULTURĘ I OCHRONĘ
DZIEDZICTWA NARODOWEGO***POZNAŃ CITY BUDGET EXPENDITURE ON CULTURE AND NATIONAL HERITAGE*

POZNAN CITY BUDGET EXPENDITURE ON CULTURE AND NATIONAL HERITAGE					
WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w tys. zł		in thous. zł		
O G Ó Ł E M	47336,8	87908,3	123105,4	117377,4	T O T A L
w tym:					<i>of which:</i>
Biblioteki	10892,8	16602,4	42094,9	16318,6	<i>Libraries</i>
Domy i ośrodki kultury, świetlice i kluby	177,4	280,5	307,7	305,8	<i>Cultural centres and establishments, community centres and clubs</i>
Ochrona zabytków i opieka nad zabytkami	2967,1	2396,0	1497,4	808,6	<i>Protection and care of historic monuments</i>
Galerie i biura wystaw artystycznych	954,5	1541,8	2009,3	1382,8	<i>Art galleries and art exhibition offices</i>
Teatry	–	17069,5	20484,1	14775,4	<i>Theatres</i>
Centra kultury i sztuki	–	10705,2	15411,2	30902,8	<i>Centres of culture and art</i>
Muzea	–	9394,9	10352,4	11529,2	<i>Museums</i>
Filharmonie, orkiestry, chóry i kapele	–	200,0	647,6	540,7	<i>Philharmonic halls, orchestras, choirs and bands</i>
Pozostałe instytucje kultury	–	8747,9	14258,0	13749,1	<i>Other cultural institutions</i>

DZIAŁ XIX INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE

Uwagi ogólne

Inwestycje

1. Informacje o nakładach inwestycyjnych opracowano według zasad systemu rachunków narodowych, zgodnie z zaleceniami „Europejskiego Systemu Rachunków Narodowych i Regionalnych (ESA 1995)”.

Nakłady inwestycyjne są to nakłady finansowe lub rzeczowe, których celem jest stworzenie nowych środków trwałych lub ulepszenie (przebudowa, rozbudowa, rekonstrukcja lub modernizacja) istniejących obiektów majątku trwałego, a także nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji.

Nakłady inwestycyjne dzielą się na nakłady na środki trwałe oraz pozostałe nakłady.

Nakłady na środki trwałe są to nakłady na:

- budynki i budowle (obejmują budynki i lokale oraz obiekty inżynierii lądowej i wodnej), w tym m.in. roboty budowlano-montażowe, dokumentację projektowo-kosztorysową,
- maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia (łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem),
- środki transportu,
- inne, tj.: melioracje szczegółowe, koszty ponieszone przy nabyciu gruntów i używanych środków trwałych oraz inwentarz żywy (stado podstawowe) i zasadzenia wieloletnie, a ponadto odsetki od kredytów i pożyczek inwestycyjnych za okres realizacji inwestycji, z wyjątkiem odsetek nieuwzględnionych w wartości nakładów na środki trwałe przez podmioty stosujące Międzynarodowe Standardy Rachunkowości (MSR), wprowadzone od 1 I 2005 r.

Pozostałe nakłady są to nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji oraz inne koszty związane z realizacją inwestycji. Nakłady te nie zwiększają wartości środków trwałych.

2. Nakłady inwestycyjne – jeśli nie zaznaczono inaczej – zaliczono do odpowiednich sekcji PKD 2007 zgodnie z zaklasyfikowaniem działalności inwestora (podmiotu gospodarki narodowej), z wyjątkiem nakładów na obiekty niezwiązane z jego podstawową działalnością, które zaliczono do odpowiednich sekcji według kryterium przeznaczenia obiektu (dotyczy np.: budynków i lokali mieszkalnych, obiektów przeznaczonych dla potrzeb edukacji, ochrony zdrowia, sportu i rekreacji).

CHAPTER XIX INVESTMENTS. FIXED ASSETS

General notes

Investments

1. Information regarding investment outlays was compiled according to the principles of the system of national accounts, according to recommendations of “European System of National and Regional Accounts (ESA 1995)”.

Investment outlays are financial or tangible outlays, the purpose of which is the creation of new fixed assets or the improvement (rebuilding, enlargement, reconstruction or modernization) of existing capital asset items, as well as outlays on so-called initial investments.

Investment outlays are divided into outlays on fixed assets and other outlays.

Outlays on fixed assets include outlays on:

- buildings and structures (include buildings and places as well as land and civil engineering works), of which, i.e., construction and assembly works, design and cost estimate documentations,
- machinery, technical equipment and tools (including instruments, moveables and endowments),
- transport equipment,
- others, i.e., detailed meliorations, costs incurred for purchasing land and second-hand fixed assets as well as livestock (basic herd), long-term plantings, interests on investment credits and investment loans for the period of investment realization, except for interests not included in outlays on fixed assets by units that use International Accounting Standards (IAS) implemented since 1 I 2005.

Other outlays are outlays on so-called initial investments as well as other costs connected with investment realization. These outlays do not increase the value of fixed assets.

2. Investment outlays, unless otherwise indicated, are included into the appropriate sections of the NACE Rev. 2 in accordance with the classification of the investor's activity (entity of the national economy), with the exception of outlays on structures not connected with its basic activity, which were included into the appropriate sections according to the criteria of structure destination (concerning, e.g.: residential buildings and places, buildings for education, health care, sport and recreational purposes).

Środki trwałe

1. Do środków trwałych zalicza się kompletne i nadające się do użytku składniki majątkowe o przewidywanym okresie używania dłuższym niż rok, w tym również drogi publiczne, ulice i place łącznie z poboczami i podbudową, uzbrojenie terenu, zasadzenia wieloletnie, melioracje, budowle wodne, grunty i inwentarz żywy (stado podstawowe) oraz od 1 I 2002 r. spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego i spółdzielcze prawo do lokalu niemieszkalnego (użytkowego).

Dane o środkach trwałych nie obejmują wartości gruntów uznanych od 1 I 1991 r. za środki trwałe zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 12 XII 1990 r. (Dz. U. Nr 90, poz. 529) oraz prawa użytkowania wieczystego gruntu uznanego od 1 I 2002 r. za środki trwałe zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 IX 1994 r. (jednolity tekst Dz. U. 2009 Nr 152, poz. 1223 z późn. zm.).

2. Wartość brutto środków trwałych jest to wartość równa nakładom poniesionym na ich zakup lub wytworzenie, bez potrącenia wartości zużycia (umorzenia).

Przez **wartość brutto** środków trwałych w bieżących cenach ewidencyjnych według stanu w dniu 31 XII należy rozumieć:

- w zakresie środków trwałych przekazanych do eksploatacji:
 - przed 1 I 1995 r. – wartość w cenach odtworzenia z września 1994 r.,
 - po 1 I 1995 r. – wartość w cenach bieżących nabycia lub wytworzenia;
- w podmiotach stosujących Międzynarodowe Standardy Rachunkowości (MSR), wprowadzone od 1 I 2005 r. – również wycenę według wartości godziwej.

Wartość brutto w cenach odtworzenia została ustalona w wyniku aktualizacji (wyceny) środków trwałych w gospodarce narodowej dokonanej według stanu w dniu 1 I 1995 r. zgodnie z postanowieniami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 20 I 1995 r. w sprawie amortyzacji środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, a także aktualizacji wyceny środków trwałych (Dz. U. Nr 7, poz. 34).

Fixed assets

1. Fixed assets include asset components and other objects completed and ready, for usage, with an expected period of utility exceeding 1 year, of which also public roads, streets and squares, together with shoulders and foundations, development of tracts of land, long-term plantings, meliorations, water structures, land and livestock (basic herd) as well as since 1 I 2002 cooperative ownership right to residential-premise and cooperative right to non-residential (utilitarian) premise.

Data regarding fixed assets do not include the value of land recognised, since 1 I 1991, as fixed assets, in accordance with the decree of the Council of Ministers, dated 12 XII 1990 (Journal of Laws No. 90, item 529) as well as right of perpetual use of land, regarded as fixed assets since 1 I 2002, in accordance Act of Accounting dated 29 IX 1994 (uniform text Journal of Laws 2009 No. 152, item 1223, with later amendments).

2. The gross value of fixed assets is the value equal to the outlays incurred on purchasing or manufacturing them, without deducting consumption value (depreciation).

The **gross value of fixed assets at current book-keeping prices** is understood, as of 31 XII:

- within the scope of fixed assets designated for exploitation:
 - before 1 I 1995 – the value at replacement prices of September 1994,
 - after 1 I 1995 – the purchase or manufacturing value at current prices;
- in units that use International Accounting Standards (IAS), implemented since 1 I 2005 also revaluation according to fair value.

The **gross value at replacement prices** was established as a result of the revaluation of fixed assets in the national economy made as of 1 I 1995, in accordance with the decisions of the decree of the Ministry of Finance, dated 20 I 1995, regarding the depreciation of fixed assets and intangible fixed assets, as well as the revaluation of fixed assets (Journal of Laws No. 7, item 34).

3. Dane według sekcji PKD 2007 – jeśli nie zaznaczono inaczej – opracowano **metodą przedsiębiorstw**, co oznacza, że wszystkie środki trwałe danego podmiotu gospodarki narodowej zalicza się do tego poziomu klasyfikacyjnego, do którego zaliczono podmiot na podstawie przeważającego rodzaju działalności, np. w przedsiębiorstwie zaliczonym do sekcji „Przetwórstwo przemysłowe” wszystkie środki trwałe użytkowane zarówno w tym rodzaju działalności, jak i poza tą działalnością (budynki i lokale mieszkalne, obiekty służące edukacji, ochronie zdrowia itp.) zalicza się do sekcji „Przetwórstwo przemysłowe”. Wyjątek stanowią budynki mieszkalne w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie, które ujęto w sekcji „Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości”.

3. Data by sections of the NACE Rev. 2, unless otherwise indicated, were compiled using the **enterprise method**, i.e., all fixed assets of a given entity of the national economy are included in that classification level to which the entity was included on the basis of the superior kind of activity, e.g., in an enterprise classified in the section “Manufacturing” all fixed assets used in manufacturing and outside this activity (residential buildings and places, buildings for education, health care, etc.) are included in the section “Manufacturing”. An exception are residential buildings on private farms in agriculture, which were classified in the section “Real estate activities”.

Inwestycje

Investments

TABL. 1 (181). NAKŁADY INWESTYCYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a (ceny bieżące)
 INVESTMENT OUTLAYS IN ENTERPRISES^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2011	2012
	w mln zł in mln zł		
O G Ó Ł E M..... T O T A L	2909,2	3450,5	3804,0
sektor publiczny	628,1	1138,9	1226,8
public sector			
sektor prywatny	2281,1	2311,6	2577,2
private sector			
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	9,7	11,7	39,5
Agriculture, forestry and fishing			
Przemysł	1084,7	1474,6	1478,3
Industry			
górnictwo i wydobywanie	1,1	3,5	29,5
mining and quarrying			
przetwórstwo przemysłowe	783,7	984,1	1043,9
manufacturing			
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	157,7	364,0	296,7
electricity, gas, steam and air conditioning supply			
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	142,2	123,1	108,1
water supply; sewerage, waste management and remediation activities			
Budownictwo	80,0	78,3	63,3
Construction			
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	488,5	463,5	539,2
Trade; repair of motor vehicles ^Δ			
Transport i gospodarka magazynowa	449,7	496,0	648,2
Transportation and storage			
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	26,2	14,9	17,7
Accommodation and catering ^Δ			
Informacja i komunikacja	133,1	173,6	262,7
Information and communication			
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	98,6	102,2	64,5
Financial and insurance activities			
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	105,8	69,8	61,9
Real estate activities			
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	149,3	122,1	237,2
Professional, scientific and technical activities			
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	61,0	100,8	140,6
Administrative and support service activities			
Edukacja	40,9	22,5	13,4
Education			

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9; według lokalizacji inwestycji.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; according to investment location.

TABL. 1 (181). NAKŁADY INWESTYCYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a (dok.)INVESTMENT OUTLAYS IN ENTERPRISES^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2011	2012
	w mln zł in mln zł		
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	162,2	190,5	140,6
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	14,6	108,2	80,9
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	4,9	21,8	16,1

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9; według lokalizacji inwestycji.^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; according to investment location.

Środki trwałe Fixed assets

TABL. 2 (182). WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a
(bieżące ceny ewidencyjne)

Stan w dniu 31 XII

GROSS VALUE OF FIXED ASSETS IN ENTERPRISES^a (current book-keeping prices)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2011	2012
	w mln zł in mln zł		
O G Ó Ł E M T O T A L	45502,7	46358,7	50177,5
sektor publiczny <i>public sector</i>	12634,9	13138,7	13433,7
sektor prywatny <i>private sector</i>	32867,8	33220,0	36743,8
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	1452,9	1455,6	1357,2
Przemysł <i>Industry</i>	17551,2	18414,0	19503,5
górnictwo i wydobywanie <i>mining and quarrying</i>	12,8	7,4	230,7
przetwórstwo przemysłowe <i>manufacturing</i>	12061,1	12663,8	13753,0
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ <i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>	3894,5	4089,0	4382,0
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ <i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>	1582,8	1653,8	1137,7

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9; podziału środków trwałych według sekcji PKD 2007 dokonano zgodnie z siedzibą jednostki lokalnej rodzaju działalności.^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; the division of fixed assets by NACE Rev. 2 sections was made according to the abode of local kind-of-activity unit.

TABL. 2 (182). **WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

GROSS VALUE OF FIXED ASSETS IN ENTERPRISES^a (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2011	2012
	w mln zł in mln zł		
Budownictwo <i>Construction</i>	2055,9	1766,0	847,6
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	4423,1	3821,5	3872,8
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>	5737,2	5942,7	7385,0
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering^Δ</i>	729,5	758,9	789,8
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>	4737,4	4703,8	5748,0
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>	1024,7	995,8	1056,7
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	3490,5	3783,6	4098,9
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	1195,1	1119,7	1594,3
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	870,7	1040,3	1260,0
Edukacja <i>Education</i>	206,5	213,8	225,9
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	1581,9	1793,2	1871,2
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	369,3	452,5	474,7
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	76,8	97,3	91,9

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9; podziału środków trwałych według sekcji PKD 2007 dokonano zgodnie z siedzibą jednostki lokalnej rodzaju działalności.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; the division of fixed assets by NACE Rev. 2 sections was made according to the abode of local kind-of-activity unit.

DZIAŁ XX PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ

CHAPTER XX ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY

Uwagi ogólne

Prezentowane dane dotyczą podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych w rejestrze REGON i obejmują osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, zaklasyfikowane do poszczególnych sekcji PKD 2007 według przeważającego rodzaju działalności.

Krajowy rejestr urzędowy podmiotów gospodarki narodowej REGON, jest rejestrem administracyjnym prowadzonym przez Prezesa GUS. Zasady prowadzenia rejestru określają przepisy ustawy z dnia 29 VI 1995 r. o statystyce publicznej (Dz. U. Nr 88, poz. 439 z późn. zm.) oraz przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 VII 1999 r. (Dz. U. Nr 69, poz. 763, z późn. zm.) w sprawie sposobu i metodologii prowadzenia i aktualizacji rejestru podmiotów gospodarki narodowej, w tym wzorów wniosków, ankiet i zaświadczeń oraz szczegółowych warunków i trybu współdziałania służb statystyki publicznej z innymi organami prowadzącymi rejestry i systemy informatyczne administracji publicznej.

Podstawową funkcją rejestru REGON jest identyfikowanie podmiotów gospodarki narodowej, co jest realizowane poprzez nadawanie im unikatowych numerów identyfikacyjnych.

W 2011 r. do aktualizacji rejestru Regon po raz pierwszy wykorzystano informacje dotyczące zgonów osób fizycznych pochodzące z Powszechnego Elektronicznego Systemu Ewidencji Ludności (PESEL), co wpłynęło istotnie na zmianę (zmniejszenie) w stosunku do 2010 r. liczby osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą.

General notes

Presented data concern entities of the national economy recorded in the REGON register and include legal persons, organizational entities without legal personality and natural persons conducting economic activity, classified into particular NACE Rev. 2 sections according to the predominant kind of activity.

The National Official Business Register REGON, is an administrative register held by the President of the CSO. The rules for running the register are defined by the Regulation of the Council of Ministers of 29 VI 1995 on public statistics (Journal of Laws No. 88, item 439 with later amendments) and the provisions of the Regulation of the Council of Ministers of 27 VII 1999 (Journal of Laws No. 69, item 763, with later amendments) on the mode and methodology of running and updating the business register, including application, questionnaire and certificate specimens and detailed conditions and mode of cooperation of official statistics services with other bodies running official registers and information systems in public administration.

The basic function of the REGON register is identification of entities of the national economy, which is accomplished by assigning to them unique identification numbers.

In 2011 the information on death of natural persons obtained from General Electronic System of Population Register (PESEL) was first used to update the REGON register, which substantially changed (reduced) the number of natural persons conducting economic activity, compared to 2010.

TABL. 1 (183). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a W REJESTRZE REGON**
Stan w dniu 31 XII
ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a IN THE REGON REGISTER
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	90666	98092	99420	102513	T O T A L
sektor publiczny	1920	1648	1540	1538	public sector
sektor prywatny	88746	96444	97880	100975	private sector
z liczby ogółem:					of total number:
Przedsiębiorstwa państwowe	55	9	6	4	State owned enterprises
Spółki	18336	22412	23828	25588	Companies
w tym:					of which:
handlowe	9886	13439	14683	16286	commercial
cywilne	8441	8967	9139	9296	civil
Spółdzielnie	303	291	292	299	Cooperatives
Fundacje	354	526	575	633	Foundations
Stowarzyszenia i organizacje społeczne	1572	2038	2115	2222	Associations and social organizations
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	66805	68926	68705	69282	Natural persons conducting economic activity

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 2 (184). **SPÓŁKI HANDLOWE**
Stan w dniu 31 XII
COMMERCIAL COMPANIES
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
WEDŁUG FORM PRAWNYCH BY FORMS OF LEGAL					
O G Ó Ł E M	9886	13439	14683	16286	T O T A L
w tym:					of which:
Akcyjne	420	462	494	511	Joint stock
Z ograniczoną odpowiedzialnością	8719	11417	12409	13706	Limited liability
Jawne	636	923	939	963	Unlimited partnerships
Komandytowe	79	501	665	830	Limited partnerships
WEDŁUG RODZAJU KAPITAŁU BY TYPE OF CAPITAL					
O G Ó Ł E M^a	9886	13439	14683	16286	T O T A L^a
Skarbu Państwa	52	33	32	32	State Treasury
Państwowych osób prawnych	251	215	216	226	State legal persons
Samorządu terytorialnego	26	30	32	34	Local self-government
Prywatnego krajowego	8440	11689	12846	14334	Private domestic
Zagranicznego	2350	2761	2909	3099	Foreign

^a Suma pozycji nie równa się ogólnej liczbie spółek, bowiem spółki o mieszanym kapitale mogą występować w kilku pozycjach.

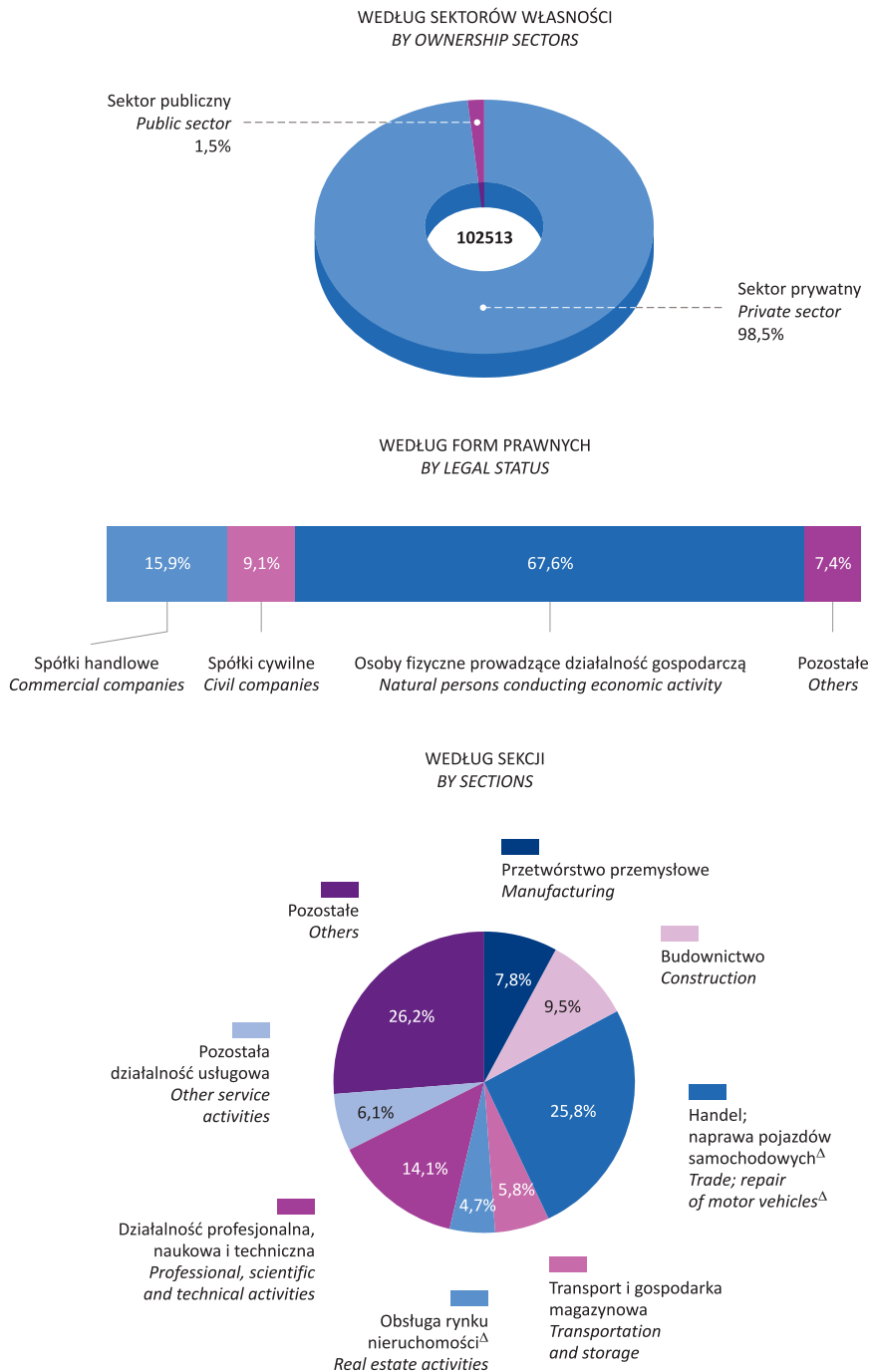
^a The sum of positions doesn't equal the total number of companies, because the companies with mixed capital participation may belong to several positions.

STRUKTURA PODMIOTÓW GOSPODARKI NARODOWEJ^a W 2012 R.

Stan w dniu 31 XII

STRUCTURE OF ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a IN 2012

As of 31 XII

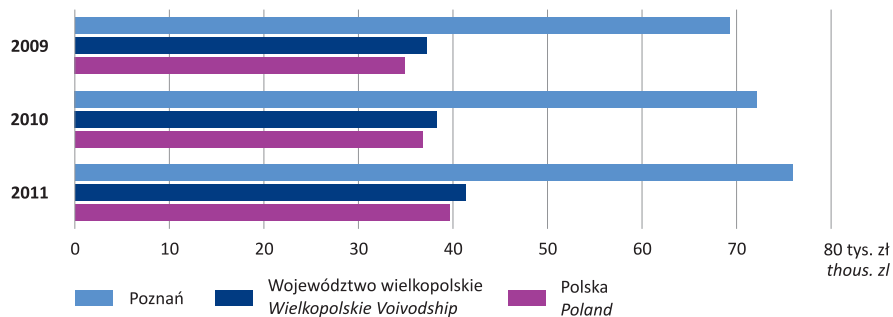

^a W rejestrze REGON; bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

^a In the REGON register; excluding persons tending private farms in agriculture.

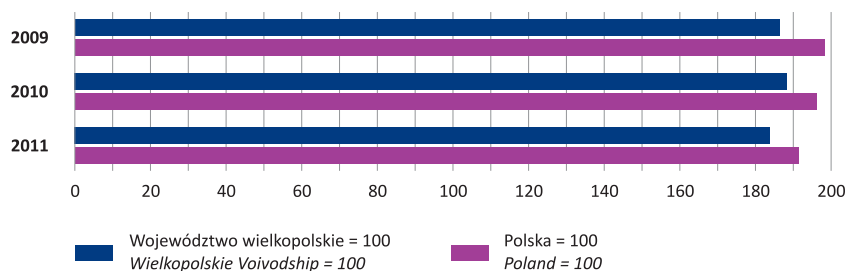
PRODUKT KRAJOWY BRUTTO NA 1 MIESZKAŃCA (ceny bieżące)

GROSS DOMESTIC PRODUCT PER CAPITA (current prices)

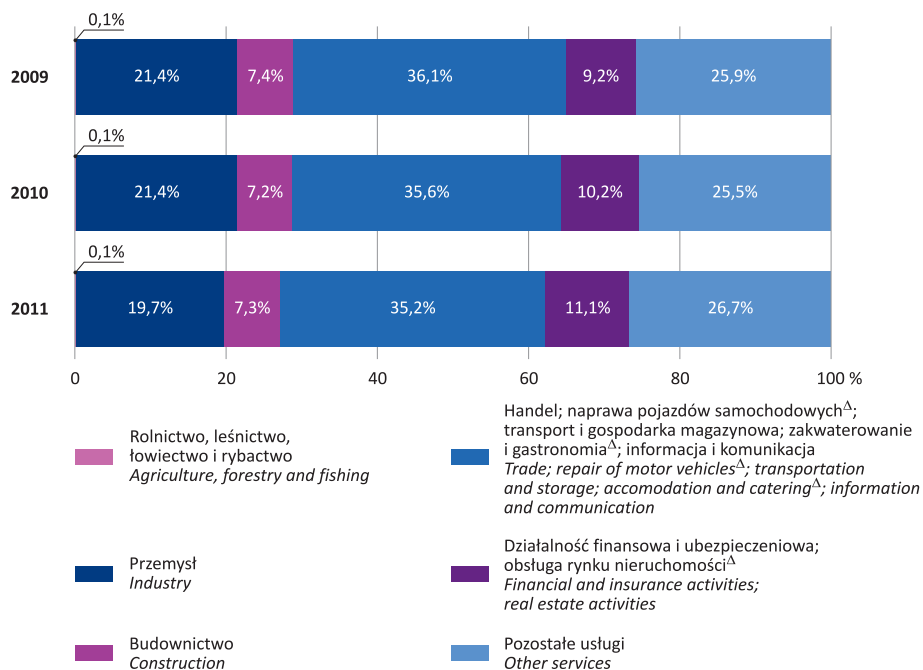
PRODUKT KRAJOWY BRUTTO NA 1 MIESZKAŃCA W POZNANIU W RELACJI DO WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO I KRAJU (ceny bieżące)

GROSS DOMESTIC PRODUCT PER CAPITA IN POZNAŃ IN RELATION TO THE WIELKOPOLSKIE VOIVODSHIP AND POLAND (current prices)

STRUKTURA WARTOŚCI DODANEJ BRUTTO WEDŁUG RODZAJÓW DZIAŁALNOŚCI (ceny bieżące)

STRUCTURE OF GROSS VALUE ADDED BY KINDS OF ACTIVITIES (current prices)

TABL. 3 (185). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a W REJESTRZE REGON
WEDŁUG FORM PRAWNYCH I SEKCJI**
Stan w dniu 31 XII
*ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a IN THE REGON REGISTER
BY LEGAL FORMS AND SECTIONS*
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej <i>Legal persons and organizational entities without legal personality</i>							Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą <i>Natural persons conducting economic activity</i>	
		razem total	w tym <i>of which</i>							
			przedsiębiorstwa państwowe <i>state owned enterprises</i>	spółki handlowe <i>commercial companies</i>			spółki cywilne <i>civil law partnerships</i>	spółdzielnie <i>cooperatives</i>		
				razem total	w tym <i>of which</i>					
					jednoosobowe Skarbu Państwa <i>sole-shareholder companies of the State Treasury</i>	z udziałem kapitału zagranicznego <i>with foreign capital participation</i>				
O GÓŁEM	2005	90666	23861	55	9886	21	2345	8441	303	66805
TOTAL	2010	98092	29166	9	13439	17	2761	8967	291	68926
	2011	99420	30715	6	14683	14	2909	9139	292	68705
	2012	102513	33231	4	16286	13	3099	9296	299	69282
w tym: <i>of which:</i>										
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>		538	206	—	137	—	35	26	10	332
Przemysł <i>Industry</i>		8632	3170	3	2226	6	487	868	40	5462
w tym przetwórstwo przemysłowe <i>of which manufacturing</i>		7998	2739	3	1822	4	389	847	40	5259
Budownictwo <i>Construction</i>		9725	2569	—	1755	—	303	734	65	7156
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>		26406	8345	—	4583	—	1118	3673	48	18061
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>		5979	715	—	466	—	128	239	3	5264
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering^Δ</i>		2579	954	—	373	—	122	558	11	1625
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>		4667	1849	—	1442	2	153	390	6	2818

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

^a *Excluding persons tending private farms in agriculture.*

TABL. 3 (185). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a W REJESTRZE REGON WEDŁUG FORM PRAWNYCH I SEKCJI (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a IN THE REGON REGISTER BY LEGAL FORMS AND SECTIONS (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej Legal persons and organizational entities without legal personality							Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą Natural persons conducting economic activity
		razem total	w tym of which						
			przedsiębiorstwa państwowe state owned enterprises	spółki handlowe commercial companies			spółki cywilne civil law partnerships	spółdzielnie cooperatives	
				razem total	w tym of which				
					jednoosobowe Skarbu Państwa sole-shareholder companies of the State Treasury	z udziałem kapitału zagranicznego with foreign capital participation			
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities	3778	755	–	573	1	57	136	12	3023
Obsługa rynku nieruchomości ^A Real estate activities	4839	3565	–	923	2	174	257	56	1274
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	14484	3839	1	2507	2	309	1232	23	10645
Administrowanie i działalność wspierająca ^A Administrative and support service activities	3684	937	–	609	–	111	304	14	2747
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne Public administration and defence; compulsory social security	104	103	–	1	–	–	–	–	1
Edukacja Education	3255	1387	–	182	–	23	158	3	1868
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	6101	610	–	234	–	24	313	5	5491
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation	1517	715	–	158	–	27	128	1	802
Pozostała działalność usługowa Other service activities	6221	3508	–	117	–	28	280	2	2713

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 4 (186). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ¹ WEDŁUG LOKALIZACJI, SEKTORÓW I FORM WŁASNOŚCI**
Stan w dniu 31 XII
ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY¹ BY LOCALIZATION, SECTORS AND FORMS OF OWNERSHIP
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	Grunwald	Jeżyce	Nowe Miasto	Stare Miasto	Wilda
a – 2005 b – 2010 c – 2011 d – 2012							
OGÓŁEM	a	90666	20870	14133	19577	27527	8559
TOTAL	b	98092	22624	16005	20484	29888	9091
	c	99420	22915	16464	20572	30341	9128
	d	102513	23828	17081	20929	31301	9374
sektor publiczny public sector	a	1920	308	268	180	1042	122
	b	1648	257	208	195	875	113
	c	1540	234	212	169	824	101
	d	1538	247	224	160	804	103
sektor prywatny private sector	a	88746	20562	13865	19397	26485	8437
	b	96444	22367	15797	20289	29013	8978
	c	97880	22681	16252	20403	29517	9027
	d	100975	23581	16857	20769	30497	9271
z liczby ogółem: of total number:							
Przedsiębiorstwa państwowe State owned enterprises	a	55	8	15	12	17	3
	b	9	–	1	4	4	–
	c	6	–	1	4	1	–
	d	4	–	1	2	1	–
Spółki handlowe Commercial companies	a	9886	2428	1851	1885	3010	712
	b	13439	3336	2689	2345	4166	903
	c	14683	3657	2919	2481	4671	955
	d	16286	4152	3181	2645	5198	1110
Spółdzielnie Cooperatives	a	303	73	64	33	95	38
	b	291	64	59	42	91	35
	c	292	62	59	46	92	33
	d	299	62	59	51	93	34
Fundacje Foundations	a	354	67	72	44	150	21
	b	526	109	101	69	211	36
	c	575	123	112	78	224	38
	d	633	137	129	84	241	42
Stowarzyszenia i organizacje społeczne Associations and social organiza- tions	a	1572	330	309	252	548	133
	b	2038	434	395	355	679	175
	c	2115	452	417	365	701	180
	d	2222	472	441	387	731	191
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą Natural persons conducting economic activity	a	66805	15425	9918	15365	19507	6590
	b	68926	15850	10627	15580	20063	6806
	c	68705	15737	10756	15519	19933	6760
	d	69282	15932	10946	15559	20057	6788

¹ Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.
¹ Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 5 (187). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ¹ WEDŁUG LOKALIZACJI I SEKCJI**

Stan w dniu 31 XII

ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY¹ BY LOCALIZATION
AND SECTIONS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION a – 2010 b – 2011 c – 2012		Ogółem Total	Grunwald	Jeżyce	Nowe Miasto	Stare Miasto	Wilda
O G Ó Ł E M	a	99420	22915	16464	20572	30341	9128
T O T A L	b	98092	22624	16005	20484	29888	9091
	c	102513	23828	17081	20929	31301	9374
w tym: of which:							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	a	558	130	112	136	141	39
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>	b	530	126	106	131	137	30
	c	538	118	107	140	137	36
Przemysł	a	8608	2180	1404	1936	2278	810
<i>Industry</i>	b	8803	2218	1473	1954	2363	795
	c	8632	2182	1417	1921	2331	781
w tym przetwórstwo przemysłowe	a	8142	2064	1302	1849	2158	769
<i>of which manufacturing</i>	b	8217	2091	1334	1856	2180	756
	c	7998	2042	1287	1821	2118	730
Budownictwo	a	9674	2287	1525	2094	2670	1098
<i>Construction</i>	b	9812	2309	1565	2146	2689	1103
	c	9725	2303	1567	2102	2651	1102
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	a	25051	5916	4069	5693	6936	2437
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	b	25075	5928	4134	5620	6955	2438
	c	26406	6282	4367	5865	7361	2531
Transport i gospodarka magazynowa	a	6343	1442	870	1590	1744	697
<i>Transportation and storage</i>	b	6157	1421	847	1533	1709	647
	c	5979	1380	821	1489	1646	643
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	a	2469	460	385	468	933	223
<i>Accommodation and catering^Δ</i>	b	2522	484	385	491	925	237
	c	2579	519	402	469	966	223
Informacja i komunikacja	a	3945	951	675	701	1306	312
<i>Information and communication</i>	b	4253	1000	720	757	1429	347
	c	4667	1120	784	809	1599	355

¹ Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.¹ Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 5 (187). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ¹ WEDŁUG LOKALIZACJI I SEKCJI (dok.)**
Stan w dniu 31 XII
ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY¹ BY LOCALIZATION AND SECTIONS (cont.)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION a – 2010 b – 2011 c – 2012		Ogółem Total	Grunwald	Jeżyce	Nowe Miasto	Stare Miasto	Wilda
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	a	3686	828	558	774	1196	330
<i>Financial and insurance activities</i>	b	3720	848	555	784	1187	346
	c	3778	870	588	769	1208	343
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	a	4611	944	878	478	2026	285
<i>Real estate activities</i>	b	4343	888	807	427	1945	276
	c	4839	1007	928	494	2096	314
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	a	13657	2949	2380	2674	4516	1138
<i>Professional, scientific and technical activities</i>	b	13866	2982	2454	2656	4620	1154
	c	14484	3169	2582	2753	4781	1199
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	a	3384	743	508	741	1058	334
<i>Administrative and support service activities</i>	b	3547	784	542	768	1101	352
	c	3684	823	564	786	1144	367
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	a	105	11	19	8	60	7
<i>Public administration and defence; compul- sory social security</i>	b	107	11	19	9	61	7
	c	104	12	20	8	58	6
Edukacja	a	2837	628	433	616	898	262
<i>Education</i>	b	2822	622	441	608	892	259
	c	3255	729	513	653	1069	291
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	a	5800	1585	1053	1042	1674	446
<i>Human health and social work activities</i>	b	5937	1614	1085	1083	1687	468
	c	6101	1649	1120	1108	1726	498
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	a	1532	360	222	314	500	136
<i>Arts, entertainment and recreation</i>	b	1491	346	227	302	484	132
	c	1517	355	241	312	469	140
Pozostała działalność usługowa	a	6090	1250	993	1265	2043	539
<i>Other service activities</i>	b	6169	1294	1023	1257	2060	535
	c	6221	1310	1059	1251	2056	545

¹ Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.
¹ Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 6 (188). SPÓŁKI HANDLOWE WEDŁUG LOKALIZACJI, FORM PRAWNYCH I RODZAJU KAPITAŁU

Stan w dniu 31 XII

COMMERCIAL COMPANIES BY LOCALIZATION, FORMS OF LEGAL AND TYPES OF CAPITAL

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	Grunwald	Jeżyce	Nowe Miasto	Stare Miasto	Wilda
a – 2005							
b – 2010							
c – 2011							
d – 2012							
WEDŁUG FORM PRAWNYCH BY FORMS OF LEGAL							
OGÓŁEM	a	9886	2428	1851	1885	3010	712
TOTAL	b	13439	3336	2689	2345	4166	903
	c	14683	3657	2919	2481	4671	955
	d	16286	4152	3181	2645	5198	1110
w tym: of which							
Akcyjne	a	420	101	83	61	157	18
Joint-stock	b	462	115	98	69	163	17
	c	494	124	102	75	174	19
	d	511	131	102	73	186	19
Z ograniczoną odpowiedzialnością	a	8719	2148	1614	1676	2645	636
Limited liability	b	11417	2826	2279	2003	3521	788
	c	12409	3084	2471	2103	3934	817
	d	13706	3510	2661	2230	4367	938
Jawne	a	636	158	130	132	163	53
Unlimited partnerships	b	923	218	184	193	263	65
	c	939	227	184	197	260	71
	d	963	228	203	192	266	74
Komandytowe	a	79	17	16	15	26	5
Limited partnerships	b	501	155	101	74	142	29
	c	665	192	131	97	203	42
	d	830	233	167	119	244	67
WEDŁUG RODZAJU KAPITAŁU BY TYPES OF CAPITAL							
OGÓŁEM ¹	a	9886	2428	1851	1885	3010	712
TOTAL ¹	b	13439	3336	2689	2345	4166	903
	c	14683	3657	2919	2481	4671	955
	d	16286	4152	3181	2645	5198	1110
Skarbu Państwa	a	52	17	6	11	13	5
State Treasury	b	33	7	5	5	8	8
	c	32	7	4	6	10	5
	d	32	8	6	6	7	5
Państwowych osób prawnych	a	251	48	51	46	76	30
State legal persons	b	215	50	42	37	64	22
	c	216	50	43	35	66	22
	d	226	53	44	36	68	25
Samorządu terytorialnego	a	26	8	1	1	11	5
Local self-government	b	30	10	5	1	10	4
	c	32	9	5	2	11	5
	d	34	10	4	3	12	5
Prywatnego krajowego	a	8440	2081	1565	1592	2583	619
Private domestic	b	11689	2924	2316	2031	3616	802
	c	12846	3231	2548	2171	4041	855
	d	14334	3685	2791	2336	4521	1001
Zagranicznego	a	2350	569	454	498	698	131
Foreign	b	2761	650	577	521	857	156
	c	2909	673	588	521	970	157
	d	3099	732	614	530	1051	172

¹ Suma pozycji nie jest równa ogólnej liczbie spółek, bowiem spółki o mieszanym kapitale mogą występować w kilku pozycjach.¹ The sum of positions doesn't equal the total number of companies, because the companies with mixed capital participation may belong to several positions.

TABL. 7 (189). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ NOWO ZAREJESTROWANE^a**
WEDŁUG WYBRANYCH FORM PRAWNYCH I SEKCJI
ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY NEWLY REGISTERED^a
BY SELECTED LEGAL FORMS AND SECTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M.....	8662	8780	9008	T O T A L
w tym:				<i>of which:</i>
Spółki	1648	1797	2115	<i>Companies</i>
w tym:				<i>of which:</i>
handlowe.....	1308	1459	1823	<i>commercial</i>
w tym:				<i>of which:</i>
akcyjne	27	28	21	<i>joint stock</i>
z ograniczoną odpowiedzialnością	1061	1177	1508	<i>limited liability</i>
cywilne	340	338	292	<i>civil law</i>
Spółdzielnie	7	6	8	<i>Cooperatives</i>
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą...	6614	6678	6095	<i>Natural persons conducting economic activity</i>

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

^a *Excluding persons tending private farms in agriculture.*

TABL. 8 (190). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ WYREJESTROWANE^a**
WEDŁUG WYBRANYCH FORM PRAWNYCH I SEKCJI
ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY REMOVED^a
BY SELECTED LEGAL FORMS AND SECTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M.....	4754	6782	5347	T O T A L
w tym:				<i>of which:</i>
Spółki	293	355	257	<i>Companies</i>
w tym:				<i>of which:</i>
handlowe.....	170	223	135	<i>commercial</i>
w tym:				<i>of which:</i>
akcyjne	6	10	6	<i>joint stock</i>
z ograniczoną odpowiedzialnością	117	154	84	<i>limited liability</i>
cywilne	123	132	122	<i>civil law</i>
Spółdzielnie	7	6	3	<i>Cooperatives</i>
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą...	4398	6255	5046	<i>Natural persons conducting economic activity</i>

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

^a *Excluding persons tending private farms in agriculture.*

DZIAŁ XXI RACHUNKI REGIONALNE

Uwagi ogólne

1. **Rachunki regionalne** opracowano zgodnie z zasadami Europejskiego Systemu Rachunków Narodowych i Regionalnych (ESA 1995). W systemie rachunków regionalnych dla województwa zestawiane są: rachunek produkcji i rachunek tworzenia dochodów według sektorów instytucjonalnych i rodzajów działalności oraz rachunek podziału pierwotnego dochodów i rachunek podziału wtórnego dochodów w sektorze gospodarstw domowych. Dla podregionów obliczane są: produkt krajowy brutto (PKB) i wartość dodana brutto (WDB) według grup rodzajów działalności.

2. **Produkt krajowy brutto (PKB)** przedstawia końcowy rezultat działalności wszystkich podmiotów gospodarki narodowej. Produkt krajowy brutto równa się sumie wartości dodanej brutto wytworzonej przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne powiększonej o podatki od produktów i pomniejszonej o dotacje do produktów. Produkt krajowy brutto jest liczony w cenach rynkowych.

3. **Wartość dodana brutto (WDB)** mierzy wartość nowo wytworzoną w wyniku działalności produkcyjnej krajowych jednostek instytucjonalnych. Wartość dodana brutto stanowi różnicę między produkcją globalną a zużyciem pośrednim; jest wyrażona w cenach bazowych.

4. Grupowanie danych według województw i podregionów w podziale na rodzaje działalności według Polskiej Klasyfikacji Działalności zostało dokonane **metodą jednostek lokalnych rodzaju działalności**, tj. według siedziby i podstawowego rodzaju działalności jednostki lokalnej przedsiębiorstwa.

5. W rachunkach regionalnych uwzględnia się szacunek „szarej gospodarki” w zakresie produkcji ukrytej dla zarejestrowanych podmiotów gospodarczych z liczbą pracujących do 9 (niezależnie od szczególnej formy prawnej), z liczbą pracujących od 10 do 49 w sektorze prywatnym (bez spółdzielni) oraz osób fizycznych z tytułu wykonywania pracy nierejestrowanej, głównie w działalności usługowej.

6. Dane z rachunków regionalnych za rok 2009 zostały zmienione w stosunku do wcześniej opublikowanych z tytułu zastosowania w obliczeniach liczby ludności opracowanej na bazie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011.

7. Wyjaśnienia dotyczące rachunków regionalnych (zasady metodologiczne oraz podstawowe pojęcia) zamieszczono w publikacji „Produkt krajowy brutto – Rachunki regionalne w 2011 r.”.

CHAPTER XXI REGIONAL ACCOUNTS

General notes

1. **Regional accounts** were compiled according to the principles of the European System of National and Regional Accounts (ESA 1995). The following accounts are compiled in the regional accounts system for the voivodship: the production account and the generation of income account by institutional sectors and kind of activity as well as the allocation of primary income account and the secondary distribution of income account in the households sector. The following categories are calculated for subregions: gross domestic product (GDP) and gross value added (GVA) by kind-of-activity groups.

2. **Gross domestic product (GDP)** presents the final result of the activity of all entities of the national economy. Gross domestic product is equal to the sum of gross value added generated by all national institutional units, increased by taxes on products and decreased by subsidies on products. Gross domestic product is calculated at market prices.

3. **Gross value added (GVA)** measures the newly generated value as a result of the production activity of national institutional units. Gross value added is the difference between gross output and intermediate consumption; is presented at basic prices.

4. Data grouping by voivodships and subregions according to kind of activity of the Polish Classification of Activities was conducted applying the **local kind-of-activity unit method**, i.e. by the place of residence and main kind of activity of the local unit of the enterprise.

5. The estimation of the “**hidden economy**” is included in the regional accounts in the field of the concealed production for registered economic entities employing up to 9 persons (irrespective of the specific legal form), employing from 10 to 49 persons in private sector (excluding cooperatives) as well as natural persons engaged in non-registered work, primarily within the service activity.

6. Data from the regional accounts for the year 2009 were changed in relation to previously published data on account of applying in calculations number of population which was compiled on the basis of the Population and Housing Census 2011 results.

7. Explanations concerning regional accounts (methodological notes and basic concepts) are placed in the publication “Gross Domestic Product – Regional Accounts in 2011”.

Uwaga do tablic 1–2

Dane za 2009 r. skorygowano.

Note to tables 1–2

Data for 2009 have been adjusted.

TABL. 1 (191). **PRODUKT KRAJOWY BRUTTO (ceny bieżące)**

GROSS DOMESTIC PRODUCT (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2009	2010	2011
O G Ó Ł E M w mln zł TOTAL in mln zł	38764	40163	42058
Województwo wielkopolskie = 100 . . Wielkopolskie Voivodship = 100	30,4	30,5	29,5
Polska = 100 Poland = 100	2,9	2,8	2,8
Rok poprzedni = 100 Previous year = 100	104,9	103,6	104,7
Na 1 mieszkańca w zł Per capita in zł	69236	72141	75877
Województwo wielkopolskie = 100 . . Wielkopolskie Voivodship = 100	186,3	188,3	183,8
Polska = 100 Poland = 100	198,2	196,2	191,3
Rok poprzedni = 100 Previous year = 100	.	104,2	105,2

TABL. 2 (192). **WARTOŚĆ DODANA BRUTTO WEDŁUG RODZAJÓW DZIAŁALNOŚCI**
(ceny bieżące)

GROSS VALUE ADDED BY KINDS OF ACTIVITIES (current prices)

L A T A Y E A R S	W mln zł In mln zł	W odsetkach In percent	Województwo wielkopolskie = = 100 Wielkopolskie Voivodship = = 100	Polska = 100 Poland = 100	Rok poprzedni = 100 Previous year = 100
O G Ó Ł E M TOTAL					
2009	34449	100,0	30,4	2,9	106,5
2010	35373	100,0	30,5	2,8	102,7
2011	36946	100,0	29,5	2,8	104,4
ROLNICTWO, LEŚNICTWO, ŁOWIECTWO I RYBACTWO AGRICULTURE, FORESTRY AND FISHING					
2009	26	0,1	0,4	0,1	111,7
2010	27	0,1	0,4	0,1	106,7
2011	30	0,1	0,4	0,1	110,3
PRZEMYSŁ INDUSTRY					
2009	7357	21,4	23,1	2,5	100,0
2010	7563	21,4	24,0	2,5	102,8
2011	7278	19,7	21,1	2,1	96,2

TABL. 2 (192). WARTOŚĆ DODANA BRUTTO WEDŁUG RODZAJÓW DZIAŁALNOŚCI (dok.)

GROSS VALUE ADDED BY KINDS OF ACTIVITIES (cont.)

L A T A Y E A R S	W mln zł <i>In mln zł</i>	W odsetkach <i>In percent</i>	Województwo wielkopolskie = = 100 <i>Wielkopolskie Voivodship = = 100</i>	Polska = 100 <i>Poland = 100</i>	Rok poprzedni = 100 <i>Previous year = 100</i>
BUDOWNICTWO CONSTRUCTION					
2009.....	2541	7,4	26,9	2,7	116,4
2010.....	2545	7,2	25,6	2,6	100,2
2011.....	2679	7,3	24,9	2,5	105,3
HANDEL; NAPRAWA POJAZDÓW SAMOCHODOWYCH ^a ; TRANSPORT I GOSPODARKA MAGAZYNOWA; ZAKWATEROWANIE I GASTRONOMIA ^a ; INFORMACJA I KOMUNIKACJA TRADE; REPAIR OF MOTOR VEHICLES ^a ; TRANSPORTATION AND STORAGE; ACCOMMODATION AND CATERING ^a ; INFORMATION AND COMMUNICATION					
2009.....	12446	36,1	36,2	3,5	113,1
2010.....	12592	35,6	35,9	3,4	101,2
2011.....	12988	35,2	34,9	3,4	103,1
DZIAŁALNOŚĆ FINANSOWA I UBEZPIECZENIOWA; OBSŁUGA RYNKU NIERUCHOMOŚCI ^a FINANCIAL AND INSURANCE ACTIVITIES; REAL ESTATE ACTIVITIES					
2009.....	3162	9,2	40,9	2,7	84,4
2010.....	3616	10,2	41,9	2,9	114,4
2011.....	4116	11,1	43,7	3,0	113,8
POZOSTAŁE USŁUGI ^a OTHER SERVICES ^a					
2009.....	8916	25,9	37,3	3,1	111,0
2010.....	9030	25,5	36,8	3,0	101,3
2011.....	9854	26,7	37,5	3,1	109,1

^a Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 2, pkt 1 na str. 18.ª See general notes to Yearbook, item 2, point 1 on page 18.

**DZIAŁ XXII
TARGI**

**CHAPTER XXII
FAIR**

Uwaga do tablic 1–4

Tablice przygotowano na podstawie danych Międzynarodowych Targów Poznańskich.

Note to tables 1–4

Tables have been prepared on the basis of data of Poznań International Fair.

TABL. 1 (193). **WYSTAWCY ORAZ FREKWENCJA NA TARGACH „INNOWACJE – TECHNOLOGIE – MASZYNY POLSKA (ITM POLSKA)” W POZNANIU**
EXHIBITORS, PRODUCERS AND ATTENDANCE ON THE “INNOVATIONS – TECHNOLOGIES – MACHINES POLAND (ITM POLAND)” IN POZNAŃ

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
CZAS TRWANIA DURATION					
Termin	20VI–23VI	08VI–11VI	14VI–17VI	29V–01VI	Term
Liczba dni	4	4	4	4	Number of days
PAŃSTWA, WYSTAWCY STATES, EXHIBITORS					
Państwa biorące udział w targach	33	24	29	29	States taking part in the fair
Wystawcy	1034	821	909	717	Exhibitors
krajowi	529	433	435	381	domestic
zagraniczni	505	388	474	336	foreign
FREKWENCJA ATTENDANCE					
Liczba zwiedzających w tys.	19,2	11,7	14,3	12,5	Number of visitors in thous.

TABL. 2 (194). **POWIERZCHNIA WYSTAWOWA NA TARGACH „INNOWACJE – TECHNOLOGIE – MASZYNY POLSKA (ITM POLSKA)” W POZNANIU**
EXPOSITION AREA ON THE “INNOVATIONS – TECHNOLOGIES – MACHINES POLAND (ITM POLAND)” IN POZNAŃ

POWIERZCHNIA	2005	2010	2011	2012	AREA
	w tys. m ² in thous. m ²				
O G Ó Ł E M (netto)	21,0	18,7	19,8	18,5	TOTAL (net)
kryta	20,5	18,4	19,6	18,3	covered
otwarta	0,5	0,3	0,1	0,2	open
Powierzchnia ekspozycji:					Area of exposition:
krajowej	15,5	13,9	14,9	14,2	domestic
zagranicznej	5,5	4,8	4,9	4,3	foreign

TABL. 3 (195). **IMPREZY WYSTAWIENNICZE ORGANIZOWANE PRZEZ MIĘDZYNARODOWE TARGI POZNAŃSKIE W POZNANIU***EXPOSITIONAL EVENTS ORGANIZED BY POZNAŃ INTERNATIONAL FAIR IN POZNAŃ*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Imprezy	41	65	57	66	Events
Wystawcy	11066	11185	10272	11369	Exhibitors
krajowi	8277	8941	7994	8954	domestic
zagraniczni	2789	2244	2278	2415	foreign
Zwiedzający w tys.	320,7	403,1	444,1	493,0	Visitors in thous.
Powierzchnia wystaw (netto) w tys. m ²	272,5	361,9	318,9	412,2	Exposition area (net) in thous. m ²
otwarta	24,3	73,9	51,8	99,7	open
krajowa	22,7	68,1	50,3	92,3	domestic
zagraniczna	1,6	5,8	1,4	7,3	foreign
kryta	248,2	288,0	267,2	312,6	covered
krajowa	202,0	248,4	231,2	271,3	domestic
zagraniczna	46,2	39,6	36,0	41,3	foreign

TABL. 4 (196). **WYBRANE IMPREZY WYSTAWIENNICZE ORGANIZOWANE PRZEZ MIĘDZYNARODOWE TARGI POZNAŃSKIE W 2012 R.***SELECTED EXPOSITIONAL EVENTS ORGANIZED BY POZNAŃ INTERNATIONAL FAIR IN 2012*

NAZWA IMPREZY NAME OF EVENT	Państwa uczestni- czące States taking part	Wystawcy Exhibitors		Zwie- dzający w tys. Visitors in thous.
		ogółem total	w tym zagra- niczni of which foreign	
BUDMA – Międzynarodowe Targi Budownictwa <i>BUDMA – International Construction Fair</i>	33	773	241	41,1
CBS – Budownictwo Sportowe, Rekreacyjne, Wellness i Spa <i>CBS – Sports Facilities, Amenity Areas, Wellness & Spa</i>	11	87	15	
BUMASZ – Międzynarodowe Targi Maszyn Budowlanych i Drogowych, Pojazdów oraz Sprzętu Budowlanego <i>BUMASZ – International Fair for Construction and Road Machinery, Vehicles and Specialized Equipment</i>	12	119	47	
GLASS – Targi Branży Szklarskiej. <i>GLASS – Glass Industry Fair</i>	5	17	6	27,4
TARGI EDUKACYJNE – Salon Wyposażenia Szkół, Książka Dla Dzieci i Młodzieży – XI Poznańskie Spotkania Targowe <i>EDUCATION FAIR – School Equipment Exhibition, Book for Children and Young People – XI Poznań Trade Fair Meetings</i>	10	454	21	
POLAGRA PREMIERY – Międzynarodowe Targi Mechanizacji Rolnictwa <i>POLAGRA PREMIERY – International Fair of Agricultural Mechanization</i>	15	269	33	27,5

TABL. 4 (196). **WYBRANE IMPREZY WYSTAWIENNICZE ORGANIZOWANE PRZEZ MIĘDZYNARODOWE TARGI POZNAŃSKIE W 2012 R. (cd.)**
SELECTED EXPOSITIONAL EVENTS ORGANIZED BY POZNAŃ INTERNATIONAL FAIR IN 2012 (cont.)

NAZWA IMPREZY NAME OF EVENT	Państwa uczestni- czące States taking part	Wystawcy Exhibitors		Zwie- dzający w tys. Visitors in thous.
		ogółem total	w tym zagra- niczni of which foreign	
GARDENIA – Targi Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu <i>GARDENIA – Garden and Landscape Architecture Trade Fair</i>	10	432	39	22,5
RYBOMANIA – Salon Wędkarstwa <i>RYBOMANIA – Angling Exhibition</i>	1	18	–	
NEXT SEASON/FAST FASHION – Salon Odzieży, Bielizny i Dodatków, Salon Mody (Wiosna) <i>NEXT SEASON/FAST FASHION – Exhibition of Clothing, Underwear and Accessories, Exhibition of Fashion (Spring)</i>	11	185	61	5,7
TEX-STYLE – Targi Tkanin i Dodatków dla Przemysłu Odzieżowego <i>TEX-STYLE – Exhibition of Clothing Industry Fabrics and Accessories</i>	9	41	27	
BTS – Targi Obuwia, Skóry i Wyrobów Skórzanych (Wiosna) <i>BTS – Fair of Shoes, Leather and Leather Goods (Spring)</i>	11	77	22	
INTERMASZ – Międzynarodowy Salon Maszyn Włókienniczych, Odzieżowych i Obuwniczych <i>INTERMASZ – International Trade Fair of Textile, Clothes and Shoe Making Machines</i>	6	32	7	
MEBLE POLSKA – Targi Mebli <i>MEBLE POLAND – Fair of Furniture</i>	10	203	18	13,1
HOME DECOR – Targi Wnętrz <i>HOME DECOR – Interior Design Fair</i>	10	130	26	
ARENA DESIGN <i>ARENA DESIGN</i>	3	58	3	8,1
EPLA – Międzynarodowe Targi Przetwórstwa Tworzyw Sztucznych i Gumy <i>EPLA – International Fair of Plastics and Rubber Processing</i>	3	58	3	1,3
SALMED – Międzynarodowe Targi Sprzętu i Wyposażenia Medycznego . . <i>SALMED – International Trade Fair of Medical Equipment and Instruments</i>	15	278	42	5,0
AKTYWNI 50+ – Targi dla Ciebie <i>ACTIVE 50+ – Fair For You</i>	2	135	1	3,2
LOOK AND BEAUTY VISION – Forum Fryzjerstwa, Kosmetyki i Solariów <i>LOOK AND BEAUTY VISION – Hairdressing, Cosmetics and Solarium Forum</i>	8	182	13	13,5
EURO-REKLAMA – Międzynarodowe Targi Artykułów i Usług Reklamowych <i>EURO-PUBLICITY – International Trade Fair of Advertising Goods and Services</i>	7	97	13	3,2

TABL. 4 (196). **WYBRANE IMPREZY WYSTAWIENNICZE ORGANIZOWANE PRZEZ MIĘDZYNARODOWE TARGI POZNAŃSKIE W 2012 R. (cd.)**
SELECTED EXPOSITIONAL EVENTS ORGANIZED BY POZNAŃ INTERNATIONAL FAIR IN 2012 (cont.)

NAZWA IMPREZY NAME OF EVENT	Państwa uczestni- czące States taking part	Wystawcy Exhibitors		Zwie- dzający w tys. Visitors in thous.
		ogółem total	w tym zagra- niczni of which foreign	
FURNICA – Międzynarodowe Targi Komponentów do Produkcji Mebli . . . <i>FURNICA – International Fair for Components for Furniture Production</i>	17	160	38	➔ 14,6
DREMA – Międzynarodowe Targi Maszyn i Narzędzi dla Przemysłu Drzewnego i Meblarskiego <i>DREMA – International Fair for Machines and Tools for Wood and Furniture Industry</i>	16	351	112	
POZNAŃSKI SALON OPTYCZNY <i>POZNAŃ OPTICAL SALON</i>	2	51	1	0,3
TTM – Targi Techniki Motoryzacyjnej <i>TTM – Automotive Technology Fair</i>	16	232	83	10,6
MOTOR SHOW <i>MOTOR SHOW</i>	5	91	5	46,8
POZNAŃ MEDIA EXPO – Targi Telewizyjne <i>POZNAŃ MEDIA EXPO – Television Fair</i>	2	21	1	0,5
INSTALACJE – Międzynarodowe Targi Instalacyjne <i>INSTALACJE – International Trade Fair of Installations</i>	19	410	89	➔ 20,7
WODOCIĄGI – Międzynarodowe Targi Branży Wodno-Kanalizacyjnej . . . <i>WODOCIĄGI – International Water and Sewerage Industry Fair</i>	2	18	1	
SECUREX – Międzynarodowe Targi Zabezpieczeń <i>SECUREX – International Security Fair</i>	18	238	51	➔ 20,7
TCS – Targi Ciepła Systemowego <i>TCS – System Heating Trade Fair</i>	1	3	–	
SAWO – Międzynarodowe Targi Ochrony Pracy, Pożarnictwa i Ratownictwa <i>SAWO – International Fair of Work Protection Fire-Fighting and Rescue Equipment</i>	20	224	57	➔ 5,7
Forum Franczyzy – Międzynarodowe Targi Systemów Sieciowych <i>Franchise Forum – Fair of Franchising Systems</i>	1	32	–	
EXPOPOWER – Międzynarodowe Targi Energetyki <i>EXPOPOWER – International Fair of Power Industry</i>	10	193	22	➔ 5,7
GREENPOWER – Międzynarodowe Targi Energii Odnawialnej <i>GREENPOWER – International Renewable Energy Fair</i>	6	59	14	
FIT-EXPO – Fitness & Sport Park <i>FIT-EXPO – Fitness & Sport Park</i>	7	76	7	4,5

TABL. 4 (196). **WYBRANE IMPREZY WYSTAWIENNICZE ORGANIZOWANE PRZEZ MIĘDZYNARODOWE TARGI POZNAŃSKIE W 2012 R. (cd.)**
SELECTED EXPOSITIONAL EVENTS ORGANIZED BY POZNAŃ INTERNATIONAL FAIR IN 2012 (cont.)

NAZWA IMPREZY NAME OF EVENT	Państwa uczestni- czące States taking part	Wystawcy Exhibitors		Zwie- dzający w tys. Visitors in thous.
		ogółem total	w tym zagra- niczni of which foreign	
INNOWACJE – TECHNOLOGIE – MASZINY POLSKA (ITM POLSKA) INNOVATIONS – TECHNOLOGIES – MACHINES POLAND (ITM POLAND)	29	717	336	12,5
POLSKIE ZBOŻA – ZIELONE AGROSHOW POLISH GRAIN – GREEN AGROSHOW	4	150	4	16,0
ROLTECHNIKA – Wystawa Rolnicza / Festiwal Starych Ciągników i Maszyn Rolniczych – Wilkowice ROLTECHNIKA – Agricultural Exhibition / Festival of Antique Tractors and Agricultural Machinery – Wilkowice	1	31	–	16,7
EKO-LAS – Targi Gospodarki Leśnej, Przemysłu Drzewnego i Ochrony Środowiska – Mostki k. Świebodzina EKO-LAS – Forestry, Wood Industry and Environmental Protection Fair – Mostki near Świebodzin	8	112	13	3,6
NEXT SEASON/FAST FASHION – Salon Odzieży, Bielizny i Dodatków, Salon Mody (Jesień) NEXT SEASON/FAST FASHION – Exhibition of Clothing, Underwear and Accessories, Exhibition of Fashion (Autumn)	14	134	48	4,5
BTS – Targi Obuwia, Skóry i Wyrobów Skórzanych (Jesień) BTS – Fair of Shoes, Leather and Leather Goods (Autumn)	10	89	24	
DREMASILESIA – Targi Maszyn i Narzędzi do Obróbki Drewna w Katowicach DREMASILESIA – Exhibition of Woodworking Machines and Tools in Katowice	4	34	3	0,8
POLAGRA-TECH – Międzynarodowe Targi Technologii Spożywczych . . . POLAGRA-TECH – International Trade Fair of Food Processing Technologies	18	264	57	38,8
POLAGRA-FOOD – Międzynarodowe Targi Wyrobów Spożywczych . . . POLAGRA-FOOD – International Fair for Food and Catering Products	23	364	49	
POLAGRA GASTRO – Międzynarodowe Targi Gastronomii POLAGRA GASTRO – International Trade Fair for Gastronomy	3	73	6	
INVEST-HOTEL – Targi Wyposażenia Hoteli INVEST-HOTEL – Hotel Equipment Trade Fair	5	125	7	20,7
TAROPAK – Międzynarodowe Targi Techniki Pakowania i Logistyki TAROPAK – International Trade Fair of Packaging Technology and Logistics	28	522	158	
TOUR SALON – Targi Regionów i Produktów Turystycznych TOUR SALON – Fair of Regions and Tourist Products	44	669	224	20,7

TABL. 4 (196). **WYBRANE IMPREZY WYSTAWIENNICZE ORGANIZOWANE PRZEZ MIĘDZYNARODOWE TARGI POZNAŃSKIE W 2012 R. (dok.)**
SELECTED EXPOSITIONAL EVENTS ORGANIZED BY POZNAŃ INTERNATIONAL FAIR IN 2012 (cont.)

NAZWA IMPREZY NAME OF EVENT	Państwa uczestni- czące States taking part	Wystawcy Exhibitors		Zwie- dzający w tys. Visitors in thous.
		ogółem total	w tym zagra- niczni of which foreign	
PGA – Targi Gier Video i Multimedialnej Rozrywki <i>PGA – Fair of Digital Entertainment and Video Games</i>	2	25	1	32,2
HOBBY – Salon Modelarstwa i Gier Towarzyskich <i>HOBBY – Model Making and Exhibition Game</i>	6	297	13	
HAPPY BABY – Targi Zabawek i Artykułów dla Dzieci <i>HAPPY BABY – Fair of Toys and Goods for Children</i>	2	28	1	
AGRO-PARK – Targi Rolnicze w Lublinie <i>AGRO-PARK – Agricultural Fair in Lublin</i>	7	139	8	6,6
SAKRALIA – Targi Wyposażenia Kościołów, Przedmiotów Liturgicznych i Dewocjonalii <i>SAKRALIA – Trade Fair of Church Furnishings, Liturgical Objects and Devotional Items</i>	1	55	–	0,7
KAMIEN-STONE – Targi Branży Kamieniarskiej <i>KAMIEN-STONE – Stone Industry Fair</i>	18	225	127	6,2
OPTYKA – Targi Optyczne <i>OPTYKA – Optical Fair</i>	6	94	7	1,9
SOFAB – Międzynarodowe Targi Materiałów Obiciowych i Komponentów do Produkcji Mebli Tapicerowanych <i>SOFAB – International Trade Fair of Upholstery Fabrics and Components for Upholstered Furniture</i>	1	15	–	0,6
POLEKO – Międzynarodowe Targi Ochrony Środowiska <i>POLEKO – International Trade Fair for Environmental Protection</i>	20	510	162	15,8
KOMTECHNIKA – Międzynarodowe Targi Techniki Komunalnej <i>KOMTECHNIKA – International Trade Fair of Municipal Technologies</i>	7	85	15	
GMINA – Targi Produktów i Usług dla Samorządów Lokalnych <i>GMINA – Fair of Products and Services for Local Government</i>	2	108	1	
DWORZEC – Salon Lokalnego i Regionalnego Transportu Publicznego . . . <i>DWORZEC – Salon of Local and Regional Public Transport</i>	1	8	–	1,2
MEMENTO POZNAŃ – Targi Funeralne <i>MEMENTO POZNAŃ – Funeral Fair</i>	6	66	14	
FESTIWAL SZTUKI I PRZEDMIOTÓW ARTYSTYCZNYCH <i>FESTIVAL OF ART AND ARTISTIC OBJECTS</i>	5	351	6	
CAVALIADA – Targi Sprzętu Jeździeckiego <i>CAVALIADA – Riding Equipment Fair</i>	3	99	7	14,4

URZĄD STATYSTYCZNY W POZNANIU

60-959 Poznań, ul. Jana H. Dąbrowskiego 79

tel. 61 27 98 200 fax 61 27 98 100

e-mail: sekretariat@stat.gov.pl http://www.stat.gov.pl/poznan

INFORMATORIA STATYSTYCZNE

Poznań

60-624 Poznań, ul. Wojska Polskiego 27/29

☎ 61 27 98 320, 61 27 98 323

Kalisz

62-800 Kalisz, pl. Jana Kilińskiego 13

☎ 62 502 71 14, 62 502 71 64

Konin

62-510 Konin, ul. Poznańska 84

☎ 63 249 94 12, 63 249 94 13

Kościan

64-000 Kościan, al. Tadeusza Kościuszki 22

☎ 65 511 53 01, 65 511 53 06

Piła

64-920 Piła, al. Niepodległości 37

☎ 67 352 72 22

Udostępnianie telefonicznie i na miejscu:

- danych statystycznych,
- komunikatów US i GUS.

Przyjmowanie zamówień na:

- niepublikowane dane statystyczne ze zbiorów danych US,
- wykonanie opracowań w oparciu o informacje publikowane przez GUS.

Informacje o korzystaniu z danych adresowych rejestru REGON:

- konsultacje,
- wyjaśnienia,
- doradztwo w sprawach algorytmów wyboru.

Sprzedaż publikacji US i GUS:

- na miejscu,
- wysyłkowa.

PUBLIKACJE DOSTĘPNE W SPRZEDAŻY

*Rocznik Statystyczny Województwa
Wielkopolskiego 2013*

*Województwo Wielkopolskie 2013.
Podregiony – Powiaty – Gminy*

Rocznik Statystyczny Poznania 2013

*Warunki życia ludności w województwie
wielkopolskim w 2012 r.*

*Rynek pracy w województwie wielkopolskim
w 2012 r.*

*Zmiany strukturalne grup podmiotów
gospodarki narodowej w rejestrze REGON
w województwie wielkopolskim, 2012 r.*

*Ludność, ruch naturalny i migracje
w województwie wielkopolskim w 2012 r.*

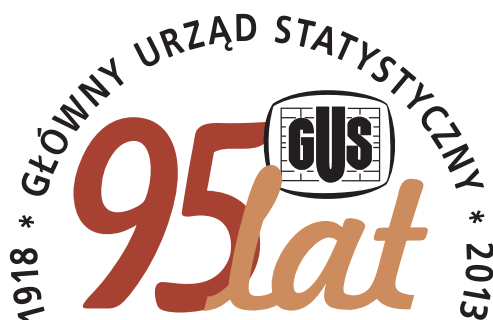
*Budżety jednostek samorządu terytorialnego
w województwie wielkopolskim w 2012 r.*

*Raport o sytuacji społeczno-gospodarczej
województwa wielkopolskiego w 2012 r.*

*Rolnictwo w województwie wielkopolskim
w 2012 r.*

URZĄD STATYSTYCZNY
W INTERNECIE

www.stat.gov.pl/poznan

**MIĘDZYNARODOWY
ROK STATYSTYKI**